

FJÖLRIT

NÁTTÚRUFRAEÐISTOFNUNAR

MIKILVÆG FUGLASVÆÐI Á ÍSLANDI

FJÖLRIT

NÁTTÚRUFRAEÐISTOFNUNAR

MIKILVÆG FUGLASVÆÐI Á ÍSLANDI

FJÖLRIT

NÁTTÚRUFRAEÐISTOFNUNAR

Nr. 55, desember 2016

Fjölrit Náttúrufræðistofnunar er ritröð sem hóf göngu sína árið 1985. Birtar eru greinar og skýrslur eftir starfsmenn og fræðimenn sem vinna í samvinnu við þá. Í hverju hefti er ein sjálfstæð grein um náttúrufræði. Útgáfan er óregluleg. Greinar eru ritaðar á íslensku með enskum útdrætti. Þær mega einnig vera á ensku en þá skal ávallt fylgja ítarlegur útdráttur á íslensku.

Vitnið til þessa rits á eftirfarandi hátt – *Recommended citation*:

Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Borgný Katrínardóttir, Guðmundur A. Guðmundsson og Svenja N.V. Auhage 2016.

Mikilvæg fuglasvæði á Íslandi. Fjölrit Náttúrufræðistofnunar Nr. 55. 295 s.

Rafræn útgáfa leiðrétt í nóvember 2017

Höfundar – Authors

Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Borgný Katrínardóttir, Guðmundur A. Guðmundsson og Svenja N.V. Auhage

Faglegur yfirllestur – Reviewers

Arnór Þ. Sigfússon (gæsir), Böðvar Þórisson (vaðfuglar), Einar Ó. Þorleifsson, Erpur Snær Hansen (lundi, skrofa, sæsvölur), Halldór Walter Stefánsson (álft og gæsir), Jón Einar Jónsson (æðarfugl), Jón Gunnar Ottósson, Jóhann Óli Hilmarsson, Ólafur K. Nielsen, Tómas G. Gunnarsson (inngangur, aðferðir, mófuglar), Trausti Baldursson, Yann Kolbeinsson (vatnafuglar), Þorkell Lindberg Þórarinnsson (vatnafuglar)

Kortagerð – Maps

Svenja N.V. Auhage, Anette Theresia Meier og Sigmar Metúsalemsson

Ljósmyndir – Photo credits

Anette Theresia Meier, Anna Sveinsdóttir, Arnþór Garðarsson, Áni Einarsson, Björn Þorsteinsson, Borgþór Magnússon, Daníel Bergmann, Erling Ólafsson, Ester Rut Unnsteinsdóttir, Eyþór Ingi Jónsson, Guðmundur Guðjónsson, Kristbjörn Egilsson, Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Kristján Jónasson, Magnús Guðmundsson, Náttúrufræðistofa Kópavogs, Ólafur K. Nielsen, Ólafur Páll Jónsson, Rannveig Thoroddsen, Sigríður Kristinsdóttir, Sigurður H. Magnússon, Skarphéðinn G. Þórisson, Starni Heiðmarsson, Sverrir Thorstensen, Trausti Baldursson, Yann Kolbeinsson

Myndaritstjórn – Photo editors

Magnús Guðmundsson, Borgný Katrínardóttir og Anna Sveinsdóttir

Kápu mynd – Front cover

Kría (*Sterna paradisaea*)

Stílfærð teikning Anette Theresia Meier eftir ljósmynd Erlings Ólafssonar

Prófarkalestur – Proofs

Uggi Jónsson og Magnús Guðmundsson

Umbrot – Layout

María Harðardóttir

Útgefandi – Publisher

NÁTTÚRUFRAEÐISTOFNUN ÍSLANDS

Umíðahóltsstræti 6–8

210 Garðabæ

Sími: 590 0500

Netfang: ni@ni.is

www.ni.is

Prentun – Printing and binding

Oddi

©Náttúrufræðistofnun Íslands 2016

ISBN 978-9979-9335-9-5

ISSN 1027-832X

EFNISYFIRLIT – TABLE OF CONTENTS

ÞÁTTAKENDUR Í VERKEFNINU NATURA ÍSLAND.....	8
ÁGRIP.....	11
ABSTRACT.....	11
INNGANGUR – INTRODUCTION.....	12
GÖGN OG AÐFERÐIR – MATERIAL AND METHODS.....	14
Fuglastofnar.....	14
Sjófuglar.....	14
Vatnafuglar.....	15
Mófuglar.....	16
Aðrir fuglar.....	17
Sérstök verkefni.....	17
Mófuglatalningar.....	17
Vatnafuglar á heiðalöndum.....	18
Æðarfuglar í fjaðrafelli.....	19
Álfta- og gæsatalningar.....	19
Vetrarfuglatalningar.....	21
Tegundir og svæði.....	21
Viðmið fyrir tegundir.....	21
Val svæða.....	22
Skýringar.....	24
YFIRLIT UM TEGUNDIR OG HÓPA – SPECIES ACCOUNTS.....	26
Sjófuglar – <i>Seabirds</i>	26
Bjargfuglar.....	26
Fyll <i>Fulmarus glacialis</i>	26
Rita <i>Rissa tridactyla</i>	28
Langvía <i>Uria aalge</i>	30
Stuttnefja <i>Uria lomvia</i>	31
Álka <i>Alca torda</i>	32
Súla <i>Morus bassanus</i>	33
Lundi <i>Fratercula arctica</i>	34
Skrofa og sæsvölur.....	36
Skrofa <i>Puffinus puffinus</i>	36
Stormsvala <i>Hydrobates pelagicus</i>	37
Sjósvala <i>Hydrobates leucorhous</i>	37
Skarfar.....	38
Dílaskarfur <i>Phalacrocorax carbo</i>	38
Toppskarfur <i>Phalacrocorax aristotelis</i>	39
Æðarfugl <i>Somateria mollissima</i>	40
Teista <i>Cephus grylle</i>	43
Kjói og skúmur.....	44
Kjói <i>Stercorarius parasiticus</i>	44
Skúmur <i>Catharacta skua</i>	46
Máfar og kría.....	47
Hettumáfur <i>Larus ridibundus</i>	47
Stormmáfur <i>Larus canus</i>	47
Sílamáfur <i>Larus fuscus</i>	48
Silfurháfur <i>Larus argentatus</i>	49
Bjartmáfur <i>Larus glaucooides</i>	49
Hvítmáfur <i>Larus hyperboreus</i>	50
Svartbakur <i>Larus marinus</i>	51

Kría <i>Sterna paradisaea</i>	52
Vatnafuglar – <i>Waterbirds</i>	53
Álft og gæsir.....	53
Álft <i>Cygnus cygnus</i>	53
Heiðagæs <i>Anser brachyrhynchus</i>	57
Blesgæs <i>Anser albifrons flavirostris</i>	59
Grágæs <i>Anser anser</i>	61
Helsingi <i>Branta leucopsis</i>	64
Margæs <i>Branta bernicla</i>	65
Endur.....	67
Brandönd <i>Tadorna tadorna</i>	67
Rauðhöfðaönd <i>Mareca penelope</i>	67
Gargönd <i>Mareca strepera</i>	68
Urtönd <i>Anas crecca</i>	68
Stökkönd <i>Anas platyrhynchos</i>	69
Grafönd <i>Anas acuta</i>	69
Skeiðönd <i>Spatula clypeata</i>	69
Skúfönd <i>Aythya fuligula</i>	70
Duggönd <i>Aythya marila</i>	71
Straumönd <i>Histrionicus histrionicus</i>	72
Hávella <i>Clangula hyemalis</i>	74
Hrafnsönd <i>Melanitta nigra</i>	75
Húsönd <i>Bucephala islandica</i>	76
Toppönd <i>Mergus serrator</i>	78
Gulönd <i>Mergus merganser</i>	79
Aðrir vatnafuglar.....	80
Lómur <i>Gavia stellata</i>	80
Himbrimi <i>Gavia immer</i>	81
Flórgoði <i>Podiceps auritus</i>	83
Ránfuglar, uglur og hrafn – <i>Raptors, owls and raven</i>	85
Haförn <i>Haliaeetus albicilla</i>	85
Smyrill <i>Falco columbarius</i>	85
Fálki <i>Falco rusticolus</i>	86
Snæugla <i>Bubo scandiacus</i>	86
Brandugla <i>Asio flammeus</i>	87
Hrafn <i>Corvus corax</i>	87
Mófuglar – <i>Waders and songbirds</i>	88
Rjúpa <i>Lagopus muta</i>	88
Vaðfuglar.....	89
Tjaldur <i>Haematopus ostralegus</i>	89
Sandlóa <i>Charadrius hiaticula</i>	91
Heiðlóa <i>Pluvialis apricaria</i>	92
Rauðbrystingur <i>Calidris canutus</i>	93
Sanderla <i>Calidris alba</i>	95
Sendlingur <i>Calidris maritima</i>	96
Louþræll <i>Calidris alpina</i>	98
Hrossagaukur <i>Gallinago gallinago</i>	100
Jaðrakan <i>Limosa limosa</i>	101
Fjöruspói <i>Numenius arquata</i>	103
Spói <i>Numenius phaeopus</i>	104
Stelkur <i>Tringa totanus</i>	105
Tildra <i>Arenaria interpres</i>	106
Þórshani <i>Phalaropus fulicarius</i>	108

Óðinshani <i>Phalaropus lobatus</i>	108
Spörfuglar.....	110
Þúfuttlingur <i>Anthus pratensis</i>	110
Mariuerla <i>Motacilla alba</i>	111
Músarrindill <i>Troglodytes troglodytes</i>	112
Steindepill <i>Oenanthe oenanthe</i>	113
Svartpröstur <i>Turdus merula</i>	114
Skógarpröstur <i>Turdus iliacus</i>	115
Glókollur <i>Regulus regulus</i>	116
Stari <i>Sturnus vulgaris</i>	116
Auðnutittlingur <i>Carduelis flammea</i>	117
Snjóttittlingur <i>Plectrophenax nivalis</i>	118
Aðrir fuglar – <i>Other birds</i>	120
Bjargdúfa <i>Columba livia</i>	120
SAMANTEKT UM MIKILVÆG FUGLASVÆÐI – <i>OVERVIEW OF IMPORTANT BIRD AREAS (IBA)</i>	121
SKRÁ YFIR MIKILVÆG FUGLASVÆÐI – <i>A LIST OF IMPORTANT BIRD AREAS (IBA)</i>	125
Sjófuglabyggðir – <i>Seabird colonies</i>	125
SF-V 1 Krýsuvíkurbjarg.....	127
SF-V 2 Eldey.....	128
SF-V 3 Rosmhvalanes.....	129
SF-V 4 Akurey.....	130
SF-V 5 Andriðsey.....	131
SF-V 6 Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur.....	132
SF-V 7 Snæfellsnes.....	133
SF-V 8 Breiðafjörður.....	134
SF-V 9 Mýrarhyrna.....	136
SF-V 10 Kirkjufell.....	137
SF-V 11 Siglunes–Skor–Melanes.....	138
SF-V 12 Sandsfjöll.....	139
SF-V 13 Látrabjarg.....	140
SF-V 14 Bjarnarnúpur.....	141
SF-V 15 Blakkur.....	142
SF-V 16 Tálkni.....	143
SF-V 17 Selárdalshlíðar S.....	144
SF-V 18 Selárdalshlíðar N.....	145
SF-V 19 Skeggi.....	146
SF-V 20 Tóarfjall.....	147
SF-V 21 Barði.....	148
SF-V 22 Hrafnaskálarnúpur.....	149
SF-V 23 Sauðanes.....	150
SF-V 24 Göltur og Öskubakur.....	151
SF-V 25 Stigahlíð–Deild.....	152
SF-V 26 Vigur.....	153
SF-V 27 Borgarey.....	154
SF-V 28 Æðey.....	155
SF-V 29 Vébjarnarnúpur.....	156
SF-V 30 Grænahlíð.....	157
SF-V 31 Ritur.....	158
SF-V 32 Kögur.....	159
SF-V 33 Kjalarárnúpur.....	160
SF-V 34 Hælavíkurbjarg.....	161
SF-V 35 Hornbjarg.....	162
SF-V 36 Smiðjuvíkurbjarg.....	163

SF-V 37 Geirhólmur (Geirólfsgnúpur).....	164
SF-V 38 Grímsey á Steingrímsfirði.....	165
SF-N 1 Tindastóll.....	166
SF-N 2 Drangey.....	167
SF-N 3 Lundey í Skagafirði.....	168
SF-N 4 Málmey.....	169
SF-N 5 Hvanndalabjörg.....	170
SF-N 6 Ólafsfjarðarmúli.....	171
SF-N 7 Hrísey.....	172
SF-N 8 Grímsey út af Eyjafirði.....	173
SF-N 9 Lundey á Skjálfanda.....	174
SF-N 10 Mánáreyjar.....	175
SF-N 11 Bangastaðahöfn.....	176
SF-N 12 Melrakkaslétta.....	177
SF-N 13 Skoruvíkurbjarg.....	178
SF-N 14 Langanesbjörg (Vatnsleysa–Fontur–Skálabjarg).....	179
SF-A 1 Viðvíkurbjörg.....	180
SF-A 2 Bjarnarey á Héraðsflóa.....	181
SF-A 3 Skálanesbjörg.....	182
SF-A 4 Norðfjarðarnipa.....	183
SF-A 5 Gerpir.....	184
SF-A 6 Seley við Reyðarfjörð.....	185
SF-A 7 Hólmar í Reyðarfirði.....	186
SF-A 8 Skrúður.....	187
SF-A 9 Andey.....	188
SF-A 10 Eyjar, Breiðdalsvík.....	189
SF-A 11 Papey.....	190
SF-A 12 Hvalnesfjall í Lóni.....	191
SF-A 13 Vestrahorn–Fjarðarfjall.....	192
SF-A 14 Ingólfshöfði.....	193
SF-S 4 Vestmannaeyjar.....	194
SF-S 1 Fagridalur–Vík (Vikurhamrar).....	196
SF-S 2 Eyjafjöll: Steinafjall.....	197
SF-S 3 Eyjafjöll: Írá–Seljaland.....	198
Fjörur og grunnsævi – <i>Intertidal zone and shallow marine waters</i>	199
FG-V 1 Kalmanstjörn–Garðskagi.....	200
FG-V 2 Álftanes–Skerjafjörður.....	201
FG-V 3 Elliðavogur–Grafarvogur.....	202
FG-V 4 Blikastaðakró–Leiruvogur.....	203
FG-V 5 Kjalarnes.....	204
FG-V 6 Hvalfjörður.....	205
FG-V 7 Blautós.....	206
FG-V 8 Grunnafjörður.....	207
FG-V 10 Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur.....	208
FG-V 11 Breiðafjörður.....	210
FG-V 9 Andakíll.....	212
FG-V 12 Jökulfirðir (Sandeyri–Ritur).....	213
FG-V 13 Hornstrandafríðland.....	214
FG-N 1 Fljót–Siglufjörður.....	215
FG-N 2 Óshólmar Eyjafjarðarár.....	216
FG-N 3 Tjörnes (Húsavíkurhöfði–Voladalstorfa).....	217
FG-N 4 Melrakkaslétta.....	218

FG-A 1 Berufjarðarströnd.....	219
FG-A 2 Berufjörður.....	220
FG-A 3 Álftafjörður.....	221
FG-A 4 Þvottáskriður–Hvalnesskriður.....	222
FG-A 5 Lónsfjörður.....	223
FG-A 6 Skarðsfjörður.....	224
FG-S 1 Stokkseyri–Eyrarbakki.....	225
FG-S 2 Selvogur.....	226
Votlendi og önnur svæði inn til landsins – <i>Wetlands and other inland areas</i>	227
VOT-V 1 Ferjubakkaflóí–Hólmavað.....	228
VOT-V 2 Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur.....	229
VOT-V 3 Laxárdalsheiði.....	230
VOT-N 1 Arnarvatnsheiði.....	231
VOT-N 2 Víðidalstunguheiði–Blanda.....	232
VOT-N 3 Hóp–Vatnsdalur.....	233
VOT-N 4 Guðlaugstungur–Álfgeirstungur.....	234
VOT-N 5 Skagi.....	235
VOT-N 6 Láglandi Skagafjarðar.....	236
VOT-N 7 Miklavatn í Fljótum.....	237
VOT-N 8 Sandur–Síalækur–Skjálfandafljót.....	238
VOT-N 9 Vestmannsvatn og nágrenni.....	239
VOT-N 11 Mývatn og Laxá.....	240
VOT-N 10 Svartá–Suðurá.....	242
VOT-N 13 Melrakkaslétta.....	243
VOT-N 12 Öxarfjörður.....	244
VOT-N 14 Skjálfandafljót ofan Aldeyjafoss.....	246
VOT-N 15 Vatnajökulsþjóðgarður.....	247
VOT-A 1 Möðrudalur–Arnardalur.....	248
VOT-A 2 Jökuldalsheiði.....	249
VOT-A 3 Úthérað.....	250
VOT-A 4 Hornafjörður–Kolgríma.....	251
VOT-A 5 Breiðamerkursandur–Fagurhólsmýri.....	252
VOT-A 6 Skeiðarársandur.....	253
VOT-S 1 Landbrot–Meðalland.....	254
VOT-S 2 Veiðivötn.....	255
VOT-S 3 Suðurlandsundirlendi.....	256
VOT-S 4 Þjórsárver.....	258
VOT-S 5 Laugarvatn–Apavatn–Brúará.....	259
VOT-S 6 Sogið–Þingvallavatn.....	260
VOT-S 7 Ölfusforir.....	261
ENGLISH SUMMARY.....	262
HEIMILDIR – REFERENCES.....	265
VIÐAUKAR – APPENDICES.....	275
1. viðauki. Heimildamenn – <i>Informants</i>	275
2. viðauki. Viðmið fyrir fuglasvæði – <i>IBA criteria</i>	276
3. viðauki. Önnur fuglasvæði – <i>Other bird areas</i>	280
4. viðauki. Hugtakaskrá – <i>Explanations of terms used</i>	281
5. viðauki. Fuglastofnar á mikilvægum svæðum – <i>Bird populations within IBAs</i>	285
6. viðauki. Mikilvæg svæði eftir sveitarfélögum – <i>IBAs by municipalities</i>	288
TEGUNDASKRÁ – <i>A LIST OF SPECIES</i>	290
SVÆÐASKRÁ – <i>A LIST OF IMPORTANT BIRD AREAS</i>	292
FJÖLRIT NÁTTÚRUFRÆÐISTOFNUNAR.....	294

ÞÁTTTAKENDUR Í VERKEFNINU NATURA ÍSLAND

Forstjóri

Jón Gunnar Ottósson

Yfirstjórn Natura Ísland

Trausti Baldursson, formaður

Anna Sveinsdóttir

Borgþór Magnússon

Guðmundur Guðmundsson

Lilja Víglundsóttir

Umsjón með faghópum

Sigurður H. Magnússon

Faghópur fugla

Kristinn Haukur Skarphéðinsson, hópstjóri

Borgný Katrínardóttir

Guðmundur A. Guðmundsson

Svenja N.V. Auhage

Aðrir þátttakendur

Aðalsteinn Örn Snæþórsson⁵

Arnþór Garðarsson¹

Aron Leví Beck

Böðvar Þórisson⁸

Cristian Gallo⁸

Einar Ólafur Þorleifsson¹¹

Erpur Snær Hansen⁷

Finnur Logi Jóhannsson¹¹

Hafdis Sturlaugsdóttir⁸

Halldór Walter Stefánsson⁴

Ingvar Atli Sigurðsson⁷

Ólafur K. Nielsen

Rán Þórarinsdóttir⁴

Róbert A. Stefánsson⁹

Skarphéðinn G. Þórisson⁴

Ute Stenkevitz

Yann Kolbeinsson⁵

Þorkell Lindberg Þórarinsson⁵

Faghópur landvistgerða

Sigurður H. Magnússon, hópstjóri

Ásrún Elmarsdóttir

Borgþór Magnússon

Aðrir þátttakendur

Ágústa Helgadóttir

Ásta Eyþórsdóttir

Eilý Renée Guðjohnsen

Erling Ólafsson

Guðmundur Guðjónsson

Hans H. Hansen

Hlédís Þorbjarnardóttir

Hörður Kristinsson

Kristinn P. Magnússon

Kristján Jónasson

Lára Guðmundsdóttir

María Harðardóttir

Pawel Wasowicz

Rannveig Thoroddsen

Sigmar Metúsalemsson

Sigrún Jónsdóttir

Sigrún Fríða Óladóttir

Sigurður Kristinn Guðjohnsen

Sigþrúður Stella Jóhannsdóttir⁵

Starri Heiðmarsson

Þorvaldur Þór Björnsson

Faghópur vatnavistgerða

Guðmundur Guðmundsson, hópstjóri

Haraldur Rafn Ingvason²

Marianne Jensdóttir Fjeld

Þóra K. Hrafnadóttir²

Aðrir þátttakendur

Anders Langangen¹¹

Eva Guðný Þorvaldsdóttir²

Finnur Ingimarsson²

Gunnhildur Ingibjörg Georgsdóttir

Helga Hjartardóttir²

Hilmar J. Malmquist²

Hörður Kristinsson

Jovana Alkalaj²

Lilja Harðardóttir²

Stefán Már Stefánsson²

Faghópur fjöruvistgerða

Guðmundur Guðmundsson, hópstjóri
 Gunnhildur Ingibjörg Georgsdóttir
 Agnar Ingólfsson¹
 Karl Gunnarsson¹²
 Sigríður Kristinsdóttir

Aðrir þátttakendur

Ellý Renée Guðjohnsen
 Erlingur Hauksson¹³
 Eydís Mary Jónsdóttir⁶
 Kristín Jónsdóttir¹¹

Mosagreiningar¹⁰

Kristian Hassel, hópstjóri
 Leif Appelgren
 Torbjörn Høitomt
 Kristin Wangen

Aðstoð við mosagreiningar¹⁰

Hans H. Blom
 Kjell Ivar Flatberg

Kortagerð og landupplýsingar

Anette Th. Meier
 Hans H. Hansen
 Lovísa Ásbjörnsdóttir
 Sigmar Metúsalemsson
 Sigurður Kristinn Guðjohnsen
 Svenja N.V. Auhage

Gagnagrunnar og miðlun

Anna Sveinsdóttir, hópstjóri
 Björn Darri Sigurðsson¹¹
 Guðmundur Guðmundsson
 Kjartan Birgisson

Stofnanir aðrar en Náttúrufræðistofnun Íslands

¹Háskóli Íslands

²Náttúrufræðistofa Kópavogs

³Náttúrufræðistofa Mývatns

⁴Náttúrustofa Austurlands

⁵Náttúrustofa Norðausturlands

⁶Náttúrustofa Reykjaness

⁷Náttúrustofa Suðurlands

⁸Náttúrustofa Vestfjarða

⁹Náttúrustofa Vesturlands

¹⁰Norwegian University of Science and Technology

¹¹Sjálfstæður verktaki

¹²Hafrannsóknastofnun

¹³VÖR Sjávarannsóknarsetur við Breiðafjörð

1. mynd. Súlnasker og Geldungur í Vestmannaeyjum. Ljós. Arnþór Garðarsson.

ÁGRIP

Þetta rit er hluti af verkefninu Natura Ísland en það snýst einkum um að kortleggja útbreiðslu og meta verndargildi vistgerða, plantna og dýra og tilgreina net verndarsvæða á grunni þeirrar vinnu. Meginmarkmið hvað fugla varðar er að (1) fá yfirsýn yfir dreifingu og stofnstærð fugla á landsvísu, (2) skilgreina verndarsvæði og lýsa fuglalífi þeirra á magnbundinn hátt og (3) leggja grunn að reglulegri vöktun svæðanna og viðkomandi fuglastofna. Hér er bent er á svæði sem teljast alþjóðlega mikilvæg fyrir þær fuglategundir sem dvelja hér að staðaldri (81 tegund) og birt er nýtt mat á öllum íslenskum fuglastofnum. Munar þar mest um nýtt mat á stofnum vaðfugla og spörfugla.

Misjafnt er hversu mörg mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir hverja tegund, en langflest eru þau hjá fýl eða 38. Engin mikilvæg svæði hafa verið skilgreind fyrir 40 tegundir; alþjóðleg töluleg viðmið hafa ekki verið sett fyrir rúman helming þeirra en hinar eru það fálíðaðar hér að engin svæði þeirra á Íslandi teljast alþjóðlega mikilvæg.

Alls er skilgreint 121 alþjóðlega mikilvægt fuglasvæði í þessu riti og hefur tæplega helmingur, eða 55 svæði, verið skilgreindur áður, er friðlýstur, á náttúruminjaskrá eða votlendisskrá og þá vegna auðugs fuglalífs að hluta eða öllu leyti.

Flest mikilvæg svæði (70) eru sjófuglabýggðir og innan þeirra verpur meirihluti af stofnum 15 af 24 íslenskum sjófuglategundum. Á það við um alla stóru stofnana, nema kríu. Um 25 svæði eru fyrst og fremst fjörur og aðliggjandi grunnsævi. Þau gegna þýðingarmiklu hlutverki fyrir farfugla eða þá sem vetrardvalarstaðir. Sum þeirra eru jafnframt fjaðrafellistaðir andfugla. Ríflega 30 svæði eru inn til landsins og einkennast þau flest af lífríku mýrlandi, vötnum og ám. Einnig eru flest þeirra mikilvæg sem varpsvæði en einnig koma ýmsir vatnafuglar þar við vor og haust og sumir fella þar fjaðrir. Nokkur lindasvæði eru jafnframt mikilvægir vetrardvalarstaðir og þá fyrst og fremst fyrir húsönd og gulönd. Hér er einnig skipað svæðum sem einkennast af víðáttumiklum óbyggðum.

ABSTRACT

This publication is a part of a large scale project (Natura Iceland) involving mapping and evaluating the conservation value of habitat types, plants and animals in Iceland; forming a basis for selecting a network of protected areas. The main objectives with regard to birds were to (1) get a reasonable overview of distribution and population sizes of most Icelandic bird species, (2) designate protection areas for priority species, (3) describe the bird fauna of those areas and (4) lay groundwork for monitoring programs and regular status reports for those areas as well as the relevant bird populations. Here, we present a selection of internationally important bird areas (IBAs) and new population estimates for 81 species of birds that occur regularly in Iceland. Most notably estimates for breeding waders and songbirds.

The number of IBAs designated for each species varies; by far, most are breeding sites of *Fulmarus glacialis* (38). No areas were designated for 40 species. IBA-criteria have not been defined for more than half of those; others do not meet the criteria due to their small populations in Iceland.

A total of 121 IBAs are defined. Almost half of them (55) have previously been designated as IBAs, are protected or on the Register of areas of conservation interest, partially or wholly, due to rich birdlife.

Most IBAs (70) are seabird colonies, with more than half of the breeding populations of 15 of the 24 seabird species breeding in Iceland, including all the largest populations, except *Sterna paradisaea*. About 25 IBAs are primarily intertidal zones and adjacent shallow marine waters which are important as staging sites for migratory species or wintering areas. Some are also moulting sites for ducks, geese and swans. More than 30 IBAs are inland, predominantly fertile wetlands and surface inland waters. Most of them are important breeding sites and some are also staging and moulting sites for waterfowl. A few are spring-fed rivers and lakes; vital wintering areas primarily for *Bucephala islandica* and *Mergus merganser*. Lastly, vast wilderness areas, both in the central highlands and on coastal plains, are dealt with in this category.

A detailed English summary accompanies this publication on pp. 262–264.

INNGANGUR – INTRODUCTION

Einn af mikilvægustu þáttum alþjóðlegrar náttúruverndar er kerfisbundin skráning á svæðum sem hafa mikla þýðingu fyrir fugla. Upphafid má rekja til umfangsmikilla talninga á votlendisfuglum sem hófust beggja vegna Atlantshafs um miðja síðustu öld (Kuijken 2006). Ramsar-samningurinn sem gerður var 1971 olli straumhvörfum en hann fjallar um vernd votlendis og fugla og varð að fyrirmynd alþjóðlegra samninga um náttúruvernd sem og lög-gjafar víða um heim (Ramsar-samningurinn 1971). Á grundvelli samningsins voru sett töluleg viðmið um hvernig skilgreina skyldi mikilvæg votlendissvæði.

Hér á landi hófst skipuleg skráning á mikilvægum votlendissvæðum eftir að sett voru ný náttúruverndarlög árið 1971 og verksvið og ábyrgð Náttúruverndarráðs jókst til muna. Sérstök undirnefnd um votlendi starfaði á vegum ráðsins og beitti hún sér fyrir viðamikilli votlendisúttekt á árunum 1973–1974. Veg og vanda af þeirri vinnu hafði Arnþór Garðarsson, dýrafræðingur, sem hefur verið í fararbroddi þeirra sem skráð hafa og skoðað íslenskar fuglabyggðir eins og sést víða í þessu riti. Fyrstu drög að íslenskri votlendisskrá birtust í samantekt um mikilvæg votlendi á Norðurlöndum (Nordiske arbejdsgruppe vedrørende beskyttelse af våde områder 1973) og síðan í ítarlegri skrá í riti Landverndar (Arnþór Garðarsson 1975a). Á þessum árum voru náttúruverndarsamtök í einstökum landshlutum mjög öflug og tóku þau saman svæðisbundnar náttúruminjaskrár. Votlendisskráin hefur aldrei verið uppfærð en hún var, ásamt vinnu náttúruverndarsamtakanna, grunnur að Náttúruminjaskrá (Náttúruverndarráð 1975–1996).

Fyrsta samantekt um mikilvæg fuglasvæði á Íslandi var unnin af Arnþóri Garðarssyni og Ólafi K. Nielsen fyrir Alþjóðlega fuglaverndarráðið ICBP – síðar BirdLife International (Grimmett og Jones 1989). Aukin og endurbætt útgáfa þeirrar skrár kom síðan út árið 1997 á vegum Náttúrufræðistofnunar Íslands og Fuglaverndarfélags Íslands (Ólafur Einarsson 1997, 2000). Sú skrá hefur eitthvað verið uppfærð síðan, einkum umfjöllun um sjófuglabyggðir, en þarfnast verulegrar endurskoðunar. Rafræna útgáfu hennar er að finna á vef BirdLife International (2016a).

Árið 1999 voru sett ákvæði í náttúruverndarlög um náttúruverndaráætlanir sem umhverfisráðherra skyldi leggja fyrir Alþingi á fimm ára fresti (lög nr. 44/1999, sjá einnig lög nr. 140/2001). Í þessum áætlunum skyldu vera sem gleggstar upplýsingar um náttúruminjar, þ.e. náttúruverndarsvæði og lífverur, búsvæði þeirra, vistgerðir og vistkerfi, sem ástæða

þykir að friðlýsa. Við undirbúning fyrstu náttúruverndaráætlunarinnar (2004–2008) vann Náttúrufræðistofnun Íslands ítarlega skýrslu þar sem m.a. var lagt til að friða skipulega lykilbúsvæði tiltekinna varpfugla og fargesta (Ólafur Einarsson o.fl. 2002). Aðferðafræði sem þar var lögð til grundvallar byggðist á hugmyndafræði alþjóðlegra náttúruverndarsamninga sem Íslendingar eiga aðild að, einkum Samningnum um líffræðilega fjölbreytni (1992) og Bernarsamningnum (1979). Forsenda þessara tillagna var nákvæmt yfirlit um mikilvægustu staði á landinu fyrir þessar fuglategundir og mat á því hversu stór hluti stofna þeirra væri innan tiltekinna svæða. Alþingi samþykkti að friða nokkur mikilvæg fuglasvæði í þessari fyrstu náttúruverndaráætlun og aftur í þeirri næstu (2009–2013), en því miður hefur afar lítið af því, sem lagt hefur verið til í náttúruverndaráætlunum hingað, til komið til framkvæmda. Þá hefur náttúruminjaskráin hvorki verið gefin út né endurskoðuð og uppfærð frá 1996, þ.e. eftir að umhverfis- og auðlindaráðuneytið tók við ábyrgð á henni 1999. Með nýjum náttúruverndarlögum (nr. 60/2013) sem tóku gildi haustið 2015 er frumkvæði að gerð náttúruminjaskrár og umsjón með henni fært til Náttúrufræðistofnunar Íslands og ákvæði um framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár (áður Náttúruverndaráætlun) styrkt verulega, sbr. lög um náttúruvernd nr. 60/2013.

Í tengslum við aðildarumsókn Íslands að Evrópusambandinu hófst árið 2012 viðamikil verkefni (Natura Ísland), sem m.a. fól í sér umfangsmikla gagnasöfnun um íslenska fuglastofna og dreifingu þeirra. Ítarleg grein er gerð fyrir þeirri vinnu í riti Náttúrufræðistofnunar Íslands (Jón Gunnar Ottósson o.fl. 2016), *Vistgerðir á Íslandi*. Meginmarkmið þessarar vinnu hvað fugla varðar var að:

- Fá yfirsýn yfir dreifingu og stofnstærð fugla á landsvísi
- Skilgreina verndarsvæði fyrir forgangstegundir
- Lýsa fuglalífi þessara svæða (á magnbundinn hátt)
- Leggja grunn að reglulegri vöktun og upplýsingagjöf um þessi svæði og viðkomandi fuglastofna

Öll vinna við aðildarumsókn Íslands að Evrópusambandinu var stöðvuð vorið 2013 og endanlega aflögð tæpu ári síðar. Engu að síður var ákveðið að halda áfram vinnu við Natura Ísland enda var hún talin nauðsynleg fyrir framkvæmd nýrra náttúruverndarlaga og eins til að uppfylla alþjóðlegar

skuldbindingar á sviði náttúruverndarmála (Jón Gunnar Ottósson o.fl. 2016).

Í þessu riti, sem er fyrsti hluti í stærra verkefni, er lagður grunnur að skilgreiningu á verndarsvæðum fyrir fugla á Íslandi. Bent er á þau svæði á landinu sem teljast alþjóðlega mikilvæg fyrir þær tegundir sem dvelja hér að staðaldri, þ.e. varpfugla og reglulega gesti, alls 81 tegund. Þá er unnið að yfirliti um stöðu íslenskra fuglastofna og útfærðar verða rökstuddar tillögur um verndarsvæði þar sem tekið verður tillit til fleiri þátta en fuglalífs (Náttúrufræðistofnun Íslands, í undirbúningi). Þar verða annars vegar settar fram tillögur um verndarsvæði á framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár, B-hluta skrárinnar, og hins vegar tillögur um net verndarsvæða í Evrópu (Emerald Network). Einnig er ætlunin að birta nýjan válista fyrir fugla á vef Náttúrufræðistofnunar árið 2017 og verður hann síðan uppfærður eftir þörfum. Eins hefur verið unnið að því að uppfæra skýrslu um stöðu íslenskra fuglastofna og endurskoða fyrirliggjandi vöktunaráætlun fugla (Guðmundur A. Guðmundsson og Kristinn Haukur Skarphéðinsson 2012).

Stofnstærð margra tegunda og útbreiðsla þeirra er vel þekkt og því tiltölulega auðvelt að greina hvaða svæði teljast alþjóðlega mikilvæg fyrir þær tegundir. Þekking á öðrum er síðri og dreifing enn annarra er slík að erfitt er að greina og afmarka mikilvæg svæði, nema þá með óbeinum aðferðum eins og að nota varpþéttleika í einstökum vistgerðum og þekktu eða áætlaða dreifingu tegunda. Engu að síður er fjallað um allar fyrrgreindar tegundir og mat lagt á fyrirliggjandi þekkingu. Eftir að hafa gert grein fyrir þeirri þekkingu og aðferðum sem skýrslan byggir á er fjallað um einstaka tegundir og hópa en síðan um þau svæði sem teljast alþjóðlega mikilvæg fyrir eina eða fleiri tegundir.

Fjölmargir komu að undirbúningi og vinnu við þetta rit og er þeirra getið hér að framan, sjá bls. 2 og 8–9. Þessir aðilar, Fuglaverndarfélag Íslands og aðrir heimildarmenn, sjá 1. viðauka, veittu auk þess ómældan aðgang að mikilvægum, óbirtum gögnum. Þá veittu ljósmyndarar leyfi til að nota myndir sínar endurgjaldslaust. Eru öllum þessum færðar bestu þakkir.

2. mynd. Dílaskarfsvarp í Kirkjuskeri út af Stað í Reykhólasveit. Ljós. Arnþór Garðarsson.

GÖGN OG AÐFERÐIR – MATERIAL AND METHODS

Fuglastofnar

Meginheimild um íslenska fuglastofna er nýleg samantekt Náttúrufræðistofnunar um vöktun íslenskra fuglastofna (Guðmundur A. Guðmundsson og Kristinn Haukur Skarphéðinsson 2012). Talsvert af nýjum og endurskoðuðum upplýsingum hefur bæst við síðan og er þeirra getið á viðeigandi stöðum. Helsta heimildin um stöðu fuglastofna í Evrópu eða á heimsvísu sem stuðst var við er yfirlit um stöðu evrópskra fuglastofna (BirdLife International 2004). Sú vinna hefur verið uppfærð að miklu leyti og birtist árið 2015 á válista um evrópska fugla (BirdLife International 2015) og á staðreyndasiðum um einstakar fuglategundir á vefsvæði BirdLife (BirdLife International 2016c). Þá hafa samtökin Wetlands International (áður International Waterfowl & Wetlands Research Bureau, IWRB) tekið saman upplýsingar um vatnafugla og flesta sjófugla og haldið utan um töluleg gögn um stofna og viðmið til að meta alþjóðlega þýðingu þeirra (Wetlands International 2016). Samtökin nota þá vinnureglu að margfalda þekktan varpstofn (pör) með þremur ef heildarstofn er ekki þekktur. Á sama hátt er deilt í heildarstofn með þremur til að meta varppör, séu þau ekki þekkt. Notaðar voru stofntölur jöfnum höndum frá þessum aðilum og þá miðað við nýjustu uppfærslur hverju sinni. Skilgreiningar á stofnum, sem viðmiðunartölur eiga við, byggjast á yfirliti BirdLife International um alþjóðlega mikilvæg fuglasvæði í Evrópu (Heath and Evans 2000), nema annað sé tekið fram. Svæðaskipting fyrir einstaka stofna og viðmiðunartölur fyrir mikilvæg fuglasvæði á Íslandi eru teknar saman í 2. viðauka.

Sjófuglar

Yfir 20 tegundir sjófugla verpa hér á landi og ein að auki er algengur vetrargestur (bjartmáfur). Stofnstærð, stofnþróun og útbreiðsla er misjafnlega vel þekkt hjá þessum tegundum en búið er að meta allar stóru byggðirnar og þar með alla stærstu stofnana. Mat á stofni kríu og flestum máfum og kjóa er hins vegar óviðunandi, eins og síðar verður rakið. Samfelld sílaleyfisár (ætisskortur) frá 2004 hafa leitt til þess að dregið hefur verulega úr varpi hjá sumum tegundum og eru því talningar í byggðum þeirra ekki lengur góður mælikvarði á stofnbreytingar.

Þær tegundir sjófugla sem verpa í þéttum, vel afmörkuðum og auðsæjum byggðum eru best þekktar. Þetta eru: súla (Arnþór Garðarsson, í prentun), dílaskarfur (Arnþór Garðarsson 2008), toppskarfur (Arnþór Garðarsson og Ævar Petersen 2009), stormmáfur (Sverrir Thorstensen og Ævar Petersen 2013),

hvítmáfur (Ævar Petersen o.fl. 2014) og rita (Arnþór Garðarsson o.fl. 2013). Stærð byggða þessara tegunda hefur verið metin með því að telja öll hreiður, annaðhvort á landsvísu eða þá á meginvarpsvæðum viðkomandi tegundar. Stofnar annarra tegunda hafa yfirleitt verið metnir með því að telja úrtak úr stórum byggðum eða meta þéttleika og mæla eða áætla umfang byggða. Á það við um fýl (Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a), sílamáf (Gunnar Þór Hallgrímsson og Páll Hersteinsson 2011), langvíu, stuttnefju og álku (Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b). Máfa- og kríuvörp hafa ýmist verið metin með beinum hreidurtalningum, mati á heildarfjölda fugla og gefnum viðvistarstuðli (hlutfalli fugla sem eru í byggðinni hverju sinni) til að áætla pör, eða þéttleikamælingum. Æðarstofninn og þróun hans hefur verið metinn út frá dúntekju (Kristinn Haukur Skarphéðinsson 1994), beinum hreidurtalningum (Jón Einar Jónsson o.fl. 2015) og sniðtalningum úr flugvél á grunnsævi umhverfis landið sem og vetrarfuglatalningum Náttúrufræðistofnunar Íslands (Arnþór Garðarsson 2009).

Sjófuglar sem verpa í holum eru einkar erfiðir viðfangs. Þéttleika holna er metinn með beinum talningum eða þéttleikamælingum og mældu eða áætluðu flatarmáli byggða og ábúð könnuð í úrtaki holna. Með þessu móti hefur lundastofninn nýlega verið metinn (Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi) og eins sjósvala árið 1991 en nær allur sjósvölustofninn er talinn verpa í Vestmannaeyjum (Erpur Snær Hansen o.fl. 2009b). Aðrir holufuglar sem verpa hér eru afar erfiðir viðfangs, einkum stormsvala. Teistubbyggðir hafa verið metnar með afar tímafrekri hreiðurleit eða með því að telja fugla á sjó fyrir framan byggðirnar (Ævar Petersen 1981).

Þeir sjófuglastofnar sem hvað minnstar magnbundnar upplýsingar liggja fyrir um eru: stormsvala, kjói, sílfurmáfur, svartbakur, kría og teista. Mat á skúmastofninum er frá 1985 (Lund-Hansen og Lange 1991) og talsverðar breytingar hafa orðið í sumum stórum skúmsvörpum (Náttúrufræðistofnun Ísland, óbirt gögn).

Mikilvæg svæði fyrir sjófugla verða hér með einni undantekningu (fjaðrafellistöðvar æðarfugls) eingöngu skilgreind fyrir varpsvæði þeirra, enda liggja yfirleitt afar litlar magnbundnar upplýsingar fyrir um þýðingu annarra svæða. Dreifing sjófugla hefur verið könnuð sums staðar á hafsvæðum við landið (Arnþór Garðarsson 1997, 1999, 2001; sjá einnig

3. mynd. Þúfuttlingur (*Anthus pratensis*). Ljósmynd. Ólafur Páll Jónsson.

yfirlit í Ævar Petersen 2007) og dægurrítar hafa varpað nýju ljósi á hvar sjófuglar halda sig hér við land utan varptíma (Frederiksen o.fl. 2011, 2016).

Vatnafuglar

Vatnafugl er notað hér sem samheiti yfir andfugla, lóm, himbrima og flórgoða. Þekking á stofnum þessara fugla er afar misjöfn. Fylgst hefur verið með álfum og gæsnum á vetrarstöðvum þeirra á Bretlandseyjum um áratugaskeið og er stofnstærð og stofnþróun þeirra tegunda sem verpa hér (álf, heiðagæs og grágæs) eða fara um landið (blesgæs, helsing og marggæs) því vel þekkt (Wildfowl and Wetland Trust). Hið sama gildir um þær endur sem verpa fyrst og fremst við Mývatn (gargönd, húsönd, hrafnönd) og flórgoða sem talinn hefur verið á varpstöðvum öðru hverju frá um 1990. Tölur um aðrar andategundir byggjast yfirleitt á grófu mati og hlutfallslegu algengi (Guðmundur A. Guðmundsson og Kristinn Haukur Skarphéðinsson 2012). Náttúruvísunastöðin við Mývatn og Náttúrustofa Norðausturlands veittu ómetanlegan aðgang að vatnafuglatalningum í Þingeyjarsýslum. Í sumum tilvikum er aðeins heildarstofninn vel þekktur, t.d. hjá álf og gæsnum, en hlutfall varpfugla er óþekkt þótt vitað sé hversu mörg þör koma upp ungum að jafnaði. Í þeim tilvikum er ekki hægt að nota þör sem mælikvarða og er því mikilvægi svæða þá annaðhvort metið út frá heildarstofni eða reiknireglu Wetlands

International (sjá *Fuglastofnar*, bls. 14). Þetta vanmetur þýðingu einstakra svæða fyrir þær tegundir þar sem hlutfall geldfugla er hátt í stofninum.

Stofnar lóms og himbrima hafa verið metnir gróflega (Arnþór Garðarsson 1975b). Eins hefur Náttúrufræðistofnun safnað upplýsingum um einstaka varpstaði þeirra á landinu (Ævar Petersen 2011, Ævar Petersen o.fl. 2013). Mikilvægustu varpsvæði himbrima á landinu eru heiðalöndin sem ná frá Laxárdalsheiði ofan Dala austur um borgfirsku og húnvetnsku heiðarnar og norður á Skaga. Í tengslum við Natura-verkefnið voru þessi svæði könnuð úr lofti sumarið 2012 (sjá *Vatnafuglar á heiðum norðvestanlands*, bls. 18). Eins veittu þau Einar Ólafur Þorleifsson og Þórdís Vilhelmina Bragadóttir aðgang að talningum sínum á himbrima á Skaga 2008. Þessar upplýsingar, ásamt heimildum sem liggja á við og dreif, voru notaðar til að gera skrá yfir himbrimavarpstaði á landinu. Þannig fékkst allgöð mynd af mikilvægi einstakra svæða fyrir varpstofninn.

Þrátt fyrir að sæmleg vitneskja liggja fyrir um stofna margra vatnafugla er magnbundin dreifing þeirra hér á landi yfirleitt ekki þekkt til hlítar nema fyrir tiltölulega fáar tegundir og þá kannski einungis hluta ársins. Mikilvægir staðir fyrir þessar tegundir geta verið varplönd, viðkomustaðir, fjaðrafellistaðir og

4. mynd. Heiðlóa (*Pluvialis apricaria*). Ljós. Ólafur K. Nielsen.

vetrarstöðvar. Í þessari skýrslu er greint frá magnbundinni útbreiðslu vatnafugla á ýmsum árstímum og reynt að greina þau svæði sem teljast mikilvæg, með hliðsjón af fyrirliggjandi gögnum.

Mófuglar

Hér er orðið mófugl notað sem samheiti fyrir rjúpu, vaðfugla og spörfugla. Einkenni flestra mófugla er að þeir verpa dreift á opnu landi og er útbreiðsla margra þeirra víðfeðm hér á landi. Mat á stofnum er því örðugt og hefur hingað til byggst á ágiskunum. Vísindalegt mat byggist oftast á því að margfalda mældan eða metinn varpþéttleika með áætlaðri eða þekktri útbreiðslu og þá yfirleitt á grunni einhvers konar búsvæðagreiningar. Þetta hefur verið gert fyrir nokkrar vaðfuglategundir (Thorup 2006), þúfutitting á láglendi (Tómas G. Gunnarsson o.fl. 2007) og mófugla á Suðurlandi (Lilja Jóhannesdóttir o.fl. 2014). Íslenski rjúpnastofninn hefur verið metinn með flóknum stærðfræðilíkönum á grunni skráðrar veiði, aldurshlutfalla og dánartíðni (Kjartan G. Magnússon o.fl. 2005, Erla Sturludóttir 2015) og jaðranastofninn á grunni viðamikilla merkinga og álestra (Tómas G. Gunnarsson o.fl. 2005). Þá hefur hinn tiltölulega fálíðaði þórshanastofn verið metinn með beinum talningum á varpfuglum (Yann Kolbeinsson 2011).

Sumar tegundir safnast í stóra hópa utan varptíma og hefur það gefið mönnum færi á að meta íslenska

jaðranastofninn á viðkomu- og vetrarstöðvum með sæmilegu öryggi (Gill o.fl. 2007). Hið sama á við um fargesti í hópi vaðfugla sem fara um Ísland (rauðbrysting, sanderlu og tildru; sjá Guðmund A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993). Víða er lögd mikil áhersla á að fylgjast með vaðfuglum á slíkum stöðum enda gegna þeir oft lykilhlutverki fyrir afkomu fuglanna. Ótal talningar hafa verið gerðar á vaðfuglum í fjörum hér á landi en markmið þeirra hefur oftast nær verið fremur þröngt og því erfitt að nýta gögnin til að meta stofnvísitölur eða fá heildarsýn á dreifingu stofna á landsvísu. Á þessu eru nokkrar undantekningar, m.a. hefur verið fylgst með jaðrakönum á lykilstöðum á fartíma (Tómas G. Gunnarsson o.fl. 2005, Jennifer A. Gill, óbirt heimild) og vaðfuglar í fjörum voru kannaðir um land allt vorið 1990 (Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993). Fyrirliggjandi gögn um viðkomu- og vetrardvalarstaði vaðfugla, sem oftast eru í fjörum, eru nýtt hér til að meta þýðingu einstakra svæða fyrir nokkrar tegundir.

Mófuglatalningar eru notaðar hér til að endurmeta stofnstærð algengustu mófugla og meta þýðingu einstakra vistgerða, vistlenda og landgerða fyrir þessar tegundir á landsvísu (sjá *Mófuglatalningar*, bls. 17–18). Eins er hægt að meta hversu mörg þör verpa á afmörkuðum svæðum og hve hátt hlutfall af áætluðum varpstofni er um að ræða.

5. mynd. Fálki (*Falco rusticolus*). Ljósmynd. Ólafur K. Nielsen.

Aðrir fuglar

Hér verpa þrjár tegundir ránfugla að staðaldri, tvær til þrjár tegundir af uglum og ein dúfategund.

Fylgst hefur verið með hafarnarstofninum af og til frá 1920 og árlega frá um 1960 og er því stærð hans og stofnþróun betur þekkt en hjá nokkurri annarri fuglategund sem verpur hér á landi (Kristinn Haukur Skarphéðinsson 2013). Þá liggur fyrir góð vitneskja um einstaka arnarvarpstaði og dreifingu fugla utan varptíma. Fylgst hefur verið með fálkanum á einu helsta varpsvæðinu á Norðausturlandi hátt í fjóra áratugi (Ólafur K. Nielsen 2011). Eins eru einstakir varpstaðir hans á landinu flestir kunnir, enda voru þeir skráðir kerfisbundið á vegum Náttúrufræðistofnunar á árunum 1985–1991. Minna er vitað um smyril, nema helst á fálkarannsóknarsvæðinu á Norðausturlandi (Ólafur K. Nielsen 1986, 1995). Talsvert hefur verið skráð af varpstöðum smyrila hér og hvar á landinu en ekkert þó í líkingu við það sem gert hefur verið á Norðausturlandi. Stofnstærð smyrils er því illa þekkt.

Brandugla er strjáll varpfugl víða um land en skráningar á fuglum á varptíma og eins hreiður- og unganfundir gefa grófa mynd af meginvarpsvæðum hennar. Mat á stofnstærð er ótraust. Snæugla er mjög fálíðaður varpfugl og óvíst er hvort hún verpi hér á hverju ári. Fylgst hefur verið reglulega með nokkrum öðlum hennar á Vestfjörðum undanfarin áratug og allar snæugluathuganir sem vitneskja berst um eru skráðar og birtar reglulega í skýrslum um sjaldgæfa fugla í tímaritinu *Blika*. Eyrugla er nýlegur landnemi og virðist farin að verpa hér reglulega, einkum á

Suðurlandi. Hún lætur lítið fyrir sér fara á varpstöðum og er því örugglega vanskráð.

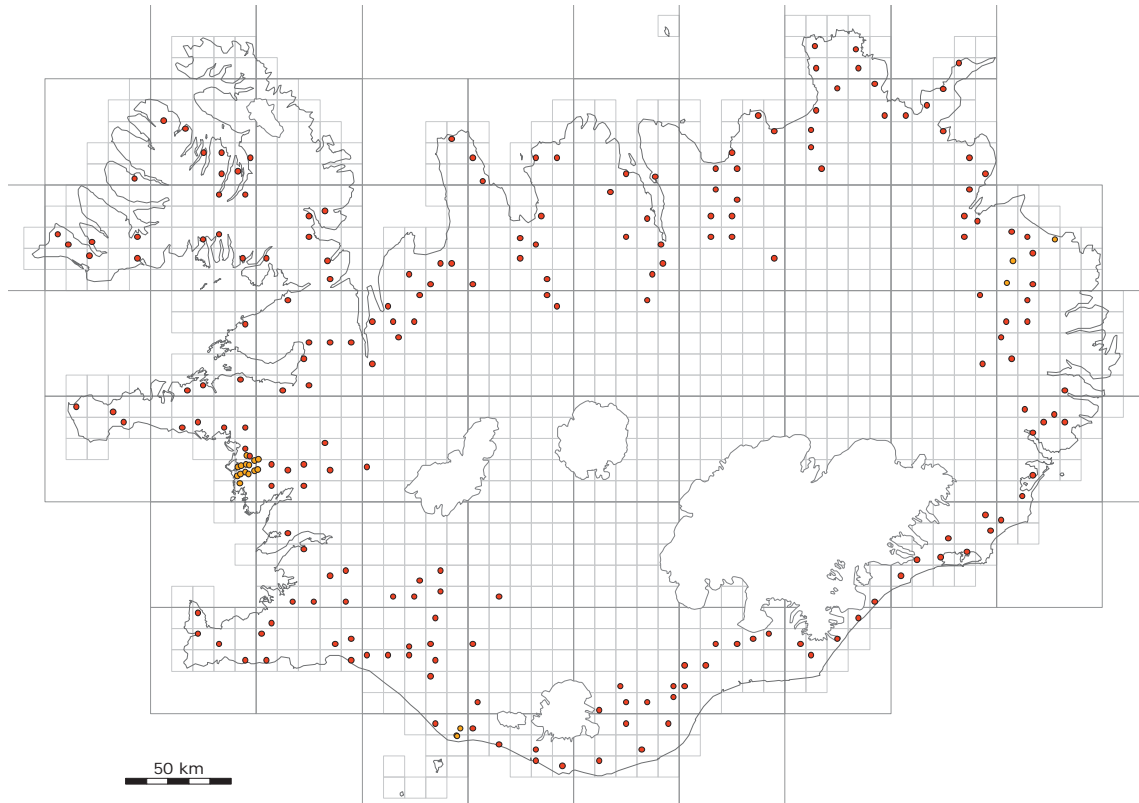
Húsdúfur urpu víða í þéttbýli á síðustu öld en hefur fækkað mikið enda verið gerð gangskör að því að fækka þeim og hindra aðgang að varpstöðum og skjóli sem nær undantekningarlaust er á mannvirkjum. Hefðbundin dúfnarækt hér á landi heyrir nánast sögunni til en bréfdúfnaræktun hefur stóraukist. Nú verpa dúfur víða í klettum sunnanlands og austan sem bera flestar einkenni bjargdúfna. Skráning á þeim er tilviljanakennd og þekking að sama skapi lítil á uppruna þeirra og fjölda.

Sérstök verkefni

Mófluglatalningar

Átak til að meta þéttleika fugla í vistgerðum á láglandi hófst með Natura Ísland-verkefninu árið 2012. Markmiðið var að meta stærð stofna, búsvæðaval og mikilvæg svæði algengra tegunda og leggja grunn að vöktun þeirra á landsvísu. Notaðar voru svokallaðar punktmælingar til að meta þéttleika fugla út frá Distance-aðferðinni (Buckland o.fl. 2001). Í punktmælingu skráir athugandi alla fugla sem hann verður var við á 5 mínútum á tilteknum stað. Athugandi greinir tegundina, ákvarðar út frá atferli hvort viðkomandi einstaklingur er varpfugl eða ekki og metur fjarlægð í fuglinn. Allt þetta er skráð á sérstök eyðublöð.

Alls voru lögð út 212 snið á láglandi (undir 300 m hæð yfir sjávarmáli) víða um land og var hvert þeirra með 16 talningapunktum. Við staðsetningu sniða var beitt lagskiptri (e: *stratified*) tilviljanakenndri (e: *random*) aðferð. Fyrst voru valdir einn til sjö 10×10 km reitir

1. kort. Mófuglasnið sem talin voru 2012 og 2013. Síndir eru 50×50 km reitir og 10×10 km reitir innan þeirra. – *Transects surveyed for common birds in 2012 and 2013 displayed with 50×50 km grid and 10×10 km grid.*

á láglandi innan hvers 50×50 km reits á landsvísu og voru þeir reitir valdir sem höfðu mesta gróðurþekju skv. gróðurkortu Náttúrufræðistofnunar (1:500.000). Snið var staðsett í miðju hvers 10×10 km reits eða hnikað eftir fyrirfram ákveðnu kerfi ef staðsetning sniðsins uppfyllti ekki viss skilyrði, þ.e. að vera undir 300 m yfir sjávarmáli, að vera á landi, að vera innan 2 km frá fólkubílafærum vegi og að vera sæmilegt yfirferðar m.t.t. landslags, straumvatna eða annarra hindrana (1. kort).

Til viðbótar ofangreindu voru punktmælingagögn af tveimur vöktunarsvæðum frá árinu 2012 notuð. Alls voru notaðar niðurstöður talninga af 3371 punkti sem taldir voru á árunum 2012–2013. Á þessum punktum voru skráð 23.786 ódul varpfugla. Ríkjandi (algengasta) vistlendi í hverjum punkti var greint með því að kanna flokkun pixla innan 150 m rafiðss á stafrænu vistgerðarkorti Náttúrufræðistofnunar. Þéttleiki algengustu mófuglategunda var svo reiknaður innan hvers vistlendis með DISTANCE-forritinu. Er hlutfallslegur þéttleiki einstakra tegunda innan tíu meginvistlenda talinn endurspeglar vægi hvers vistlendis fyrir hverja tegund. Þessar mælingar, ásamt eldri gögnum (aðallega 1999–2002) um þéttleika fugla af hálendi Íslands (Sigurður H. Magnússon

o.fl. 2009), nýtast til að meta stofnstærð 19 mófuglategunda. Þetta eru þær tegundir sem voru nógu algengar í mófuglatalningum til að fá marktækar niðurstöður. Á grundvelli þéttleika, þekktar eða áætlaðrar varpútbreiðslu tegunda skv. 10×10 km reitakerfi og mælds flatarmáls vistlenda innan útbreiðslusvæðis er varpstofn metinn.

Vatnafuglar á heiðum norðvestanlands

Heiðalöndin milli Borgarfjarðar og Húnavatnssýslu hafa löngum verið talin mikilvægasta varpsvæði himbrima á landinu og eins var vitað að þar væri mikið álftavarp. Þetta svæði hefur þó fremur lítið verið kannað enda torsótt. Sama á raunar við um ýmis önnur vel gróin heiðalönd á hálendinu. Því var ákveðið að kanna þessi svæði skipulega úr lofti með áherslu á álftir og vatnafugla (2. kort).

Helstu heiðalönd voru afmörkuð á korti og lögð áhersla á að kanna vel votlendi og vatnaklasa. Eins hreyfils Cessna Skyhawk var flogið í um 150 m hæð yfir jörðu eftir sniðum með um 1 km millibili eða meira, þar sem ekki var búsvæði vatna- og votlendisfugla. Talningarmenn töldu um það bil 500 m út frá vélinni á báðar hendur og tekið var hnit þar sem fugla varð vart. Allir fuglar sem sáust voru skráðir

2. kort. Heiðalönd þar sem fuglar voru taldir úr lofti 2012 (skyggt svæði) og lómar sem sáust. – *Wetland plateaus surveyed in 2012 (shaded area) and locations of Gavia stellata observed.*

og greindir til tegundar eða hópa (sumar endur tókst ekki að greina). Álftir var hægt að greina í þör (sum á hreiðri eða með unga) og stundum var hægt að kyngreina endur. Lómar (sbr. 2. kort) og himbrimar sáust víða en erfitt var að greina fugla á hreiðrum. Eins sáust svartbakar og kríur víða á heiðunum og mátti af atferli þeirra ráða hvort fuglarnir voru í varpi eða ekki.

Dagana 24.–26. og 30. júní 2012 var flogið yfir heiðalöndin upp frá Dölum í vestri og austur og norður um á Skaga (2. kort). Á leiðinni til og frá megintalningarsvæðunum var víða flogið yfir vötn og vatnaklasa og tækifærið þá notað til að telja fugla á þeim. Meðal svæða sem voru könnuð með þessu móti má nefna heiðar upp af Mosfellssveit og Þingvöllum og sunnanverðum Borgarfirði.

Æðarfuglar í fjaðrafelli

Æður, líkt og aðrir andfuglar, fellir allar flugfjaðrir samtímis, er ófleyg um mánaðartíma síðsumars og þá oft í stórum hópum. Arnþór Garðarsson (1982) kannaði slíka hópa víða um land á árunum 1973–1980. Nákvæmari kortlagning á þessum stöðum fór síðan fram á vegum Líffræðistofnunar háskólans á Vestfjörðum 1979 og 1985 (Arnþór Garðarsson o.fl. 1980, Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1986).

Ætlunin var að endurtaka talningar á æðarfugli á vestanverðu landinu, en einungis var unnt að kanna norðanverðan Faxaflóa. Flogið var hinn 17. ágúst 2012 með ströndinni frá Straumi sunnan Hafnarfjarðar norður og vestur um að Búðum á Snæfellsnesi. Einnig voru eyjaklasar út af Mýrum kannaðir. Flogið var með eins hreyfils Cessna Skyhawk og þá yfirleitt í 150–200 m hæð. Hnit voru tekin þar sem

fuglar sáust og fjöldi í hóp talinn eða áætlaður. Einnig voru sumir hópar myndaðir og talið af myndum til samanburðar. Daginn eftir voru valin svæði á Innnesjum talin til samanburðar af landi, enda tókst ekki að kanna alla voga nægjanlega vel úr lofti vegna nálægðar við flugvöll og þéttbýli.

Álfta- og gæsatalningar

Blesgæsir sem verpa á Grænlandi og hafa vetursetu á Bretlandseyjum fara um Ísland vor og haust. Þessi stofn er sérstök deilitegund (*Anser albifrons flavirostris*). Hefur fækkað mikið frá því laust fyrir 2000 vegna langvarandi viðkomubrests sem fyrst og fremst er talinn stafa af óhagstæðu tíðarfari á varpstöðvum í Grænlandi (Fox o.fl. 2016).

Viðkomustaðir blesgæsa hér á landi eru þekktir í grófum dráttum en hegðun fuglanna og dreifing hefur breyst með vaxandi kornrækt. Því var talið nauðsynlegt að kanna betur helstu blesgæsasvæði á landinu. Er það í samræmi við tilmæli alþjóðlegrar sérfræðinganevndar um verndun grænlandsku blesgæsarinnar sem lagði til árið 2009 að kanna mun betur fæðu- og hvíldarstaði hennar hér á landi, þar á meðal náttstaði (Stroud o.fl. 2012).

Farið var nokkrum sinnum um blesgæsasvæðin á Suður- og Vesturlandi haustin 2012 og 2013 og álftir og allar gæsir taldar bæði úr lofti og á landi. Ýmsar aðrar talningar nýttust að auki: Gæsatalning í apríl 2012 sem náði til ræktarlands á láglandi um land allt (Halldór Walter Stefánsson 2016); talningar Náttúrufræðistofnunar á gæsum á Suðurlandi haustin 2008–2013 (Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 2014a) og talningar í tengslum við mat á heildarstofni grágæsa sem Náttúrufræðistofnun og Verkis hafa annast hér á landi síðan 2006 (sbr. Mitchell 2016).

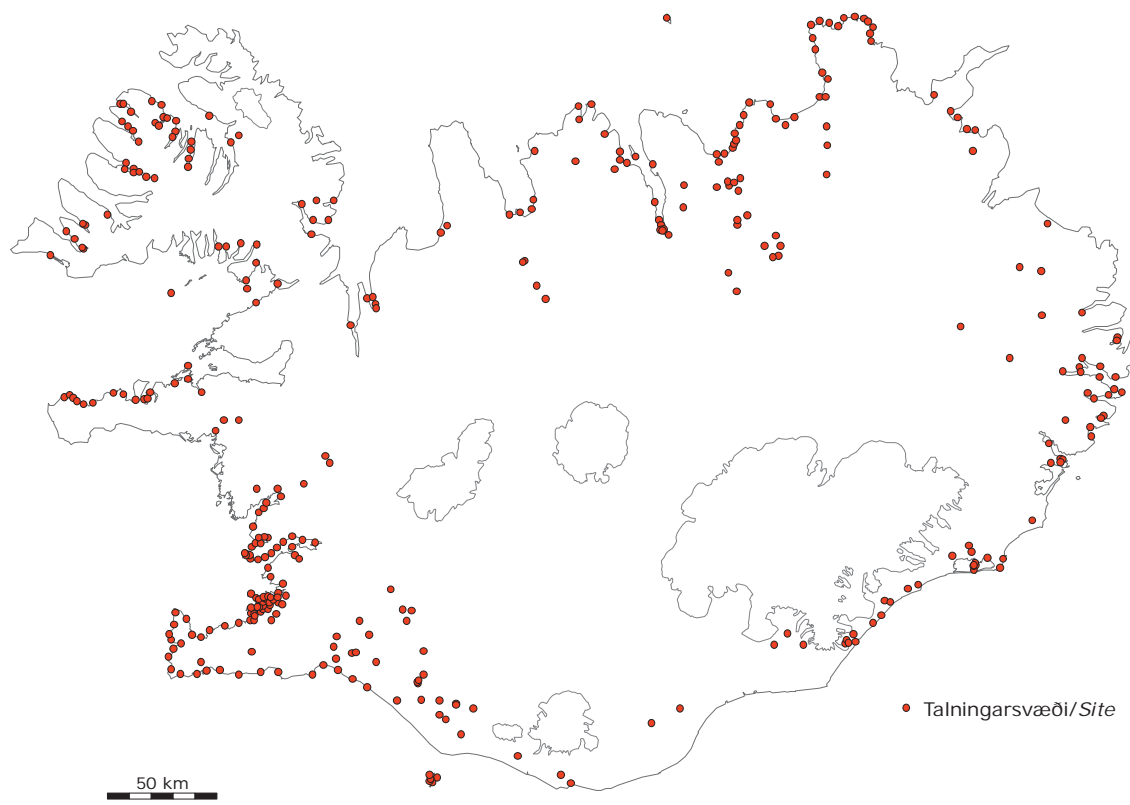

1. tafla. Viðmið við val á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á BirdLife International 2016b). – IBA-criteria used to identify important bird areas in Iceland (from BirdLife International 2016b).

<p>Tuttugu viðmið hafa verið þróuð til að velja mikilvæg fuglasvæði í Evrópu - tíu eiga við á Íslandi. Á grundvelli þeirra er hægt að greina alþjóðlega þýðingu svæða fyrir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tegund í hættu • Tegund sem verpur í byggðum eða safnast í stóra hópa • Safn tegunda með takmarkaða útbreiðslu (á heimsvísu; á ekki við Ísland) • Safn tegunda sem bundnar eru við eitt lífbelti <p>Töluleg viðmið hafa verið skilgreind á þann hátt að greina megi stigvaxandi alþjóðlegt mikilvægi svæðis fyrir tegund á þremur landfræðilegum skólum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Á heimsvísu (A-viðmið) • Á Evrópuvísu (B-viðmið) • Innan Evrópusambandsins (C-viðmið; á ekki við Ísland) 	<p>Twenty IBA criteria have been developed for the selection of IBAs in Europe. These allow the identification of IBAs, based on a site's international importance for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Threatened bird species • Congregatory bird species • Assemblages of restricted-range bird species • Assemblages of biome-restricted bird species <p>Criteria have been developed such that, by applying different ('staggered') numerical thresholds, the international importance of a site for a species may be categorized at three distinct geographical levels:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Global ('A' criteria) • European ('B' criteria) • European Union ('C' criteria; does not apply to Iceland)
<p>A: Á heimsvísu</p> <p>A1. Tegund sem er í hættu á heimsvísu</p> <p>Á svæðinu er vitað eða talið að reglulega sé að finna umtalsverðan hluta stofns tegundar sem er í hættu á heimsvísu eða ástæða er til að hafa áhyggjur af.</p> <p>A3. Tegund bundin við eitt lífbelti</p> <p>Á svæðinu er vitað eða talið að sé umtalsvert samsafn tegundar sem verpur að miklu eða öllu leyti í einu lífbelti.</p> <p>A4. Hópar/Byggðir</p> <p>i: Á svæðinu er vitað eða talið að reglulega sé að finna $\geq 1\%$ af landfræðilega afmörkuðum stofni vatnafugls sem verpur í þéttum byggðum eða safnast í stóra hópa.</p> <p>ii: Á svæðinu er vitað eða talið að reglulega sé að finna $\geq 1\%$ af heimsstofni sjófugls eða þurrlendisfugls sem verpur í þéttum byggðum eða safnast í stóra hópa.</p> <p>iii: Á svæðinu er vitað eða talið að reglulega sé að finna ≥ 20.000 vatnafugla eða ≥ 10.000 pör sjófugla af einni eða fleiri tegund.</p>	<p>A: Global</p> <p>A1. Species of global conservation concern</p> <p>The site regularly holds significant numbers of a globally threatened species, or other species of global conservation concern.</p> <p>A3. Biome-restricted species</p> <p>The site is known or thought to hold a significant assemblage of the species whose breeding distributions are largely or wholly confined to one biome.</p> <p>A4. Congregations</p> <p>i. The site is known or thought to hold, on a regular basis, $\geq 1\%$ of a biogeographic population of a congregatory waterbird species.</p> <p>ii. The site is known or thought to hold, on a regular basis, $\geq 1\%$ of the global population of a congregatory seabird or terrestrial species.</p> <p>iii. The site is known or thought to hold, on a regular basis, $\geq 20,000$ waterbirds or $\geq 10,000$ pairs of seabird of one or more species.</p>
<p>B: Á Evrópuvísu</p> <p>B1. Hópar/Byggðir</p> <p>i: Á svæðinu er vitað eða talið að reglulega sé að finna $\geq 1\%$ af farleiðarstofni eða öðrum skýrt afmörkuðum stofni vatnafugls sem verpur í þéttum byggðum eða safnast í stóra hópa.</p> <p>ii: Á svæðinu er vitað eða talið að reglulega sé að finna $\geq 1\%$ af skýrt afmörkuðum stofni sjófugls sem verpur í þéttum byggðum eða safnast í stóra hópa.</p> <p>iii: Á svæðinu er vitað eða talið að jafnaði sé $\geq 1\%$ af skýrt afmörkuðum farleiðarstofni eða öðrum skýrt afmörkuðum stofni annarra tegunda [en vatna- og sjófugla] sem verpa í þéttum byggðum eða safnast í stóra hópa.</p> <p>B2. Tegund stendur höllum fæti í Evrópu.</p> <p>Svæðið er eitt af þeim mikilvægustu í landinu fyrir tegund á evrópskum vátlista (CR, E, VU).*</p> <p>B3. Tegund með ákjósanlega verndarstöðu í Evrópu</p> <p>Svæðið er eitt af þeim mikilvægustu í landinu fyrir tegund með ákjósanlega verndarstöðu í Evrópu. Álfan er jafnframt höfuðheimkynni tegundar (SPEC 4; þ.e. >helmingur heimsstofns í Evrópu) og verndun svæðisins er talin koma tegundinni til góða.**</p>	<p>B: European</p> <p>B1. Congregations</p> <p>i. The site is known or thought to hold $\geq 1\%$ of a flyway or other distinct population of a waterbird species.</p> <p>ii. The site is known or thought to hold $\geq 1\%$ of a distinct population of a seabird species.</p> <p>iii. The site is known or thought to hold $\geq 1\%$ of a flyway or other distinct population of other congregatory species.</p> <p>B2. Species with an unfavourable conservation status in Europe</p> <p>The site is one of the 'n' most important in the country for a species with an unfavourable conservation status in Europe (SPEC 2, 3) and for which the site-protection approach is thought to be appropriate.</p> <p>B3. Species with a favourable conservation status in Europe</p> <p>The site is one of the 'n' most important in the country for a species with a favourable conservation status in Europe but concentrated in Europe (SPEC 4) and for which the site-protection approach is thought to be appropriate.</p>

*Sama aðferð og Bretar nota vegna þess að svokölluð SPEC-viðmið voru ekki uppfærð fyrr en þetta rit var komið í prentun (BirdLife International 2017). Upphaflega setningin í þessum viðmiðum, sbr. enska textann er: "Svæðið er eitt af þeim mikilvægustu í landinu fyrir tegund með óviðunandi verndarstöðu í Evrópu (SPEC 2, 3) og verndun svæðisins er talin koma tegundinni til góða." SPEC stendur fyrir Species of European Conservation Concern eða tegund sem varðar evrópska verndarhagsmunum.

**Horft er framhjá litlum stofni á jaðri útbreiðslu tegundarinnar.

3. kort. Vetrarfuglatalningar Náttúrufræðistofnunar Íslands, öll svæði sem talið hefur verið á 1952–2014. – *Mid-winter bird counts organized by the Icelandic Institute of Natural History (IINH), all sites surveyed 1952–2014.*

Vetrarfuglatalningar

Árlega síðan 1952 hefur Náttúrufræðistofnun Íslands skipulagt fuglatalningar áhugamanna í kringum áramót. Fyrstu árin var aðeins talið á um 10 svæðum en þeim hefur fjölgað jafnt og þétt og nú er talið á yfir 200 svæðum. Alls hefur verið talið á 358 svæðum, samtals 5.485 talningar (3. kort). Svæðin eru dreifð um allt land en flest (213) eru við sjávarsíðuna, alls 3.746 talningar, og er samanlögð lengd strandar um 1.710 km. Á nokkrum svæðum hefur verið talið yfir 60 sinnum og á fáeinum aðeins einu sinni.

Vetrarfuglatalningar eru nýttar til þess að reikna vísitölur stofnstærðar fyrir um 20 algengar tegundir (einkum staðfugla). Vegna þess að mörk talningasvæða hafa stundum breyst hafa gögnin frá sjávarsíðunni verið stöðluð miðað við lengd strandar (fuglar/10 km strandar). Stofnvísitölur voru reiknaðar með Trim-aðferðinni (Sheenan o.fl. 2010, Van der Meij 2013) og er hægt út frá þeim að ráða í stofnbreytingar. Í þessari skýrslu eru gögn frá öllum talningasvæðum notuð til þess að sýna vetrarútbreiðslu valinna tegunda. Allir talningarstaðir eru sýndir á kortum með opnum hring og hafi viðkomandi tegund sést þar er meðalfjöldi táknaður með misstórum bóllum.

Tegundir og svæði

Hér á eftir verður fjallað um einstaka tegundir og hópa eftir búsvæðum, þ.e. sjófugla, vatnafugla, ránfugla og mófugla. Í seinni hlutanum er lýst þeim svæðum sem teljast alþjóðlega mikilvæg fyrir eina eða fleiri tegundir. Svæðaskránni er til hægðarauka skipt í: (1) sjófuglabýggðir, (2) fjörur og grunnsævi og (3) votlendi og önnur svæði inn til landsins.

Viðmið fyrir tegundir

Allar þær fuglategundir sem verpa hér eða dvelja reglulega komu til álita við val á mikilvægum fuglasvæðum. Var þá horft til varplanda, vetrarstöðva, viðkomustaða á fartíma og fjaðrafellistaða eftir því sem við á. Þau tölulegu viðmið sem stuðst er við eru þau sömu og notuð hafa verið til að skilgreina mikilvæg fuglasvæði á alþjóðavísu, svokölluð IBA-svæði (Important Bird Areas; BirdLife International 2016b, 1. tafla). Þetta er þó ekki formleg IBA-svæðaskrá en Fuglaverndarfélag Íslands hefur undanfarin ár haldið utan um slíka vinnu fyrir hönd BirdLife International.

All margar tegundir eru faliðaðar hér og undir alþjóðlegum mörkum (sjá *Sértök verkefni*, bls. 17–21; 2. viðauka) og komu þær ekki til álita við val á mikilvægum svæðum. Aðrar eru farfuglar að mestu eða

öllu leyti og í þeim tilvikum komu vetrarstöðvar hér á landi eðlilega ekki til mats. Enn aðrar hópast tiltölulega lítið saman, svo í þeim tilvikum hafa viðkomustaðir hér ekki alþjóðlega þýðingu. Þá er þekking á stofnum og dreifingu sumra tegunda ekki næg til þess að hægt sé að tilgreina mikilvæg svæði fyrir þær á sumum árstímum. Loks eru tegundir þar sem viðmið fyrir mikilvæg svæði hafa ekki verið skilgreind, það á t.d. við um flesta spörfugla.

Val svæða

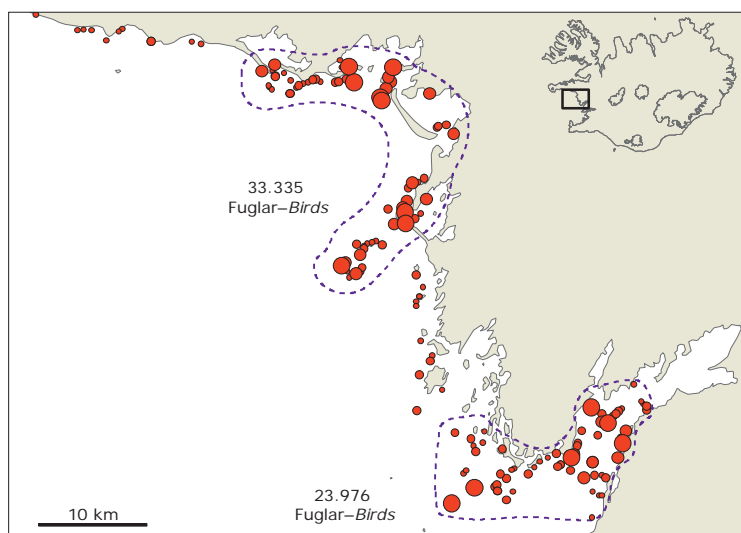
Mörg mikilvæg fuglasvæði hafa verið skilgreind og afmörkuð (sbr. Náttúruuminjaskrá 1996, Ólafur Einarsson 2000, Ólafur Einarsson o.fl. 2002) og var ekki vikið frá þeim mörkum nema sérstök ástæða þætti til. Sumar þær landfræðilegu þekjur sem sýndar eru fyrir íslensk IBA-svæði á vef BirdLife International (2016a) eru afar víðfeðmar og forsendur fyrir afmörkun þeirra eru óskýrar. Í þeim tilvikum var mörkum sums staðar breytt. Ef mikilvæg fuglasvæði höfðu verið friðlýst, var undantekningarlaust miðað við þau mörk.

Við afmörkun svæða var reynt að tryggja að innan þeirra væri örugglega það stórt hlutfall einstakra stofna að réttlætanagerlegt væri að tala um alþjóðlegt mikilvægi. Flestar sjófuglabyggðir eru tiltölulega skýrt afmarkaðar (eyjar, hólmar, klettur, fjöll). Um þær var dreginn verndarjaðar (e: *buffer zone*), 1 km til sjávar og 100 m inn til landsins. Önnur svæði voru aðeins lauslega afmörkuð. Þessar landfræðilegu þekjur eru ekki sýndar hér en verða kynntar á vefsvæði Náttúrufræðistofnunar (www.ni.is).

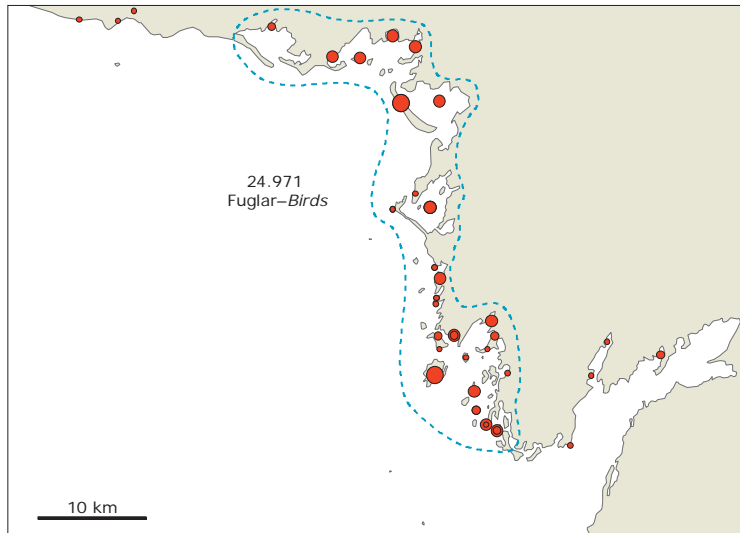
Flest mikilvæg svæði eru nýtt af fuglum á afmörkuðum árstímum, þau geta t.d. fyrst og fremst verið varpland eða aðallega notuð af fargestum svo dæmi sé tekið. Á nokkrum svæðum er fuglalíf fjölbreytt, jafnvel árið um kring og beinist afmörkun svæða að því að ná til fjölbreyttra nota margra tegunda eða hópa. Slík svæði urðu því óhjákvæmilega nokkuð stór. Þá er hefð fyrir því að telja Vestmannaeyjar sem eina sjófuglabyggð og það sama á við um Breiðafjörð.

Nokkur svæði hafa verið skilgreind sem alþjóðlega mikilvæg svæði hér, án þess að hafa nokkurn tíma uppfyllt slík viðmið. Fuglalíf á öðrum hefur breyst, svo sum þeirra flokkast ekki lengur sem alþjóðlega mikilvæg. Þá er líklegt að ýmis önnur svæði ættu með réttu heima á lista yfir alþjóðlega mikilvæg svæði en upplýsingar um þau eru gjarnan af skornum skammti. Lista yfir framangreind svæði er að finna í 3. viðauka.

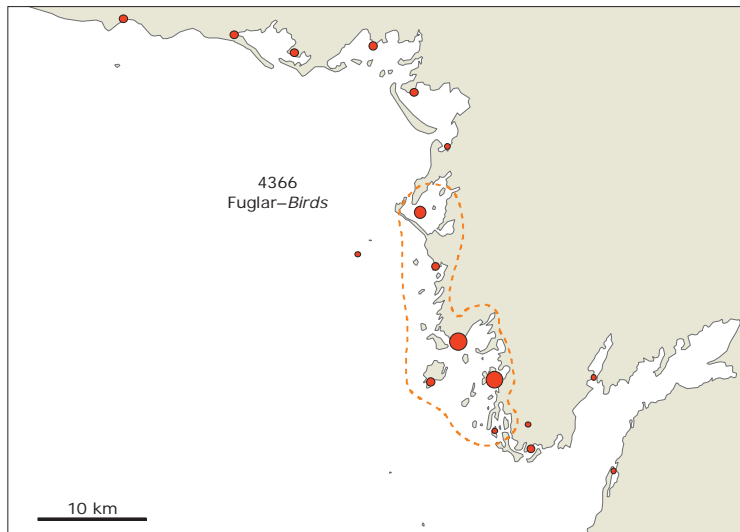
Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur er dæmi um stórt og fjölbreytt fuglasvæði sem gegnir þýðingarmiklu hlutverki fyrir margar fuglategundir árið um kring. Það er mikilvægasta fjaðrafellisvæði æðarfugla hér við land (Arnþór Garðarsson 1982). Þorri fuglanna heldur sig á tveimur svæðum, þ.e. á utanverðum Borgarfirði og í mynni hans, sem og á svæðinu Hvalseyjar–Akrar–Skógarnes (4. kort). Rauðbrystingar dveljast í fjörum á Mýrum á vorin og halda sig einkum á svæðinu frá Straumfirði vestur í Skógarnes (5. kort). Margæsir koma þar einnig við og halda sig aðallega í grennd við Álftárós (6. kort). Skilgreining á hinu mikilvæga fuglasvæði, Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur dregur dóm af þessu (7. kort).

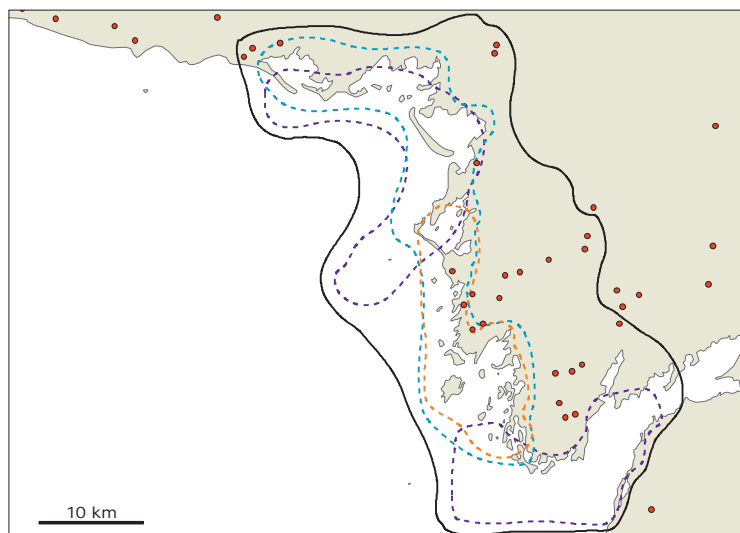
4. kort. Æðarfugl í fjaðrafelli við norðanverðan Faxaflóa, 17. ágúst 2012. Meginsvæði eru afmörkuð með fjólublárrí, brotinni línu (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Number and distribution of moulting Somateria mollissima in the northern part of Faxaflói bay, W-Iceland, 17 August 2012. The two main areas are delineated with violet dashed line (IINH, unpublished data).*

5. kort. Rauðbrystingur við norðanverðan Faxaflóa, maí 1990. Meginsvæði er afmarkað með blárrí, brotinni línu (byggt á Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993). – *Calidris canutus* staging in May 1990 in the northern Faxaflói bay, W-Iceland. Main area is delineated with blue dashed line (based on Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993).

6. kort. Margæsir við norðanverðan Faxaflóa, meðaltal talninga í maí 1990–2010. Meginsvæði er afmarkað með rauðgulrí, brotinni línu (byggt á Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1997, Guðmundur A. Guðmundsson, óbirt heimild). – *Branta bernicla* hrota staging in May in the northern Faxaflói bay, W-Iceland. Mean numbers in May 1990–2010. Main area is delineated with orange dashed line (based on Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1997, Guðmundur A. Guðmundsson, unpublished data).

7. kort. Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur: afmörkun mikilvægs fuglasvæðis (svört lína), byggð á dreifingu æðarfugls í fjaðrafelli (fjölubláar brotalínur, sbr. 4. kort), dreifingu rauðbrystings (ljósblá brotalína, sbr. 5. kort) og margæsar (rauðgul brotalína, sbr. 6. kort) að vori. Einnig eru á þessu svæði mikilvæg varplönd himbrima (rauðir punktar), æðarfugls, svartbaks, kriú og lunda og mikilvægur fjaðrafellistaður álfta. Afmörkun inn til landsins fylgir þjóðvegi. – Delineation of the Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur important bird area, W-Iceland (black line), based on moulting areas of *Somateria mollissima* (violet dashed line, cf. Fig. 4) spring staging sites of *Branta bernicla* hrota (blue dashed line, cf. Fig. 5) and *Calidris canutus* (red dashed line,

cf. Fig. 6). This area is also important for breeding *Gavia immer* (red dots), *S. mollissima*, *Larus marinus*, *Sterna paradisaea* and *Fratercula arctica* as well as an important moulting site for *Cygnus cygnus*. The inland border is along major highways.

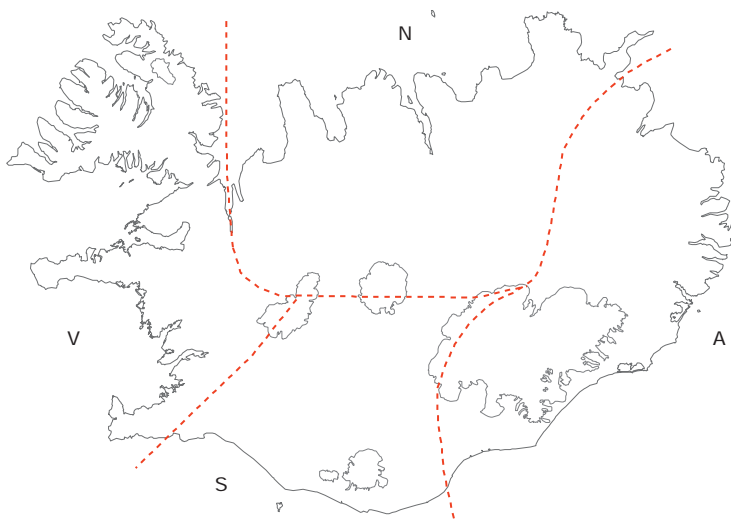
Skýringar

Í umfjöllun um hverja tegund er lögð áhersla á þá þætti sem máli skipta fyrir mat á því hvort hún nái alþjóðlegum verndarviðmiðum hér á landi (4. mynd). Hið sama gildir um svæðaskrána. Rætt er lauslega um útbreiðslu hvernar tegundar, stærð þess stofns sem um ræðir og þekktar stofnbreytingar. Ef tegundin er á alþjóðlegum válistum er þess getið, ásamt válistaflokki og alþjóðlegri skammstöfun, t.d. í hættu (E = Endangered). Þessar skammstafanir, sem og aðrar í skýrslunni, eru skýrðar í 4. viðauka. Nefnd eru alþjóðlega mikilvæg svæði fyrir viðkomandi tegund hér á landi með tilvísun í töflur og myndir. Eins hversu hátt hlutfall af stofni tegundar heldur til á mikilvægum svæðum hér á landi. Töluleg viðmið sem alþjóðlegt vægi byggir á eru tilgreind, án tillits til þess hvort íslenskur stofn viðkomandi tegundar nái þeim mörkum. Þessi viðmið eiga annaðhvort við um heimsstofn eða annan afmarkaðan stofn.

Í töflum sem fylgja umfjöllun um einstakar tegundir er svæðum raðað í landfræðilega röð og farið sólar sinnis frá sunnanverðum Reykjaneskaga norður, austur, suður og vestur úr. Hverju svæði er gefinn kódi sem gefur til kynna um hvers kyns fuglasvæði er að ræða; SF = sjófuglabýggð, FG = fjara og grunnsævi og VOT = votlendi og önnur svæði inn til landsins. Hverju svæði er síðan gefið hlaupandi raðnúmer innan hvers

landshluta (8. kort). Í töflum kemur fram á hvaða árstíma svæðið er mikilvægt fyrir hverja tegund og er notast við alþjóðlegar skammstafanir sem oftast eru dregnar af enskum heitum; B = varptími, W = vetur, P = fartími og N = fjaðrafelltími. Fjöldi fugla á einstökum svæðum í töflum er annaðhvort tilgreindur í þörum eða einstaklingum með vísan til heimilda. Hlutfall af íslenskum stofni á hverju svæði er einnig metið. Í töflunum er dálkur þar sem fram kemur á hverju alþjóðlegt mikilvægi hvers svæðis fyrir viðkomandi stofn byggir (sbr. 1. töflu). Stundum er getið um fjölda fugla á svæðum sem eru ekki alþjóðlega mikilvæg fyrir þá tegund en hýsa >1% af Íslandsstofni hennar.

Varpdreifing nokkurra tegunda (himbrimi, fálki og branduglu) er sýnd með grófum hætti til þess að vekja ekki athygli á einstökum varpstöðum. Kortin eru teiknuð með því að nota svokallaðan fylkjareikning sem áætla þéttleika punkta (Kernel Density Estimation). Reiknað er þéttleikagildi í neti 100×100 m möskva 20 km út frá hverju óðali, þar sem staðurinn sem óðalið er fær gildið 1 en svæði í 20 km fjarlægð frá óðalinu fá gildið 0. Niðurstöður fyrir öll óðulin eru síðan lagðar saman og hver 100×100 m möskvi í netinu fær hærra gildi eftir því sem áhrifasvæði fleiri óðala skarast.

8. kort. Landfræðileg skipting notuð við flokkun mikilvægra fuglasvæða.
– Geographical boundaries used in coding important bird areas.

1 **Súla *Morus bassanus***

2 Súlan verpur beggja vegna N-Atlantshafs og er algengust við Bretlandseyjar og er stofnþróun hennar óvenju vel þekkt. Talningar hafa farið fram í öllum íslenskum byggðum á 5–10 ára fresti frá 1977. Auk þess liggja fyrir misjafnlega góðar talningar fyrir sumar byggðir allt aftur til 1913. Stofninn telur nú um 37 þúsund pör og hefur vaxið stöðugt um langt skeið, um tæp 2% á ári (Arnþór Garðarsson, í prentun). Vörpin eru aðeins fimm (14. kort). Eldey var löngum langstærsta byggðin en nú standa vörpin í Vestmannaeyjum henni jafnfætis (7. tafla). Alls verpa á þessum tveimur svæðum suðvestanlands um 30 þúsund pör. Hinar þrjár byggðirnar eru á austanverðu landinu: í Skróði (rúmlega 6.000 pör),

Skoruvík á Langanesi (656 pör) og Rauðanúpi á Melrakkaslétu (655). Súlan er farfugl en dvelst þó við landið lungann úr árinu, hverfur yfirleitt í nóvember eða desember og snýr aftur í janúar.

Tvær súlubbyggðir hér eru flokkaðar sem alþjóðlega mikilvægar og allur stofninn verpur á mikilvægum fuglasvæðum (7. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: heimsstofn/global 6.830 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 ii: A4 ii

3

4 7. tafla. Súluvörp á Íslandi (byggt á Arnþór Garðarsson, í prentun). – *Colonies of Morus bassanus in Iceland (from Arnþór Garðarsson, in press).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Eldey	SF-V 2	B	14.810	2013–2014	39,8	A4ii, A4iii, B1ii
Rauðinúpur**	SF-N 12	B	655	2013–2014	1,8	
Skoruvíkurbjarg	SF-N 13	B	656	2013–2014	1,8	
Skróður	SF-A 8	B	6.051	2013–2014	16,3	
Vestmannaeyjar	SF-S 4	B	15.044	2013–2014	40,4	A4ii, A4iii, B1ii
Alls – Total			37.216		100	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Hluti af mikilvægu fuglasvæði, SFB-N_12 Melrakkaslétta. – *Belongs to the important bird area SFB-N_12, Melrakkaslétta.*

5

14. kort. Súluvörp á Íslandi (byggt á Arnþór Garðarsson, í prentun). – *Colonies of Morus bassanus in Iceland (from Arnþór Garðarsson, in press).*

6 **English summary:** *Morus bassanus* is most common off southern Iceland with 37,000 pairs; two colonies are of international importance ($\geq 10,000$ pairs) and all the population breeds within IBAs.

6. mynd. Framsetning í tegundaumfjöllunum. – *Data presentation in species accounts.*

1. Nafn á íslensku og vísindaleiti á latínu. – *Name in Icelandic and scientific name.*
2. Yfirlit um útbreiðslu og stöðu tegundar. Áhersla er lögð á þætti sem skipta máli fyrir mat á því hvort tegund nái alþjóðlegum verndarviðmiðum hér á landi. – *General overview of the species distribution and status in Iceland, with emphasis on data used to evaluate IBA-criteria.*
3. Alþjóðleg viðmið. – *IBA criteria.*
4. Svæði þar sem tegund nær alþjóðlegum verndarviðmiðum. Einnig er getið svæða þar sem tegundin nær 1% af Íslandsstofni, svo fremi sem hún nái alþjóðlegum

viðmiðum á öðrum mikilvægum fuglasvæðum. Samtölur eru ekki sýndar ef þær eru þýðingarlausar eða heildarstofnmat mjög óvísst. – *Areas where the species meets IBA-criteria. Other areas are mentioned as long as the species reaches 1% of the Icelandic population and the area is an IBA for other species. Totals are omitted if they are based on insufficient estimates.*

5. Kort sem sýna, eftir því sem við á, helstu varpsvæði, viðkomustaði, vetrar- og fjaðrafellistöðvar á Íslandi. – *Where appropriate, maps depicting breeding areas, winter areas, staging sites and moulting areas.*
6. Enscur útdráttur. – *English summary.*

YFIRLIT UM TEGUNDIR OG HÓPA – SPECIES ACCOUNTS

Sjófuglar – Seabirds

Bjargfuglar

Fýll *Fulmarus glacialis*

Fýllinn er mjög algengur varpflugl á norðlægum slóðum og oft talinn næstalgengasti fugl landsins á eftirlunda (sjá þó umfjöllun um þúfutittling á bls. 110). Hann verpur víða með ströndum og sums staðar inn til landsins (9. kort). Talið er að stofninn telji um 1,2 milljónir para og verpa þau langflest á Vestfjörðum (Arnhjór Garðarsson o.fl., í prentun a).

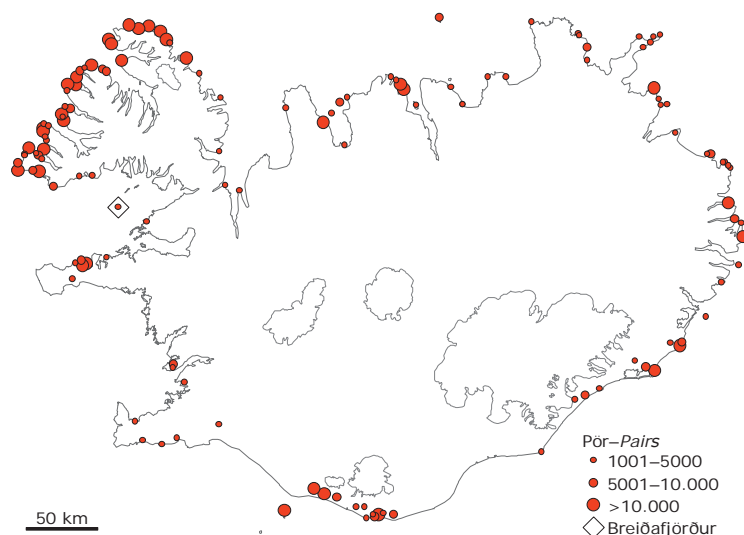
Fýllinn var nýlega settur á evrópskan valista sem tegund í hættu (EN) þar sem honum hefur fækkað hratt á síðustu 30 árum (BirdLife International 2015).

Alls eru 38 fýlabyggðir flokkaðar sem alþjóðlega mikilvægar og verpa um 82% íslenska stofnsins innan slíkra svæða (2. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: heimsstofn/global 75.000 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 ii: A4ii

9. kort. Stórar fýlabyggðir á Íslandi (byggt á Arnhjór Garðarsson o.fl., í prentun a). – Large colonies of *Fulmarus glacialis* in Iceland (from Arnhjór Garðarsson et al., in press a).

7. mynd. Fýll (*Fulmarus glacialis*). Ljósmynd. Magnús Guðmundsson.

2. tafla. Mikilvægar fýlabýggðir á Íslandi (≥ 10.000 pör) (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Important colonies of Fulmarus glacialis in Iceland ($\geq 10,000$ pairs) (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Breiðafjörður	SF-V 8	B	36.434	1975–2013	3,0	A4iii, B2
Mýrarhyrna	SF-V 9	B	15.399	2014	1,3	A4iii
Kirkjufell	SF-V 10	B	11.468	2013	1,0	A4iii
Sandsfjöll	SF-V 12	B	11.035	2013	0,9	A4iii
Látrabjarg	SF-V 13	B	99.894	2009	8,3	A4ii, A4iii, B1ii, B2
Blakkur	SF-V 15	B	51.571	2013	4,3	A4iii, B2
Tálkni	SF-V 16	B	29.744	2013	2,5	A4iii, B2
Selárdalshlíðar S	SF-V 17	B	25.428	2013	2,1	A4iii
Selárdalshlíðar N	SF-V 18	B	13.733	2013	1,1	A4iii
Skeggi	SF-V 19	B	10.339	2013	0,9	A4iii
Tóarfjall	SF-V 20	B	35.537	2013–2014	2,9	A4iii, B2
Barði	SF-V 21	B	17.380	2014	1,4	A4iii
Hrafnaskálarúpur	SF-V 22	B	10.540	2014	0,9	A4iii
Sauðanes	SF-V 23	B	12.380	2014	1,0	A4iii
Góltur–Óskubakur	SF-V 24	B	12.680	2014	1,1	A4iii
Stigahlíð–Deild	SF-V 25	B	33.541	2014	2,8	A4iii, B2
Vébjarnarúpur	SF-V 29	B	14.960	2014	1,2	A4iii
Grænahlið	SF-V 30	B	15.400	2014	1,3	A4iii
Ritur	SF-V 31	B	12.278	2007	1,0	A4iii
Kögur	SF-V 32	B	27.360	2014	2,3	A4iii
Kjalarárúpur	SF-V 33	B	19.167	2014	1,6	A4iii
Hælavíkurbjarg, Hornbjarg	SF-V 35, 36	B	35.613	2007	3,0	A4iii, B2
Smiðjuvíkurbjarg	SF-V 36	B	26.212	2013	2,2	A4iii
Geirhólmur	SF-V 37	B	13.010	2013	1,1	A4iii
Tindastóll	SF-N 1	B	29.714	2015	2,5	A4iii
Hvannadalabjörg	SF-N 5	B	34.264	2013	2,8	A4iii, B2
Ólafsfjarðarmúli	SF-N 6	B	27.356	2013	2,3	A4iii
Melrakkaslétta	SF-N 12	B	17.491	2008, 2014	1,5	A4iii
Langanesbjörg	SF-N 14	B	13.774	2006, 2014	1,1	A4iii
Viðvíkurbjörg	SF-A 1	B	56.415	2015	4,7	A4iii, B2
Skálanesbjörg	SF-A 3	B	11.503	2014	1,0	A4iii
Gerpír	SF-A 5	B	22.659	2015	1,9	A4iii
Hvalnesfjall, Lón	SF-A 12	B	12.904	2015	1,1	A4iii
Vesturhorn–Fjarðarfjall	SF-A 13	B	17.000	2014	1,4	A4iii
Fagridalur–Vík	SF-S 1	B	13.813	2014	1,1	A4iii
Eyjafjöll: Steinafjall	SF-S 2	B	10.525	2015	0,9	A4iii
Eyjafjöll: Írá–Seljaland	SF-S 3	B	20.091	2015	1,7	A4iii
Vestmannaeyjar	SF-S 4	B	38.377	2006–2008	3,2	A4iii, B2
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>		B	66.049		5,5	
Alls – <i>Total</i>			983.040		81,5	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Fulmarus glacialis is the second most common breeding bird in Iceland with 1.2 million pairs; 38 colonies are of international importance ($\geq 10,000$ pairs) and 81.5% of the population breeds within important bird areas (IBA).*

Rita *Rissa tridactyla*

Ritan er algengur varpflugl á norðurhveli jarðar. Hér verpur hún í sjávarklettum umhverfis landið (10. kort) og taldi stofninn um 580 þúsund pör á árunum 2005–2009 (Arnþór Garðarsson o.fl. 2013). Langstærsta byggðin er í björgunum við Hornvík en einnig eru stór vörp á Langanesi, í Grímsey, Vestmannaeyjum, Krýsuvíkurbergi og Látrabjargi. Ritu hafði fækkað í heild um 12% frá fyrri talningu (1983–1985) og þá mest í Langanesbjörgum og Grímsey en fjölgað verulega í Vestmannaeyjum og Krýsuvíkurbergi. Hún heldur sig yfirleitt fjarri ströndum yfir háveturinn, þar á meðal umhverfis Ísland og austur af Nýfundnalandi (Frederiksen o.fl. 2011).

Ritu hefur fækkað verulega í Evrópu frá því upp úr 1980 og er hún því á vátlista þar sem tegund í nokkurri hættu (VU; BirdLife International 2015).

Alls eru 10 íslensk rituvörp flokkuð sem alþjóðlega mikilvæg og verpa um 94% stofnsins á mikilvægum fuglasvæðum (3. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Austanvert Atlantshaf = 22.000 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

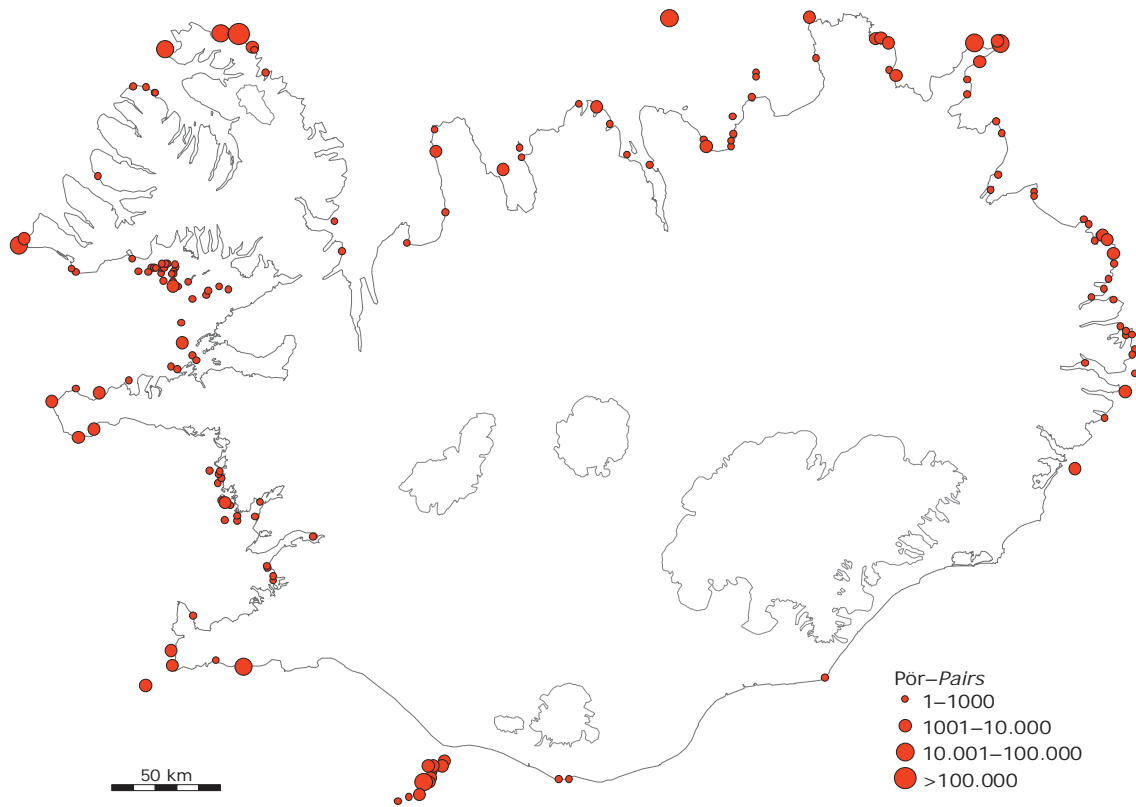
3. tafla. Mikilvæg rituvörp á Íslandi (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl. 2013). – *Important colonies of Rissa tridactyla in Iceland (from Arnþór Garðarsson et al. 2013).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Krýsuvíkurberg	SF-V 1	B	46.564	2005	8,0	A4i, A4iii, B1i, B2
Borgarfjörður–Löngufjörur	SF-V 6	B	5.648	2006	1,0	
Snæfellsnes	SF-V 7	B	9.995	2005	1,7	
Breiðafjörður	SF-V 8	B	10.313	2006	1,8	A4iii, B2
Látrabjarg	SF-V 13	B	32.028	2007	5,5	A4i, A4iii, B1i, B2
Ritur	SF-V 31	B	19.166	2007	3,3	A4iii, B2
Hælavíkurbjarg, Hornbjarg	SF-V 35, 36	B	243.759	2007	42,0	A4i, A4iii, B1i, B2
Drangey	SF-N 2	B	7.362	2007	1,3	
Grímsey, Eyjafirði	SF-N 8	B	32.840	2007	5,7	A4i, A4iii, B1i, B2
Melrakkaslétta	SF-N 12	B	14.212	2006–2008	2,4	A4iii, B2
Skoruvíkurbjarg	SF-N 13	B	30.063	2008	5,2	A4i, A4iii, B1i, B2
Langanesbjörg	SF-N 14	B	21.631	2006–2008	3,7	A4iii, B2
Skrúður	SF-A 8	B	6.692**	2007	1,2	
Papey	SF-A 11	B	5.582	2008	1,0	
Vestmannaeyjar	SF-S 4	B	50.185	2006–2008	8,6	A4i, A4iii, B1i, B2
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>		B	8.409		1,4	
Alls – <i>Total</i>			544.449		93,7	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** 16.907 pör 1985. – *16,907 pairs in 1985.*

English summary: *Rissa tridactyla* is a common breeding bird in Iceland with 580,000 pairs; ten colonies are of international importance ($\geq 10,000$ pairs) and 93.7% of the population breeds within IBAs.

10. kort. Ritubyggðir á Íslandi (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl. 2013). – Colonies of *Rissa tridactyla* in Iceland in 2005–2009 (from Arnþór Garðarsson et al. 2013).

8. mynd. Rita (*Rissa tridactyla*). Ljós. Erling Ólafsson.

Langvía *Uria aalge*

Langvía verpur allt í kringum norðurhvel jarðar. Hér verpur hún í um 20 byggðum (11. kort) og eru þær langstærstu í Látrabjargi og við Hornvík (11. kort). Íslenski langvíustofninn taldi um 690 þúsund pör 2006–2008 og hafði fækkað um 29% frá fyrra stofnmati kringum 1985 (Arnbór Garðarsson o.fl., í prentun b). Fækkunin var mest suðvestanlands, töluverð á Vestfjörðum og Langanesi, lítil breyting var í Drangey og Grímsey en fjölgun í Skrúði og Papey. Langvía er staðfugl að mestu en hingað leita auk þess færeyskir og breskir fuglar á vetrum.

Hin mikla og tiltölulega snögga fækkun langvíu hér

á landi leiddi til þess að langvía er nú á evrópskum valista sem tegund í yfirvofandi hættu (NT; BirdLife International 2015).

Alls eru 10 langvíuvörp hér flokkuð sem alþjóðlega mikilvæg og verpur allur stofninn á mikilvægum fuglasvæðum (4. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

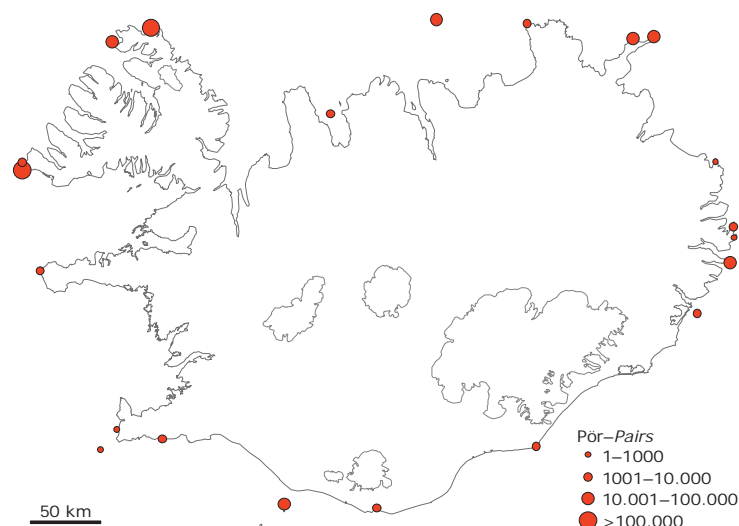
A4 ii: heimsstofn/global 60.000 pör/pairs (Wetlands 2016)

B1 ii: Ísland/Færeyjar/Skotland/S-Noregur/Eystrasalt (*Uria a. aalge*) = 48.000 fuglar/birds (Wetlands 2016)

4. tafla. Mikilvægar langvíubyggðir á Íslandi (byggt á Arnbór Garðarsson o.fl., í prentun b). – *Important colonies of Uria aalge in Iceland (from Arnbór Garðarsson et al., in press b).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Krýsuvíkurbjarg	SF-V 1	B	8.785	2007	1,3	B2
Látrabjarg	SF-V 13	B	225.912	2006–2007	32,7	A4ii, A4iii, B1ii, B2
Ritur	SF-V 31	B	11.789	2007	1,7	A4iii, B2
Hælavíkurbjarg, Hornbjarg	SF-V 35, 36	B	268.275	2007	38,9	A4ii, A4iii, B1ii, B2
Drangey	SF-N 2	B	7.099	2007	1,0	B2
Grímsey, Eyjafirði	SF-N 8	B	67.293	2007	9,8	A4ii, A4iii, B1ii, B2
Skoruvíkurbjarg	SF-N 13	B	27.343	2007	4,0	A4iii, B1ii, B2
Langanesbjörg	SF-N 14	B	16.518	2006, 2008	2,4	A4iii, B1ii, B2
Skrúður	SF-A 8	B	11.483	2008	1,7	A4iii, B2
Vestmannaeyjar	SF-S 4	B	33.016	2006	4,8	A4iii, B1ii, B2
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>		B	15.661		2,3	
Alls – <i>Total</i>			693.174		100	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

11. kort. Langvíubyggðir á Íslandi um 2007 (byggt á Arnbór Garðarsson o.fl., í prentun b). – *Colonies of Uria aalge in Iceland c. 2007 (from Arnbór Garðarsson et al., in press b).*

English summary: *Uria aalge* is a common breeding bird in Iceland with 693,000 pairs; ten colonies are of international importance ($\geq 10,000$ pairs) and all the population breeds within IBAs.

Stuttnefja *Uria lomvia*

Stuttnefja verpur allt í kringum norðurhvelið og er útbreiðsla hennar norðlægari en langvíu. Íslenski stuttnefjustofninn var síðast metinn 2006–2008 og reyndist þá 326.800 pör og hafði þá fækkað um 43% frá fyrri talningum um 1985 (Arnbór Garðarsson o.fl., í prentun b). Mest var fækkunin suðvestanlands og á Langanesi. Varpútbreiðslan er í megindráttum sú sama og hjá langvíu (12. kort), en langstærsti hluti stofnsins verpur á Vestfjörðum, þ.e. í björgunum við Hornvík (184.000 pör) og í Látrabjargi (118.000 pör). Stuttnefjur sjást lítið á grunnslóð yfir veturinn en íslenskir fuglar dvelja sumir við landið en aðrir halda vestur fyrir Grænland; eins koma hingað fuglar úr norðri á veturna (Frederiksen o.fl. 2016).

Stuttnefju hefur fækkað verulega á undanförunum áratugum í austurhluta heimkynna sinna við Atlantshaf; á Íslandi, víða á Grænlandi, Svalbarða og í Noregi.

5. tafla. Mikilvægar stuttnefjubýggðir á Íslandi (byggt á Arnbór Garðarsson o.fl. í prentun b). – *Important colonies of Uria lomvia in Iceland (from Arnbór Garðarsson et al., in press b).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Látrabjarg	SF-V 13	B	118.034	2006–2007	35,8	A4ii, A4iii, B1ii
Ritur	SF-V 31	B	2.482**	2007	0,8	
Hælavíkurbjarg, Hornbjarg	SF-V 35, 36	B	183.738	2007	55,7	A4ii, A4iii, B1ii
Drangey	SF-N 2	B	12.666	2007	3,8	A4iii
Grímsey, Eyjafirði	SF-N 8	B	4.054	2007	1,2	
Skoruvíkurbjarg	SF-N 13	B	2.484**	2007	0,8	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas		B	3.377		1,0	
Alls – Total			326.835		100	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** 12.000 pör 1985 – 12,000 pairs in 1985.

12. kort. Stuttnefjubýggðir á Íslandi um 2007 (byggt á Arnbór Garðarsson o.fl., í prentun b). – *Colonies of Uria lomvia in Iceland c. 2007 (from Arnbór Garðarsson et al., in press b).*

English summary: *Uria lomvia* is a common, but rapidly declining breeding bird in Iceland with 327,000 pairs; three colonies are of international importance ($\geq 10,000$ pairs) and all the population breeds within IBAs.

Álka *Alca torda*

Álkan verpur við norðanvert Atlantshaf og hér verpur hún á sömu slóðum og langvía og stuttnefja (13. kort). Hún er staðflugl að mestu en eitthvað af fuglum leitar til Bretlandseyja og Norðursjávar á veturnum.

Álku hefur fækkað talsvert og var íslenski stofninn talinn 313.000 pör kringum 2007, þ.e. 82% af því sem hann var kringum 1985 (Arnbór Garðarsson o.fl., í prentun b). Mest var fækkunin í stærstu byggðinni (Látrabjargi) og á Hornströndum, en fjölgun var í Grímsey.

Þar sem meirihluti af álkum heimsins verpur á Íslandi,

var tegundin sett á heimsválista og evrópskan válista sem tegund í yfirvofandi hættu vegna neikvæðrar stofnþróunar hér á landi (NT; BirdLife International 2015).

Alls eru 10 álkuvörp hér flokkuð sem alþjóðlega mikilvæg og allur stofninn verpur á mikilvægum fuglasvæðum (6. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: heimsstofn/global 5.257 pör/pairs (Wetlands Int. 2016)

B1 ii: Ísland/Færeyjar/Bretlandseyjar/Frakkland/Þýskaland = 4.360 pör/pairs (Wetlands International 2016)

6. tafla. Mikilvægar álkubbyggðir á Íslandi (byggt á Arnbór Garðarsson o.fl., í prentun b). – *Important colonies of Alca torda in Iceland (from Arnbór Garðarsson et al., in press b).*

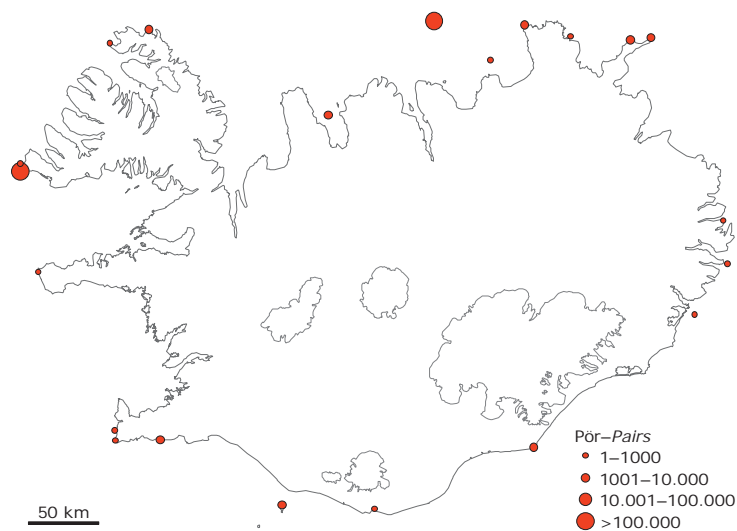
Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Krýsuvíkurbjarg	SF-V 1	B	4.127	2007	1,3	B2
Látrabjarg	SF-V 13	B	160.968	2006–2007	51,3	A4ii, A4iii, B1ii, B2
Hælavíkurbjarg, Hornbjarg	SF-V 35, 36	B	5.607**	2007	1,8	A4ii, B1ii, B2
Drangey	SF-N 2	B	2.116	2007	0,7	B2
Grímsey, Eyjafirði	SF-N 8	B	114.796	2007	36,6	A4ii, A4iii, B1ii, B2
Rauðinúpur****	SF-N 12	B	1.006	2008	0,3	B2
Skoruvíkurbjarg	SF-N 13	B	8.010	2007	2,6	A4ii, B1ii, B2
Langanesbjörg	SF-N 14	B	4.021***	2006, 2008	1,3	B2
Ingólfshöfði	SF-A 14	B	5.916	2007	1,9	A4ii, B1ii, B2
Vestmannaeyjar	SF-S 4	B	2.843	2006	0,9	B2
Önnur mikilv. svæði – Other important areas		B	3.216		1,0	
Alls – Total			312.626		100	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** 70.000 pör 1985 – 70,000 pairs in 1985.

*** 15.400 pör 1985 – 15,400 pairs in 1985.

**** Hluti af mikilvægu fuglasvæði, SFB-N_12 Melrakkaslétta. – Belongs to the important bird area SFB-N_12, Melrakkaslétta.

13. kort. Álkubbyggðir á Íslandi um 2007 (byggt á Arnbór Garðarsson o.fl., í prentun b). – *Colonies of Alca torda in Iceland c. 2007 (from Arnbór Garðarsson et al., in press b).*

English summary: Alca torda is a common breeding bird in Iceland with 313,000 pairs; ten colonies are of international importance ($\geq 10,000$ pairs) and all the population breeds within IBAs.

Súla *Morus bassanus*

Súlan verpur beggja vegna N-Atlantshafs og er algengust við Bretlandseyjar og er stofnþróun hennar óvenju vel þekkt. Talningar hafa farið fram í öllum íslenskum byggðum á 5–10 ára fresti frá 1977. Auk þess liggja fyrir misjafnlega góðar talningar fyrir sumar byggðir allt aftur til 1913. Stofninn telur nú um 37 þúsund pör og hefur vaxið stöðugt um langt skeið, um tæp 2% á ári (Arnbór Garðarsson, í prentun). Vörpin eru aðeins fimm (14. kort). Eldey var löngum langstærsta byggðin en nú standa vörpin í Vestmannaeyjum henni jafnfætis (7. tafla). Alls verpa á þessum tveimur svæðum suðvestanlands um 30 þúsund pör. Hinar þrjár byggðirnar eru á austanverðu landinu: í Skrúði (rúmlega 6.000 pör),

Skoruvík á Langanesi (656 pör) og Rauðanúpi á Melrakkaslétta (655). Súlan er farfugl en dvelst þó við landið lungann úr árinu, hverfur yfirleitt í nóvember eða desember og snýr aftur í janúar.

Tvær súlubbyggðir hér eru flokkaðar sem alþjóðlega mikilvægar og allur stofninn verpur á mikilvægum fuglasvæðum (7. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: heimsstofn/global 6.830 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 ii: A4 ii

7. tafla. Súluvörp á Íslandi (byggt á Arnbór Garðarsson, í prentun). – *Colonies of Morus bassanus in Iceland (from Arnbór Garðarsson, in press).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Eldey	SF-V 2	B	14.810	2013–2014	39,8	A4ii, A4iii, B1ii
Rauðinúpur**	SF-N 12	B	655	2013–2014	1,8	
Skoruvíkurbjarg	SF-N 13	B	656	2013–2014	1,8	
Skrúður	SF-A 8	B	6.051	2013–2014	16,3	
Vestmannaeyjar	SF-S 4	B	15.044	2013–2014	40,4	A4ii, A4iii, B1ii
Alls – Total			37.216		100	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Hluti af mikilvægu fuglasvæði, SFB-N_12 Melrakkaslétta. – Belongs to the important bird area SFB-N_12, Melrakkaslétta.

14. kort. Súluvörp á Íslandi (byggt á Arnbór Garðarsson, í prentun). – *Colonies of Morus bassanus in Iceland (from Arnbór Garðarsson, in press).*

English summary: *Morus bassanus* is most common off southern Iceland with 37,000 pairs; two colonies are of international importance ($\geq 10,000$ pairs) and all the population breeds within IBAs.

Lundi *Fratercula arctica*

Lundi verpur við N-Atlantshaf og er mest af honum við Ísland, Noreg og Færeyjar. Hann er algengasti fuglinn á Íslandi og var stofninn áætlaður um 2 milljónir para (Erpur Snær Hansen o.fl. 2014, Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). Lundinn verpur umhverfis landið, oftast í eyjum eða hölmum og er langstærsta byggðin (rífllega 800 þúsund pör) í Vestmannaeyjum (15. kort; Erpur Snær Hansen o.fl. 2011). Lundinn er alger farfugl.

Sílaleysisárin frá því um 2005 hafa reynst lundunum þung í skauti og hefur honum fækkað verulega. Varpstofninn minnkaði um 47% 2003–2015, er nú talinn um 1.150 þúsund fuglar og geldfuglum hefur fækkað um 76% á sama tíma (Erpur Snær Hansen 2016). Lunda fækkar einnig í Noregi sem ásamt

Íslandi hýsir stærstu lundastofna heimsins. Því er lundinn nú skráður í nokkurri hættu (VU) á heimsváklist og í hættu (EN) á evrópskum válista (BirdLife International 2015).

Alls eru 10 lundavörp hér flokkuð sem alþjóðlega mikilvæg og nær allur stofninn (um 98%, verpur sennilega innan mikilvægra fuglasvæða (8. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: heimsstofn/global 56.783 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 ii: Ísland/Noregur/SV-Grænland/N-Ameríka = 45.000 pör/pairs (Wetlands International 2016)

8. tafla. Mikilvæg lundavörp á Íslandi (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Important colonies of Fratercula arctica in Iceland (from Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.).*

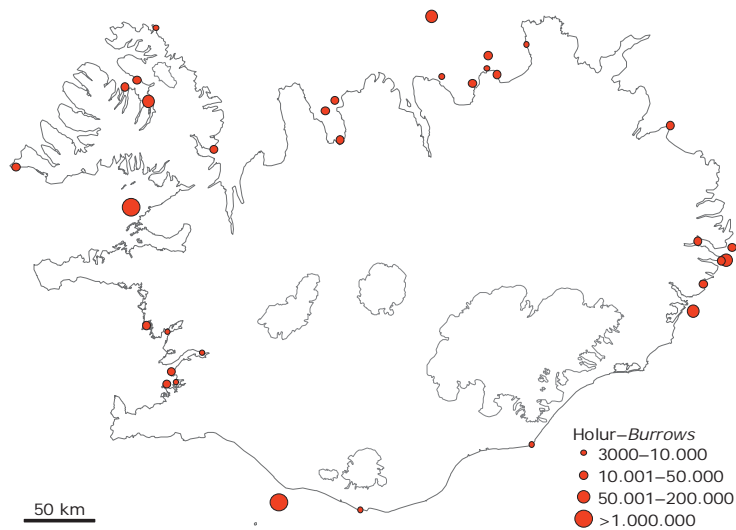
Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Borgarfjörður–Löngufjörur	SF-V 6	B	40.000	2014	2,0	A4iii, B1ii, B2
Breiðafjörður	SF-V 8	B	377.250	2014	18,6	A1, A4ii, A4iii, B1ii, B2
Látrabjarg ¹	SF-V 13	B	50.000	2000	2,5	A4iii, B1ii, B2
Vigur	SF-V 26	B	28.800	2015	1,4	A4iii
Borgarey	SF-V 27	B	43.350	2014	2,1	A4iii, B2
Grímsey, Steingrímsfirði	SF-V 38	B	23.250	2015	1,1	A4iii
Drangey	SF-N 2	B	33.900	2014	1,7	A4iii, B2
Lundey, Skagafirði	SF-N 3	B	20.400	2014	1,0	A4iii
Málmei	SF-N 4	B	33.450	2014	1,7	A4iii, B2
Grímsey, Eyjafirði	SF-N 8	B	40.275	2015	2,0	A4iii, B2
Lundey, Skjálfandaflóa	SF-N 9	B	27.375	2015	1,4	A4iii
Mánáreyjar	SF-N 10	B	28.050	2014	1,4	A4iii
Skrúður	SF-A 8	B	149.100	2014	7,4	A1, A4ii, A4iii, B1ii, B2
Papey	SF-A 11	B	132.750	2014	6,6	A1, A4ii, A4iii, B1ii, B2
Vestmannaeyjar	SF-S 4	B	840.375	2015	41,5	A1, A4ii, A4iii, B1ii, B2
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>		B	124.024		6,1	
Alls – <i>Total</i>			1.992.348		(98)	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Ólafur Einarsson 2000.

English summary: *Fratercula arctica* is the most common breeding bird in Iceland with approx. 2 million pairs; ten colonies are of international importance ($\geq 10,000$ pairs) and approx. 98% of the population breeds within IBAs.

15. kort. Stærstu lundabyggðir á Íslandi. Vestmannaeyjar eru sýndar sem ein byggð og sama á við um Breiðafjörð (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Large colonies of Fratercula arctica in Iceland. The islands of Vestmannaeyjar, S-Iceland as well as the islands of Breiðafjörður, W-Iceland are depicted as single colonies (from Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.).*

9. mynd. Lundi (*Fratercula arctica*). Ljós. Magnús Guðmundsson.

Skrofa og sæsvölur

Skrofa og sæsvölutegundirnar tvær, stormsvala og sjósvala, verpa nær eingöngu í Vestmannaeyjum.

Skrofa *Puffinus puffinus*

Skrofan verpur aðallega í vestanverðri Evrópu. Í Vestmannaeyjum verpur hún í sjö eyjum (Jóhann Óli Hilmarsson 2009) og er stofninn aðeins nokkur þúsund pör sem er þar af leiðandi allur innan mikilvægs fuglasvæðis (9. tafla). Skrofan er alger farfugl og eru vetrarstöðvar hennar undan ströndum Argentínu (González-Solís o.fl. 2009).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: heimsstofn/global 3.670 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 ii: A4 ii

9. tafla. Mikilvæg skrofuvörp á Íslandi (byggt á Erpur S. Hansen o.fl. 2009a). – *Important colonies of Puffinus puffinus in Iceland (from Erpur S. Hansen et al. 2009a).*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (pör)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (pairs)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Vestmannaeyjar	SF-S 4	B	5.660	1991	100	A4ii, B1ii
Alls – Total			5.560		100	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Puffinus puffinus* is a rather rare breeding bird in Iceland with 5,700 pairs breeding at several sites in Vestmannaeyjar, S-Iceland, treated here as one colony of international importance.

10. mynd. Skrofa (*Puffinus puffinus*). Ljós. Yann Kolbeinsson.

Stormsvala *Hydrobates pelagicus*

Heimkynni stormsvölu eru aðallega í V-Evrópu. Hér verpur hún á nokkrum stöðum í Vestmannaeyjum og er langstærsta varpið í Elliðaey. Þá hefur verið lítils háttar varp í Skrúði, Papey og Ingólfshöfða og er það horfið á síðastnefnda staðnum. Erfitt er að komast að hreiðrum og meta stofninn með öruggum aðferðum en slegið hefur verið á 50–100 þúsund pör sem verpa öll innan mikilvægra fuglasvæða (10. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: heimsstofn/global 4.760 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 ii: A4 ii

10. tafla. Mikilvæg stormsvöluvörp á Íslandi (byggt á Jóhann Óli Hilmarsson og Erpur Snær Hansen 1992). – *Important colonies of Hydrobates pelagicus in Iceland (from Jóhann Óli Hilmarsson and Erpur Snær Hansen 1992).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Vestmannaeyjar	SF-S 4	B	75.000	1983–2010	100	A4ii, A4iii, B1ii
Alls – <i>Total</i>			75.000		100	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Hydrobates pelagicus is a locally common breeding bird in Iceland with roughly estimated 75,000 pairs breeding at several sites in Vestmannaeyjar, S-Iceland, treated here as one colony of international importance.*

Sjósvala *Hydrobates leucorhous*

Sjósvala verpur fyrst og fremst við Nýfundnaland og í Kyrrahafi. Langstærsta byggð hennar í Evrópu er talin vera í Vestmannaeyjum. Stofninn þar var áætlaður um 200 þúsund pör árið 1991 (Erpur Snær Hansen o.fl. 2009b). Allt sjósvölurvarp hér er nú innan mikilvægra fuglasvæða (11.tafla) en talið er að fáein pör hafi stundum orpið annars staðar, t.d. í Ingólfshöfða. Sjósvala er alger farfugl.

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: heimsstofn/global 66.667 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 ii: Evrópa = 2.500 pör/pairs (BirdLife 2016c)

11. tafla. Mikilvæg sjósvöluvörp á Íslandi (byggt á Erpur Snær Hansen o.fl. 2009b). – *Important colonies of Hydrobates pelagicus in Iceland (from Erpur Snær Hansen et al. 2009b).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Vestmannaeyjar	SF-S 4	B	198.000	1991	100	A4ii, A4iii, B1ii
Alls – <i>Total</i>			198.000		100	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Hydrobates leucorhous is a locally common breeding bird in Iceland with 198,000 pairs breeding at several sites in Vestmannaeyjar, S-Iceland, treated here as one colony of international importance.*

Skarfar

Dílaskarfur *Phalacrocorax carbo*

Dílaskarfur verpur víða um heim. Hér er varpútbreiðslan að mestu bundin við Faxaflóa og Breiðafjörð en utan varptíma sjást fuglar með ströndum umhverfis landið og sums staðar með vötnum og ám langt frá sjó. Kunnugt er um varp í öllum landshlutum áður fyrr. Á síðustu árum hefur verið vaxandi varp við Húnaflóa og nýlega fannst dílaskarfsvarp í Vigur í Lóni (Arnhjór Garðsson, munnlegar upplýsingar). Nær allur stofninn verpur þó í Breiðafirði og við norðanverðan Faxaflóa (16. kort). Fylgst hefur verið með dílaskarfsstofninum hér í meira en 40 ár og taldi hann um 4.500 pör árið 2007 (Arnhjór Garðsson 2008) og 5.021 par árið 2011

(Arnhjór Garðsson og Jón Einar Jónsson 2011). Dílaskarfur er staðfugl.

Tvö svæði hér teljast alþjóðlega mikilvæg fyrir dílaskarf og á þeim varp allur stofninn árið 2007 (12. tafla).

Viðmið – *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

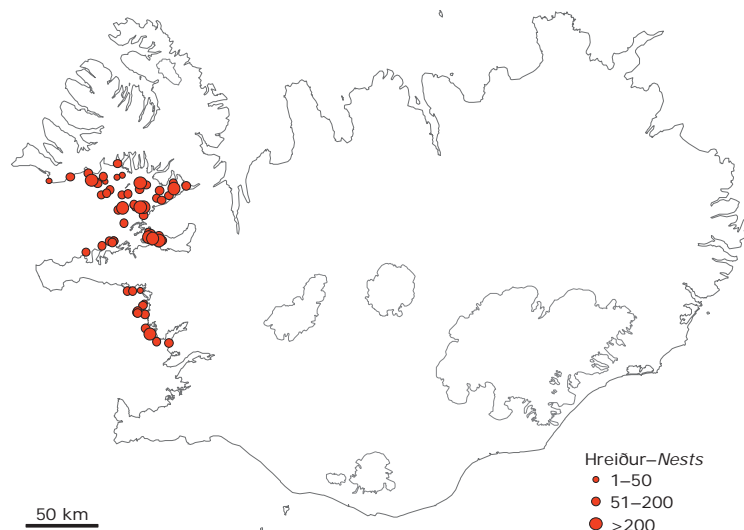
A4 i: Evrópa = 4.143 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: NV-Evrópa (Ísland/Bretlandseyjar/Noregur)
= 425 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

12. tafla. Mikilvæg dílaskarfvörp á Íslandi 2007 (byggt á Arnhjór Garðsson 2008). – *Important colonies of Phalacrocorax carbo in Iceland in 2007 (from Arnhjór Garðsson 2008).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Borgarfjörður–Löngufjörur	SF-V 6	B	1.232	2007	27,3	B1i
Breiðafjörður	SF-V 8	B	3.271	2007	72,6	B1i
Alls – <i>Total</i>			4.503		100	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

16. kort. Dílaskarfvörp á Íslandi 2007 (byggt á Arnhjór Garðsson 2008). – *Colonies of Phalacrocorax carbo in Iceland 2008 (from Arnhjór Garðsson 2008).*

English summary: *Phalacrocorax carbo* is a rather rare breeding bird in W-Iceland with 4,500 pairs in 2007; the two main breeding areas are designated IBAs for this species and holding almost all of the population.

Toppskarfur *Phalacrocorax aristotelis*

Heimkynni toppskarfs eru að mestu í Evrópu. Hér verpur hann nær eingöngu vestanlands, frá Krýsuvíkurbergi norður og vestur um í Húnaflóa, langmest þó í Breiðafirði (17. kort). Stofninn var um 4.900 pör árið 2007 og hefur sveiflast nokkuð (Arnbór Garðarsson og Ævar Petersen 2009). Toppskarfur er alger staðfugl.

Eitt svæði hér telst alþjóðlega mikilvægt fyrir toppskarf (Breiðafjörður), en nær allur stofninn (um 99%) verpur á mikilvægum fuglasvæðum (13. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: heimsstofn/global = 769 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: N-Evrópa = 673 pör/pairs (BirdLife 2016c)

13. tafla. Toppskarfsvörp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Arnbór Garðarsson og Ævar Petersen 2009). – *Colonies of Phalacrocorax aristotelis in important bird areas in Iceland (from Arnbór Garðarsson and Ævar Petersen 2009).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	SF-V 6	B	556	2007	11,3	
Breiðafjörður	SF-V 8	B	4.117	2007	84,0	A4i, B1i
Látrabjarg	SF-V 13	B	124	2007	2,5	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas		B	64		1,3	
Alls – Total			4.861		99,2	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

17. kort. Toppskarfsvörp á Íslandi (byggt á Arnbór Garðarsson og Ævar Petersen 2009). – *Colonies of Phalacrocorax aristotelis in Iceland (from Arnbór Garðarsson and Ævar Petersen 2009).*

English summary: *Phalacrocorax aristotelis* is a rather rare breeding bird in W-Iceland with 4,900 pairs in 2007; the main breeding area (Breiðafjörður) is designated IBA for this species and almost all the population breeds within IBAs.

Æðarfugl *Somateria mollissima*

Æðarfugl er afar útbreiddur á norðurhveli jarðar og verpur hér allt í kringum land, en þó aðeins á stöku stað með sendinni suðurströndinni (18. kort). Stærstu vörpin telja þúsundir para en vetrarstofninn hér er áætlaður um 850 þúsund fuglar (Arnþór Garðarsson 2009). Meðal þeirra eru vetrargestir frá NA-Grænlandi (Meltofte 1978) og Svalbarða (Hanssen o.fl. 2016).

Æðarhreiðrum fjölgaði víðast hvar 1980–1990, en fækkaði síðan á Norðurlandi, Vestfjörðum og sums staðar við Breiðafjörð. Á Suðvesturlandi fjölgaði hreiðrum eftir 1980 en fjöldinn hefur staðið í stað síðan 1995 (Jón Einar Jónsson o.fl. 2015) og eins í nokkrum vörpum norðvestanlands 2007–2016 (Jón Einar Jónsson, óbirt heimild). Vísitölur vetrarfuglatalninga Náttúrufræðistofnunar frá 1952 sýna hægfara fjölgun fram yfir 1990 og síðan líttilega fækkun upp úr 2000.

Æðarfugli hefur fækkað mikið frá 2000 á mikilvægum vetrarstöðvum í Eyrasalti og raunar víða í Evrópu, einkum vegna ofveiði á fæðudýrum æðarfugls, mengunar, truflunar og veiða. Hann er því talinn í yfirvofandi hættu (NT) á heimsválista og í nokkurri hættu (VU) á Evrópuválista (BirdLife International 2015).

Prenns konar mikilvæg svæði koma til álita fyrir æðarfugl, varpsvæði (18. kort), vetrarstöðvar (19. kort) og fjaðrafellistöðvar (20. kort) og skarast flest þeirra. Auk þess geta æðarfuglar hópast tímabundið á sömu staði ár eftir ár þar sem gnótt er fæðu, jafnvel tugþúsundum saman. Dæmi um slíkt er afar stór hópur (áætlaður um 40 þúsund fuglar) sem sótti í hrygnandi loðnu við Garðskaga á árunum 1970–2000.

Tölulegar upplýsingar um einstök æðarvörp liggja ekki á lausu en hægt er að meta hlutfallslega þýðingu einstakra svæða út frá fyrirliggjandi gögnum. Um 44% íslenska æðarstofnsins verpa á alþjóðlega mikilvægum fuglasvæðum (14. tafla) og tæplega þriðjungur af vetrarstofni æðarfugla fellir fjaðrir innan mikilvægra fuglasvæða (15. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa/Grænland = 31.700 fuglar/birds; 10.567 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 i: Ísland = 8.500 fuglar/birds; 2.833 pör/pairs (BirdLife 2016c)

14. tafla. Mikilvæg æðarvörp á Íslandi (byggt á Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, óbirt heimild). – *Important colonies of *Somateria mollissima* in Iceland (from Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, unpublished).*

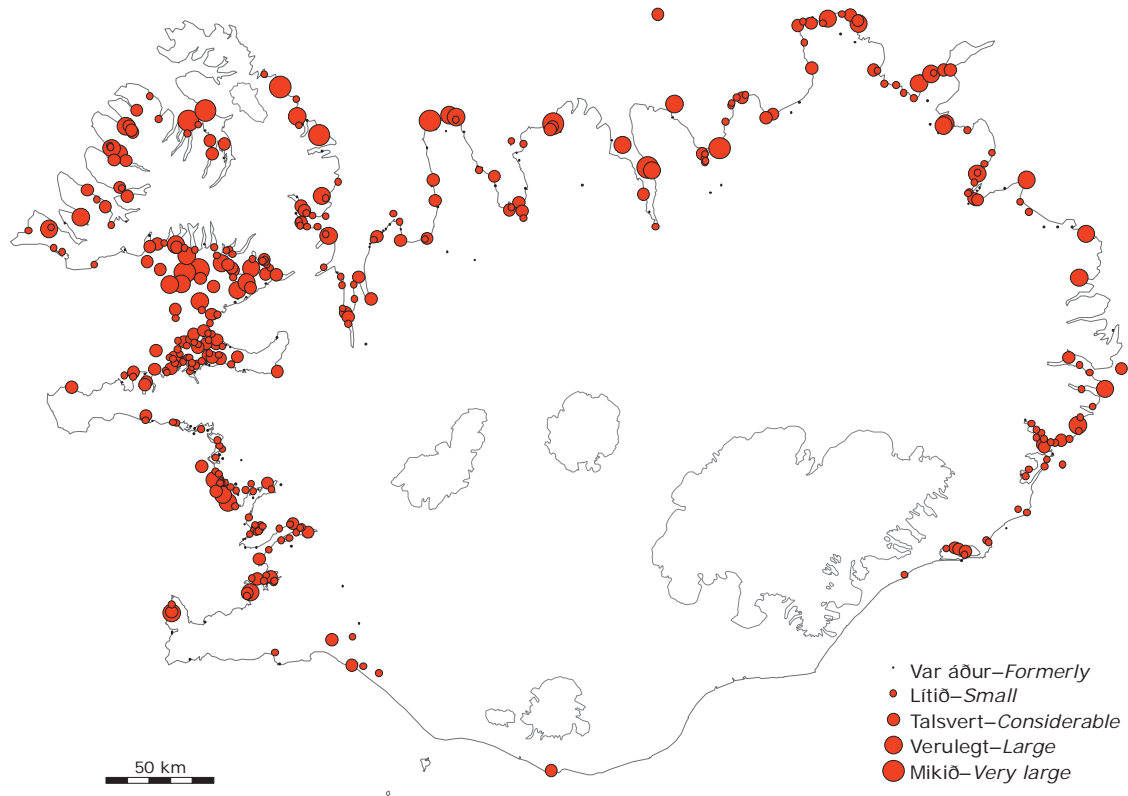
Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Kalmanstjörn–Garðskagi	FG-V 1	B	3.000	1999	1,0	B1i, B2
Álftanes–Skerjafjörður	FG-V 2	B	3.300	1999	1,1	B1i, B2
Borgarfjörður–Löngufjörur	SF-V 6	B	10.000	1999	3,3	A4iii, B1i, B2
Breiðafjörður	SF-V 8	B	60.000	1999	20,0	A4i, A4iii, B1i, B2
Vigur ¹	SF-V 26	B	3.500	1998	1,2	B1i, B2
Æðey ¹	SF-V 28	B	4.000	1998	1,3	B1i, B2
Skagi	VOT-N 5	B	8.000	1999	2,7	B1i, B2
Hrisey ²	SF-N 7	B	3.040	2004	1,0	B1i, B2
Melrakkaslétta	SF-N 12	B	8.000	1999	2,7	B1i, B2
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>		B	28.000		9,3	
Alls – <i>Total</i>			130.840		43,6	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

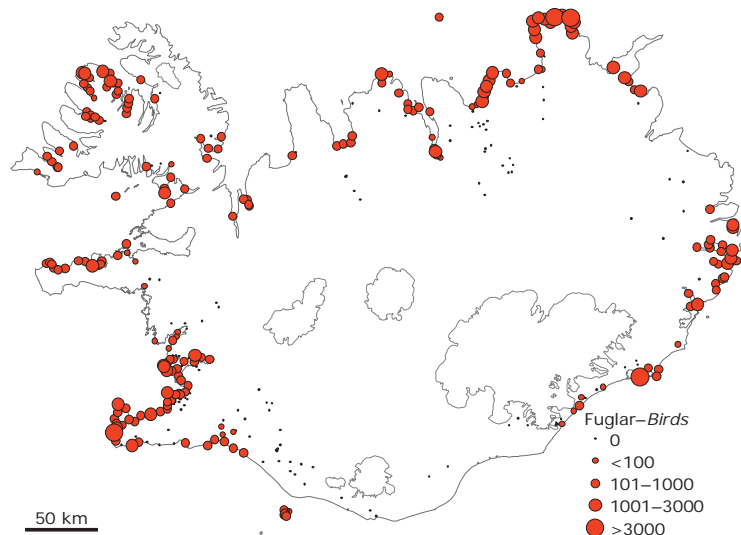
¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

² Þorsteinn Þorsteinsson og Sverrir Thorstensen 2014.

English summary: *Somateria mollissima* is a common breeding bird in Iceland. The winter population is estimated 850,000 birds, including some tens of thousands from NE-Greenland and Svalbard. Approx. 44% of the birds breed in designated IBAs and approx. 31% of the birds moult in such areas.

18. kort. Æðarvörp á Íslandi kringum 2000 (byggt á Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, óbirt heimild). – Colonies of *Somateria mollissima* in Iceland c. 2000 (from Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, unpublished).

19. kort. Meðaltal æðarfugla á 10 km strandlengju í vetrarfuglatalningum 1952–2014 (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – Winter distribution of *Somateria mollissima* in mid-winter counts 1952–2014. Numbers indicate mean number of birds per 10 km coastline or at each inland site (from IINH, unpublished data).

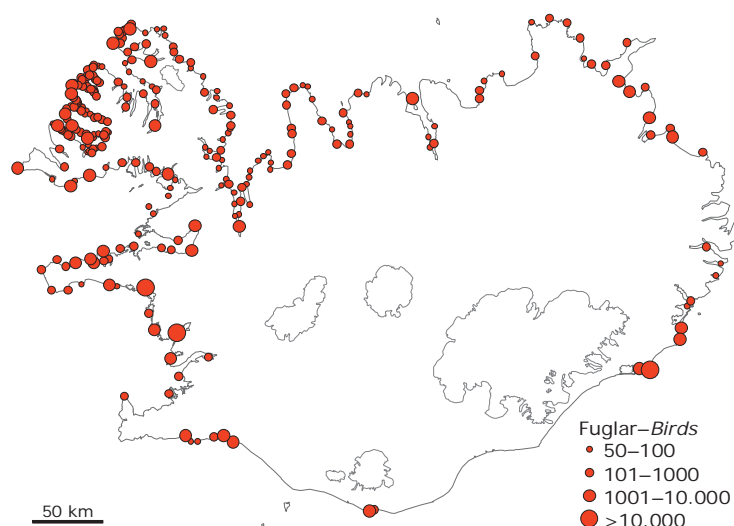

15. tafla. Æðarfuglar í fjaðrafelli á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Arnþór Garðarsson 1982). – *Moulting sites of Somateria mollissima in important bird areas in Iceland (from Arnþór Garðarsson 1982).*

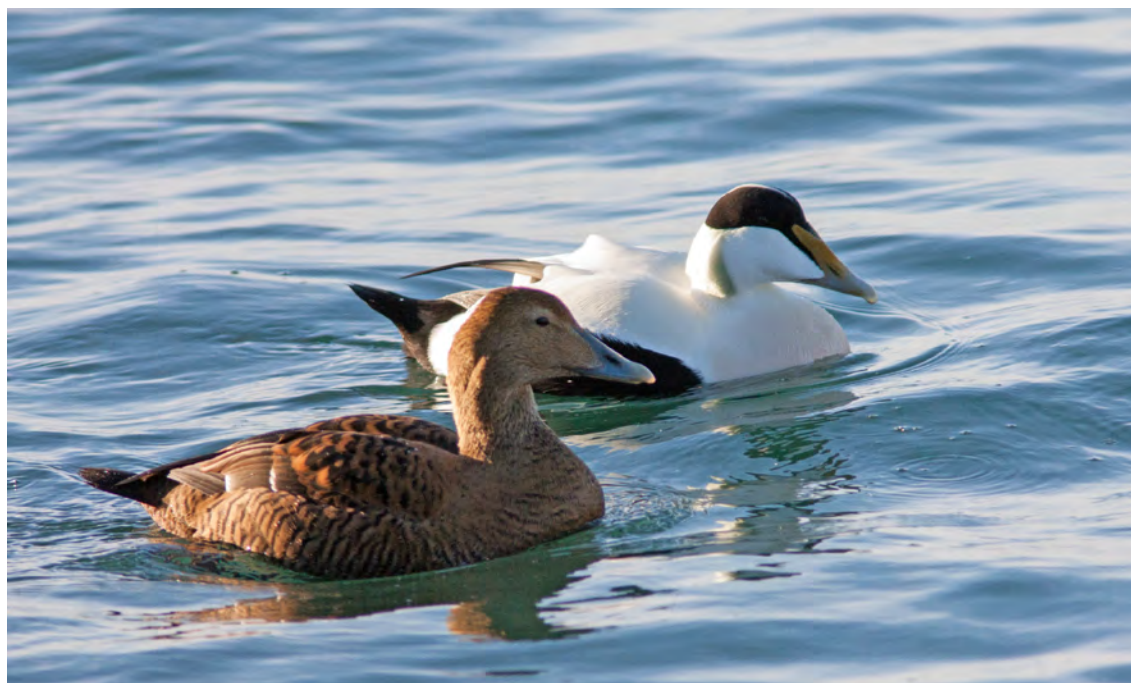
Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur ¹	FG-V 10	N	160.000	1973–1974	19,3	A4i, A4iii, B1i, B2
Breiðafjörður	FG-V 11	N	36.000	1980	4,3	A4i, A4iii, B1i, B2
Hornstrandafriðland	FG-V 13	N	13.000	1980	1,6	B1i
Þvottáskriður	FG-A 4	N	10.000	1980	1,2	B1i
Skarðsfjörður	FG-A 6	N	30.000	1980	3,6	A4iii, B1i, B2
Stökkseyri–Eyrarbakki	FG-S 1	N	10.000	1980	1,2	B1i
Alls – Total			(259.000)		(31,1)	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Arnþór Garðarsson 1975a.

20. kort. Æðarfuglar í fjaðrafelli (byggt á Arnþór Garðarsson 1982, Arnþór Garðarsson o.fl. 1986). – *Moulting sites of Somateria mollissima in Iceland (from Arnþór Garðarsson 1982, Arnþór Garðarsson et al. 1986).*

11. mynd. Æðarfugl (*Somateria mollissima*). Ljós. Erling Ólafsson.

Teista *Cephus grylle*

Teistan verpur við norðanvert Atlantshaf og hér verpur hún víða með ströndum landsins og virðist vera staðflugl að mestu. Nokkur stór vörp eru þekkt (21. kort) en víða verpa stök eða fá pör saman. Teistustofninn er afar illa þekktur og sömuleiðis vantar yfirleitt tölulegar upplýsingar um einstök vörp eða varpsvæði. Giskað var á 30–50 þúsund pör kringum 1990 (Umhverfissráðuneytið 1992) en síðar 10–15 þúsund pör (Náttúrufræðistofnun Íslands 2000). Fylgst hefur verið með teistuvörpi á afmörkuðum svæðum (Ævar Petersen 2001, Jón Hallur Jóhannsson og Björk Guðjónsdóttir 2004) og eins eru brotakenndar upplýsingar um teistur héðan og þáðan. Teistum hefur fækkað víða og er stundum hægt að tengja það við afrán minks (Jón Hallur Jóhannsson og Björk Guðjónsdóttir 2004). Teistum er einnig mjög hætt við að lenda í grásleppunetum

1990 (Frederiksen og Petersen 2002). Mest rann-sakaða teistuvörp landsins, í Flatey á Breiðafirði, er nú aðeins svipur hjá sjón; þar verpa nú aðeins um 80 pör en voru flest 530 árið 1987 (Ævar Petersen 2001, Ævar Petersen o.fl. 2016). Vetrarfuglavísitölur Náttúrufræðistofnunar á landsvísu sýna nokkrar sveiflur en samfellda fækkun eftir 1985.

Vegna skorts á upplýsingum er aðeins með grófum hætti hægt að meta þýðingu nokkurra svæða fyrir teistu (16. tafla), en öruggt má telja að Breiðafjörður sé mikilvægasta varpsvæði teistu hér við land.

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: heimsstofn/global 4.290 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 ii: Ísland = 125 pör/pairs (Wetlands Int. 2016)

16. tafla. Teistuvörp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat). – *Colonies of Cephus grylle in important bird areas in Iceland (from IINH, rough estimate).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Breiðafjörður	SF-V 8	B	2.000	2016	16,0	B1ii
Vigur	SF-V 26	B	200	2000	1,6	B1ii
Æðey ¹	SF-V 28	B	500	2000	4,0	B1ii
Hrisey ²	SF-N 7	B	164	2014	1,3	B1ii
Viðvíkurbjörg	SF-A 1	B	200	1976	1,6	B1ii
Papey	SF-A 11	B	200	2000	1,6	B1ii
Þvottárskríður	FG-A 4	B	120	1979	1,0	
Alls – Total			(3.384)		(27)	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Ólafur Einarsson 2000.

² Þorsteinn Þorsteinsson og Sverrir Thorstensen 2014.

21. kort. Stórar teistubbyggðir (>100 pör) á Íslandi (byggt á 16. töflu, Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Large colonies (>100 pairs) of Cephus grylle in Iceland (from Table 16, IINH, unpublished data).*

English summary: *Cephus grylle* population in Iceland was roughly estimated 10,000–15,000 pairs in 2000 and appears to have steadily declined since the mid-1980s. Approx. 27% of the population may nest in designated IBAs.

Kjói og skúmur

Kjói *Stercorarius parasiticus*

Kjói verpur á norðlægum slóðum allt í kringum hnöttinn. Hér verpur hann víða, yfirleitt í stökum þörum en sums staðar mjög þétt, þannig að unnt er að tala um byggðir. Stofninn var metinn gróflega upp úr 1970 og þá talinn 4.000–12.000 pör (Bengtson og Owen 1973) og hafa þær tölur verið settar fram með ýmsum hætti síðan. Takmarkaðar athuganir benda eindregið til þess að kjóum hafi fækkað á mikilvægum varpstöðvum, t.d. á Úthéraði (Halldór Walter Stefánsson 2014), en þar var stofninn metinn um 1.300 pör árið 2000 (Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2001). Athuganir á Mýrum frá 2006 benda til hins sama (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). Sandsilastofninn við Suðurland hrundi árið 2005 (Kristján Lilliendahl o.fl. 2013) og hefur það haft mikil áhrif á varp margra fuglategunda, þar á meðal kjóa sem t.d. urpu lítið eða ekkert við Markarfljót 2008–2014, þótt fuglarnir hafi mætt á óðul sín (Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 2014a). Kjóinn er alger farfugl sem dvelst sunnarlega í S-Atlantshafi að vetrarlagi (Sölvi Rúnar Vignisson o.fl. 2015).

Úthérað er eina varpsvæði kjóa hér á landi sem gæti verið alþjóðlega mikilvægt (17. tafla).

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Kjói er strjáll varpfugl um allt land (22. kort). Varpþéttleiki er mestur í mosavist á láglendi (1,1 par/km²) þar sem finna má 29% varpstofnsins og í mýravistum á hálandi (0,3 pör/km²) þar sem um 10% stofnsins verpa og eru það mikilvægustu búsvæðin. Reiknuð stofnstærð er 11.000 pör og eru 8.600 þeirra á láglendi (78%). Um 23% kjóastofnsins gætu orpið innan mikilvægra fuglasvæða (18. tafla). Tekið skal fram að þetta mat byggir mjög lítið á mælingum úr þéttustu varpsvæðum kjóans.

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: heimsstofn/global 3.750 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 ii: Ísland = 480 pör/pairs; stofn/population: Evrópa (BirdLife 2016c)

17. tafla. Kjóavarp á mikilvægu fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2001). – *A breeding congregation of Stercorarius parasiticus in an important bird area in Iceland (From Guðmundur A. Guðmundsson et al. 2001).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Úthérað	VOT-A 3	B	1.300	2000	17,3	B1ii

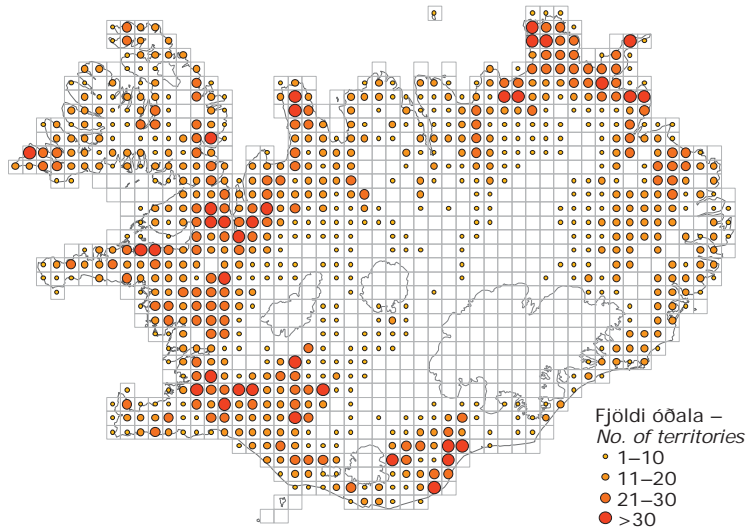
* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

18. tafla. Reiknaður fjöldi kjóa sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Stercorarius parasiticus within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	113	2016	1,0	B1i, B2
Laxárdalsheiði	VOT-V 3	B	183	2016	1,7	B1i, B2
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	220	2016	2,0	A4iii, B1i, B2
Skagi	VOT-N 5	B	147	2016	1,3	A4i, A4iii, B1i, B2
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	326	2016	3,0	B1i, B2
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	959	2016	8,7	B1i, B2
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			579	2016	5,3	
Alls – Total			2.527		23,1	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Stercorarius parasiticus* population in Iceland is estimated 11,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution. Approx. 23% of the birds may nest in IBAs.

22. kort. Kjói: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Stercorarius parasiticus*: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.

12. mynd. Kjói (*Stercorarius parasiticus*). Ljós. Trausti Baldursson.

Skúmur *Catharacta skua*

Skúmur verpur á nokkrum svæðum við norðaustanvert Atlantshaf. Hér er hann algengastur á söndunum sunnanlands en einnig eru stór vörp í Öxarfirði og á Úthéraði (23. kort). Skúmurinn er alger farfugl og dvelst á vetrum víða um Atlantshaf (Magnúsdóttir o.fl. 2012).

Varpstofn skúms var metinn hér á landi með ítarlegum talningum 1984–1985 og reyndist um 5.400 pör (Lund-Hansen og Lange 1991). Skúmur var talinn á Úthéraði árið 2000 og hafði þá fjölgað verulega (Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2001). Hann hefur verið vaktaður þar frá 2005 og hefur fjöldi fugla í varpi sveiflast mikið (Halldór Walter Stefánsson 2014a). Hátt hlutfall geldpara sum árin gerir túlkun talninga örðuga og það sama á við um talningar í Öxarfirði en þær benda til verulegrar fækkunar skúma frá 1984 til 2007 (Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2013).

Skúmsvarp við Markarfljót er nú aðeins svipur hjá sjón frá því sem áður var (Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 2014a). Einnig eru sterkar vísbendingar um fækkun skúma frá aldamótum í Öræfum, samhliða lélegum varpárangri (Hálfmán Björnsson, munnleg heimild, 2010) en þar eru höfuðstöðvar skúma á Íslandi. Þá hefur skúmsvarp lagst af á Reykjanes-skaga og sömuleiðis að mestu á Skógasandi (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn).

Fjórar skúmabyggðir eru hér flokkaðar sem alþjóðlega mikilvægar og um 87% stofnsins verpa á mikilvægum fuglasvæðum (19. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 ii: NA-Atlantshaf (heimstofn/global)

= 167 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 ii: A4 ii

19. tafla. Skúmsvarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Lund-Hansen og Lange 1991). – *Colonies of Stercorarius skua in important bird areas in Iceland (from Lund-Hansen and Lange 1991).***

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Öxarfjörður	VOT-N 12	B	225	1984	4,2	A4ii, B1ii
Úthérað	VOT-A 3	B	100	1984, 1985	1,9	
Breiðamerkursandur	VOT-A 5	B	2.820	1985	52,2	A4ii, B1ii
Skeiðarársandur	VOT-A 6	B	1.418	1985	26,3	A4ii, B1ii
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	178	1985	3,3	A4ii, B1ii
Alls – Total			4.741		87,8	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Varp á Skógasandi (175–190 pör 1985) er að mestu liðið undir lok. Byggðin á Úthéraði talin með enda mun stærri eftir 2000, þ.e. 200–300 pör (Halldór Walter Stefánsson 2014). – *The Skógasandur colony (175–190 pairs in 1985) is not included as numbers are now much lower. The Úthérað colony, however, is included; 200–300 pairs have bred after 2000.*

23. kort. Skúmabyggðir á Íslandi 1984 og 1985 (byggt á Lund-Hansen og Lange 1991). – *Colonies of Catharacta skua in Iceland in 1984/1985 (from Lund-Hansen and Lange 1991).*

English summary: *Catharacta skua* population in Iceland was estimated 5,400 pairs in 1984–1985, but numbers in some colonies have declined considerably since; 88% of the birds breed in IBAs.

Máfar og kría**Hettumáfur *Larus ridibundus***

Hettumáfur verpur í Evrópu og um miðbik Asíu til Kyrrahafs og er auk þess nýlega farinn að verpa vestanhafs. Hann nam hér land upp úr 1930, fjölgaði hratt og náði stofninn sennilega hámarki laust fyrir 1990, var þá gróflega metinn 25.000–30.000 pör (Umhverfissráðuneytið 1992). Hettumáfum fækkaði um langt skeið á stóru talningarsvæði í Eyjafirði; 1.709 pör árið 1990, 1.547 pör 1995 og 1.325 pör árið 2000 (2,5% fækkun á ári, Ævar Petersen og Sverrir Thorstensen 2005) en hefur fjölgað síðan og voru um 1.600 pör í Eyjafirði árið 2015 (Sverrir Thorstensen, munnl. uppl.). Stærstu vörpin hér á landi voru í Skógum í Skagafirði og við Bessastaðatjörn. Í Skógum voru um 1.100 pör árið 1974 en aðeins 270 pör árið 1987. (Kristinn H. Skarphéðinsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1990). Við Bessastaðatjörn urpu 830 pör árið 1992 (Ævar Petersen

og Árni Davíðsson 1992), 680 pör 1996 (Kristbjörn Egilsson o.fl. 2004) og rúmlega 400 pör árið 2014 (Jóhann Óli Hilmarsson og Ólafur Einarsson 2015). Hettumáfur er að mestu farfugl sem fer aðallega til V-Evrópu en þúsundir fugla sjást hér í vetrar-fuglatalningum.

Engar hettumáfsbyggðir hér teljast alþjóðlega mikilvægar.

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 19.833 pör/pairs (Wetlands 2016)

B1 i: NV-Evrópa = 11.883 pör/pairs (Wetlands 2016)

English summary: *Larus ridibundus colonized Iceland in the early 20th century and the population was roughly estimated 25,000–30,000 pairs in 1992. No sites in Iceland meet IBA criteria for this species.*

Stormmáfur *Larus canus*

Stormmáfur verpur víða á norðurhveli jarðar. Hann nam hér land um miðja síðustu öld og er algengastur við Eyjafjörð þar sem honum fjölgaði hratt fram yfir 2000. Íslenski stofninn var þá metinn 700 pör, þar af tæplega 500 pör í Eyjafirði (Ævar Petersen og Sverrir Thorstensen 2004). Virðist hafa staðið í stað næstu árin en hafði fjölgað í 660 pör í Eyjafirði árið 2010 (Sverrir Thorstensen og Ævar Petersen 2013). Miðað við brotakennda þekkingu á varpi stormmáfa í öðrum landshlutum er heildarstofninn nú varlega áætlaður um 800–1.000 pör. Stormmáfur er að mestu farfugl

en einhver hundruð fugla sjást hér yfirleitt í vetrar-fuglatalningum Náttúrufræðistofnunar.

Engar stormmáfsbyggðir hér teljast alþjóðlega mikilvægar.

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 10.000 pör/pairs (Wetlands 2016)

B1 i: NV- og Mið-Evrópa/Atlantshaf/Miðjarðarhaf = 6.667 pör/pairs (Wetlands 2016)

English summary: *Larus canus colonized Iceland in the mid-20th century and the population is probably 800–1,000 pairs. No areas in Iceland meet IBA criteria for this species.*

13. mynd. Sílámáfur (*Larus fuscus*). Ljós. Erling Ólafsson.**Sílámáfur *Larus fuscus***

Sílámáfur verpur í Evrópu og hluta Síberíu. Hann nam hér land upp úr 1930 og fjölgaði að því er virðist samfelld fram til 2004 þegar sandsílabresturinn hófst. Varpstofninn var metinn um 50.000 pör fyrir sílaleysisárin (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). Langstærsta varpið er á Rosmhvalanesi (Miðnesheiði), talið yfir 40 þúsund pör árið 2004 en aðeins um 5.000 pör árið 2005 (Gunnar Þór Hallgrímsson og Páll Hersteinsson 2011). Íslenskir varpfuglar teljast til deilitegundarinnar *L.f. graellsii* sem verpur auk þess í Færeyjum og á Bretlandseyjum. Sílámáfur er farfugl og fer til stranda Portúgals, Spánar og V-Afríku á vetrum (Gunnar Þór Hallgrímsson o.fl. 2012a).

Eitt varpsvæði hér telst alþjóðlega mikilvægt fyrir sílámáf, þ.e. á Rosmhvalanesi (20. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa/Afríka/SA-Asía = 4.983 pör/pairs (Wetlands 2016)

B1 i: V-Evrópa/Miðjarðarhaf/N-Afríka (*L.f. graellsii*) = 1.937 pör/pairs (Wetlands 2016)

20. tafla. Sílámáfsvörp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi. – *Colonies of Larus fuscus in important bird areas in Iceland.*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Rosmhvalanes ¹	SF-V 3	B	40.200**	2004	89,3	A4i, A4iii, B1i
Álftanes–Skerjafjörður ²	FG-V 2	B	1.000	2004	2,2	
Borgarfjörður–Löngufjörur ^{2,3}	SF-V 6	B	800	2005	1,8	
Alls – Total			42.000		93,3	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** 31.138 pör 2005; stofnhrun vegna ætisskorts. – *31,138 pairs in 2005; a sharp decline due to food shortage.*

¹ Gunnar Þór Hallgrímsson og Páll Hersteinsson 2011.

² Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn – *IINH, unpublished data.*

³ Gunnar Þór Hallgrímsson o.fl. 2006.

English summary: *Larus fuscus* colonized Iceland in the 1930s and is now the most common gull in Iceland, estimated 50,000 pairs in 2004. Numbers have declined considerably since, due to crash of the sandeel *Ammodytes spp.* stocks. One IBA is designated for this species, holding 90% of the population.

14. mynd. Silfurmafur (*Larus argentatus*). Ljós. Erling Ólafsson.

Silfurmafur *Larus argentatus*

Silfurmafur er nú aðeins talinn verpa í norðvestanverðri Evrópu eftir að honum var skipt í nokkrar tegundir. Þeir sem verpa hér teljast til deilitegundarinnar *L.a. argenteus* auk fugla sem verpa á Bretlandseyjum og víðar í V-Evrópu. Hann hóf varp hér upp úr 1930 og hefur alla tíð verið algengastur á Austfjörðum. Silfurmafur hefur auk þess kynblandast við hvítmaf og verpa slíkir fuglar víða um land (Agnar Ingólfsson 1970, Freydís Vigfúsdóttir o.fl. 2008). Gískað hefur verið á að stofninn sé 5.000–10.000 pör (Umhverfissráðuneytið 1992). Eldra mat er 5.000 pör (Agnar Ingólfsson 1982), en aldrei hefur farið fram viðunandi talning á stofninum. Vetrarfuglavísitölur Náttúrufræðistofnunar 1985–2014 benda

til samfelldrar fækkunar frá 1990. Silfurmafur er hér staðfugl að mestu.

Silfurmafi hefur fækkað töluvert í Evrópu og er á valista sem tegund í yfirvofandi hættu (NT; BirdLife International 2015).

Engar silfurmafsbyggðir hér teljast alþjóðlega mikilvægar.

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 8.233 pör/pairs (Wetlands Int. 2016)

B1 i: Ísland/V-Evrópa = 3.400 pör/pairs (Wetlands Int. 2016)

English summary: *Larus argentatus* colonized Iceland in the 1920s and is most common in E-Iceland. The population is roughly estimated 5,000–10,000 pairs. No sites in Iceland meet IBA criteria for this species.

Bjartmafur *Larus glaucoides*

Reglulegur vetrargestur og eru tvær deilitegundir árvissar hér, *Larus glaucoides glaucoides* frá Grænlandi, sem er miklu algengari, og *Larus glaucoides kumlini* sem kemur frá Kanada. Þúsundir fugla sjást hér í vetrarfuglatalningum en ördugt getur verið að greina sundur hvítmaf og bjartmaf á löngu færi. Safnast stundum í þúsundatali, t.d. á Eyrarbakka á loðnuárunum og eins í Kolgrafarfirði meðan síld hafði þar vetursetu fyrir nokkrum árum. Að öðru leyti

virðist erfitt að afmarka mikilvæg svæði fyrir þessa tegund. Vetrarfuglavísitölur Náttúrufræðistofnunar benda til nokkuð samfelldrar fjölgunar hér frá 1960.

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: N-Atlantshaf (*glaucoides*) = 1.950 fuglar/birds (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

English summary: *Larus glaucoides* is a common winter visitor in Iceland. No IBAs are designated for this species.

Hvítmáfur *Larus hyperboreus*

Hvítmáfur verpur einkum í heimskaualöndum umhverfis norðurhvel jarðar. Hér eru varpstöðvar hans nær eingöngu vestanlands, einkum við Breiðafjörð og á Vestfjörðum. Varpstofninn var metinn 10.000–15.000 pör upp úr 1990 (Umhverfissráðuneytið 1992) og virðist það vera nokkuð vel í lagt miðað við fyrirliggjandi gögn. Hvítmáfi hefur fækkað hér mikið á síðustu áratugum og var stofninn talinn 2.400 pör á árunum 2005–2009 (Ævar Petersen o.fl. 2014). Vetrarvísitölur sýna mikla fjölgun frá því fyrir 1960 og fram til 1990 en síðan samfellda fækkun fram á síðustu ár. Hafa verður í huga að þar eiga líka í hlut fuglar frá Grænlandi og öðrum norðlægari varpstöðum en íslenskir hvítmáfar virðast vera staðfuglar að mestu leyti.

Breiðafjörður hafði um langt skeið alþjóðlega þýðingu fyrir hvítmáfa hér á landi, þ.e. áður en stofninn hrundi upp úr 1995. Laust fyrir 1990 urpu á þessu svæði 4.500–5.000 pör (Ævar Petersen 1989), langflest að vísu í fjöllum umhverfis fjörðinn, þ.e. utan núverandi verndarsvæðis. Um 76% stofnsins verpa innan mikilvægra fuglasvæða (21. tafla).

Viðmið – *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: N-Atlantshaf = 1.760 pör/pairs (Ævar Petersen o.fl. 2015)

B1 i: A4 i

21. tafla. Hvítmáfsvörp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Ævar Petersen o.fl. 2014). – *Colonies of Larus hyperboreus in important bird areas in Iceland (from Ævar Petersen et al. 2014).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Snæfellsnes	SF-V 7	B	40	2005–2008	1,7	B2
Breiðafjörður**		B	1.320	2005–2011	55,0	A4ii, A4iii, B1ii, B2
Sandsfjöll	SF-V 12	B	50	1990	2,1	A4ii, B1ii, B2
Tálkni	SF-V 16	B	39	2009	1,6	B2
Barði	SF-V 21	B	40	2009	1,7	A4ii, A4iii, B1ii, B2
Hrafnaskálarnúpur	SF-V 22	B	58	2009	2,4	B2
Göltur–Öskubakur	SF-V 24	B	31	2009	1,3	A4ii, B1ii, B2
Stigahlíð– Deild	SF-V 25	B	139	2009	5,8	B2
Vébjarnarnúpur	SF-V 29	B	40	2009	1,7	A4ii, B1ii, B2
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>		B	80		3,3	
Alls – <i>Total</i>			1.837		76,5	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Verndarsvæði Breiðafjarðar ásamt nærliggjandi fjöllum. – *Breiðafjörður Nature Reserve and cliffs and mountains adjacent to it.*

English summary: *The Larus hyperboreus population in Iceland has declined rapidly during the last two decades and is estimated 2,400 pairs c. 2007. No areas in Iceland currently meet IBA criteria for this species, but 76% of the birds breed in IBAs designated for other species.*

15. mynd. Hvítmáfur (*Larus hyperboreus*). Ljós. Erling Ólafsson.

Svartbakur *Larus marinus*

Svartbakur verpur beggja vegna Atlantshafs. Hér verpur hann með ströndum allt í kringum land og sums staðar meðfram ám og vötnum inn til landsins, jafnvel á hálendinu. Helstu varpsvæðin eru við sunnanverðan Breiðafjörð og á Mýrum. Íslenski stofninn var metinn um 50.000 pör (Agnar Ingólfsson 1982) en síðar metinn um 15.000–20.000 pör (Náttúrufræðistofnun Íslands 2000). Fyrri talan er sennilega töluvert ofmat miðað við það sem vitað er um meginvarpsvæðið við Breiðafjörð (12–18 þúsund pör metin 1973; Arnþór Garðarsson 1973). Stofninn var árið 2016 gróflega áætlaður 6.000–8.000 pör (24. kort).

Svartbak hefur fækkað áberandi mikið á síðustu áratugum og mörg vörp hafa dregist saman eða gersamlega horfið. Vetrarvísitölur sýna samfellda

fækkun síðan 1960 og hefur hún verið um 90% á Suðvesturlandi (Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2010, Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). Svartbakur er að mestu staðfugl en eitthvað af fuglum á fyrsta ári flækist til nágrennalandanna.

Öruggt má telja að Breiðafjörður sé eina varpsvæði svartbaks hér á landi sem telst alþjóðlega mikilvægt. Þar gæti helmingur fuglanna orpið, og gróflega áætlað verpa a.m.k. 63% stofnsins innan mikilvægra fuglasvæða (22. tafla).

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: N- og V-Evrópa = 1.150 pör/pairs
(Wetlands International 2016, uppfært/updated)

B1 i: A4 i

22. tafla. Svartbaksvörp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi. – *Colonies of Larus marinus in important bird areas in Iceland.*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur ¹	SF-V 6	B	500	2016	7,1	
Breiðafjörður ¹	SF-V 8	B	3.500	2016	49,6	A4i, B1i
Stigahlið–Deild ²	SF-V 25	B	100	2014	1,4	
Hvannadalabjörg ²	SF-N 5	B	100	2014	1,4	
Óxarfjörður ³	VOT-N 12	B	230	2009	3,3	
Alls – Total			4.430		62,8	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – Icelandic Institute of Natural History, rough estimate.

² Arnþór Garðarsson, gróft mat. – Arnþór Garðarsson, rough estimate.

³ Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2013.

24. kort. Dreifing og áætluð stærð svartbaksvarps eftir landshlutum, alls 6.100–8.000 pör. Stór vörp sem vitað er um eru sýnd með rauðum hringjum (tekið saman af Náttúrufræðistofnun Íslands). – *Regional distribution and estimated population size of breeding Larus marinus in Iceland, a total of 6.100–8.000 pairs. Large colonies are depicted with red dots (compiled by IINH).*

English summary: *Larus marinus* used to be the most common gull in Iceland, but the population has declined dramatically in the past decades and is now roughly estimated 6,000–8,000 pairs. One area is designated IBA for this species and 63% of the birds may breed in IBAs.

Kría *Sterna paradisaea*

Krían verpur allt í kringum norðurhvel jarðar og er algengur varpfugl hér á landi. Gískað var á að hér yrpu 250.000–500.000 pör kringum 1990 (Umhverfissráðuneytið 1992). Það mat hefur að öllum líkindum verið alltof hátt og er hér fært niður í 150.000–250.000 pör. Stærstu vörpin hafa verið á annesjum, einkum vestanlands og norðan og sum þeirra hafa talið yfir 10 þúsund pör (25. kort). Krían er alger farfugl og dvelst í S-Atlantshafi á vetrum (Egevang o.fl. 2010).

Kríuvarp hefur að mestu brugðist vegna sandsíla-skorts sunnanlands frá 2004 og því eru ekki nægjan-

legar upplýsingar til að meta með vissu hvaða kríuvörp hér á landi eru alþjóðlega mikilvæg, auk þess sem marktækar talningar eru tiltölulega fáar. Auk stóra varpsins í Hrísey má teljast afar líklegt að a.m.k. fimm svæði hafi náð alþjóðlegum mörkum á síðustu árum (23. tafla). Gróflega áætlað gæti um þriðjungur stofnsins orpið á þessum svæðum en óvissa er mikil.

Viðmið – IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 5.600 pör/pairs (Wetlands International 2016)

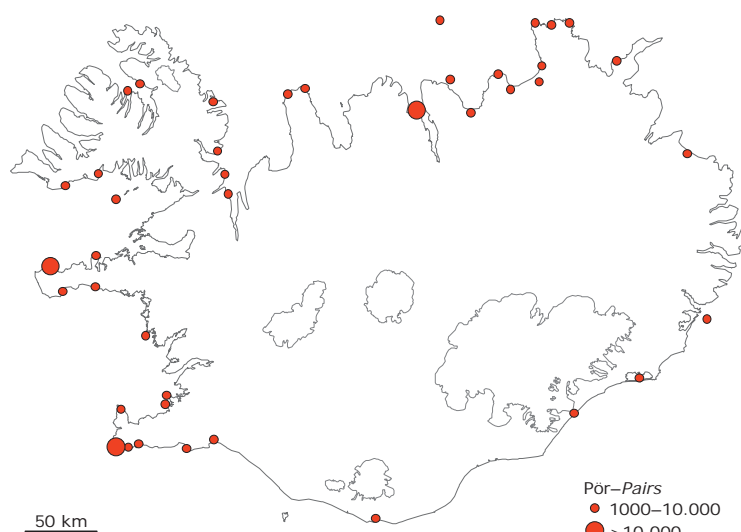
B1 i: A4 i

23. tafla. Gróft mat á stórum kríuvörpum á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands). – *A rough estimate of large *Sterna paradisaea* colonies in important bird areas in Iceland (from IINH).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stófnu (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	SF-V 6	B	5.000	2016	2,5	
Snæfellsnes	SF-V 7	B	12.500	2016	6,3	A4i, A4iii, B1i
Breiðafjörður	SF-V 8	B	15.000	2016	7,5	A4i, A4iii, B1i
Hrísey ¹	SF-N 7	B	9.800	2014	4,9	A4i, A4iii, B1i
Melrakkasléttu	SF-N 12	B	10.000	2016	5,0	A4i, A4iii, B1i
Önnur mikilv. svæði – Other important areas		B	15.000		7,5	
Alls – Total			67.300		33,7	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Þorsteinn Þorsteinsson og Sverrir Thorstensen 2014.

25. kort. Stór kríuvörp á Íslandi, nú og fyrrum (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Historically large *Sterna paradisaea* colonies in Iceland (compiled by IINH in 2016).*

English summary: *Sterna paradisaea* is very common in Iceland. The population is poorly known and roughly estimated 150,000–250,000 pairs before the crash of the sandeel *Ammodytes* spp. stocks in 2004. Four areas are designated IBAs for this species and 34% of the birds may breed in such areas.

Vatnafuglar – Waterbirds

Álft og gæsir

Álft *Cygnus cygnus*

Álftin verpur í N-Evrópu og í Asíu til Kyrrahafs og er hér algengur varpfugl víða um land, bæði á láglandi og vel grónum svæðum með tjörnum og vötnum á hálendi. Stofninn hefur vaxið stöðugt í a.m.k. 30 ár og telur nú 34 þúsund fugla (Hall o.fl. 2016). Álftin er að mestu farfugl og fer aðallega til Bretlandseyja, en innan við 5% stofnsins dvelja hér á vetrum, bæði við ströndina á SV- og Vesturlandi og á lindasvæðum á Suður- og NA-landi (Náttúrufræðistofnun, vetrarfuglatalningar).

Varpfuglar sem koma upp ungum eru lítil hluti álfstafnsins og ávallt innan við fimmtungur vetrarstofns (Wildfowl and Wetlands Trust). Því er erfitt er að meta raunverulegan varpstofn (óðalsfugla), þar sem stór hluti fuglanna (jafnvel helmingur) verpur ekki á hverju ári og varpárangur er misjafn eftir árferði (Arnþór Garðarsson og Kristinn Haukur Skarphéðinsson 1984, Rees o.fl. 1991, Tómas G. Gunnarsson 2003, Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). Í janúar 2015 voru t.d. ríflega 3.100 fjölskyldur með unga í íslenska álfstafninum (Hall o.fl. 2016) og hafa óðalspörin verið um 6.200 sumarið 2014, þ.e. ef helmingur þeirra hefur komið upp ungum það árið.

Ferns konar mikilvæg svæði koma til álita fyrir álft, þ.e. varpsvæði, vetrarstöðvar (26. kort), viðkomustaðir (27. og 28. kort) og fjaðrafellistöðvar (29. kort), og skarast þau mörg hver.

Nokkur vandkvæði eru að meta alþjóðlega þýðingu einstakra varpsvæða hér á landi fyrir álftir, bæði

vegna þess að hlutfall varppara (óðalspara) er ekki þekkt í stofninum (sjá að framan) og nákvæmar talningar á fuglum á einstökum varpsvæðum liggja yfirleitt ekki fyrir. Loks hefur álfum fjölgað mikið og því þyrfti að telja álftir mun oftar á einstökum varpstöðvum en gert hefur verið hingað til. Hér er gert ráð fyrir að $\frac{2}{3}$ stofnsins séu varpfuglar (óðalsfuglar), sbr. vinnureglu Wetlands International (2016), þó væntanlega sé það ofmat. Samkvæmt því eru átta svæði hér á landi sem flokkast sem alþjóðlega mikilvæg fyrir álft og gæti um fjórðungur stofnsins orpið þar (24. tafla).

Líklegt er að vetrarstöðvar álftar á Suðurlandsundirlendi í heild og jafnvel á einstökum svæðum þar (t.d. í Þykkvabæ) flokkist sem alþjóðlega mikilvægar, a.m.k. sum árin.

Fjölmargir viðkomustaðir eru alþjóðlega mikilvægir fyrir álft og stundum hefur þriðjungur stofnsins verið á einum stað á vorin, þ.e. í Lóni, og álíka hlutfall á Suðurlandsundirlendi á haustin (25. tafla).

Samtals 11 fjaðrafellisvæði eru alþjóðlega mikilvæg fyrir álft og sumarið 2005 felldu yfir 13 þúsund álftir fjaðrir á mikilvægum fuglasvæðum (26. tafla), þ.e. meira en helmingur alls stofnsins á þeim tíma.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 1.300 fuglar/birds; 460 pör/pairs (Wetlands International 2016, uppfært/updated)

B1 i: Ísland/Bretlandseyjar = 340 fuglar/birds; 133 pör/pairs (Wetlands International 2016, uppfært/updated)

English summary: *The mid-winter population of the Icelandic breeding *Cygnus cygnus* is 34,000 birds of which <20% are successful breeders. The number of breeding pairs, however, is unknown. Eleven IBAs are designated as breeding sites and 25% of the total population breed within IBAs; four staging sites areas are designated IBAs. Furthermore, 11 moulting sites are designated IBAs, holding 52% of the total population.*

24. tafla. Álfavarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Breeding Cygnus cygnus in important bird areas in Iceland (from IINH, unpublished data).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)**</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Laxárdalsheiði	VOT-V 3	B	192	2012	1,8	B1i
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	639	2012	6,1	A4i, B1i
Viðidalstunguheiði	VOT-N 2	B	157	2012	1,5	B1i
Skagi	VOT-N 5	B	126	2012	1,2	B1i
Jökuldalsheiði	VOT-A 2	B	206	1981	5,2	B1i
Hornafjörður–Kolgríma ¹	VOT-A 4	B	150	2012	1,4	B1i
Landbrot–Meðalland ²	VOT-S 1	B	120	2012	1,1	B1i
Suðurlandsundirlendi ²	VOT-S 3	B	400	2016	3,5	B1i
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>		B	350	2016	3,1	
Alls – <i>Total</i>					(24,9)	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Miðað við stofnstærð á hverjum tíma (byggt á Wetlands International 2016). – *Based on population size in a given year (from Wetlands International 2016).*

¹ Einar Ó. Þorleifsson, gróft mat. – *Einar Ó. Þorleifsson, rough estimate.*

² Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

25. tafla. Fjöldi álfra á nokkrum hefðbundnum viðkomusvæðum. – *Number of Cygnus cygnus in several traditional staging areas in Iceland.*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)**</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Ferjubakkafloi–Hólmavaði ¹	VOT-V 1	P	851	1982	7,7	B1i
Hópið–Vatnsdalur ¹	VOT-N 3	P	1.464	1982	13,3	A4i, B1i
Lönsfjörður ²	FG-A 5	P	9.000***	2000–2016	34,6	A4i, B1i
Hornafjörður–Kolgríma ¹	VOT-A 4	P	603	1982	5,5	B1i
Suðurlandsundirlendi ³	VOT-S 3	P	11.052	2013	35,7	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

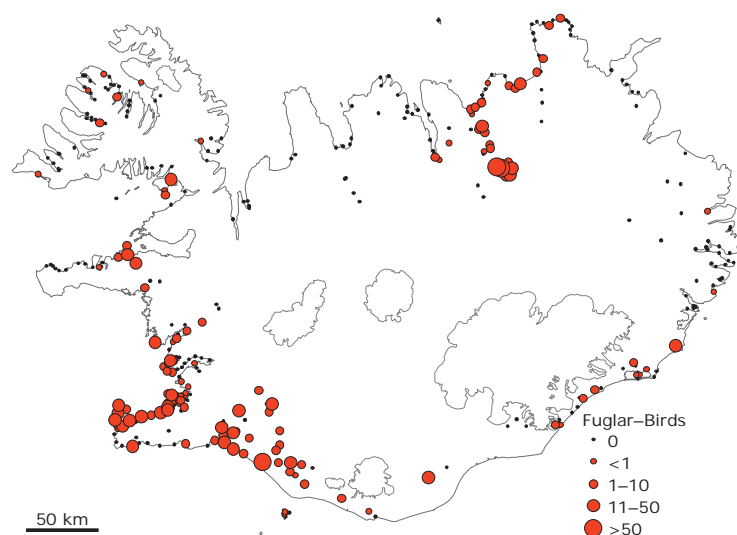
** Miðað við stofnstærð á hverjum tíma (byggt á Wetlands International 2016). – *Based on population size in a given year (from Wetlands International 2016).*

*** Hámarksfjöldi. – *Max. number.*

¹ Arnþór Garðarsson og Kristinn H. Skarphéðinsson 1984.

² Fuglaathugunarstöð Suðausturlands, óbirt gögn. – *South East Iceland Birds Observatory, unpublished data.*

³ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

26. kort. Meðaltal álfra á 10 km strandlengju eða á hverju svæði inn til landsins í vetrarfuglatalningum 1952–2014. – *Winter distribution of Cygnus cygnus in mid-winter counts 1952–2014. Numbers indicate mean number of birds per 10 km coastline or at each inland site (IINH mid-winter counts).*

26. tafla. Mikilvægir fjaðrafellistaðir fyrir álftrir. – *Moultin sites that are important for Cygnus cygnus in Iceland.*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Borgarfjörður–Lóngufjörur	FG-V 10	N	1.133	2005	4,4	B1i
Breiðafjörður	FG-V 11	N	3.201	2005	12,3	A4i, B1i
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	N	1.236	2005	4,8	B1i
Víðidalstunguheiði	VOT-N 2	N	557	2005	2,1	B1i
Hópið–Vatnsdalur	VOT-N 3	N	695	2005	2,7	B1i
Láglandi Skagafjarðar ¹	VOT-N 6	N	393	2005	1,5	B1i
Mývatn–Laxá ²	VOT-N 11	N	350	2005	1,3	B1i
Jökuldalsheiði ³	VOT-A 2	N	297	2005	1,1	B1i
Álfafjörður ⁴	FG-A 3	N	1.063	2005	4,1	B1i
Lönsfjörður ⁴	FG-A 5	N	4.146	2005	15,9	A4i, B1i
Stokkseyri–Eyrarbakki ⁵	FG-S 1	N	300	2005	1,2	B1i
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>		N	258	2005	1,0	
Alls – <i>Total</i>			13.629		52,4	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

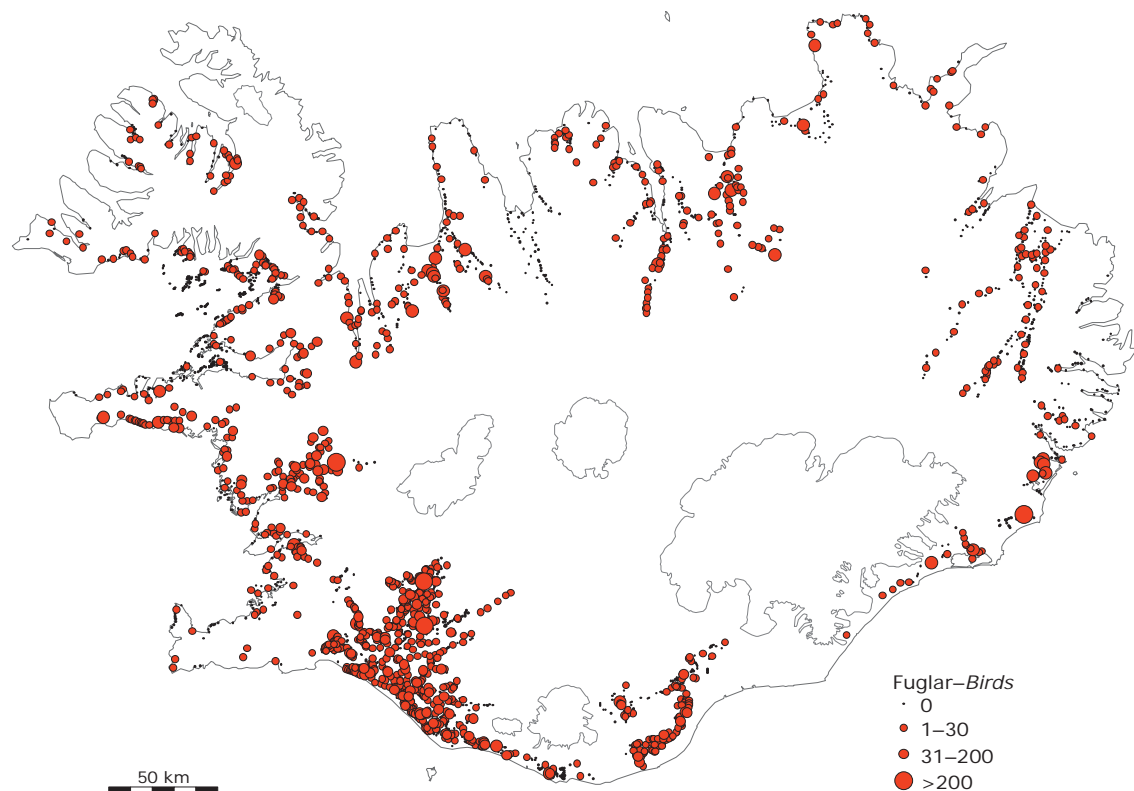
¹ Ólafur Einarsson, óbirt heimild. – *Ólafur Einarsson, unpublished.*

² Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

³ Arnþór Garðarsson, Halldór Walter Stefánsson og Ólafur Einarsson, óbirt heimild. – *Arnþór Garðarsson, Halldór Walter Stefánsson and Ólafur Einarsson, unpublished.*

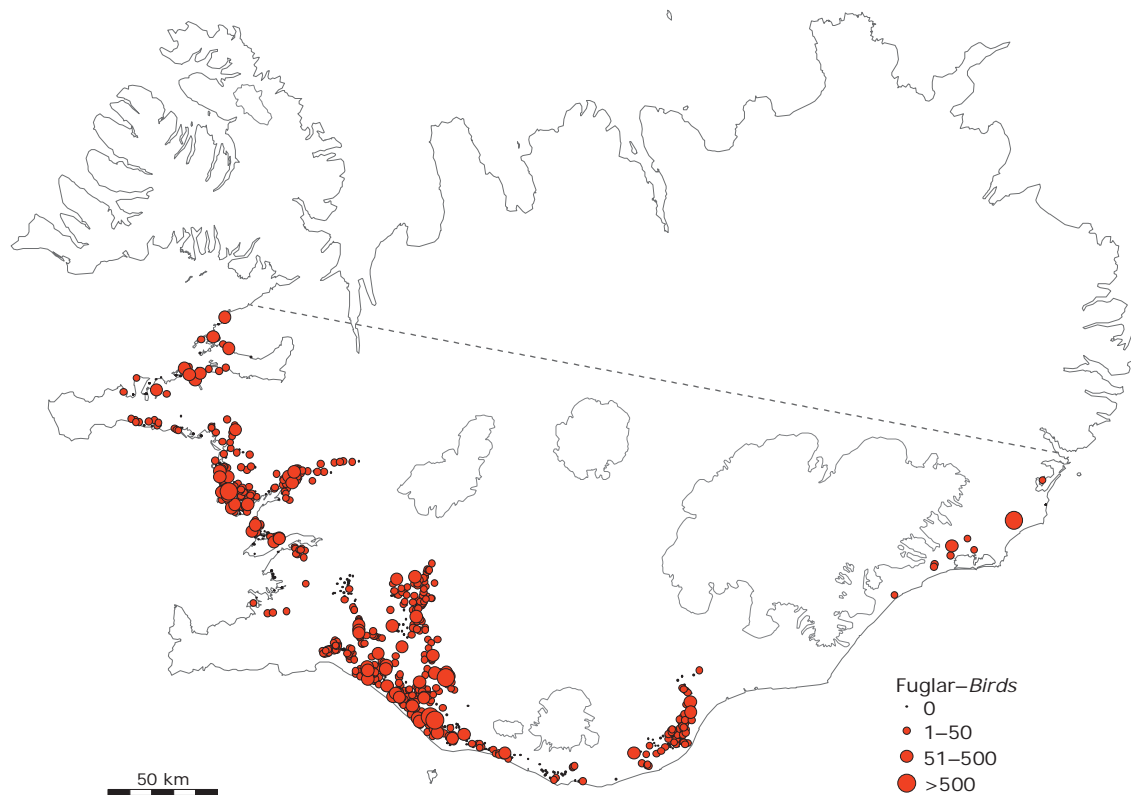
⁴ Arnþór Garðarsson, óbirt heimild. – *Arnþór Garðarsson, unpublished.*

⁵ Jóhann Óli Hilmarsson og Ólafur Einarsson, óbirt heimild. – *Jóhann Óli Hilmarsson og Ólafur Einarsson, unpublished.*

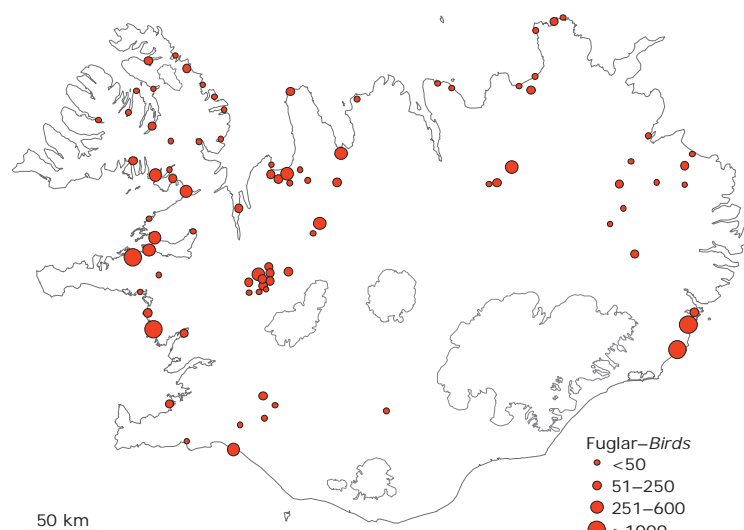

27. kort. Fjöldi og dreifing álftra á láglandi um 20. apríl 2012. Álftrir voru ekki taldar í Skagafirði. Alls sáust 18.738 fuglar (byggt á Halldór Walter Stefánsson 2016). – *Number and distribution of Cygnus cygnus in the lowlands of Iceland c. 20 April 2012. The survey did not record swans in Skagafjörður in N-Iceland. A total of 18,738 birds were observed (from Halldór Walter Stefánsson 2016).*

28. kort. Fjöldi og dreifing álfta á sunnanverðu landinu (Álftafjörður vestur um í Hvammsfjörð) í október 2013. Alls sáu 19.120 fuglar (byggt á yfirlitsflugi Náttúrufræðistofnunar Íslands og talningu Fuglaathugunarstöðvar Suðausturlands (Suðursveit–Álftafjörður), óbirt gögn). – *Number and distribution of Cygnus cygnus seen in aerial survey in the lowlands of South and West Iceland in mid-October 2013. A total of 19,120 birds were observed (from IINH, unpublished data).*

29. kort. Álftir í fjaðrafelli sumarið 2005. Alls sáu 15.327 fuglar (byggt á Arnþór Garðarsson og Kristinn Haukur Skarphéðinsson, óbirt heimild, 26. tafla). – *Moultling sites of Cygnus cygnus in Iceland in summer 2005. A total of 15,327 birds were observed (from Arnþór Garðarsson and Kristinn Haukur Skarphéðinsson, unpublished, Table 26).*

Heiðagæs *Anser brachyrhynchus*

Heiðagæsin verpur aðeins á Svalbarða, Grænlandi og Íslandi. Sameiginlegur stofn síðasttöldu landanna hefur tuttugufaldast frá 1950 og taldi ríflega 500 þúsund fugla haustið 2015 og var það mun meira en árið áður (Mitchell 2016). Mikill meirihluti þessara fugla verpur hér á landi og er Ísland því helsta varpland heiðagæsar í heiminum en flestir geldfuglarnir fella fjaðrir á Grænlandi. Heiðagæsir verpa langmest á hálendinu en sums staðar er þó töluvert varp á láglandi, t.d. í Skagafirði og niður með stóránnum á Norðausturlandi. Þjórsárver voru löngum langstærsta varpið en nú er það í Guðlaugstungum norðvestan Hofsjökuls, um 22 þúsund pör 2010 (Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 2014b). Er það jafnframt langstærsta heiðagæsavarp í heiminum. Heiðagæs er alger farfugl og hefur aðallega vetursetu í Skotlandi en einnig í vaxandi mæli í Englandi.

Þrenns konar mikilvæg svæði koma til álita fyrir heiðagæsir, þ.e. varpsvæði, viðkomustaðir (30. kort) og fjaðrafellistöðvar, og skarast þau sum hver.

Sömu vandkvæði eru við að meta þýðingu einstakra varpsvæða fyrir heiðagæsir og eiga við um álf (sjá umfjöllun um álf, bls. 53–56), þ.e. að hlutfall varp-

para er óþekkt og stofninn hefur vaxið mikið. Að minnsta kosti sex varpsvæði hér eru flokkuð sem alþjóðlega mikilvæg fyrir heiðagæs og þar verpa yfir 30% stofnsins en væntanlega er það hlutfall miklu hærra, sbr. umfjöllun hér að framan (27. tafla).

Fjölmörg svæði hér hafa án efa alþjóðlega þýðingu fyrir heiðagæsir á fartíma en tölulegar upplýsingar vantar til að skera úr um það með vissu (sjá þó 28. töflu).

Aðeins einn fjaðrafellistaður heiðagæsa er alþjóðlega mikilvægur hér á landi (Eyjabakkar). Þar hafa 1.100–13.100 fuglar fellt flugfjaðrir síðan 1979, voru þeir flestir sumarið 1991 og samsvöruðu þá um 6% stofnsins. Á árunum 2004–2015 voru fuglarnir að jafnaði 3.000–4.000 og um 1% stofnsins á þeim tíma, en fjölgaði í 9.000 fugla sumarið 2016 (Halldór Walter Stefánsson og Skarphéðinn G. Þórisson 2017).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: heimsstofn/global = 6.300 fuglar/*birds*; 2.100 pör/*pairs* (Wetlands International 2016, uppfært/*updated*)

B1 i: Ísland/Grænland/Bretlandseyjar = 5.369 fuglar/*birds*; 1.790 pör/*pairs* (Wetlands Int. 2016, uppfært/*updated*)

27. tafla. Heiðagæsavarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi. – *Breeding Anser brachyrhynchus in important bird areas in Iceland.*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Guðlaugstungur ¹	VOT-N 4	B	23.168	2010	18,6	A4i, A4iii, B1i
Skjálífundafjót og Aldeyjarfoss ²	VOT-N 14	B	4.724	2002	5,7	A4i, B1i
Vatnajökulsþjóðgarður ^{3,4}	VOT-N 15	B	2.000	2010	1,6	B1i
Möðrudalur–Arnardalur	VOT-A 1	B	2.240	2001	2,7	A4i, B1i
Jökuldalsheiði ⁴	VOT-A 2	B	1.500	2010	1,2	B1i
Þjórsárver ¹	VOT-S 4	B	1.539	2010	1,2	B1i
Alls – <i>Total</i>					(31)	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 2014b.

² Sigurður H. Magnússon o.fl. 2002.

³ Halldór Walter Stefánsson og Skarphéðinn G. Þórisson 2011.

⁴ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

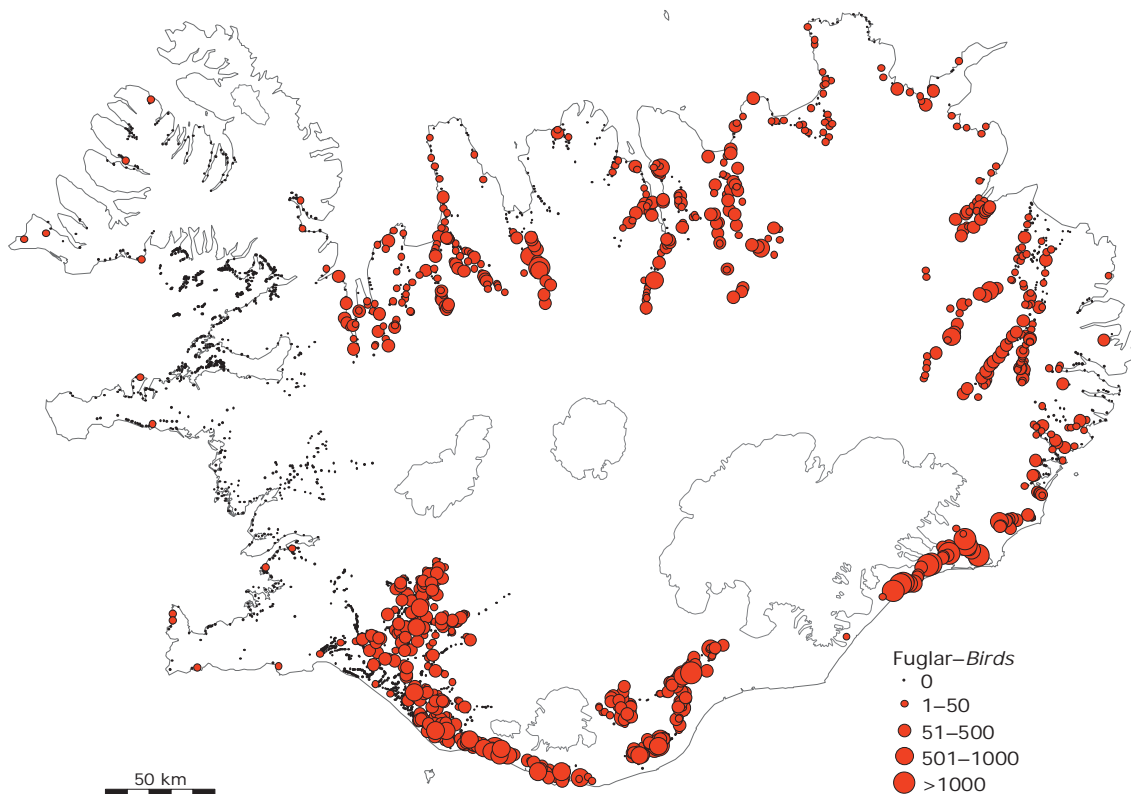
English summary: *The mid-autumn population of the Iceland-Greenland Anser brachyrhynchus population is >500,000 birds and most of them breed in Iceland. The number of breeding pairs, however, is unknown. Six IBAs are designated as breeding sites and approx. 31% of the total population breed within IBAs. Tentatively, two staging sites areas are designated IBAs, with at least 17% of the population.*

28. tafla. Fjöldi heiðagæsa á tveimur viðkomusvæðum (byggt á Halldór Walter Stefánsson 2016). – *Number of Anser brachyrhynchus in two traditional staging areas in Iceland (from Halldór Walter Stefánsson 2016).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Hornafjörður–Kolgríma	VOT-A 4	P	36.000	2012	10,0	A4i, A4iii, B1i
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	P	25.000	2012	7,0	A4i, A4iii, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

30. kort. Fjöldi og dreifing heiðagæsa á láglandi um 20. apríl 2012. Alls sáust 169.517 fuglar (byggt á Halldór Walter Stefánsson 2016). – *Number and distribution of Anser brachyrhynchus in the lowlands of Iceland c. 20 April 2012. A total of 169,517 birds were observed (from Halldór Walter Stefánsson 2016).*

16. mynd. Heiðagæs (*Anser brachyrhynchus*). Ljós. Erling Ólafsson.

Blesgæs *Anser albifrons flavirostris*

Blesgæs verpur víða á norðlægum slóðum og skiptist í nokkra vel aðgreinda stofna. Fuglar sem verpa á V-Grænlandi eru sérstök deilitegund (*Anser albifrons flavirostris*) og hafa þeir viðdvöl á suðvestanverðu landinu vor (31. kort) og haust (32. kort). Vetrarstöðvar þessara fugla eru á Bretlandseyjum og þá aðallega á Írlandi og í Skotlandi. Grænlenku blesgæsunum fjölgaði samfelld eftir friðun á helstu vetrarstöðvum árið 1982 og fram undir 2000, en hefur fækkað úr 35.600 fuglum í tæplega 19 þúsund fugla 2016. Ástæðan er talin langvarandi viðkomubrestur sem er aðallega talinn stafa af óhagstæðu tíðarfari á varpstöðvunum (Fox o.fl. 2016). Blesgæsinn var friðuð hér árið 2006 og dró þá nokkuð úr

fækkun fuglana, en hún hélt síðan áfram til 2015 en stöðvaðist í bili.

Helstu viðkomustaðir blesgæsa hér á landi eru alþjóðlega mikilvæg fuglasvæði. Þar dveljast a.m.k. 60% stofnsins samtímis (29. tafla) og væntanlega fer allur stofninn um þessi svæði.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: 19.600 fuglar/*birds* (Wetlands International 2016)

B1 i: V-Grænland/Ísland/Bretlandseyjar (*flavirostris*) = 190 fuglar/*birds* (Wetlands International 2016, uppfært/*updated*)

29. tafla. Fjöldi blesgæsa á alþjóðlega mikilvægum viðkomusvæðum á Íslandi (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Number of Anser flavirostris in important staging areas in Iceland (from IINH, unpublished data).*

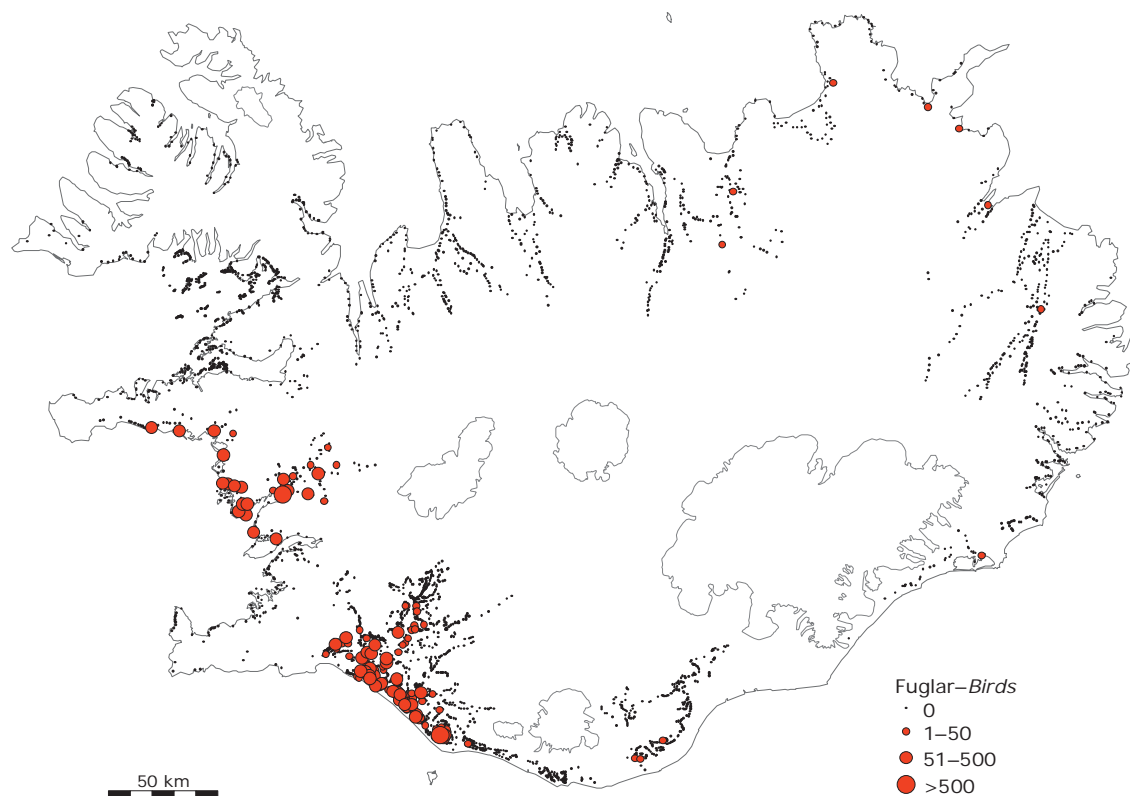
Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af farl. stofni (%) <i>Percentage of flyw. popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Andakill	FG-V 9	P	3.500	2012	15,9	B1i
Ferjubakkaflói–Hólmavað	VOT-V 1	P	500	2013	2,3	B1i
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	P	3.100	2012	14,1	B1i
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	P	6.158	2012	28,0	B1i
Alls – <i>Total</i>			13.258		60,3	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

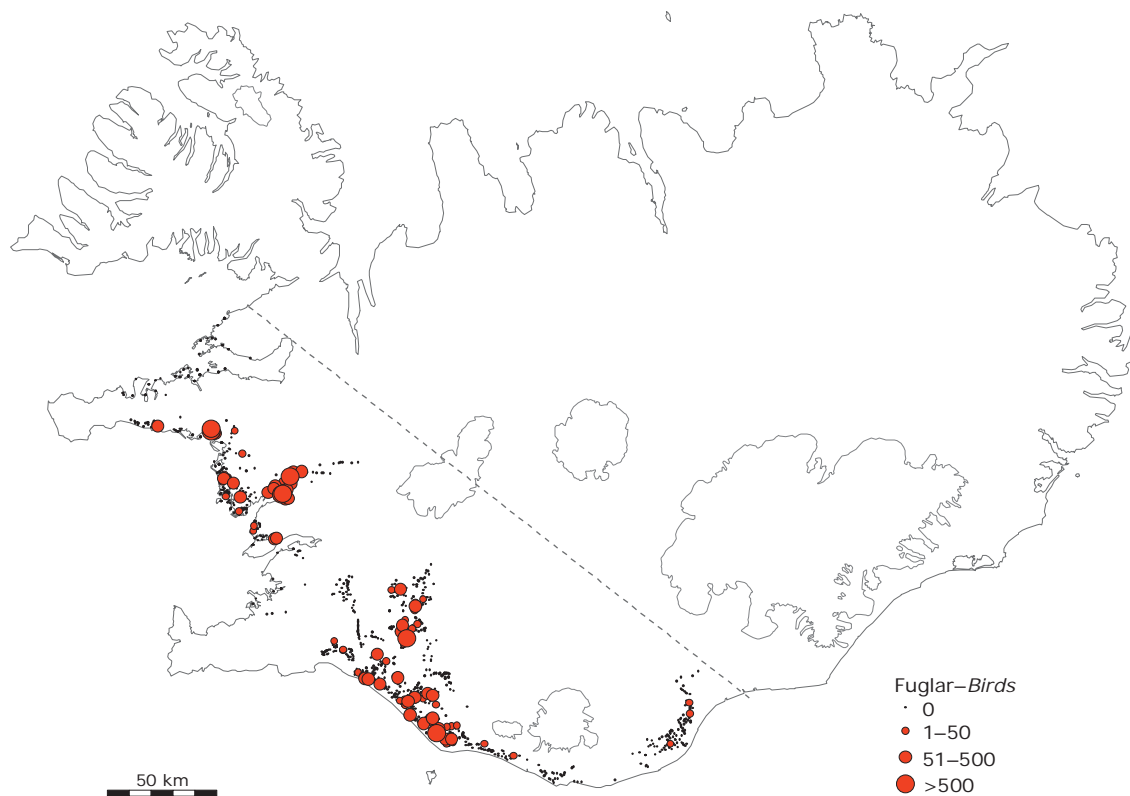
English summary: *Anser albifrons flavirostris* is a passage migrant in Iceland. The population has declined considerably since the late 1990s and is estimated 19,000 bird in early spring. Four areas are designated IBAs and are used by at least 60% of the birds.

17. mynd. Blesgæs (*Anser albifrons flavirostris*). Ljós. Erling Ólafsson.

31. kort. Fjöldi og dreifing blesgæsa á láglendi um 20. apríl 2012. Alls sáust 9.756 fuglar (byggt á Halldór Walter Stefánsson 2016). – Number and distribution of *Anser albifrons flavirostris* in the lowlands of Iceland c. 20 April 2012. A total of 9,756 birds were observed (from Halldór Walter Stefánsson 2016).

32. kort. Fjöldi og dreifing blesgæsa á S- og V-landi 13.–15. október 2013. Alls sáust 11.091 fuglar (byggt á yfirlitsflugi Náttúrufræðistofnunar Íslands). – Number and distribution of *Anser albifrons flavirostris* seen in aerial survey in the lowlands of S- and W-Iceland 13–15 October 2013. A total of 11,091 birds were observed (from IINH, unpublished data).

Grágæs Anser anser

Grágæs verpur í Evrópu og Asíu austur til Kína og er hér algengur og útbreiddur varpfugl á láglandi. Hún er hlutfallslega algengust í hrísmýrum og öðru mýrlendi og á grónum áreyrum við stórfjót á NA- og Austurlandi (Tómas G. Gunnarsson o.fl. 2008) og í Breiðafjarðareyjum (Þorvaldur Björnsson, pers. uppl.). Er farfugl að mestu og heldur til á Bretlandseyjum á vetrum. Stofninn hefur verið vaktður þar síðan um 1960 og einnig hérlendis síðan 2004 eftir að utanferðir fuglanna drógust fram á haustið. Grágæsum fjölgaði hratt fram undir 1990, fækkaði þá nokkuð, fjölgaði síðan í fyrra horf. Stofnstærð hefur litið breyst frá 2000 og verið um eða innan við 100 þúsund fuglar samkvæmt talningum um miðjan nóvember ár hvert (Mitchell 2016).

Ferns konar mikilvæg svæði koma til álita fyrir grágæs, þ.e. varpsvæði, vetrarstöðvar, viðkomustaðir (33. og 34. kort) og fjaðrafellistöðvar (35. kort), og skarast þau mörg hver.

Hliðstæð vandkvæði eru að meta þýðingu einstakra varpsvæða fyrir grágæsir og eiga við um álf (bls. 53–56) og heiðagæs (bls. 57–58) því hlutfall varppara er óþekkt. Hér er gert ráð fyrir að $2/3$ stofnsins séu varpfuglar, sbr. vinnureglu Wetlands International (2016). Aðeins eru tölulegar upplýsingar sem nægja til að flokka tvö mikilvæg varpsvæði grágæsar (30. tafla). Væntanlega má hér bæta við Skagafirði og Suðurlandsundirlendi.

Grágæsir hafa til skamms tíma verið algerir farfuglar en staðbundinn stofn byggðist upp á Innnesjum eftir 1960, afkomendur gæsa á Tjörninni í Reykjavík. Nokkur þúsund fuglar hafa haldið til vetrarlangt á kornökum í Melasveit og á Suðurlandi á undanförunum árum og voru þeir flestir í janúar 2017 eða um 11 þúsund (Náttúrufræðistofnun vetrarfuglatalningar, Tómas G. Gunnarsson, óbirt heimild).

Grágæs dreifist mjög víða um ræktarland á vorin og virðast varpfuglar dreifast fljótlega í varplöndin (Halldór Walter Stefánsson 2016). Síðsumars og á haustin safnast hún hins vegar á færri staði og er þá oft í mjög stórum hópum (allt að 8.000 fuglar, Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). Yfir 40% stofnsins hafa t.d. viðdvöl á Suðurlandsundirlendi í október (31. tafla).

Margir fjaðrafellistaðir hafa verið alþjóðlega mikilvægir fyrir grágæs (35. kort) og hafa um 30% stofnsins fellt þar fjaðrir frá aldamótum (32. tafla).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 13.000 fuglar/*birds*; 4.333 pör/*pairs* (Wetlands International 2016, uppfært/*updated*)

B1 i: Ísland/Bretlandseyjar = 1.000 fuglar/*birds*; 333 pör/*pairs* (Wetlands International 2016, uppfært/*updated*)

30. tafla. Grágæsavarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi. – *Breeding Anser anser in important bird areas in Iceland.*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Breiðafjörður ¹	FG-V 11	B	1.700	1997	6,4	B1i
Úthérað ²	VOT-A 3	B	1.600	2000	6	B1i
Alls – <i>Total</i>			(3.300)		(12,4)	

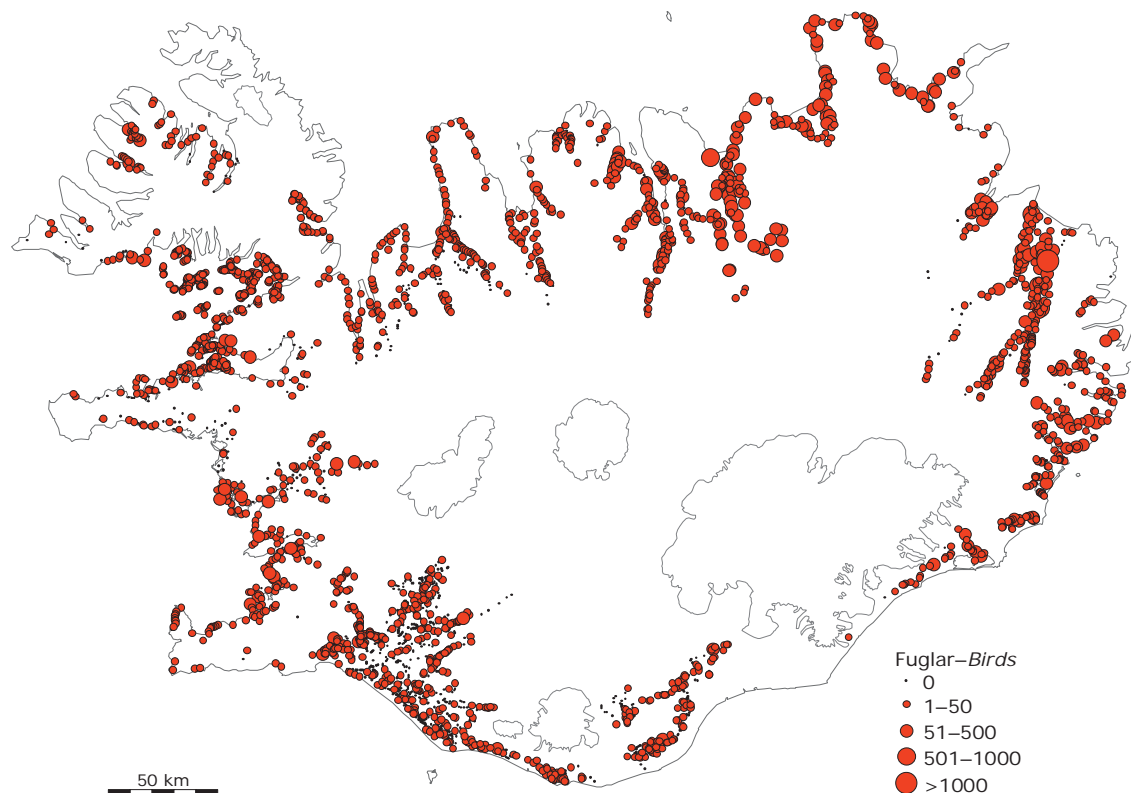
* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Ólafur Einarsson 2000.

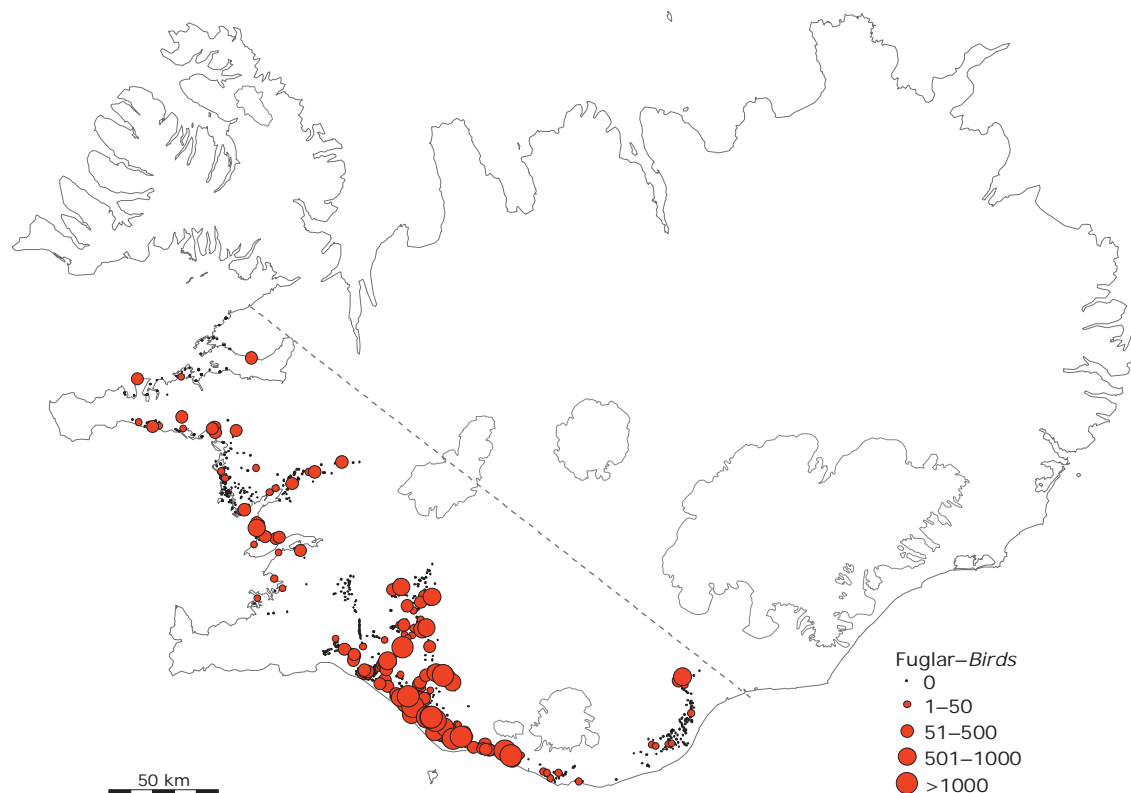
² Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2001.

English summary: *The late-autumn population of the Icelandic Anser anser population is approx. 100,000. The number of breeding pairs is unknown and regional distribution of breeding pairs and moulting birds is only known for a few areas. Two breeding areas are tentatively designated IBAs and 8 moulting sites.*

33. kort. Fjöldi og dreifing grágæsa á láglandi um 20. apríl 2012. Alls sáust 47.514 fuglar (byggt á Halldór Walter Stefánsson 2016). – Number and distribution of *Anser anser* in the lowlands of Iceland c. 20 April 2012. A total of 47,514 birds were observed (from Halldór Walter Stefánsson 2016).

34. kort. Fjöldi og dreifing grágæsa á S- og V-landi 13.–15. október 2013. Alls sáust 43.169 fuglar (byggt á yfirlitsflugi Náttúrufræðistofnunar Íslands). – Number and distribution of *Anser anser* seen in aerial survey in the lowlands of S- and W-Iceland 13–15 October 2013. A total of 43,169 birds were observed (from IINH, unpublished data).

31. tafla. Fjöldi grágæsa á tveimur alþjóðlega mikilvægum viðkomusvæðum. – *Number of Anser anser in two important staging areas in Iceland.*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (fuglar)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (birds)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Úthérað ¹	VOT-A 3	P	7.517	2012	7,5	B1i
Suðurlandsundirlendi ²	VOT-S 3	P	40.234	2013	40,2	A4i, A4iii, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Halldór Walter Stefánsson 2016.

² Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

32. tafla. Mikilvægir fjaðrafellistaðir fyrir grágæsir. – *Moulting sites that are important for Anser anser in Iceland.*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (fuglar)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (birds)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)**	International importance*
Álftanes–Skerjafjörður ¹	FG-V 2	N	1.200	2014	1,3	B1i
Breiðafjörður ²	FG-V 11	N	2.500	1997	3,1	B1i
Láglandi Skagafjarðar ³	VOT-N 6	N	5.000	2002	6,2	B1i
Miklavatn í Fljótum ⁴	VOT-N 7	N	1.108	2011	1,0	B1i
Sandur, Sílalækur ⁵	VOT-N 8	N	3.000	2000	3,7	B1i
Öxarfjörður ⁴	VOT-N 12	N	3.000	2015	3,3	B1i
Melrakkaslétta ⁴	FG-N 4	N	4.029	2011	3,7	B1i
Úthérað ⁶	VOT-A 3	N	7.700	2005	8,6	B1i
Breiðamerkursandur ⁷	VOT-A 5	N	3.000	1970	5,0	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Miðað við stofnstærð á hverjum tíma (byggt á Wetlands International 2016). – *Based on population size in a given year (from Wetlands International 2016).*

¹ Jóhann Óli Hilmarsson og Ólafur Einarsson 2015.

² Ólafur Einarsson 2000.

³ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

⁴ Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

⁵ Einar Ó. Þorleifsson, óbirt heimild. – *Einar Ó. Þorleifsson, unpublished.*

⁶ Halldór Walter Stefánsson 2014b.

⁷ Hálfán Björnsson 1976.

35. kort. Þekktir fjaðrafellistaðir grágæsa frá 1960–2016 (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Known moulting sites of Anser anser in Iceland from 1960–2016 (from IINH, unpublished data).*

Helsingi *Branta leucopsis*

Helsingjar urpu upphaflega á A-Grænlandi, Svalbarða og nyrst í Rússlandi en verpa nú víða í Norður-Evrópu. Grænlandsku fuglarnir fara um Ísland vor og haust á leið sinni til og frá vetrarstöðvum á Bretlandseyjum, aðallega í Skotlandi. Þeir halda einkum til í Skagafirði og Húnavatnssýslum á vorin en í Skaftafellssýslum á haustin. Þessi stofn hefur vaxið mjög, eins og aðrir helsingjastofnar í Evrópu, og telur nú um 81 þúsund fugla (Mitchell og Hall 2013). Helsingjar hafa orpið hér meira og minna samfelld frá 1964, fyrst nokkur pör í Breiðafirði, en einnig í A-Skaftafellssýslu frá því laust fyrir 1990 og í vestursýslunni frá 1999, en þar voru um 80 pör 2009 (Kristinn Haukur Skarphéðinsson og Svenja N.V. Auhage 2012). Fuglum hefur fjölgað hratt á báðum þessum svæðum og fundust

um 500 varppör í austursýslunni árið 2014 (Jóhann Helgi Stefánsson o.fl. 2015). Smærri vörp eru auk þess hér og hvar á landinu.

Varpstöðvar helsingja á Breiðamerkursandi teljast alþjóðlega mikilvægar (33. tafla). Mörg viðkomu-svæði uppfylla auk þess þessi tölulegu viðmið (36. kort, 34. tafla), og eru fjögur þeirra sérstaklega tilgreind.

Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

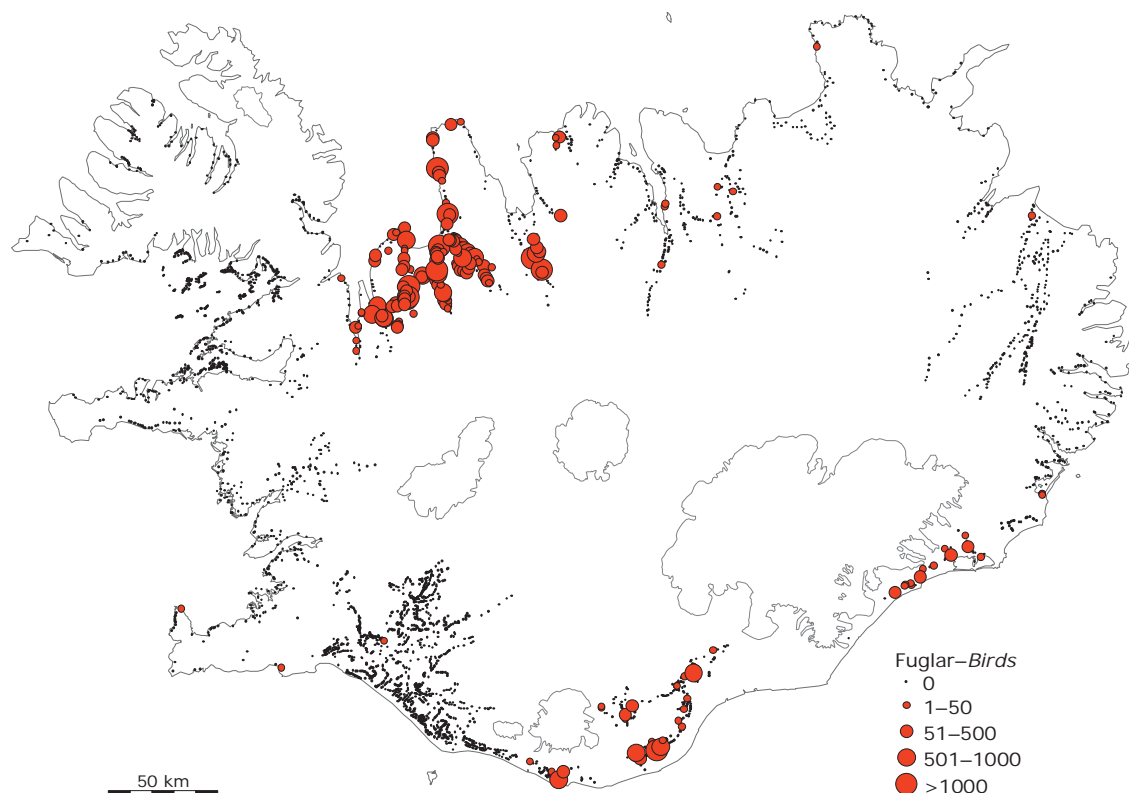
A4 i: Evrópa = 11.900 fuglar/birds; 3.730 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: Ísland/Bretlandseyjar = 810 fuglar/birds; 270 pör/pairs (Wetlands International 2016)

33. tafla. Helsingjavarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Jóhann Helgi Stefánsson o.fl. 2015). – *Breeding Branta leucopsis in important bird areas in Iceland (from Jóhann Helgi Stefánsson et al. 2015).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af farl. stofni (%) Percentage of flyw. popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Breiðamerkursandur	VOT-A 5	B	364	2014	52,1	B1i
Hornafjörður–Kolgríma	VOT-A 4	B	143	2014	20,4	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

36. kort. Fjöldi og dreifing helsingja á láglendi um 20. apríl 2012. Helsingjar voru ekki skráðir í hluta Skagafjarðar. Alls sáust 43.948 fuglar (byggt á Halldór Walter Stefánsson 2016). – *Number and distribution of Branta leucopsis in the lowlands of Iceland c. 20 April 2012. The survey did not record this species in a part of Skagafjörður in N-Iceland. A total of 43,948 birds were observed (from Halldór Walter Stefánsson 2016).*

34. tafla. Fjöldi helsingja á nokkrum hefðbundnum viðkomusvæðum (aðallega byggt á Percival and Percival 1997). – *Number of Branta leucopsis in several traditional staging areas in Iceland (mostly from Percival and Percival 1997).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af farl. stofni (%) <i>Percentage of flyw. popul. (%)**</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Hópið–Vatnsdalur	VOT-N 3	P	8.508	1994	22,2	B1i
Skagi	VOT-N 5	P	4.259	1994	11,1	B1i
Láglandi Skagafjarðar	VOT-N 6	P	6.949	1994	18,1	B1i
Hornafjörður–Kolgríma ¹	VOT-A 4	P	10.000	2013	12,3	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Miðað við stofnstærð á hverjum tíma (byggt á Wetlands International 2016). – *Based on population size in a given year (from Wetlands International 2016).*

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

English summary: *The NE-Greenland Branta leucopsis is mainly a passage migrant in Iceland, totalling 81,000 birds. It has bred regularly in Iceland since the late 1980s, mainly in the Southeast with 600+ pairs in 2014. One breeding area is designated IBA and tentatively four staging areas.*

Margæs Branta bernicla

Margæsir verpa í heimskautalöndunum nánast allt í kringum norðurhvel jarðar. Deillitegundin *B.b. hrota* verpur í NA-Kanada og kemur hér við vor og haust (Faxaflói–Breiðafjörður; 37. kort) á leið sinni til og frá vetrarstöðvum á Bretlandseyjum, aðallega Írlandi. Þessi stofn taldi um 37.000 fugla haustið 2016 (Kendrew Colhoun, óbirt heimild) en fjöldinn veltur á varpárangri sem er afar misjafn frá ári til árs.

Að minnsta kosti fimm svæði eru alþjóðlega mikilvæg fyrir margæsir sem fara hér um og nær allar margæsir dveljast á mikilvægum fuglasvæðum á

ferð sinni um landið, bæði á vorin (35. tafla; Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1997) og haustin (Náttúrufræðistofnun, óbirt gögn).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa/NA-Kanada = 2.700 fuglar/birds (Wetlands International 2016)

B1 i: NA-Kanada/Grænland/Ísland/Bretlandseyjar = 370 fuglar/birds (Wetlands International 2016, uppfært/updated)

35. tafla. Meðalfjöldi margæsa á mikilvægum viðkomusvæðum á Íslandi, 1990–2010 (Byggt á Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson, óbirt heimild). – *Number of Branta bernicla in important staging areas in Iceland in 1990–2010 (from Guðmundur A. Guðmundsson and Arnþór Garðarsson, unpublished).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year**</i>	Hlutfall af farl. stofni (%) <i>Percentage of flyw. popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Álftanes–Skerjafjörður	FG-V 2	P	2.473	1990–2010	8,8	A4i, B1i
Blikastaðakró–Leiruvogur	FG-V 4	P	397	1990–2010	1,4	B1i
Hvalfjörður	FG-V 6	P	1.431	1990–2010	5,1	B1i
Blautós	FG-V 7	P	1.354	1990–2010	4,8	B1i
Grunnafjörður	FG-V 8	P	2.927	1990–2010	10,5	A4i, B1i
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	P	5.071	1990–2010	18,1	A4i, B1i
Breiðafjörður	FG-V 11	P	15.522	1990–2010	55,4	A4i, B1i
Alls – Total			29.175		~ 100	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Talið – *Surveyed:* 1990, 1995, 2005, 2006, 2008, 2010.

English summary: *The Branta bernicla hrota population passing through Iceland numbers 37,000 birds. Five areas are designated IBAs, holding almost all of the population.*

37. kort. Meðaltal margæsa sem sást á hverjum stað um miðjan maí 1990–2010 (byggt á Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson, óbirt heimild). – Mean number of *Branta bernicla* at each site in mid-May 1990–2010 (from Guðmundur A. Guðmundsson and Arnþór Garðarsson, unpublished).

18. mynd. Margæs (*Branta bernicla*). Ljós. Erling Ólafsson.

Endur

Hér á landi verpa að staðaldri 15 andategundir, auk æðarfugls sem hér er flokkaður með sjófuglum. Straumönd og húsönd verpa hvergi í Evrópu nema á Íslandi, því teljast tiltölulega mörg svæði hafa alþjóðlega þýðingu fyrir þessar tegundir. Eins er íslenski gulandarstofninn talinn einangraður og metinn sér. Því teljast helstu gulandarstaðir hér mikilvæg

fuglasvæði. Þá er líklegt að viðkomustaðir og jafnvel vetrardvalarstaðir hávellu teljist alþjóðlega mikilvægir, en gögn skortir til að skilgreina slík svæði með einhverju öryggi. Líklegt er að toppandarvarp við Breiðafjörð teljist alþjóðlega mikilvægt. Að öðru leyti er Mývatn–Laxá eina svæðið á landinu sem telst hafa alþjóðlega þýðingu fyrir endur.

Brandönd *Tadorna tadorna*

Brandönd verpur í Evrópu og um miðbik Asíu. Hún er hér nýlegur landnemi sem hefur fjölgað mikið og breiðst út frá um 1990. Mikilvægustu varplöndin eru í Borgarfirði, einkum í Andakíl (Jón Einar Jónsson 2011), Hornafirði og á Sléttu (Yann Kolbeinsson og Guðmundur Örn Benediktsson 2013). Íslenski stofninn var áætlaður 60–80 varppör 2008, þar af 40–60 pör í Borgarfirði (Jón Einar Jónsson 2011). Fuglunum hefur greinilega fjölgað mikið síðan, svo varlega áætlað verpa hér nú nokkur hundruð pör. Brandendur hópast saman á nokkrum stöðum síðsumars og á haustin, m.a. í Andakíl (allt að 900 fuglar) og Grunnafirði (allt að 300 fuglar). Farfugl að mestu en dvelur í vaxandi mæli hér á vetrum.

Engir varp-, viðkomu-, fellistaðir eða vetrarstöðvar hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægar fyrir brandendur.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 4.000 fuglar/*birds*; 1.333 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: NV-Evrópa = 2.500 fuglar/*birds*; 833 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

English summary: *Tadorna tadorna colonized Iceland in the early 1990s and has increased rapidly since with several hundred pairs breeding. No areas in Iceland meet IBA criteria for this species.*

Rauðhöfðaönd *Mareca penelope*

Rauðhöfðaönd verpur í norðanverðri Evrópu og Asíu til Kyrrahafs. Hér eru hún tiltölulega algeng og útbreidd, sérstaklega þó á Mývatni, þar sem 1.000–2.000 steggir hafa sést í talningum að vori síðan 1980 (Náttúruvannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn). Giskað hefur verið á að stofninn hér sé 4.000–6.000 pör (Umhverfisstofnun 1992). Er farfugl að mestu en nokkur þúsund fuglar hafa hér vetursetu (Náttúrufræðistofnun, vetrarfuglatalningar). Á haustin sjást stundum afar stórir hópar á nokkrum stöðum á landinu, jafnvel yfir 4.000 fuglar. Farfugl að mestu, en nokkur þúsund fuglar hafa vetursetu.

Engir varp-, viðkomu-, fjaðrafellistaðir eða vetrarstöðvar hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægar fyrir rauðhöfðaendur.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 18.800 fuglar/*birds*; 6.293 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: NV- og NA-Evrópa/V-Sibería = 14.000 fuglar/*birds*; 4.667 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

English summary: *The Mareca penelope population is roughly estimated 4,000–6,000 pairs. No areas in Iceland meet IBA criteria for this species.*

Gargönd *Mareca strepera*

Gargönd verpur í Norður-Ameríku, Evrópu og Asíu. Hér er hún faliðaður varpfugl og með takmarkaða útbreiðslu, þótt stöku fuglar verpi víða á andríkum svæðum. Stofninn er metinn 400–500 pör og byggist það einkum á talningum á Mývatni þar sem gargöndin er langalgengust. Fuglum þar fjölgaði verulega frá 1990 til 2011, en þá fundust þar 514 steggir að vori (Náttúrufræðistofnun við Mývatn, óbirt gögn). Hefur fækkað nokkuð síðan. Nær alger farflugl.

Mývatn er eina svæðið hér á landi sem hefur alþjóðlega þýðingu fyrir gargendur (36. tafla). Þar er

jafnframt mikinn meirihluta íslenska varpstofnsins að finna og eins er Mývatn eini þekkti fjaðrafellistaður gargandar hér á landi. Líklegt er að gargendur felli einnig fjaðrir í Skagafirði, því 50–70 gargandarsteggir hafa iðulega sést á Áshildarholtsvatni síðsumars (Einar Ó. Þorleifsson, óbirt heimild).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 2.350 fuglar/birds; 783 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: NV-Evrópa = 1.100 fuglar/birds; 367 pör/pairs (Wetlands International 2016)

36. tafla. Gargandarvarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi. – *Breeding Mareca strepera in important bird areas in Iceland.*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Vestmannsvatn ¹	VOT-N 9	B	13	2016	2,9	
Mývatn–Laxá ²	VOT-N 11	B	362	2006–2015	80,4	B1i
Öxarfjörður ¹	VOT-N 12	B	5	2016	1,1	
Úthérað ³	VOT-A 3	B	5	2000	1,1	
Alls – Total			385		85,5	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

² Náttúrufræðistofnun við Mývatn, óbirt gögn. – *Mývatn Research Station, unpublished data.*

³ Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2001.

English summary: *The Mareca strepera population in Iceland is estimated 400–500 pairs with approx. 80% breeding at Lake Mývatn, which is designated IBA for this species.*

Urtönd *Anas crecca*

Verpur í Norður-Ameríku, Evrópu og Asíu en er mun útbreiddari en gargönd. Hér er hún allalgeng og útbreidd um land allt. Gískað hefur verið á að stofninn sé 3.000–5.000 pör (Umhverfisstofnun 1992). Flestar urtendur yfirgefa landið á veturna en mörg hundruð fuglar verða þó eftir (Náttúrufræðistofnun, vetrarfuglatalningar). Hópast víða saman á fartíma að hausti, jafnvel allt að 1.000–1.500 fuglar, m.a. í Andakíl, Meðallandi og Skarðsfirði (Náttúrufræðistofnun Íslands, Fuglaathugunarstöð Suðausturlands, óbirt gögn).

Engir varp-, viðkomu-, fjaðrafellistaðir eða vetrarstöðvar hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægar fyrir urtendur.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 15.000 fuglar/birds; 5.000 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: NV-Evrópa = 5.000 fuglar/birds; 1.667 pör/pairs (Wetlands International 2016)

English summary: *The Anas crecca population in Iceland is roughly estimated 3,000–5,000 pairs. No areas in Iceland meet IBA criteria for this species.*

Stökkönd *Anas platyrhynchos*

Verpur í Norður-Ameríku, á Grænlandi, í Evrópu og Asíu. Hér er hún tiltölulega algengur og útbreiddur varpfugl og hefur stofninn verið gróflega metinn 10.000–15.000 pör (Umhverfissráðuneytið 1992). Ef haft er í huga að stökkönd er staðfugl að mestu, þá stemmir það mat nokkuð vel við áætlaðan fjölda vetrarfugla við strendur landsins (42.000 fuglar; Arnþór Garðarsson 2009).

Engir varp-, viðkomu-, fjaðrafellistaðir eða vetrarstöðvar hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægar fyrir stökkendur.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa/Grænland = 74.000 fuglar/*birds*; 24.667 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: NV-Evrópa = 45.000 fuglar/*birds*; 15.000 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

English summary: *The Anas platyrhynchos population in Iceland is roughly estimated 10,000–15,000 pairs. No areas in Iceland meet IBA criteria for this species.*

Grafönd *Anas acuta*

Grafönd verpur í Norður-Ameríku, Evrópu og Asíu og er hér strjáll varpfugl víða um land, einkum í flæðilöndum á Norður- og Austurlandi. Stofninn hefur gróflega verið metinn innan við 500 pör (Arnþór Garðarsson 1975b). Grafönd er nær alger farfugl hér á landi. Þekktir eru nokkrir hausthópar, m.a. í Öxarfirði og Úthéraði og eru þeir stærstu nokkur hundruð fuglar. Á Mývatni hafa sést allt að 70 steggir á vorin (Náttúrurannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn) og á öðrum votlendissvæðum sem vöktuð voru í Þingeyjarsýslu 2004–2015 hafa steggirnir flestir verið um 30 (Yann Kolbeinsson o.fl. 2016).

Engir varp-, viðkomu- eða fjaðrafellistaðir hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægir fyrir grafendur.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa /V-Afríka = 6.650 fuglar/*birds*; 2.217 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: NV-Evrópa = 650 fuglar/*birds*; 217 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

English summary: *The Anas acuta population in Iceland is roughly estimated 500 pairs. No areas in Iceland meet IBA criteria for this species.*

Skeiðönd *Spatula clypeata*

Skeiðönd verpur í Norður-Ameríku, Evrópu og Asíu. Hér er hún sjaldgæfur varpfugl á andríkum svæðum (væntanlega vel innan við 100 pör) og er hvergi algeng. Skeiðönd er farfugl, en stöku fuglar sjást hér á vetrum.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: 5.810 fuglar/*birds*; 1.937 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: NV-Evrópa = 560 fuglar/*birds*; 187 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

Engir varp-, viðkomu- eða fellistaðir hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægir fyrir skeiðendur.

English summary: *The Spatula clypeata population in Iceland is roughly estimated <100 pairs. No areas in Iceland meet IBA criteria for this species.*

Skúfönd *Aythya fuligula*

Skúfönd verpur í Evrópu og Asíu til Kyrrahafs. Hér er hún algeng og útbreidd en þó langalgengust á Mývatni. Íslenski stofninn er gróflega metinn 8.000–12.000 pör og þá gert ráð fyrir að 50–67% fuglanna verpi við Mývatn en 5.000–10.000 steggir sáust þar vorin 2005–2015 (Náttúrurannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn). Um 700–1.400 steggir sáust á öðrum vatnasvæðum í Þingeyjarsýslu á sama tíma (Yann Kolbeinsson o.fl. 2016) og fjölgaði fuglunum nokkuð samfelld á báðum talningarsvæðunum. Farfugl að langmestu leyti en nokkur hundruð fugla halda til hér á veturnum, einkum á lindasvæðum suðvestanlands.

Mývatn hefur undanfarinn áratug talist alþjóðlega mikilvægt svæði fyrir skúfönd (37. tafla).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 13.500 fuglar/*birds*; 4.500 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: NV-Evrópa = 9.000 fuglar/*birds*; 3.000 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

37. tafla. Skúfandarvarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi. – *Breeding Aythya fuligula in important bird areas in Iceland.*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Vestmannsvatn ¹	VOT-N 9	B	359	2016	3,6	
Mývatn–Laxá ²	VOT-N 11	B	7.056	2006–2015	70,6	A4i, B1i
Öxarfjörður ¹	VOT-N 12	B	707	2016	7,1	
Úthérað ³	VOT-A 3	B	175	2000	1,8	
Alls – <i>Total</i>			8.297		83,0	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

² Náttúrurannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn – *Mývatn Research Station, unpublished data.*

³ Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2001.

English summary: *The Aythya fuligula population in Iceland is roughly estimated 8,000–12,000 pairs with approx. 70% breeding at Lake Mývatn, a designated IBA for this species.*

19. mynd. Skúfönd (*Aythya fuligula*). Ljós. Ólafur Páll Jónsson.

Duggönd *Aythya marila*

Duggönd verpur í Norður-Ameríku, Evrópu og Asíu. Hér verpur hún allvíða um land og hefur íslenski varpstofninn verið gróflega metinn 3.000–5.000 pör (Umhverfissráðuneytið 1992). Stór hluti hans er við Mývatn og sáust þar lengi um 2.000 steggir að vori. Duggönd hefur fækkað mikið á Mývatni á síðustu árum og steggirnir aðeins verið 400–1.000 frá árinu 2010 (Náttúruvannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn). Er farfugl að mestu en nokkur hundruð fugla hafa vetursetu á Suðvesturlandi (Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar) og nokkrir tugir í Berufirði á Austfjörðum (Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn).

Duggönd hefur fækkað á vetrarstöðvum í Evrópu og er þar á valista sem tegund í nokkurri hættu (VU; BirdLife International 2015).

Mývatn er eina svæðið hér á landi sem hefur alþjóðlega þýðingu fyrir duggendur (38. tafla).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 3.650 fuglar/*birds*; 1.217 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: N- og V-Evrópa = 2.150 fuglar/*birds*; 717 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

38. tafla. Duggandarvarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi. – *Breeding Aythya marila in important bird areas in Iceland.*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Annarvatnsheiði ¹	VOT-N 1	B	61**	2012	1,5	
Skagi ¹	VOT-N 5	B	38**	2012	1,0	
Mývatn–Laxá ²	VOT-N 11	B	1.182	2006–2015	29,6	B1i, B2
Öxarfjörður ³	VOT-N 12	B	46	2016	1,2	
Alls – <i>Total</i>			1.327		33,2	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Lágmarkstala. – *Absolute minimum.*

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

² Náttúruvannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn. – *Mývatn Research Station, unpublished data.*

³ Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

English summary: *The Aythya marila population in Iceland is roughly estimated 3,000–5,000 pairs with approx. 30% breeding at Lake Mývatn, a designated IBA for this species.*

20. mynd. Duggönd (*Aythya marila*). Ljós. Erling Ólafsson.

Straumönd *Histrionicus histrionicus*

Straumönd verpur hvergi í Evrópu nema á Íslandi. Auk þess eru stofnar á Grænlandi, í Norður-Ameríku og Austur-Asíu. Hún er hér allalgeng og tiltölulega útbreidd, bæði á láglendi og hálendi. Varpstofninn er talinn 3.000–5.000 pör og byggist það á fjölda straumanda á sjó veturna 1998–2001 (14.000 fuglar; Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinsson 2003). Þéttleiki straumanda í vetrarfuglatalningum er mestur í útfjörðum og á annesjum (38. kort). Straumönd er talin alger staðfugl.

Þrenns konar mikilvæg svæði koma til álita fyrir straumönd, þ.e. varpsvæði, vetrarstöðvar og fellistöðvar. Mörg svæði koma væntanlega til greina en nákvæm skráning liggur ekki fyrir nema á hluta þeirra.

Flestar straumendur verpa dreift með ám en þó er hægt að tala um þéttbýli á allmörgum stöðum,

einkum þar sem ár falla úr stöðuvötnum. Það langmesta er við Laxá í Mývatnssveit og er það jafnframt eina varpsvæðið sem telja má með vissu alþjóðlega mikilvægt hér á landi (39. tafla).

Á grundvelli vel skráðrar vetrarútbreiðslu má greina a.m.k. átta mikilvæg straumandarsvæði þar sem um fjórðungur stofnsins heldur til (40. tafla).

Fjaðrafellistöðvar straumandar eru þekktar í grófum dráttum og eru þær allar á stöðum sem jafnframt eru vetrarstöðvar en fuglarnir virðast þó einkum fella fjaðrir á annesjum á Vestfjörðum og Norðurlandi (Arnþór Garðarsson, óbirt heimild).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa (Ísland/Grænland) = 240 fuglar/birds; 80 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 i: Ísland = 140 fuglar/birds; 47 pör/pairs (BirdLife 2016c)

39. tafla. Meðalfjöldi straumanda á Laxá í Mývatnssveit að vorlagi (byggt á Náttúrurannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn). – *Mean spring number of *Histrionicus histrionicus* at Laxá river in the Mývatn area in Iceland (from Mývatn Research Station, unpublished data).*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (pör)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (pairs)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Mývatn–Laxá	VOT-N 11	B	258	2006–2015	6,5	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2*

40. tafla. Mikilvægar vetrarstöðvar straumanda á Íslandi (byggt á Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinsson 2003). – *Important winter sites of *Histrionicus histrionicus* (mostly from Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinsson 2003).*

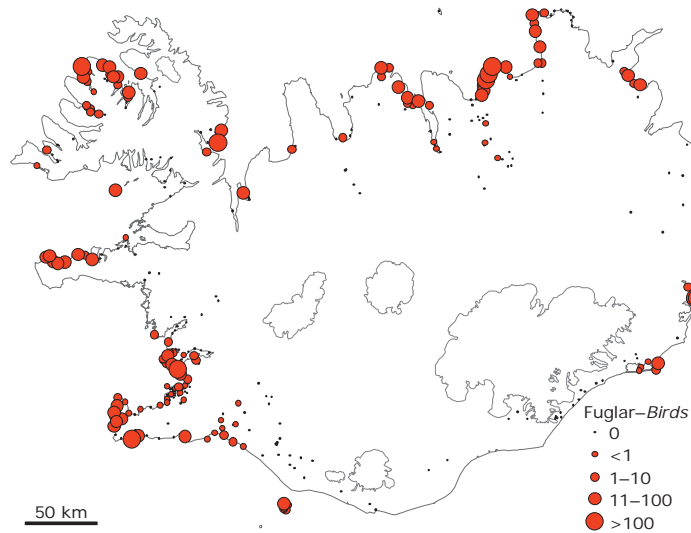
Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (fuglar)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (birds)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Kalmanstjörn–Garðskagi	FG-V 1	W	153	1999	1,1	B1i
Kjalarnes	FG-V 5	W	194	2000	1,4	B1i
Breiðafjörður	FG-V 11	W	1.626	1999–2001	11,6	A4i, B1i
Jökulfirðir ¹	FG-V 12	W	613	2003	4,4	A4i, B1i
Skagi**	VOT-N 5	W	260	1999	1,9	A4i, B1i
Fliót–Siglufjörður	FG-N 1	W	327	1999	2,3	A4i, B1i
Tjörnes	FG-N 3	W	328	1999	2,3	A4i, B1i
Berufjarðarströnd	FG-A 1	W	228	1999	1,6	B1i
Alls – Total			3.729		26,6	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Skagaströnd (Bakki–Tjarnarland).

¹ Náttúrustofa Vestfjarða, óbirt gögn. – *Westfjords Natural History Institute, unpublished data.*

English summary: *The breeding population of *Histrionicus histrionicus* in Iceland is estimated 3,000–5,000 pairs, based on winter surveys of 14,000 birds. It is widely dispersed as a breeder, hence only one breeding area is designated IBA, with 6,5% of the pairs. Eight winter areas are designated IBAs, holding 27% of the population.*

38. kort. Meðaltal straumanda á 10 km strandlengju eða á hverju svæði inn til landsins í vetrarfuglatalningum 1952–2014 (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar). – *Winter distribution of Histrionicus histrionicus in 1952–2014. Numbers indicate mean number of birds per 10 km coastline or at each inland site (from IINH, mid-winter counts).*

21. mynd. Straumönd (*Histrionicus histrionicus*). Ljóm. Magnús Guðmundsson.

Hávella *Clangula hyemalis*

Hávella verpur umhverfis norðurhvel jarðar og þá einkum í heimskaotalöndum. Hér er hún allal-gengur varpfugl og hefur verið giskað á að íslenski varpstofninn sé 2.000–3.000 pör (Guðmundur A. Guðmundsson 1998). Íslenskar hávellur eru að öllum líkindum staðfuglar að mestu. Sterk rök hafa verið færð fyrir því að fargestir úr austri, sem hafa vetursetu við Grænland, komi hér við á vorin, en þá sjást jafnframt stærstu hóparnir hér, jafnvel mörg þúsund fuglar, einkum við norðanvert landið (39. kort).

Hávellur sjást allt í kringum land á veturna (40. kort) og er áætlað að um 110.000 fuglar hafi hér vetursetu, flestir við Vestfirði, Norðurland og Austfirði (Arnþór Garðarsson 2009). Ljóst er að langflestir fuglanna eru komnir norðan að.

Hávellu hefur fækkað eftir 1990 á mikilvægum vetrarstöðvum í Eystrasalti og er hún því nú bæði

á heims- og Evrópuváklistum sem tegund í nokkurri hættu (VU; BirdLife International 2015). Vetrarvísitölur héðan benda til þess að hávellum hafi farið fjölgandi hér við land frá því um 1970 og fram undir 2000 en fækkað lítið eitt síðan (Náttúrufræðistofnun, vetrarfuglatalningar).

Í ljósi þess hve margar hávellur dveljast hér við land, má telja líklegt að hér séu vetrarstöðvar og/eða viðkomustaðir (sbr. 39. kort) sem teljast alþjóðlega mikilvægir. Enn sem komið er skortir þó gögn til að afmarka slík svæði af einhverju öryggi.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

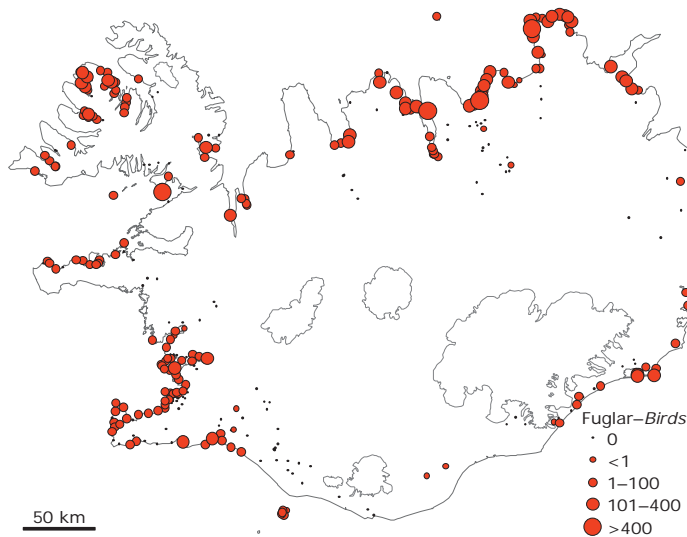
A4 i: Evrópa/Grænland) = 25.000 fuglar/birds;
8333 pör/pairs (BirdLife 2016c)

B1 i: Ísland/Grænland = 6.590 fuglar/birds;
2.197 pör/pairs (BirdLife 2016c)

39. kort. Þekktir staðir þar sem hávellur sjást í stórum hópum á vorin (tekið saman af Náttúrufræðistofnun Íslands). – *Sites where Clangula hyemalis are known to congregate in large numbers in spring in Iceland (compiled by IINH).*

English summary: *The Icelandic Clangula hyemalis population is roughly estimated 2,000–3,000 pairs. The winter population is much larger or 110,000 birds. In addition, many thousands appear to migrate through Icelandic waters and several such sites may meet IBA criteria for this species.*

40. kort. Meðaltal hávellna á 10 km strandlengju í vetrarfuglatalningum Náttúrufræðistofnunar Íslands 1952–2014 (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Winter distribution of Clangula hyemalis in mid-winter counts 1952–2014. Numbers indicate mean number of birds per 10 km coastline or at each inland site (IINH, unpublished data).*

Hrafnstönd *Melanitta nigra*

Hrafnstönd verpur í Norður-Evrópu og í Síberíu austur fyrir Tamírskaga. Hér er hún sjaldgæfur og staðbundinn varpflugl og verpur nær eingöngu í Þingeyjarsýslum og langmest við Mývatn, 400–600 pör miðað við talningar á þessum svæðum (Náttúrufræðistofnun Íslands við Mývatn, óbirt gögn; Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn). Er farflugl að mestu en tugir vetursetufugla hafa stundum fundist við Hvalnes- og Þvottáskriður allt frá 1977 (Arnþór Garðarsson, óbirt heimild; Fuglaathugunarstöð Suðausturlands, óbirt gögn). Þar er jafnframt helsti viðkomustaður hrafnсандar hér á landi á vorin og

fram eftir sumri, þar sem mörg hundruð og jafnvel yfir 1.000 fuglar hafa sést (Fuglaathugunarstöð Suðausturlands, óbirt gögn).

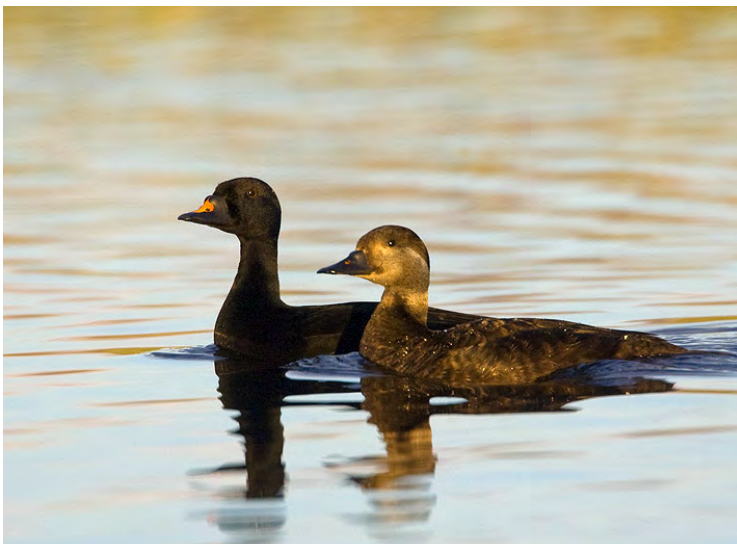
Engir varp-, viðkomu-, fjaðrafellistaðir eða vetrarstöðvar hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægar fyrir hrafnsendur.

Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 9.000 fuglar/birds; 3.000 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

English summary: The *Melanitta nigra* population in Iceland is estimated 400–600 pairs. No areas in Iceland meet IBA criteria for this species.

22. mynd. Hrafnstönd (*Melanitta nigra*). Ljós. Daniel Bergmann.

Húsönd *Bucephala islandica*

Húsönd verpur einkum í vestanverðri N-Ameríku, austast í Kanada og á Íslandi þar sem um 90% fuglanna halda til við Laxá og Mývatn. Stofninn hefur sveiflast nokkuð síðan um 1960 en hefur löngum verið talinn allt að 2.000 fuglar; húsöndum fækkaði samfelt á Mývatni 1975–2004, vegna átuskorts en fjölgaði síðan (Árni Einarsson o.fl. 2006, 2011, Náttúrurannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn). Kynjahlutfall er mjög skekkt steggjum í vil og hlutfallslega fáar kollur sem verpa hverju sinni, því er erfitt að meta stofninn í þorum. Húsönd er staðfugl hér á landi en nokkur hundruð fugla dreifast frá Mývatni og Laxá á lindavötn á Suður-, Suðvestur- og Norðausturlandi á vetrum (41. kort).

Þar sem húsönd hefur mjög takmarkaða útbreiðslu í Evrópu og stofninn er lítill er hún flokkuð þar sem tegund í yfirvofandi hættu (NT; BirdLife International 2015). Í rökstuðningi fyrir þessari skráningu kemur auk þess fram að mikilvægustu heimkynni húsandar

hér á landi kunni að vera ógnað af vatns- og gufu-aflsvirkjunum.

Flest húsandarsvæði teljast mikilvæg fyrir stofninn; einkum þó Mývatn-Laxá, Svartá upp af Bárðardal, Kelduhverfi, Þingvallavatn—Sog, Laugarvatn—Aparvatn—Brúará (41. kort) og dvelur nánast allur stofninn á mikilvægum svæðum árið um kring (41. og 42. tafla). Svo til allir húsandarsteggir fella fjaðrir í Mývatnssveit (43. tafla). Þar sem steggir eru í miklum meirihluta og hlutfallslega fáar kollur verpa á hverju ári, eru tölur ekki settar fram í þorum, eða steggjum, þegar mikilvægi einstakra svæða er metið.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa (er utan meginútbreiðslusvæðis/*marginal*) = 20 fuglar/*birds*; 5 pör/*pairs* (BirdLife 2016c)

B1 i: A4 i

41. tafla. Húsandarvarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi. – *Breeding Bucephala islandica in important bird areas in Iceland.*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Svartá–Suðurá ¹	VOT-N 10	B	125	2016	6,3	A4i, B1i
Mývatn–Laxá ²	VOT-N 11	B	1.800	2006–2015	90,0	A4i, B1i, B2
Veiðivötn ³	VOT-S 2	B	25	2013	1,3	A4i, B1i
Alls – Total			1.955		97,5	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Aðalsteinn Örn Snæþórssón o.fl. 2016.

² Náttúrurannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn. – *Mývatn Research Station, unpublished data.*

³ Örn Óskarsson 2013.

42. tafla. Mikilvægar vetrarstöðvar húsandar (byggt á vetrarfuglatalningum Náttúrufræðistofnunar Íslands). – *Important wintering sites of Bucephala islandica (from IINH mid-winter counts).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Mývatn–Laxá	VOT-N 11	W	1.416**	2014	70,8	A4i, B1i, B2
Óxarfjörður	VOT-N 12	W	53	2005–2014	2,7	A4i, B1i
Veiðivötn ¹	VOT-S 2	W	58	1977	2,9	A4i, B1i
Laugarvatn–Aparvatn	VOT-S 5	W	33	2006	1,7	A4i, B1i
Sogið–Þingvallavatn	VOT-S 6	W	75	2005–2014	3,8	A4i, B1i
Alls – Total			1.635		(81,8)	

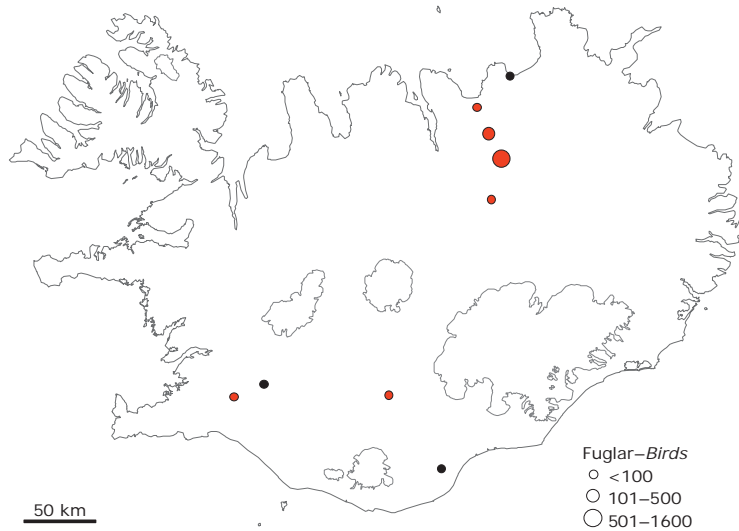
* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Talning náði til meginhluta svæðisins, ekki talið á Laxá neðan Breiðu. – *Survey covered the main part of the area.*

¹ Arnþór Garðarsson 1978.

English summary: *The Icelandic Bucephala islandica population is estimated 2,000 birds with most breeding at lake Mývatn and its outlet, river Laxá. Six breeding and wintering areas are designated IBAs for this species, holding most of the population.*

41. kort. Helstu húsandarstaðir á Íslandi; svartir punktar sýna vetrarstöðvar en þeir rauðu svæði þar sem húsundur sjást á öllum árstímum. – *Important areas for Bucephala islandica in Iceland. Black dots indicate winter sites and red dots areas used year-round.*

43. tafla. Húsönd, meðalfjöldi steggja í fjaðrafelli við Mývatn (byggt á Náttúrurannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn). – *Mean number of moulting male Bucephala islandica at Mývatn (from Mývatn research station, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Mývatn–Laxá	VOT-N 11	N	1.084	2006–2015	54,2	A4i, B1i, B2

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

23. mynd. Húsönd (*Bucephala islandica*). Ljós. Eyþór Ingi Jónsson.

Toppönd *Mergus serrator*

Toppönd verpur í N-Ameríku, en einnig á Grænlandi, í Evrópu og Asíu. Hér er hún allalgeng og hefur verið giskað á að 2.000–4.000 pör verpi hér (Umhverfissráðuneytið 1992). Er staðfugl að mestu og er nær eingöngu á sjó á veturnum; alls um 10.000 fuglar (Arnþór Garðarsson 2009).

Toppönd hefur fækkað töluvert í Evrópu og er því skráð þar á valista sem tegund í yfirvofandi hættu (NT; BirdLife International 2015).

Tvö varpsvæði toppandar hér á landi eru alþjóðlega mikilvæg, Breiðafjörður og Mývatn (44. tafla), en engir viðkomu-, fjaðrafellistaðir eða vetrarstöðvar falla í þann flokk. Stærstu fellihóparnir, í Grunnafirði og á Höfðavatni í Skagafirði, slaga þó upp í viðmiðunarmörkin.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa/Grænland = 1.140 fuglar/*birds*; 380 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: A-Grænland/Ísland/Bretlandseyjar = 970 fuglar/*birds*; 323 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

44. tafla. Toppandarvarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi. – *Breeding Mergus serrator in important bird areas in Iceland.*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	50	2016	1,7	
Breiðafjörður	FG-V 11	B	450	2016	15,0	A4i, B1i, B2
Mývatn–Laxá ¹	VOT-N 11	B	516	2006–2015	17,2	A4i, B1i, B2
Óxarfjörður ²	VOT-N 12	B	30	2016	1,0	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	50	2016	1,7	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	300	2016	10,0	
Alls – <i>Total</i>			1.912		46,6	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Náttúruvísunastöðin við Mývatn, óbirt gögn. – *Mývatn research station, unpublished data.*

² Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

English summary: *The breeding population of Mergus serrator in Iceland is roughly estimated 2,000–4,000 pairs and a winter survey resulted in 10,000 birds. Two breeding areas are designated IBAs and almost half of the population may breed in such areas.*

24. mynd. Toppönd (*Mergus serrator*). Ljós. Erling Ólafsson.

Gulönd *Mergus merganser*

Gulönd verpur í N-Ameríku, Evrópu og Asíu. Hér er hún sjaldgæfur varpfugl og hefur verið giskað á 100–300 varppör (Umhverfissráðuneytið 1992). Er talinn staðfugl og því er íslenski stofninn metinn sér (um 900 fuglar) af Wetlands International (2016).

Mörg svæði eru óhjákvæmilega mikilvæg fyrir gulönd enda er þröskuldurinn (1% af íslenskum stofni) aðeins níu fuglar. Helstu vetrarstöðvar eru sýndar á 42. kort og skráðar í 45. töflu.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 4.425 fuglar/birds; 1.475 pör/pairs (Wetlands International 2016, uppfært/updated)

B1 i: Ísland = 9 fuglar/birds; 3 pör/pairs (Wetlands International 2016, uppfært/updated)

45. tafla. Mikilvægar vetrarstöðvar gulandar, meðalfjöldi fugla (byggt á vetrarfuglatalningum Náttúrufræðistofnunar Íslands). – *Important wintering sites of Mergus merganser: mean number of birds (from IINH mid-winter counts).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Elliðavogur–Grafarvogur	FG-V 3	W	44	2005–2014	4,9	B1i
Óxarfjörður	VOT-N 12	W	31	2005–2014	3,4	B1i
Landbrot–Meðalland	VOT-S 1	W	34	2006–2013	3,8	B1i
Laugarvatn–Apavatn	VOT-S 5	W	28	2005–2010	3,1	B1i
Sogið–Þingvallavatn	VOT-S 6	W	22	2005–2014	2,4	B1i
Ólfusforir	VOT-S 7	W	24	2005–2014	2,7	B1i
Alls – Total			183		20,3	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

42. kort. Mikilvægar vetrarstöðvar gulandar (byggt á 45. töflu). – *Important wintering sites of Mergus merganser (from Table 45).*

English summary: The *Mergus merganser* population in Iceland (roughly estimated 100–300 pairs) is treated as an isolated population by Wetlands International. Using the upper limit of the estimate, six wintering areas are designated IBAs for this species, holding 20% of the population.

Aðrir vatnafuglar

Lómur *Gavia stellata*

Lómur verpur í N-Ameríku, en einnig á Grænlandi, í Evrópu og Asíu. Hér er hann allalgengur og hefur verið giskað á 1.000–2.000 pör (Umhverfisráðuneytið 1992). Þekktir eru um 1.300 varpstaðir og enn eru stór landsvæði ókönnuð með tilliti til lómsvarps (Ævar Petersen o.fl. 2013). Sums staðar verpa lómar í miklu nábýli, oft tugir para á litlu svæði (43. kort). Lómur er farflugl að einhverju leyti og hingað koma líklega vetrar- og jafnvel fargestir frá Grænlandi.

Fimm varpsvæði hér á landi teljast alþjóðlega mikilvæg fyrir lóm (46. tafla).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa (vetrarstofn/winter) = 300 fuglar/birds; 100 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

46. tafla. Lómsvarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi. – *Breeding Gavia stellata in important bird areas in Iceland.*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur ¹	FG-V 10	B	150	2016	10,0	A4i, B1i
Breiðafjörður ¹	FG-V 11	B	100	2016	6,7	A4i, B1i
Arnarvatnsheiði ²	VOT-N 1	B	25	2012	1,7	
Skagi ²	VOT-N 5	B	30	2012	2,0	
Öxarfjörður ³	VOT-N 12	B	120	2009	8,0	A4i, B1i
Melrakkaslétta ^{1,4}	FG-N 4	B	110	2016	7,3	A4i, B1i
Úthérað ⁵	VOT-A 3	B	220	2000	14,7	A4i, B1i
Hornafjörður–Kolgríma ⁶	VOT-A 4	B	30	2016	2,0	
Breiðamerkursandur ⁶	VOT-A 5	B	30	2016	2,0	
Suðurlandsundirlendi ¹	VOT-S 3	B	70	2016	4,7	
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			80	2016	5,3	
Alls – <i>Total</i>			965		64,3	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

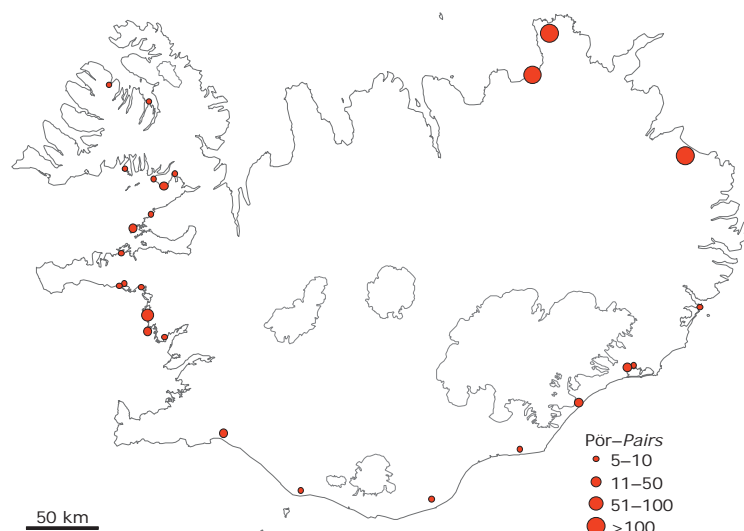
² Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

³ Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2013; Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Þorkell Lindberg Þórarinnsson et.a. 2013. North-east Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

⁴ Guðmundur Örn Benediktsson, óbirt heimild. – *Guðmundur Örn Benediktsson, unpublished source.*

⁵ Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2001.

⁶ Björn Arnarson, óbirt heimild. – *Björn Arnarson, unpublished source.*

43. kort. Þéttbýli lóma á Íslandi (byggt á 46. töflu). – *Important wintering sites of Gavia stellata (from Table 46).*

English summary: The *Gavia stellata* population in Iceland is roughly estimated 1,000–2,000 pairs. Five breeding areas are designated IBAs for this species and 64% of the population breeds in such areas.

Himbrimi *Gavia immer*

Himbrimi er varpfugl í Norður-Ameríku, en einnig á Grænlandi og Íslandi. Hann er hér sjaldgæfur varpfugl og hefur stofninn verið gróflga metinn 200–300 pör (Náttúrufræðistofnun Íslands 2000). Væntanlega er stofninn nú nokkuð stærr, enda eru þekktir varpstaðir og/eða óðul um 500 talsins og er varpið þéttast á Mýrum, heiðunum upp af Dólum, í Húnavatnssýslu og Borgarfirði, á Skaga, Norður-Sléttu, í grennd við Mývatn og í Veiðivötnum (44. kort). Himbrimi er sennilega farfugl að einhverju leyti en hann sést allt í kringum land á vetrum (45. kort). Auk þess koma hingað vetrar- og jafnvel fargestir frá Grænlandi (Finnur Guðmundsson 1972).

Á haustin safnast himbrimar sums staðar í hópa, stundum tugum saman eins og á Reyðarvatni ofan Lundarreykjadal, Hlíðarvatni í Hnappadal, Þiðriksvallavatni í Steingrímsfirði og á Mývatni, þar sem þeir hópast reyndar líka á vorin. Mest er um himbrima á Þingvallavatni á haustin og hafa sést þar allt að 200 fuglar samtímis (Kjartan G. Magnússon og Páll Hersteinsson 2002). Um nokkurt skeið frá

um 1980 og fram yfir 1990 hópuðust himbrimar saman á sjónum sunnan við Hafnir á Reykjaneskaga og sáust flestir 160 fuglar í vetrarfuglatalningum Náttúrufræðistofnunar.

Himbrima hefur fækkað á vetrarstöðvum í Evrópu og er hann þar á valista sem tegund í nokkurri hættu (VU; BirdLife International 2015). Vísitölur vetrarfuglatalninga Náttúrufræðistofnunar benda til hægfara fjölgunar hér við land undanfarna áratugi.

Um 10 varpsvæði hér eru alþjóðlega mikilvæg fyrir himbrima (47. tafla) og einn viðkomustaður á haustin (Þingvallavatn; 48. tafla). Ekki er vitað um neinar mikilvægar vetrarstöðvar en himbrimi sést allt í kringum land á þeim árstíma (45. kort).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa (vetrarstofn/*winter*) = 50 fuglar/*birds*; 17 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

47. tafla. Himbrimavarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Breeding Gavia immer in important bird areas in Iceland (from IINH, unpublished data).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (óðul) <i>Number (territories)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	22	2016	4,4	A4i, B1i, B2
Laxárdalsheiði	VOT-V 3	B	25	2016	5,0	A4i, B1i, B2
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	75	2016	15,0	A4i, B1i, B2
Víðidalstunguheiði–Blanda	VOT-N 2	B	16	2016	3,2	B2
Skagi	VOT-N 5	B	40	2016	8,0	A4i, B1i, B2
Mývatn–Laxá	VOT-N 11	B	13	2016	2,6	B2
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	16	2016	3,2	B2
Jökuldalsheiði	VOT-A 2	B	8	2016	1,6	
Úthérað	VOT-A 3	B	9	2016	1,8	
Veiðivotn ¹	VOT-S 2	B	19	2016	3,8	B2
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	11	2016	2,2	B2
Sogið–Þingvallavatn	VOT-S 6	B	10	2016	2,0	B2
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			15	2016	3,0	
Alls – <i>Total</i>			279		55,8	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Örn Óskarsson, óbirt heimild. – *Örn Óskarsson, unpublished source.*

English summary: *The Gavia immer population in Iceland is roughly estimated 200–300 pairs. Known breeding territories are c. 500, with 56% within IBAs, ten of which are specifically designated for this species. Furthermore, one staging area is designated IBA, holding 10 and sometimes 30% of the population.*

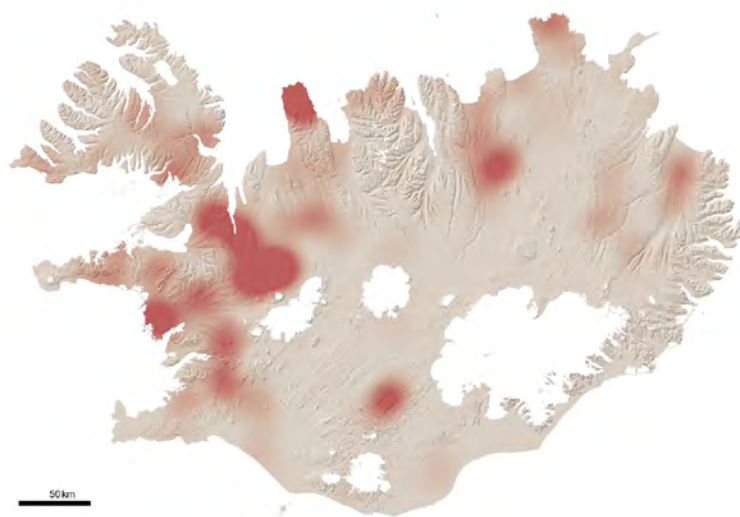

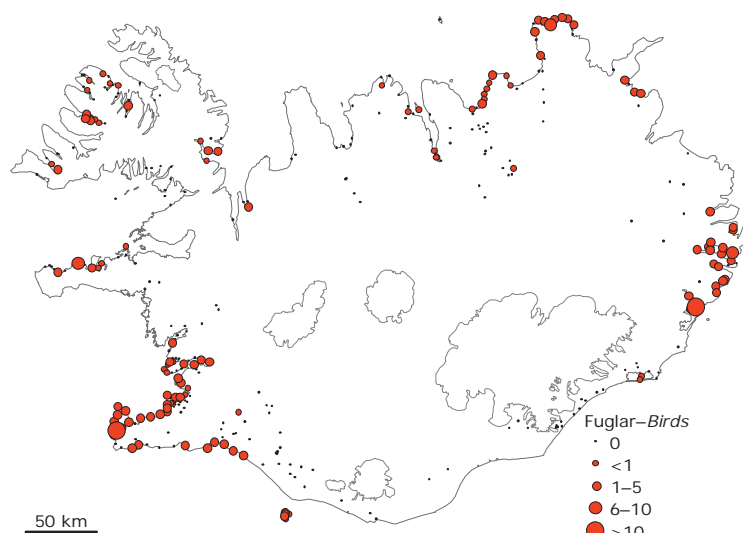
48. tafla. Mikilvægur viðkomustaður himbrima á haustin (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Important autumn staging area of Gavia immer in Iceland (from IINH, unpublished data).*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (fuglar)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (birds)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Sogið–Þingvallavatn	VOT-S 6	P	80	2013	10,7	A4i, B1i, B2

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

44. kort. Þéttleiki himbrimavarpis á Íslandi er mestur á dekkstu svæðunum (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn; sjá skýringar á bls. 24). – *The density of Gavia immer breeding sites/territories in Iceland is highest in the darkest shaded areas (from IINH, unpublished data; explanations on page 24).*

45. kort. Meðaltal himbrima á 10 km strandlengju í vetrarfuglatalningum Náttúrufræðistofnunar Íslands 1952–2014 (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Winter distribution of Gavia immer in mid-winter counts 1952–2014. Numbers indicate mean number of birds per 10 km coastline or at each inland site (from IINH, unpublished data).*

Flórigoði *Podiceps auritus*

Flórigoði verpur í N-Ameríku, norðanverðri Evrópu og Asíu til Kyrrahafs. Hann er sjaldgæfur varpfugl hér á landi, fækkaði mikið fram undir lok 20. aldar en hefur fjölgað mikið frá um 1990 og fram á síðustu ár. Talning árið 2004 leiddi í ljós 700 pör og voru þau langflest á NA-landi (46. kort) (Þorkell Lindberg Þórarinsson o.fl. 2011). Árlegar talningar á mikilvægustu varpstöðunum á Mývatni (Náttúrurannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn) og í öðru votlendi í Þingeyjar-sýslu (Yann Kolbeinsson o.fl. 2016) benda til þess að stofninn hafi vaxið verulega síðan og gæti hann nú verið um 1.000 pör. Flórigoði er að mestu leyti farfugl, en sést hér og hvar á veturna, einkum við sunnanvert landið. Margir tugir og stundum um eða yfir 100 fuglar hafa vetursetu í innanverðum Hvalfirði og álíka margir í Berufirði á Austfjörðum (Náttúrfræðistofnun, vetrarfuglatalningar, Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn). Einnig sjást á veturna litlir hópar, 3–10 fuglar eða dreif fugla á Stöðvarfirði

og 10–20 fugla hópar í Hamarsfirði (Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn).

Flórigoða hefur fækkað mikið í N-Ameríku og einnig sums staðar í Evrópu, hann er því á heimsválista sem tegund í nokkurri hættu (VU) og á Evrópuválista sem tegund í yfirvofandi hættu (NT; BirdLife International 2015).

Um 90% flórigoða verpa á mikilvægum fuglasvæðum (49. tafla) og um 6% halda til á tvennum vetrarstöðvum hér við land (50. tafla).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa (vetrarstofn/winter) = 768 fuglar/birds; 256 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: NV-Evrópa (sá langnefjaði/long-billed) = 57 fuglar/birds; 19 pör/pairs (Wetlands International 2016)

49. tafla. Flórigoðavarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Þorkell Lindberg Þórarinsson o.fl. 2011). – *Breeding Podiceps auritus in important bird areas in Iceland (from Þorkell Lindberg Þórarinsson et al. 2011).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Láglendi Skagafjarðar	VOT-N 6	B	42	2004	6,1	B1i, B2
Sandur, Sílalækur	VOT-N 8	B	8	2004	1,2	
Vestmannsvatn	VOT-N 9	B	16	2004	2,3	B1i, B2
Mývatn–Laxá	VOT-N 11	B	372	2004	53,7	A1, A4i, B1i, B2
Öxarfjörður	VOT-N 12	B	132	2004	19,1	B1i, B2
Úthérað	VOT-A 3	B	38	2004	5,5	B1i, B2
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	11	2004	1,6	
Alls – Total			622		89,5	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

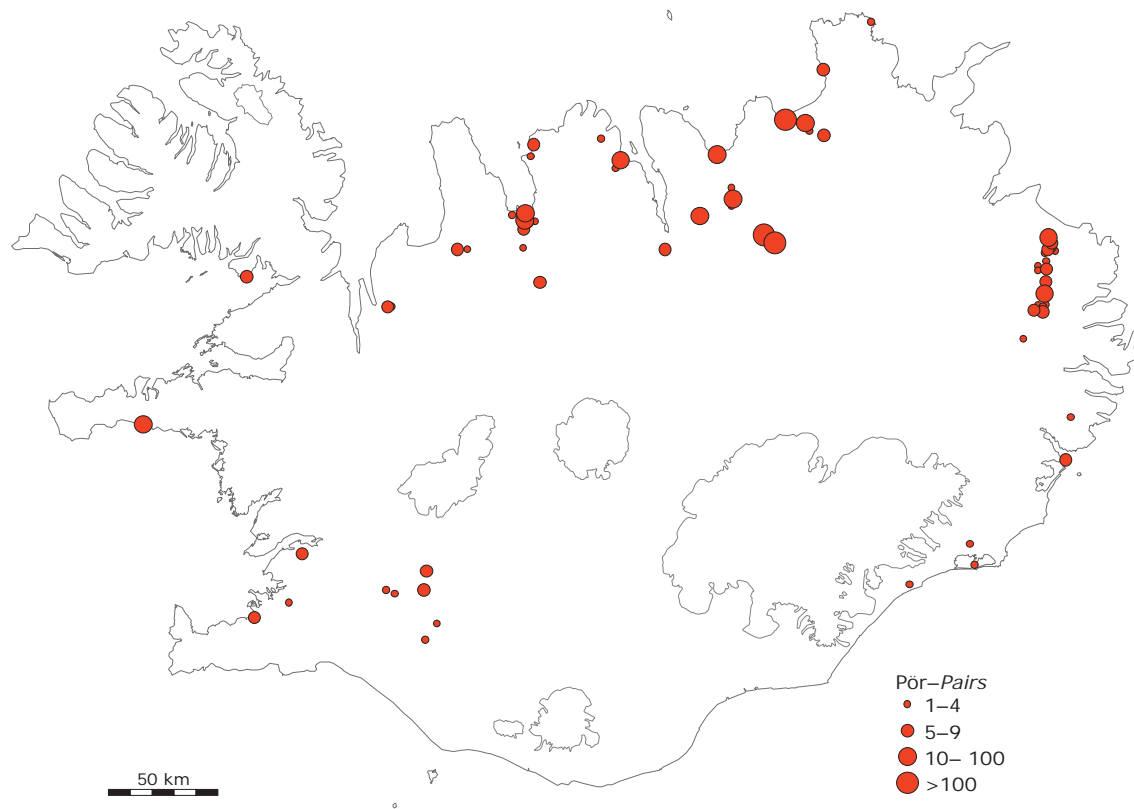
50. tafla. Mikilvægar vetrarstöðvar flórigoða á Íslandi, meðalfjöldi fugla. – *Important wintering sites of Podiceps auritus in Iceland: mean number of birds.*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Hvalfjörður ¹	FG-V 6	W	55	2005–2013	2,6	B1i, B2
Berufjörður ²	FG-A 2	W	73	2013–2016	3,5	B1i, B2
Alls – Total			128		6,1	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Náttúrfræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar. – *IINH, mid-winter counts.*
Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

English summary: *The Podiceps auritus population in Iceland numbered 700 pairs with 89% breeding within IBAs, five of which are specifically designated for this species. Furthermore, two wintering areas are designated IBAs, holding 6% of the population.*

46. kort. Fjöldi og dreifing flórgoða í varpi 2004 (byggt á Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2011). – Numbers and distribution of breeding *Podiceps auritus* in 2004 (from Þorkell Lindberg Þórarinnsson et al. 2011).

25. mynd. Flórgoði (*Podiceps auritus*). Ljós. Erling Ólafsson.

26. mynd. Haförn (*Haliaeetus albicilla*). Ljós. Ólafur K. Nielsen.

Ránfuglar, uglur og hrafn – *Raptors, owls and raven*

Haförn *Haliaeetus albicilla*

Haförn er varpfugl á Grænlandi, í Evrópu og Asíu til Kyrrahafs. Hér er hann sjaldgæfur varpfugl og var íslenski stofninn metinn 74 pör árið 2016 (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn) og verpa þau langflest við Breiðafjörð (51. tafla). Er alger staðfugl en ungfuglar flakka innanlands.

Yfir 80% arna verpa á mikilvægum fuglasvæðum (41. tafla), langflestir eða 63% við Breiðafjörð.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

Engin/none

51. tafla. Hafarnarvarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Breeding Haliaeetus albicilla in important bird areas in Iceland (from IINH, unpublished data).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	10	2016	13,5	
Breiðafjörður	FG-V 11	B	47	2016	63,5	
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			3	2016	4,1	
Alls – <i>Total</i>			60		81,1	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Haliaeetus albicilla is a rare breeding bird (74 pairs in 2016) and currently concentrated in western Iceland; 80% of the birds breed in IBAs designated for other species.*

Smyrill *Falco columbarius*

Smyrill verpur í N-Ameríku, Evrópu og Asíu til Kyrrahafs. Hér er hann fremur strjáll og hefur verið giskað á að hér verpi 1.000–1.200 pör (Asbirk o.fl. 1997). Varpútbreiðsla og einstök varpóðul eru nokkuð vel þekkt í Þingeyjarsyslu (Ólafur K. Nielsen 1986, 1995) og sæmilega á Suðvesturlandi (Náttúrufræðistofnun Ísland, óbirt gögn), en afar

brotakennd í öðrum landshlutum. Smyrill er að mestu farfugl og hefur vetursetu á Bretlandseyjum.

Ekki eru nægar forsendur til að meta þýðingu einstakra svæða fyrir smyril hér á landi.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

Engin/none

English summary: *The Falco columbarius population in Iceland is poorly known, but roughly estimated 1,000–1,200 pairs. No IBAs are designated for this species.*

Fálki *Falco rusticolus*

Fálkinn verpur umhverfis norðurhvel jarðar og þá aðallega í heimskaualöndum. Hér er hann strjáll varpfugl, talinn 300–400 pör (Umhverfissráðuneytið 1992; byggt á nákvæmri skráningu fálkaóðala) og sveiflast fálkinn með rjúpnastofninum (Ólafur K. Nielsen 2011). Kerfisbundin skráning hefðbundinna varpstaða fór fram um land allt 1985–1991 og eru nú þekkt 647 fálkaóðul (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). Þéttleiki óðala er mestur á norðanverðu

landinu en sunnanlands fylgja þau hálendisbrúninni (47. kort). Fálkinn er staðfugl en ungfuglar flakka um innanlands.

Um 18% fálkaóðala eru innan mikilvægra fuglasvæða (52. tafla).

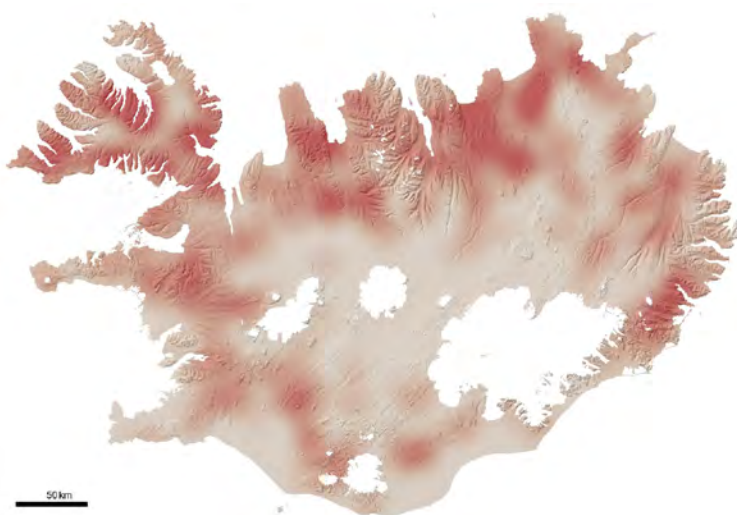
Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

Engin/*none*

52. tafla. Fálkavarp á mikilvægum fuglasvæðum á Íslandi (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Breeding Falco rusticolus in important bird areas in Iceland (from IINH, unpublished data).*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (óðul) <i>Number (territories)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Hornstrandafriðland	FG-V 13	B	7	2016	1,1	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	14	2016	2,2	
Vatnajökulsþjóðgarður	VOT-N 15	B	15	2016	2,3	
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			67	2016	10,3	
Alls – <i>Total</i>			103		15,8	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

47. kort. Þéttleiki fálkaóðala á Íslandi er mestur á dekkstu svæðunum (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn; sjá skýringar á bls. 24). – *The density of Falco rusticolus territories in Iceland is highest in the darkest shaded areas (IINH, unpublished data; explanations on page 24).*

English summary: *The Falco rusticolus population is estimated 300–400 pairs, based on a dedicated survey of breeding territories (647); 15% of the territories are within IBAs designated for other species.*

Snæugla *Bubo scandiacus*

Snæugla er hánorræn tegund sem verpur á tundraum umhverfis norðurhvel jarðar. Hún er árlegur gestur og fáein pör hafa orpið hér öðru hverju frá því um 1930. Þekkt eru um 10 örugg varpóðul og sterkur grunur er um varp á fimm til sex stöðum að auki (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). Sum óðul hafa stundum verið í notkun árum og jafnvel áratugum saman en á öðrum er aðeins vitað um

eina varptilraun. Eitt til tvö hreiður hafa fundist nær árlega á Vestfjörðum síðan 2008.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A3: *Biome restricted species (Arctic)*

B2: *Species of European conservation concern (categories 1–3)*

English summary: *Bubo scandiacus is a very scarce breeder in Iceland with only a handful of pairs breeding annually. No IBAs are designated for this species.*

Brandugla *Asio flammeus*

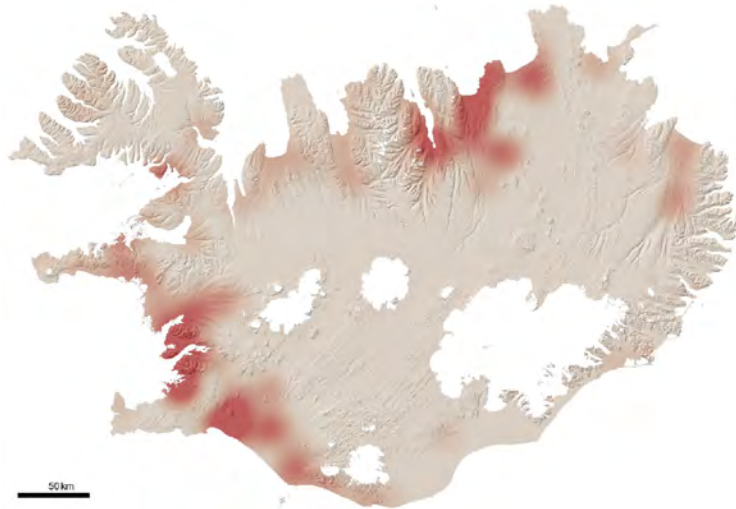
Brandugla er útbreiddur varpfugl víða um heim og verpur í N- og S-Ameríku, Evrópu og Asíu til Kyrrahafs. Hún náði fótfestu hér á landi um 1930 og var gískað á að hér yrpu 100–200 pör (Umhverfissráðuneytið 1992). Branduglum fjölgaði greinilega upp úr 2000 og fram undir 2010 en nú virðist hafa hægt á þeirri fjölgun. Alls voru skráð um 220 óðul á árunum 2000–2016 (Náttúrufræðistofnun, óbirt gögn) en óvíst er hversu hátt hlutfall það er af öllum brandugluóðulum á landinu. Varpstofninn á þeim árum hefur væntanlega verið a.m.k. nokkur hundruð pör, jafnvel 300–500 og er varpið þéttast á Suðvestur-

og Norðausturlandi (48. kort). Brandugla er farflug að mestu.

Um 30% af þekktum brandugluóðulum 2000–2016 eru innan mikilvægra fuglasvæða, þar af um 16% á Suðurlandsundirlendi og um 10% á svæðinu Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

B2: *Species of European conservation concern* (categories 1–3)

48. kort. Þéttleiki brandugluvarps á Íslandi er mestur á dekkstu svæðunum (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn; sjá skýringar á bls. 24). – *The density of Asio flammeus breeding sites/territories in Iceland is highest in the darkest shaded areas (IINH, unpublished data; explanations on page 24).*

English summary: *Asio flammeus colonized Iceland in the early 20th century and has remained rare since, with a few hundred pairs breeding. No IBAs are designated for this species.*

Hrafn *Corvus corax*

Hrafninn er mjög útbreiddur á norðurhveli jarðar og verpur allt frá Mið-Ameríku og N-Afríku í suðri norður á tundra heimskautalandanna. Hér er hann algengur og áberandi víða um land og var stofninn metinn 2.000 pör kringum 1985 (Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 1992). Hröfnum hefur fækkað á á NA-landi (María Harðardóttir og Ólafur K. Nielsen 1999), sums staðar við Breiðafjörð og á Reykjanes-skaga (Náttúrufræðistofnun, óbirt gögn). Er alger

staðflug en ungfuglar flakka víða um land (Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 1990).

Mikilvæg svæði verða ekki skilgreind fyrir hrafn hér á landi.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

Engin/none

English summary: *The Corvus corax population in Iceland was estimated 2,000 pairs in c. 1985. No IBAs are designated for this species.*

Mófuglar – *Waders and songbirds*Rjúpa *Lagopus muta*

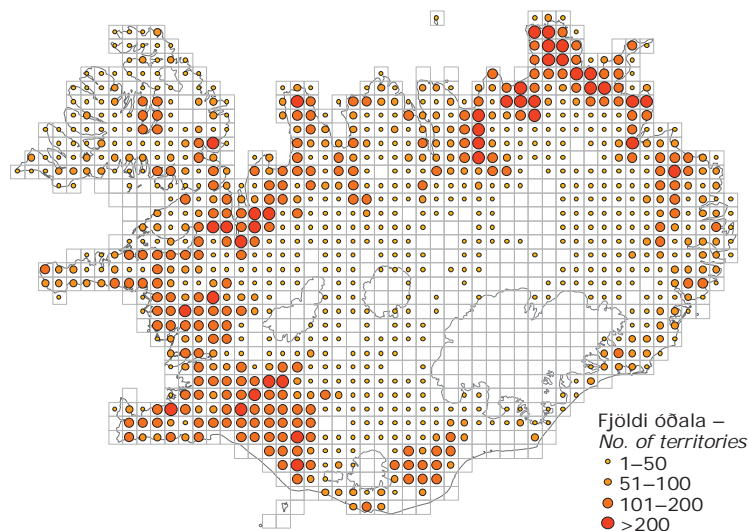
Rjúpan verpur í norðanverðri N-Ameríku, Evrópu og Asíu til Kyrrahafs og auk þess eru einangraðir stofnar sums staðar sunnan við meginútbreiðslusvæðið. Hér er hún algengur og útbreiddur varpflug en sveiflast mikið og virðist vera í langtímafækkun sem varað hefur marga áratugi. Varpstofninn hefur verið metinn grófllega 30.000–115.000 pör (Kjartan G. Magnússon o.fl. 2005). Íslenska rjúpan er sérstök deilitegund (*Lagopus muta islandorum*) og alger staðflugl en grænlenskar rjúpur koma hingað öðru hverju.

Rjúpu hefur fækkað í Evrópu og er hún þar á valista sem tegund í yfirvofandi hættu (NT; BirdLife International 2015).

53. tafla. Reiknaður fjöldi rjúpna sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Lagopus muta within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	901	2013	1,5	
Laxárdalsheiði	VOT-V 3	B	884	2013	1,5	
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	670	2013	1,1	
Skagi	VOT-N 5	B	896	2013	1,5	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	2.532	2013	4,3	
Úthérað	VOT-A 3	B	690	2013	1,2	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	7.305	2013	12,4	
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			1.731	2013	2,9	
Alls – <i>Total</i>			15.609		26,5	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

49. kort. Rjúpa: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpflugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Lagopus muta: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: *The Lagopus muta in Iceland is estimated 59,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 27% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.*

Vaðfuglar

Tjaldur *Haematopus ostralegus*

Tjaldur verpur víða í Evrópu og Asíu og er hér allalgengur og útbreiddur. Hefur verið giskað á 10.000–20.000 pör (Umhverfissráðuneytið 1992). Tjaldur breiddist út í Örfæfum (Hálfán Björnsson 1976) og á Norðurlandi á síðustu öld (Finnur Guðmundsson 1951). Stendur sú þróun hugsanlega enn yfir, t.d. á Ströndum en þar fjölgaði fuglum verulega á árunum 1995 til 2007 (Jón Hallur Jóhannsson og Björk Guðjónsdóttir 2009). Tjaldur er að mestu farfugl, en nokkur þúsund fuglar dvelja hér á vetrum, og þá að langmestu leyti við Breiðafjörð, Faxaflóa og í Hornafirði (50. kort).

Þar sem tjaldi hefur fækkað víða er hann nú á heimsválista sem tegund í yfirvofandi hættu (NT) og á Evrópuválista sem tegund í nokkurri hættu (VU; BirdLife International 2015).

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Tjaldur er láglendistegund sem finnst með ströndum og við ár og vötn umhverfis allt land (51. kort). Er algengastur á graslendi (3,1 par/km²) og í ræktarlandi

(2,0 pör/km²). Mikilvægasta vistlendið er graslendi þar sem 54% af reiknuðum 13.000 para stofni er að finna. Um 37% tjaldastofnsins reiknast innan mikilvægra fuglasvæða og þá að langmestu leyti á Suðurlandsundirlendi eða um 30% (54. tafla). Þess skal getið að litlar sem engar mælingar fóru fram á þeim svæðum þar sem varþútbreiðsla tjalds er að mestu línuleg, við strendur og ár, en þar verpa þeir sums staðar mjög þétt.

Engir viðkomustaðir eða vetrarstöðvar tjalda hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægar. Hornafjörður eða Skarðsfjörður kemur hugsanlega til greina en vorið 1988 var talið að meira en 7.000 tjaldar hafi farið þar um en flestir voru þeir samtímis rúmlega 1.000 (Thiedemann 1990).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 8.027 fuglar/birds; 2.676 pör/pairs (Wetlands International 2016)

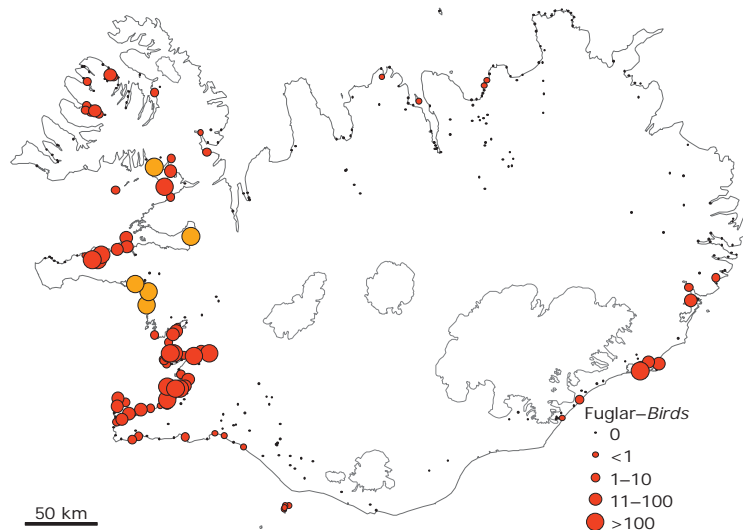
B1 i: NV-Evrópa/NV-Afrika (vetrarstofn/winter) = 8.000 fuglar/birds; 2.667 pör/pairs (Wetlands International 2016)

54. tafla. Reiknaður fjöldi tjalda sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Haematopus ostralegus within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

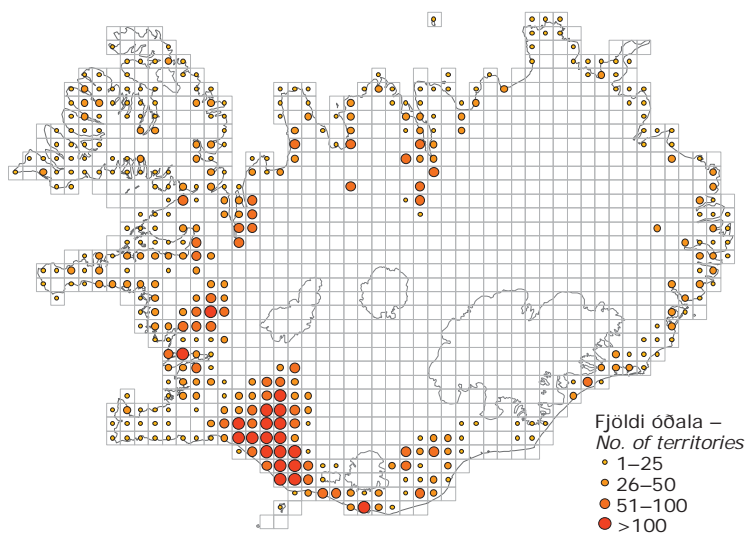
Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	191	2013	1,5	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	3.961	2013	30,6	
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			585	2013	4,5	
Alls – <i>Total</i>			4.737		36,6	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *The Haematopus ostralegus population in Iceland is estimated 13,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 37% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.*

50. kort. Meðaltal tjalda á 10 km strandlengju í vetrarfuglatalningum 1952–2014. Rauðgulir punktar sýna aðra staði þar sem a.m.k. hundruð fugla hafa sést að vetrarlagi (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Winter distribution of Hæmatopus ostralegus in mid-winter counts 1952–2014. Numbers indicate mean number of birds per 10 km coastline or at each inland site. Other sites with at least hundreds of birds are indicated with orange (from IINH, unpublished data).*

51. kort. Tjaldur: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Hæmatopus ostralegus: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

27. mynd. Tjaldur (*Hæmatopus ostralegus*). Ljós. Magnús Guðmundsson.

Sandlóa *Charadrius hiaticula*

Sandlóa verpur í NA-Kanada, á Grænlandi, Íslandi og um norðanverða Evrópu og Asíu til Kyrrahafs. Hér er hún algeng og útbreidd og var varpstofninn gróflega metinn 50.000 pör (Thorup 2006). Sandlóa er alger farfugl og dvelst á vetrum í V-Evrópu og norðvestanverðri Afríku (Böðvar Þórisson o.fl. 2012). Íslenskir fuglar eru af deilitegundinni *C.h. psammodroma* sem verpur einnig á Grænlandi og í NA-Kanada. Heildarstofninn er metinn um 240 þúsund fuglar að vetrarlagi og talinn annaðhvort stöðugur eða hnignandi (van Roomen o.fl. 2015).

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Sandlóa er einn útbreiddasti fugl landsins og finnst um land allt (52. kort). Er fremur strjáll varpfugl, meðalþéttleiki <1 par/km². Reiknaður heildarstofn er 23.300 pör. Um 2/3 stofnsins eða 73% er ofan 300 m hæðarlínu, einkum í melavistum. Meðalþéttleiki í mela-

vistum neðan 300 m hæðarlínu er 1,2 pör/km² en 0,62 pör/km² ofan hennar. Um 16% sandlóustofnsins gætu verið innan mikilvægra fuglasvæða og þá einkum í Vatnajökulsþjóðgarði og á Suðurlandsundirlendi (55. tafla). Það skal tekið fram að litlar sem engar mælingar fóru fram á þeim svæðum þar sem varpútbreiðsla sandlóu er að mestu línuleg, við strendur og ár, en þar verpur hún sums staðar afar þétt (Böðvar Þórisson 2013).

Viðkomustaðir sandlóu hér á landi teljast varla alþjóðlega mikilvægir en þó hafa allt að 2.000 fuglar sést samtímis í Skarðsfirði (Herdís Ólína Hjörvarsdóttir o.fl. 2016).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

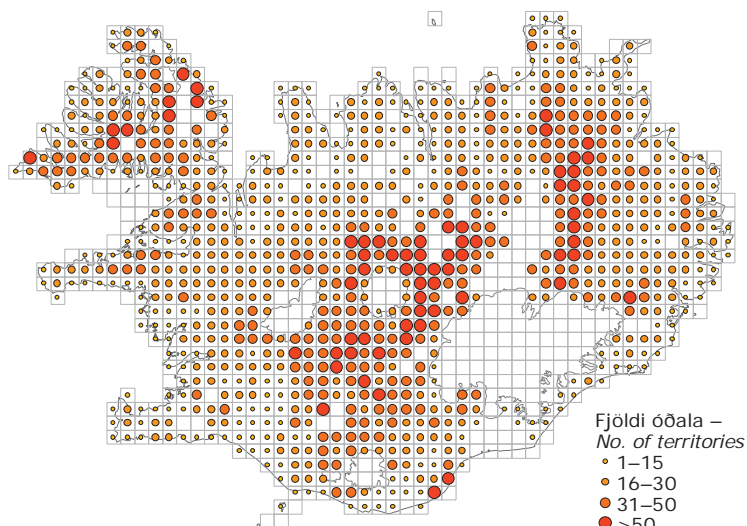
A4 i: Kanada/Evrópa = 2.400 fuglar/*birds*; 800 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

55. tafla. Reiknaður fjöldi sandlóa sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Charadrius hiaticula within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Arnarnvatnsheiði	VOT-N 1	B	320	2013	1,4	
Vatnajökulsþjóðgarður	VOT-N 15	B	1.115	2013	4,8	
Jökuldalsheiði	VOT-A 2	B	297	2013	1,3	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	851	2013	3,6	
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			1.203	2013	5,2	
Alls – <i>Total</i>			3.786		16,2	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

52. kort. Sandlóa: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Charadrius hiaticula: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: The *Charadrius hiaticula* population in Iceland is estimated 23,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 16% may nest in IBAs. No such areas are specifically designated for this species, but two staging sites are close to meeting the criteria which include arctic passage migrants in unknown numbers.

Heiðlóa *Pluvialis apricaria*

Heiðlóa verpur á A-Grænlandi, Íslandi og um norðanverða Evrópu austur í miðja Síberíu. Hún er mjög algeng og útbreidd hér á landi og hefur varpstofninn verið gróflga metinn 310.000 pör (Thorup 2006). Heiðlóa er alger farfugl og hefur vetursetu frá Bretlandseyjum suður til Marokkó (Guðmundur A. Guðmundsson 1997).

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Heiðlóa er útbreidd um land allt, einkum í móavistum (53. kort). Reiknuð stofnstærð er 396.000 pör og eru $\frac{2}{3}$ hlutar stofnsins á láglendi (neðan 300 m hæðarlínu). Þéttleiki er mestur í móavistum, 13 pör á km² á láglendi en 4,7 pör á km² á hálendi og þar er 42% stofnsins

að finna. Þéttleiki í hrauna-, mosa- og mýravistum á láglendi er um 10 pör á km². Um 23% heiðlóustofnsins eru innan mikilvægra fuglasvæða (56. tafla).

Ekki er vitað um neina viðkomustaði heiðlóu hér á landi sem teljast alþjóðlega mikilvægir, enda sjaldgæft að sjá hér stóra hópa, þ.e. þúsundir fugla.

Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

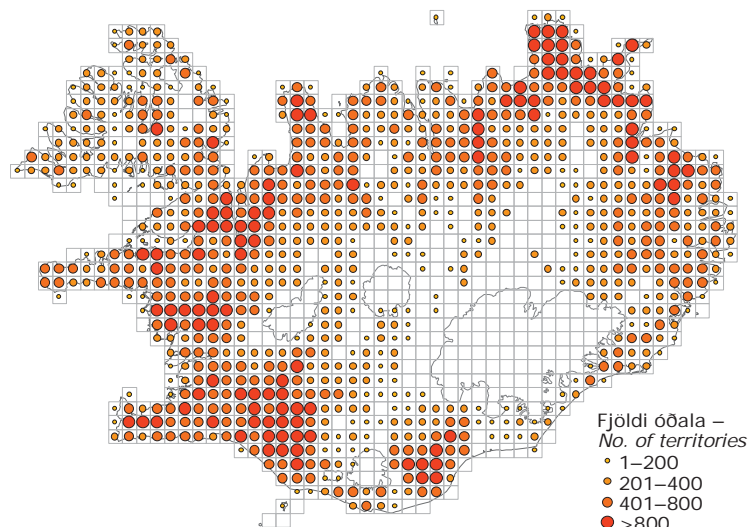
A4 i: NV-Evrópa = 9.300; 3.100 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

56. tafla. Reiknaður fjöldi heiðlóa sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Pluvialis apricaria within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	4.375	2013	1,1	
Laxárdalsheiði	VOT-V 3	B	5.088	2013	1,3	
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	7.916	2013	2,0	
Skagi	VOT-N 5	B	4.562	2013	1,2	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	11.552	2013	2,9	
Vatnajökulsþjóðgarður	VOT-N 15	B	4.289	2013	1,1	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	37.066	2013	9,4	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			17.183	2013	4,3	
Alls – Total			92.031		23,2	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

53. kort. Heiðlóa: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Pluvialis apricaria: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: The *Pluvialis apricaria* population in Iceland is estimated 396,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 21% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.

Rauðbrystingur *Calidris canutus*

Rauðbrystingur er hánorrænn varpfugl og skiptist í nokkra vel aðgreinda stofna. Sá stærsti, deilitegundin *C.c. islandica*, fer hér um vor og haust á leið til og frá varpstöðvum í NA-Kanada og á Grænlandi og vetrarstöðvum í Evrópu, alls um 270.000 fuglar (54. kort). Annar hluti þessa stofns, ríflega 20%, fer um N-Noreg (Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993) en eitthvað af þeim fuglum fer einnig um Ísland (Wilson 2013).

Rauðbrystingur er skráður sem tegund í yfirvofandi hættu á heimsválista (NT; BirdLife International 2015) þar sem flestir stofnar hafa dregist saman. Hann er hins vegar ekki á evrópskum válista þar sem ekki er vitað til þess að deilitegundinni *islandica* hafi fækkað umtalsvert.

Alls eru a.m.k. átta svæði flokkuð sem alþjóðlega mikilvægir viðkomustaðir rauðbrystings hér á landi og um 80% fuglanna koma hér við á alþjóðlega mikilvægum fuglasvæðum (57. tafla).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Kanada/Grænland/Evrópa/V- og S-Afrika (vetrarstofn/winter c. 1990) = 8.500 fuglar/birds (Wetlands International 2016)

B1 i: NA-Kanada/Grænland/Ísland/NV-Evrópa (vetrarstofn/winter c. 1990) = 3.500 fuglar/birds (Wetlands International 2016)

57. tafla. Mikilvægt viðkomusvæði rauðbrystings að vori (byggt á Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991, 1993). – *Important staging areas of Calidris canutus in spring in Iceland (from Arnþór Garðarsson and Guðmundur A. Guðmundsson 1991, 1993).*

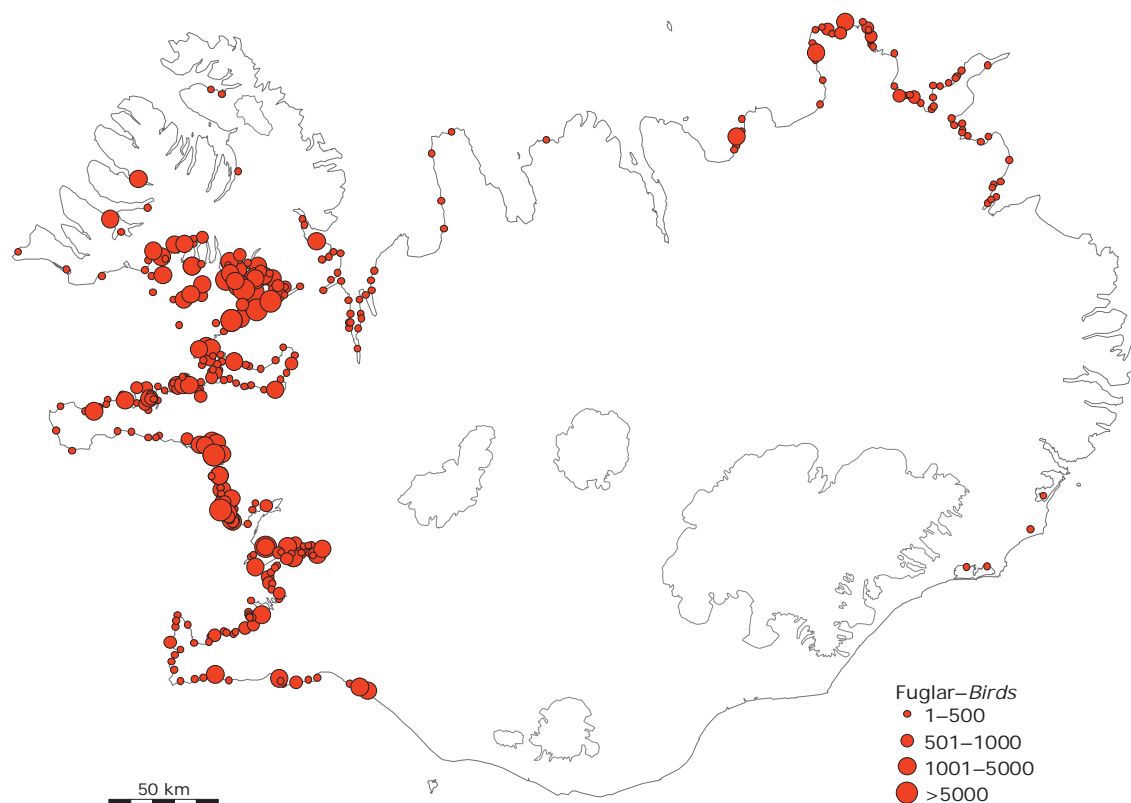
Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af farl. stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Hvalfjörður	FG-V 6	P	18.512	1990	5,3	A4i, B1i, B2
Grunnafjörður ¹	FG-V 8	P	3.540	2008	1,0	B1i, B2
Borgarfjörður–Lóngufjörur	FG-V 10	P	22.180	1990	6,3	A4i, B1i, B2
Breiðafjörður	FG-V 11	P	170.000	1990	48,6	A4i, B1i, B2
Tjörnes ²	FG-N 3	P	5.225	2008	1,5	B1i, B2
Melrakkaslétta	FG-N 4	P	7.300	1990	2,1	B1i, B2
Stökkseyri–Eyrarbakki	FG-S 1	P	7.600	1990	2,2	B1i, B2
Selvogur	FG-S 2	P	5.100	1990	1,5	B1i, B2
Alls – Total			239.457		68,4	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Böðvar Þórisson o.fl. 2008.

² Þorkell Lindberg Þórarinnsson og Aðalsteinn Örn Snæþórsson 2008.

English summary: *Calidris canutus* is a common passage migrant in Iceland with 270,000 birds estimated in spring 1990. Eight IBAs are designated for this species, holding 68% of the birds.

54. kort. Fjöldi og dreifing rauðbrystinga sem sáust í maí 1990 (byggt á Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993). – Number and distribution of *Calidris canutus* seen in May 1990 (from Guðmundur A. Guðmundsson and Arnþór Garðarsson 1993).

28. mynd. Rauðbrystingur (*Calidris canutus*). Ljós. Erling Ólafsson.

Sanderla *Calidris alba*

Sanderla er hánorrænn varpfugl sem verpur hér og hvar í heimskaualöndum en er strandfugl á veturnum í tempraða beltinu, nánast á öllu suðurhveli. Grænlandskir fuglar, sem hafa vetursetu á Atlantshafsströnd Evrópu og Afríku, fara hér um vor og haust, einkum Vesturland og í auknum mæli að því er virðist um Melrakkaslétta í seinni tíð. Þessi stofn var metinn um 120 þúsund fuglar milli 1990 og 2000 (Stroud o.fl. 2004) en nú um 200 þúsund fuglar enda hefur þeim fjölgað um 4% á ári um langt skeið (van Rooijen o.fl. 2015). Hugsanlegt er að fuglar sem verpa í NA-Kanada fari hér eitthvað um, því sumir þeirra virðast notað A-Atlantshafsfarleiðina (Reneerrens o.fl. 2009). Allar sanderlur sem virtust á farflugi á SV-landi stefndu þó í NNA, þ.e. í átt að varpstöðvum á NA-Grænlandi (Guðmundsson og Lindström 1992).

Hér hafa mest verið taldir >8.000 sanderlur sama árið (Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993). Hver og einn fugl virðist hafa hér stutta viðdvöl (3 dagar að meðaltali) og vegna

mikillar umsetningar getur fjöldi fugla sem fer um verið mun meiri en hæstu talningar gefa til kynna (Scott o.fl. 2004).

Auk reglulegra viðkomustaða eiga sanderlur það til að sjást jafnvel mörg hundruðum saman á stöðum sem þær virðast annars nota afar stopult hér á landi (55. kort). Sanderlum sem fara um Sandgerði hefur fækkað mikið frá 1996, líklega vegna mikillar skerðingar á fjörum við bæinn (Renerkeens o.fl. 2009). Á sama tíma hefur umferð fugla um Melrakkaslétta stóraukist (Guðmundur Örn Benediktsson, óbirt heimild). Flokkun mikilvægra staða fyrir sanderlu er því örðug en a.m.k. þrjú svæði teljast alþjóðlega mikilvægir viðkomustaðir sanderlu hér á landi (58. tafla).

Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: A-Atlantshafsfarleið/*E-Atlantic flyway*/V- og S-Afríka (vetrarstofn/*winter c. 1990*) = 2.000 fuglar/*birds* (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

58. tafla. Mikilvæg viðkomusvæði sanderlu að vori. – *Important staging areas of Calidris alba in spring in Iceland.*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af farl. stofni (%) Percentage of flyw. popul. (%)**	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Kalmanstjörn–Garðskagi ¹	FG-V 1	P	1.300	1989	1,1	A4i, B1i
Borgarfjörður–Lóngufjörur ²	FG-V 10	P	7.000	1990	5,8	A4i, B1i
Melrakkaslétta ³	FG-N 4	P	3.700	2011	1,9	A4i, B1i
Alls – Total					(8,8)	

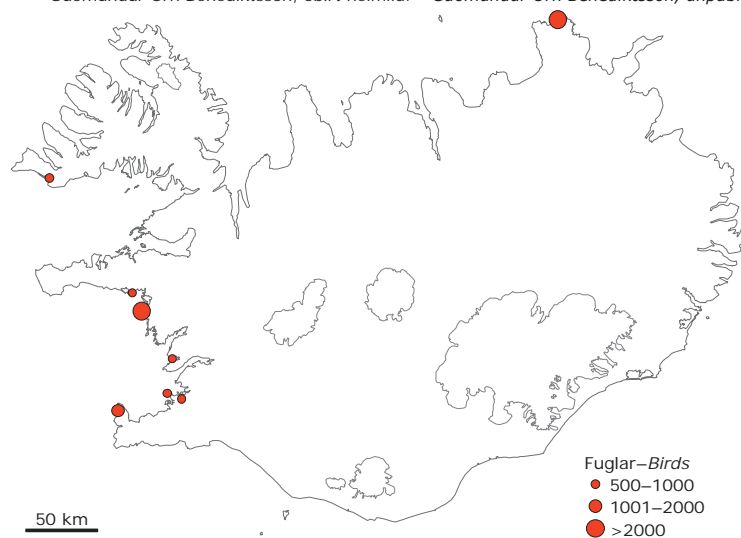
* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Miðað við stofnstærð á hverjum tíma (byggt á Wetlands International 2016). – *Based on population size in a given year (from Wetlands International 2016).*

¹ Guðmundur A. Guðmundsson og Lindström 1992.

² Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991.

³ Guðmundur Örn Benediktsson, óbirt heimild. – *Guðmundur Örn Benediktsson, unpublished source.*

55. kort. Staðir þar sem stórir sanderluhópar hafa sést að vorlagi (aðallega byggt á sömu heimildum og í 58. töflu). – *Sites where Calidris alba have congregated in large numbers in spring in Iceland (mostly from the same sources as in Table 58).*

English summary: *Calidris alba* is a passage migrant in Iceland, but numbers and the use of staging sites are poorly known. Tentatively, four staging sites are designated IBAs for this species.

Sendlingur *Calidris maritima*

Sendlingur er hánorrænn varpfugl sem verpur í N-Kanada, á Grænlandi, Íslandi og austur á Tamírskaga í Síberíu. Hann er strjáll varpfugl hér á landi og er algengastur á hálendinu (55. kort). Til skamms tíma voru íslenskir sendlingar taldir til sérstakrar deilitegundar (*Calidris maritima littoralis*) en erfðarannsóknir styðja ekki þá flokkun (Barisas o.fl. 2015). Íslenski varpstofninn var gróflega metinn um 30.000 pör (Thorup 2006).

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Sendlingur er strjáll varpfugl, útbreiddur um mestallt land en þó síst á láglendi sunnan- og vestanlands (56. kort). Reiknaður stofn er 15.000 pör og eru yfir 90% þeirra á hálendi (>300 m h.y.s.) Hæsti meðalþéttleiki er 0,45 pör/km² í móavistum á hálendi en 0,39 pör/km² í mosavistum undir 300 m hæð. Um 14% stofnsins reiknast innan mikilvægra fuglasvæða (59. tafla). Sendlingar eru sums staðar hnappdreifðir og geta þá orpið mjög þétt, t.d. í kríuvörpunum á Melrakkasléttu (Summers og Nicoll 2004). Engar þéttleikamælingar fóru fram á slíkum stöðum.

Íslenskir sendlingar eru væntanlega staðfuglar, a.m.k. hafa engir þeirra sem merktir voru hér á varpstöðvum komið fram erlendis (sbr. Summers o.fl. 1988). Sendlingur er eini vaðfuglinn sem er algengur í fjörum um land allt á veturna (57. kort). Auk íslenskra varpfugla fara hér um sendlingar frá Kanada á leið til vetrarstöðva austanhafs (Summers o.fl. 2009, 2014). Er talið að um 20 þúsund þeirra hafi vetursetu í Evrópu utan Íslands (Gunnar Þór

Hallgrímsson o.fl. 2012b, Summers o.fl. 2014). Auk þess hafa kanadískir fuglar vetursetu hér á landi, m.a. á SV-landi og í Hornafirði.

Erfitt er að meta alþjóðlegt mikilvægi vetrardvalarstaða og viðkomustaða sendlings hér á landi vegna þess að í hlut eiga a.m.k. tveir stofnar og hvorugur þeirra er vel þekktur. Sama er að segja um notkun þeirra á einstökum svæðum. Miðað við mat á íslenska varpstofninum (15 þúsund pör, sjá að framan) gæti sá stofn verið alls 45 þúsund fuglar miðað við reikni-reglu Wetlands International (2016). Við bætast um 20 þúsund kanadískir fargestir og óþekktur fjöldi kanadískra vetrargesta (sjá að framan). Því gætu sendlingar sem nýta fjörur hér á landi verið um 65 þúsund talsins en þeir gætu líka verið mun fleiri. Fuglarnir eru væntanlega ekki allir í fjörunum samtímis, því íslenskir sendlingar eru margir hverjir komnir á varpstöðvarnar í maí þegar þeir kanadisku eru hér á ferð. Hér verður miðað við að svæði með 500 fuglum geti haft alþjóðlega þýðingu. Stórir sendlingahópar hafa sést hér víða í fjörum að vorlagi, einkum vestanlands og á NA-landi (58. kort). Margir þessara staða kunna að hafa alþjóðlega þýðingu og það sama á við um nokkur vetrarsvæði (60. tafla).

Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Kanada/Grænland/Evrópa/V- og S-Afrika (vetrarstofn/winter c. 1990) = 8.500 fuglar/birds (Wetlands Int. 2016)

B1 i: NA-Kanada/Grænland/Ísland/NV-Evrópa (vetrarstofn/winter c. 1990) = 3.500 fuglar/birds (Wetlands Int. 2016)

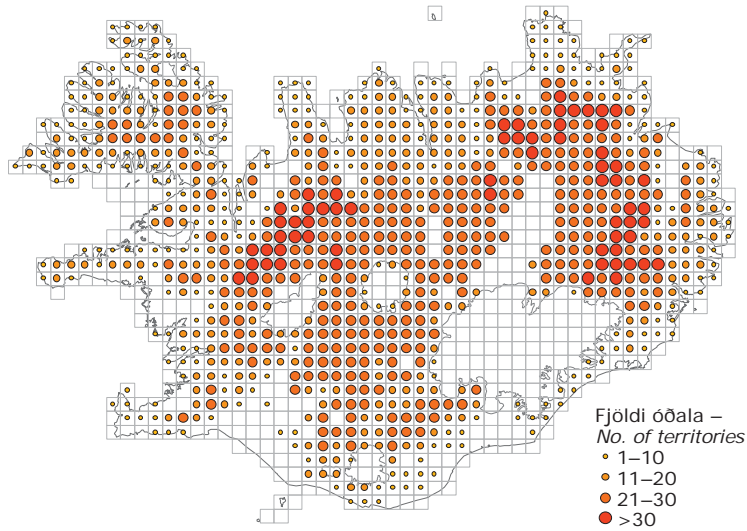
59. tafla. Reiknaður fjöldi sendlinga sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Calidris maritima within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	468	2013	3,1	
Vatnajökulsþjóðgarður	VOT-N 15	B	812	2013	5,4	
Jökuldalsheiði	VOT-A 2	B	272	2013	1,8	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			587	2013	3,9	
Alls – Total			2.139		14,2	

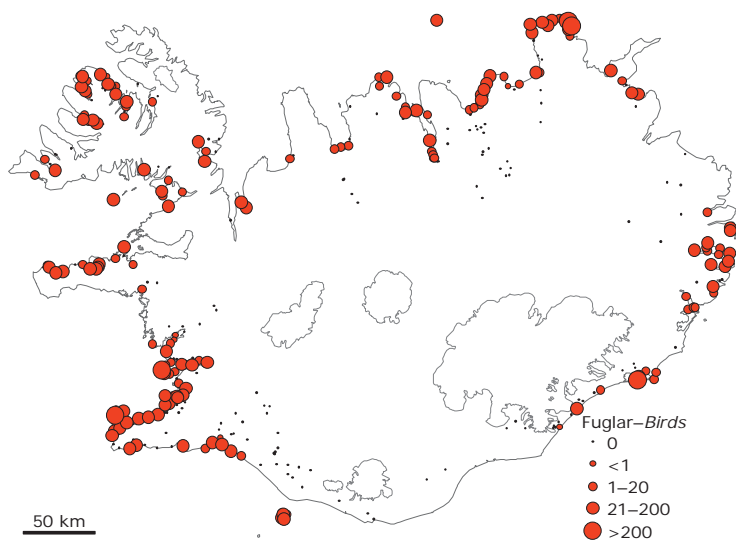
* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: The *Calidris maritima* population in Iceland is estimated 15,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 14% may nest in IBAs designated for other species. In addition, unknown numbers of birds from Canada pass through and winter in Iceland, making the application of IBA criteria difficult. Tentatively, 10 IBAs are designated for this species as winter and/or staging sites.

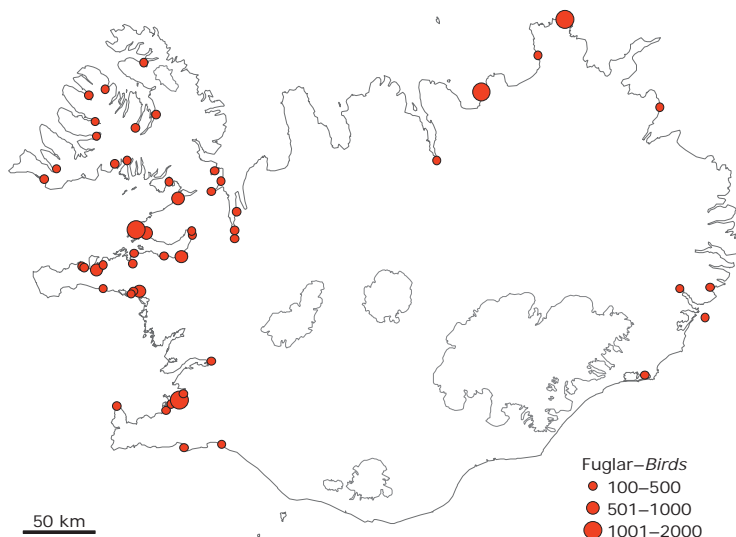

56. kort. Sendlingur: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Calidris maritima*: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.

57. kort. Meðaltal sendlinga á 10 km strandlengju í vetrarfuglatalningum 1952–2014 (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Winter distribution of Calidris maritima in mid-winter counts 1952–2014. Numbers indicate mean number of birds per 10 km coastline or at each inland site (IINH, unpublished data).*

58. kort. Mikilvægir viðkomustaðir sendlings að vori (mostly from same sources as in Table 60). – *Important staging areas of Calidris maritima in spring in Iceland (mostly from the same sources as in Table 60).*

60. tafla. Mikilvæg vetrar- og viðkomusvæði sendlings. – *Important winter and staging areas of Calidris maritima in Iceland.*

Svæði <i>Area</i>	Svæðisnúmer <i>Area code</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Kalmanstjörn–Garðskagi ¹	FG-V 1	W	612	2005–2008	1,2	A4i, B1i
Álftanes–Skerjafjörður ²	FG-V 2	W	700	1974	1,4	A4i, B1i
Elliðavogur–Grafarvogur ³	FG-V 3	P	1.030	1997	2,1	A4i, B1i
Blikastaðakró–Leiruvogur ²	FG-V 4	W	500	1977	1,0	A4i, B1i
Hvalfjörður ²	FG-V 6	W	520	1975	1,0	A4i, B1i
Borgarfjörður–Löngufjörður ⁴	FG-V 10	W	1.745	2017	3,5	A4i, B1i
Breiðafjörður ⁵	FG-V 11	P	5.210	1990	10,4	A4i, B1i
Breiðafjörður ⁴	FG-V 11	W	2.368	2017	4,7	A4i, B1i
Tjörnes ⁶	FG-N 3	P	1.113	2008	2,2	A4i, B1i
Melrakkaslétta ⁷	FG-N 4	P	2.000	1986	4,0	A4i, B1i
Melrakkaslétta ⁸	FG-N 4	W	2.200	2011–2013	4,4	A4i, B1i
Skarðsfjörður ¹	FG-A 6	W	1.000	2011	2,0	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar. – *IINH, mid-winter counts.*

² Wilson 1982.

³ Arnþór Garðarsson 1998.

⁴ Böðvar Þórisson o.fl. 2017.

⁵ Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991.

⁶ Þorkell Lindberg Þórarinnsson og Aðalsteinn Örn Snæþórsson 2008.

⁷ Whitfield og Magnússon 1987.

⁸ Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

Lóupræll *Calidris alpina*

Lóupræll verður einkum í heimskautalöndum umhverfis norðurhvel jarðar. Hann er algengur varpfugl hér á landi og hefur stofninn verið gróflega metinn 270.000 pör (Thorup 2006). Er það yfir 90% af stofni deilitegundarinnar *C.a. schinzii*. Lóupræll er alger farfugl og hefur vetursetu í V-Afríku. Grænlandskir lóuprælar (*C.a. arctica*) koma hér einnig við (Gunnar Þór Hallgrímsson 2010). Hér er lóuprællinn algengur í fjörum á vorin og eins síðsumars í sjávarlönunum og leirum.

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Lóupræll er votlendisfugl, útbreiddur á láglandi um mest allt land, einkum í mýrlendi, og verður einnig víða á hálendinu (59. kort). Reiknaður stofn er 275.300 pör og eru um 15% stofnsins ofan 300 m hæðarlínu. Mestur þéttleiki lóupræla er í mýravistum, 19,9 pör/km² á láglandi en 5,7 pör/km² á hálendi og er 108.000 pör,

um 39%, að finna í því vistlendi en um 89.000 pör eða 32% eru í móavistum. Um 28% lóupræla eru innan mikilvægra fuglasvæða (61. tafla).

Eina viðkomusvæði lóupræla hér á landi sem gæti talist alþjóðlega mikilvægt er Skarðsfjörður ásamt Hornafirði en þar hafa sést samtímis yfir 10 þúsund fuglar (Regína Hreinsdóttir o.fl. 2006). Thiedemann (1990) áætlaði að allt að 23 þúsund fuglar hefðu farið þar um vorin 1990 en miklu færri fuglar sáust þó samtímis.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 22.440 fuglar/*birds*; 7.480 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

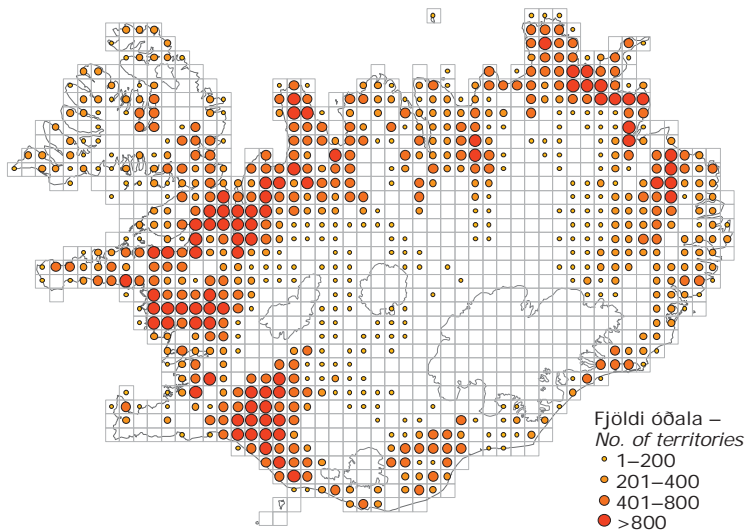
B1 i: Ísland/Grænland = 7.800 fuglar/*birds*; 2.600 pör/*pairs* (Wetlands International 2016)

English summary: *The Calidris alpina population in Iceland is estimated 275,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 28% may nest in IBAs. No such areas are specifically designated for this species, but one staging site probably meets the criteria. In addition, breeding birds from Greenland (C.a. arctica) pass through Iceland in unknown numbers.*

61 . tafla. Reiknaður fjöldi lóupræla sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Calidris alpina within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	5.502	2013	2,0	
Laxárdalsheiði	VOT-V 3	B	5.231	2013	1,9	
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	5.863	2013	2,1	
Skagi	VOT-N 5	B	4.845	2013	1,8	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	7.523	2013	2,7	
Úthérað	VOT-A 3	B	3.723	2013	1,4	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	31.111	2013	11,3	
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			12.415	2013	4,5	
Alls – <i>Total</i>			76.213		27,7	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

59. kort. Lóupræll: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Calidris alpina: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

29. mynd. Lóupræll (*Calidris alpina*).
Ljós. Erling Ólafsson.

Hrossagaukur *Gallinago gallinago*

Hrossagaukur verpur í Evrópu og Asíu til Kyrrahafs. Hér á landi er hann algengur varpfugl og hefur stofninn verið gróflaga metinn 180.000 pör (Thorup 2006). Íslenskir fuglar tilheyra sérstakri deilitegund (*Gallinago gallinago faeroensis*) og verpa >95% hennar hér, en auk þess í Færeyjum og á norðanverðum Bretlandseyjum. Hrossagaukur er nær algel farfugl sem fer til V-Evrópu á vetrum, einkum til Írlands.

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Hrossagaukur er láglendisfugl útbreiddur um allt land en algengastur um vestari helming landsins (60. kort). Reiknuð stofnstærð er 305.700 pör og líklega er <1% stofns ofan 300 m hæðarlínu. Mestur þéttleiki er í mýravist 21,3 pör/km², næst kemur gras-

lendi með 19,7 pör/km² og þar á eftir lúpína með 19,5 pör/km². Mikilvægustu vistir eru mýravist með 97.600 pör og móavist með 67.400 pör. Um 29% hrossagauka verpa innan mikilvægra fuglasvæða (62. tafla).

Engir viðkomustaðir eða vetrarstöðvar hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægar fyrir hrossagauk enda hópast hann ekki saman svo neinu nemur á fartíma.

Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

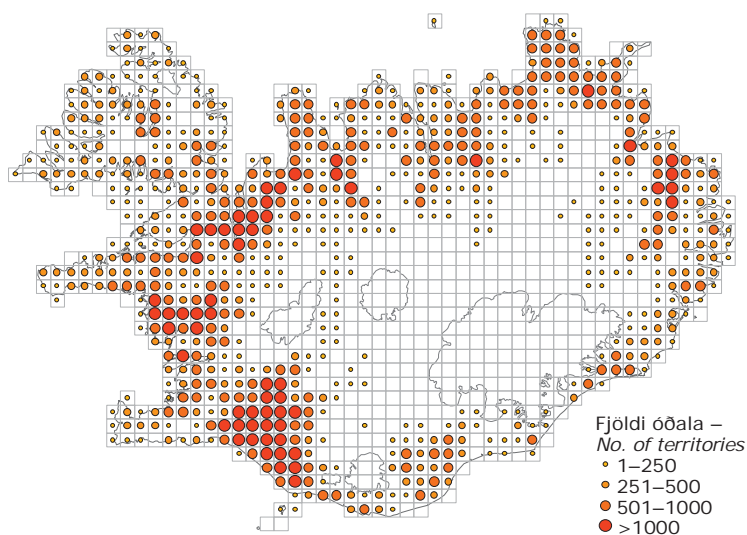
A4 i: Evrópa = 125.200 fuglar/birds; 41.733 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: 5.700 fuglar/birds; 1.900 pör/pairs (Wetlands International 2016 uppfært/updated)

62. tafla. Reiknaður fjöldi hrossagauka sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Gallinago gallinago within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (pör)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (pairs)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	6.560	2013	2,1	
Laxárdalsheiði	VOT-V 3	B	4.322	2013	1,4	
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	3.272	2013	1,1	
Skagi	VOT-N 5	B	4.213	2013	1,4	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	7.382	2013	2,4	
Úthérað	VOT-A 3	B	4.078	2013	1,3	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	48.609	2013	15,9	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			10.355	2013	3,4	
Alls – Total			88.791		29,0	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

60. kort. Hrossagaukur: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Gallinago gallinago: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitats type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: The *Gallinago gallinago* population in Iceland is estimated 306,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 26% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.

Jaðrakan *Limosa limosa*

Jaðrakan verpur í Evrópu og sums staðar víða í Asíu allt til Kyrrahafs. Hann er algengur varpfugl hér á landi og hefur fjölgað mikið og breiðst út fram á síðustu ár. Íslenskir jaðrakanar heyra til sérstakrar deilitegundar, *L.l. islandica*, sem verpur nær eingöngu hér. Varpstofninn var á árunum 1999–2002 metinn um 19 þúsund pör út frá endurteknum álestrum á litmerktum fuglum (Tómas G. Gunnarsson o.fl. 2005). Gróft mat sem byggðist á þektri og áætlaðri útbreiðslu og metnum þéttleika í helstu gróðurlendum leiddi til svipaðrar niðurstöðu (25.000 pör; Thorup 2006).

Jaðrakan er alger farfugl, hefur vetursetu á Bretlandseyjum og á vesturströnd meginlands Evrópu, frá Hollandi suður til Spánar. Árleg stofnvísitala er mæld á vetrarstöðvum (Gill o.fl. 2007, Lopes o.fl. 2013) og sýnir um 2% fjölgun á ári frá því um miðjan 8. áratug síðustu aldar. Vetrarstofninn var metinn 98–125 þúsund fuglar árið 2014 (van Roomen o.fl. 2015).

Jaðrakan hefur fækkað á meginlandi Evrópu vegna aukinna landbúnaðarumsvifa á síðustu áratugum og er því á heimsválista sem tegund í yfirvofandi hættu (NT) og eins á evrópskum válista sem tegund í nokkurri hættu (VU; BirdLife International 2015). Þessi fækkun nær aðeins til *L.l. limosa* en ekki til þeirrar vel aðgreindu deilitegundar sem verpur hér.

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Jaðrakan er eindreginn láglendisfugl og verpur einkum í votlendi (61. kort). Hann hefur verið að dreifast um landið undanfarna öld og í seinni tíð jafnframt hækkað sig í landinu. Útbreiðsluaukningin er líkast til enn í gangi. Reiknuð stofnstærð er 67.600 pör sem verpa nær öll neðan 300 m. Mestur er þéttleiki í graslendi 12,9 pör/km², í ræktarlandi 7,8 pör/km² og mýravistum 7,0 pör/km². Mikilvægustu vistir eru graslendi (24.300 pör) og mýravistir (19.800 pör). Suðurlandsundirlendi er langmikilvægasta svæðið þar sem 28% stofnsins er að finna, en alls gætu 39% stofnsins orpið á mikilvægum svæðum (63. tafla).

Á fartíma á vorin safnast jaðrakanar stundum í stóra hópa, svo sem á leirum, við grunn stöðuvötn, á flæðingjum, túnbleytum og jafnvel kornökrum á síðari árum (62. kort). Flestir þessara staða eru notaðir mjög óreglulega nema leirur (Tómas G. Gunnarsson, óbirt heimild). Langstærstu hóparnir sjást að jafnaði í Álftafirði eystra (allt að 5.000 fuglar) og á Mýrum og teljast þessi svæði og e.t.v nokkur önnur vera alþjóðlega mikilvæg fyrir jaðrakan (64. tafla).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa/V-Afrika = 2.600 fuglar/birds; 867 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: Ísland = 1.110 fuglar/birds; 555 pör/pairs (Wetlands International 2016)

63. tafla. Reiknaður fjöldi jaðrakana sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Limosa limosa within important bird areas with >1% of the Icelandic population (IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	2.119	2013	3,1	
Láglendi Skagafjarðar	VOT-N 6	B	963	2013	1,4	
Úthérað	VOT-A 3	B	1.364	2013	2,0	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	19.134	2013	28,3	
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			2.735	2013	4,0	
Alls – <i>Total</i>			26.315		38,9	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *The Limosa limosa population in Iceland is estimated 68,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 39% may nest in IBAs designated for other species. Furthermore, four staging sites are designated IBAs for this species.*

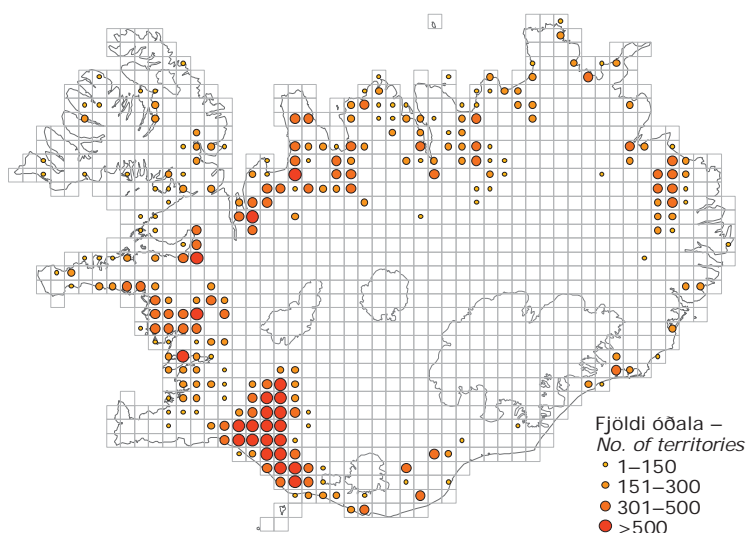
64. tafla. Mikilvægir viðkomustaðir jaðrakans að vori: meðalhámarksfjöldi (byggt á Tómas Grétar Gunnarsson o.fl. 2005). – *Important staging areas of Limosa limosa in spring in Iceland: mean maximum number (from Tómas Grétar Gunnarsson et al. 2005).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Lóngufjörur	FG-V 10	P	3.000	1999–2002	7,5	A4i, B1i, B2
Óshólmar Eyjafjarðarár	FG-N 2	P	1.000	1999–2002	2,5	B2
Álftafjörður ¹	FG-A 3	P	4.000	1999–2002	10,0	A4i, B1i, B2
Skarðsfjörður ²	FG-A 6	P	1.010	1999–2002	2,5	B2

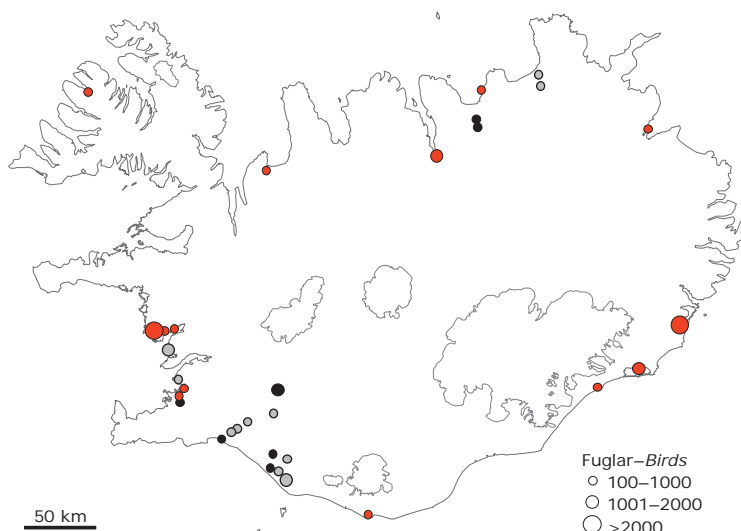
* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Jennifer A. Gill o.fl., óbirt heimild. – *Jennifer A. Gill et al., unpublished.*

² Regína Hreinsdóttir o.fl. 2006.

61. kort. Jaðrakan: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Limosa limosa: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

62. kort. Viðkomustaðir jaðrakana, reglulegir sem óreglulegir, að vorlagi. Rautt táknar leirur og sjávarvogga, svart vötn og annað votlendi inn til landsins og grátt kornakra. – *Staging areas of Limosa limosa in spring (regular as well as irregular). Red depicts mudflats or coves, black lakes or other inland wetlands and grey barley fields.*

Byggt á – *from: Einar Ólafur Þorleifsson 1995, Guðmundur Örn Benediktsson 1995, Jóhann Óli Hilmarsson 2013, J. Gill, óbirt heimild, Jón Magnússon og Sverrir Thorstensen 2005, Tómas G. Gunnarsson o.fl. 2005, óbirt heimild, Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2008, eBird 2012.*

30. mynd. Jaðrakan (*Limosa limosa*). Ljós. Erling Ólafsson.

Fjöruspói *Numenius arquata*

Fjöruspói verpur í Evrópu og Asíu austur til Kína. Hann er hér sjaldgæfur vetrargestur og verpur öðru hverju hér á landi (Whitfield o.fl. 1989, Jóhann Óli Hilmarsson 2017). Nokkrir tugir fugla hafa vetursetu á Suðvestur-, Vestur- og Suðausturlandi og er uppruni þeirra óþekktur.

Fækkað hefur í lykilstofnum fjöruspóa (Pearce-Higgins o.fl. 2017) og er hann nú á heimsválista sem tegund í yfirvofandi hættu (NT) og á Evrópuválista sem tegund í nokkurri hættu (VU), en þar hefur honum fækkað hratt (BirdLife International 2015).

Engir staðir hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægir fyrir fjöruspóa.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: Evrópa = 7.400 fuglar/birds; 2.467 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

English summary: *Numenius arquata* is a rare winter visitor (<100 individuals) in SW- and SA-Iceland and a rare (irregular) breeder. No IBAs are designated for this species.

Spói *Numenius phaeopus*

Spói verpur hér og hvar um norðanverða N-Ameríku, Evrópu og Asíu til Kyrrahafs. Hann er algengur varpflugl á Íslandi og hefur stofninn verið metinn gróflega 250.000 pör (Thorup 2006). Íslenskir spóar teljast til sérstakrar deilitegundar (*Numenius phaeopus islandicus*) sem verpur nær öll hér á landi. Alger farflugl og fer til V-Afríku (Tómas G. Gunnarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 2016), jafnvel í einum áfanga (Alves o.fl. 2016).

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Spói er algengur um allt land en mest er af honum á vesturhellingi landsins (63. kort). Hæsti þéttleiki spóa á láglendi er á graslendi 13,5 pör/km² og í mýravistum

12,2 pör/km². Á hálendi er mest um spóa í móavist 1 par/km². Reiknuð stofnstærð er 256.000 pör og af þeim eru 12.900 eða um 5% ofan 300 m hæðarlínu. Um 28% spóa eru innan mikilvægra fuglasvæða, flestir á Suðurlandsundirlendi, um 15% (65. tafla).

Ólíkt mörgum vaðfluglum, safnast spóinn ekki í stóra hópa. Þar af leiðandi eru engir viðkomustaðir hér á landi sem teljast alþjóðlega mikilvægir fyrir spóa.

Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

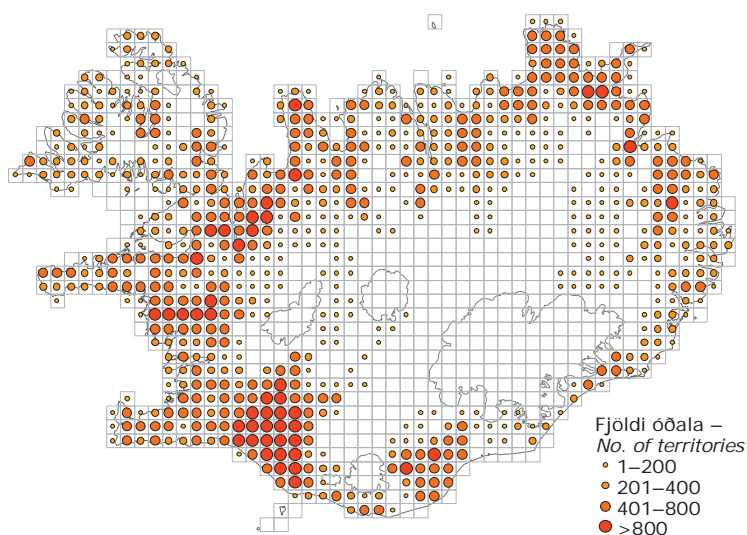
A4 i: Evrópa/V-Afríka = 10.365 fuglar/birds;
3.455 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

65. tafla. Reiknaður fjöldi spóa sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Numenius phaeopus within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (pör)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (pairs)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	4.181	2013	1,6	
Laxárdalsheiði	VOT-V 3	B	3.764	2013	1,5	
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	3.323	2013	1,3	
Skagi	VOT-N 5	B	3.525	2013	1,4	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	7.566	2013	3,0	
Úthérað	VOT-A 3	B	2.903	2013	1,1	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	37.549	2013	14,7	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			8.431	2013	3,3	
Alls – Total			71.242		27,8	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

63. kort. Spói: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpflugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Numenius phaeopus: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: The *Numenius phaeopus* population in Iceland is estimated 256,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 25% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.

Stelkur *Tringa totanus*

Stelkur er varpfugl í Evrópu og Asíu austur til Kína. Hann er algengur varpfugl hér á landi og hefur stofninn verið grófllega metinn 140 þúsund pör (Thorup 2006). Íslenskir fuglar teljast til deilitegundarinnar *T.t. robusta* sem verpur nær öll hér á landi. Nær alger farfugl og hefur vetursetu í löndunum umhverfis Norðursjó. Samkvæmt vetrartalningum í Evrópu hefur stofninn minnkað um 1% á ári frá 1988 (van Roomen o.fl. 2015).

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Stelkur er eindreginn láglendisfugl (64. kort) sem verpur þéttast í ræktarlandi, 10,8 pör/km² og graslendi, 8,6 pör/km². Reiknuð stofnstærð er 75.000 pör og reiknast aðeins rúm 100 pör ofan 300 m hæðarlínu. Graslendisvistir á láglendi eru mikilvægastar fyrir stelka en 25.000 pör reiknast í því vistlendi. Stelkur er sá mófugl sem hefur sterkasta tengingu við landbúnaðarsvæði.

Mest er af stelkum á Suðurlandsundirlendinu eða 16.100 pör, 21% stofns, en alls eru a.m.k. 31% stofnsins innan mikilvægra fuglasvæða (66. tafla).

Engar vetrarstöðvar hér á landi teljast alþjóðlega mikilvægar fyrir stelk en nokkrir viðkomustaðir kunna að ná tölulegum viðmiðum. Í Skarðsfirði töldust t.d. allt að 6.000 fuglar vorið 1988 (Thiedemann 1990) og á leirum í Andakíl voru um 2.500 fuglar í júlí 2001 (Jóhann Ólí Hilmarsson, óbirt heimild) (65. kort).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

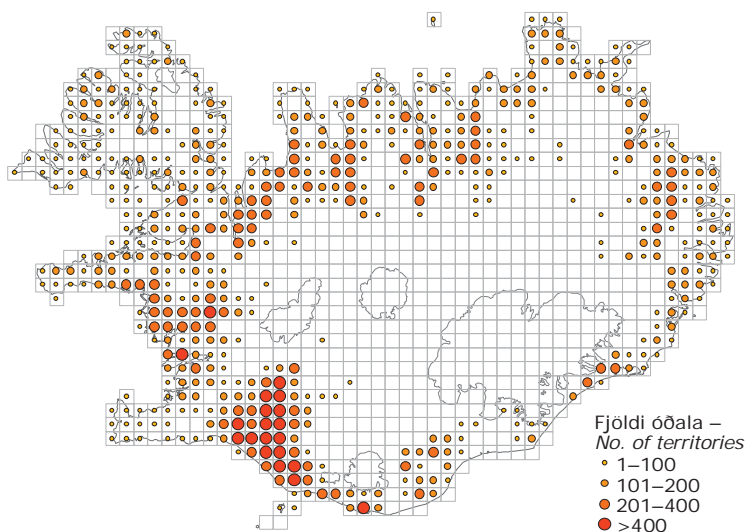
A4 i: Evrópa = 10.590 fuglar/birds; 3.530 pör/pairs (Wetlands International 2016)

B1 i: Ísland/Færeyjar = 2.855 fuglar/birds; 952 pör/pairs (Wetlands International 2016)

66. tafla. Reiknaður fjöldi stelka sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Tringa totanus within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (pör)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (pairs)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	1.280	2013	1,7	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	1.120	2013	1,5	
Úthérað	VOT-A 3	B	798	2013	1,1	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	16.104	2013	21,3	
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			4.233	2013	5,6	
Alls – <i>Total</i>			23.535		31,2	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

64. kort. Stelkur: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Tringa totanus: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: *The Tringa totanus population in Iceland is estimated 75,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 31% may nest in IBAs. No such areas are specifically designated for this species, but two staging sites are close to meeting the criteria.*

65. kort. Staðir þar sem stórir hópar stelka hafa sést að vori og síðsumars (tekið saman af Náttúrufræðistofnun Íslands). – Sites where high numbers of *Tringa totanus* have been observed in spring and late-summer in Iceland (compiled by IINH).

Tildra *Arenaria interpres*

Tildra verpur við Eystrasalt og í N-Skandinavíu en að öðru leyti í heimskaotalöndum umhverfis norðurland jarðar. Hún fer hér um á leið sinni til og frá varpstöðvum á Grænlandi og í NA-Kanada og hefur sá stofn aðallega vetursetu í V-Evrópu. Er hann metinn 100–200 þúsund fuglar að vetrarlagi, framreiknað út frá áætluðum varpstofni, og hefur fuglunum fjölgað um 1% á ári frá 1988 (van Roomen o.fl. 2015). Tildran sést víða um land á vori (66. mynd) og bentu talningar til þess að um 40.000 fuglar hefðu viðdvöl í fjörum landsins í maí 1990 (Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993). Tildra er einnig vetrargestur á Ísland, einkum suðvestan-

lands. Hefur þeim fuglum fækkað mikið á síðustu árum (Náttúrufræðistofnun, vetrarfuglatalningar).

Nokkur svæði teljast örugglega alþjóðlega mikilvægir viðkomustaðir fyrir tildru (67. kort, 67. tafla).

Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

A4 i: NA-Kanada/Grænland/Ísland/Evrópa/Afrika = 2.365 fuglar/birds (Wetlands International 2016)

B1 i: A4 i

67. tafla. Mikilvæg viðkomusvæði tildru að vori. – Important staging areas of *Arenaria interpres* in spring in Iceland.

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af farl. stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Breiðafjörður ¹	FG-V 11	P	10.000	1990	6,7	A4i, B1i
Tjörnes ²	FG-N 3	P	1.445	2008	1,0	A4i, B1i
Melrakkasletta ³	FG-N 4	P	10.000	2011	6,7	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

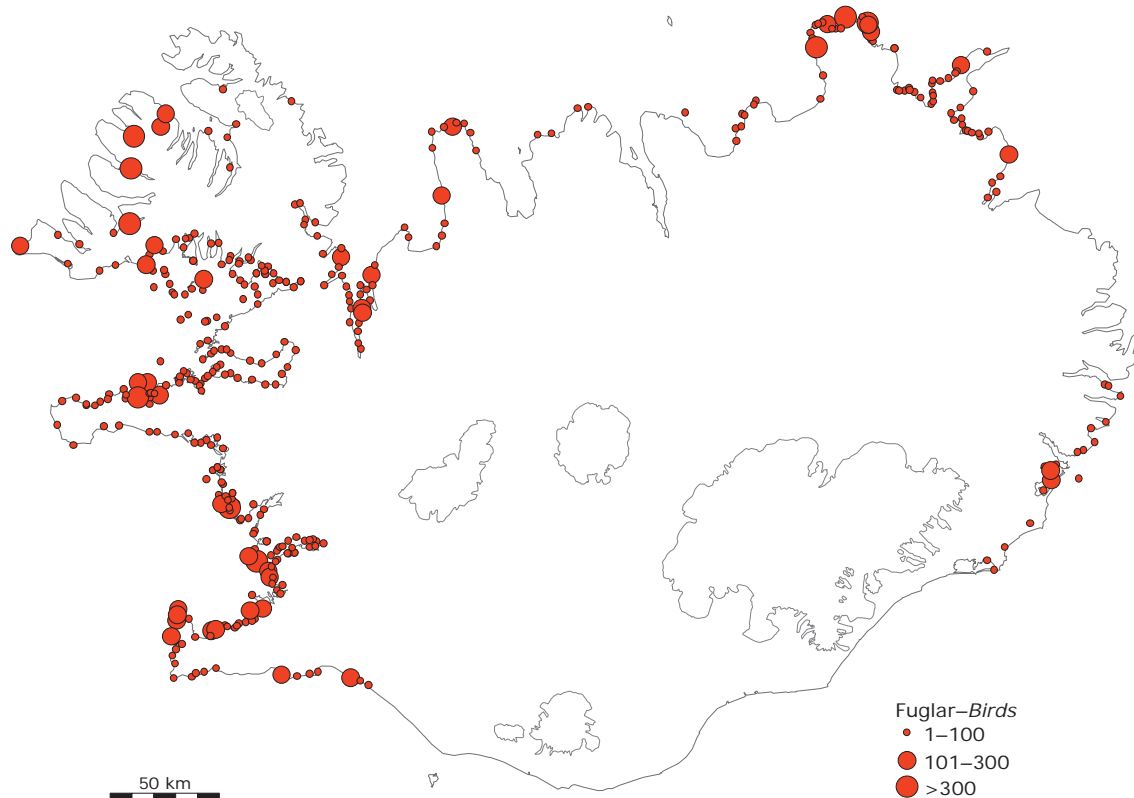
¹ Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993.

² Þorkell Lindberg Þórarinnsson og Aðalsteinn Örn Snæþórsson 2008.

³ Guðmundur Örn Benediktsson, óbirt heimild. – Guðmundur Örn Benediktsson, unpublished.

English summary: *Arenaria interpres* is a common passage migrant in Iceland (40,000 estimated in spring 1990) and a rather rare winter visitor. Three IBAs are designated for this species.

66. kort. Fjöldi og dreifing tildra sem sáust í maí 1990 (byggt á Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993). – Number and distribution of *Arenaria interpres* seen in May 1990 (from Guðmundur A. Guðmundsson and Arnþór Garðarsson 1993).

67. kort. Staðir þar sem stórir hópar af tildru sjást reglulega á vorin (byggt á Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993, Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2008, Guðmundur Örn Benediktsson, óbirt heimild). – Sites where *Arenaria interpres* congregate in large numbers in spring in Iceland (from Guðmundur A. Guðmundsson and Arnþór Garðarsson 1993, Þorkell Lindberg Þórarinnsson et al. 2008, Guðmundur Örn Benediktsson, unpublished source).

Þórshani *Phalaropus fulicarius*

Þórshani verpur víða í heimskautalöndum umhverfis norðurhvel jarðar. Hann er hér sjaldgæfur varpfugl og var stofninn áætlaður 120 pör árið 2005 (Yann Kolbeinsson 2011). Þórshani er alger farfugl og er ekki vitað hvar hann dvelur á vetrum.

Engin alþjóðleg töluleg viðmið hafa verið skilgreind

til að meta mikilvægi svæða fyrir þórshana (Heath og Evans 2000). Stofninn hér er sáralítill miðað við áætlaðan heimsstofn sem er talinn a.m.k. 1.350 þúsund einstaklingar (Wetlands International 2016).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

A3: *Arctic*

English summary: *Phalaropus fulicarius is a rare breeding bird in Iceland with 120 pairs in 2005. No IBAs are designated for this species.*

Óðinshani *Phalaropus lobatus*

Óðinshani verpur umhverfis norðurhvel jarðar, þar á meðal í N-Evrópu. Hann er allalgengur varpfugl í auðugu votlendi víða um land og hefur stofninn verið gróflega metinn 50.000 pör (Thorup 2006). Það er samdóma álit manna að óðinshana hafi fækkað verulega hér síðan um 1960 en litlar tölulegar upplýsingar eru fyrir hendi. Óðinshani er alger farfugl og voru vetrarstöðvar óþekktar til skamms tíma en merkingar með dægurrítum hafa sýnt að fuglar hér og í Skotlandi dveljast við strendur Perú og Ekvador á vetrum (Yann Kolbeinsson o.fl. 2015, óbirt heimild).

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Útbreiðslukortið (68. kort) endurspeglar líklega hlutfallslega dreifingu óðinshana þar sem votlendi á hásléttum Austurlands: Jökuldalsheiði, Fljótaldalsheiði og Vesturöræfi skora hátt, sem og Arnarvatnsheiði fyrir vestan. Þéttleiki

óðinshana mælist illa því þeir eru víða hnappdreifðir og auk þess oft erfitt að túlka varpatferli þeirra. Úttektin gaf aðeins 10.400 pör, nokkuð jafnskipt neðan og ofan 300 m hæðarlínu og gætu um 28% þeirra orpið innan mikilvægra fuglasvæða (68. tafla)

Engin töluleg viðmið hafa verið tilgreind til að skilgreina mikilvæg fuglasvæði fyrir óðinshana (Heath og Evans 2000). Mörg hundruð og jafnvel þúsundir fugla safnast saman síðsumars á strandvötn hér og hvar um landið og eins á sjó. Langt fram eftir síðustu öld var t.d. gríðarleg mergð óðinshana á Mývatni á þessum árstíma.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

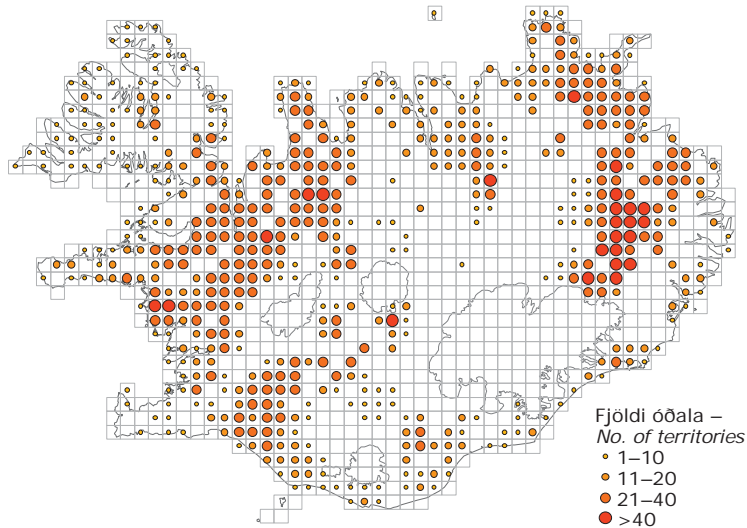
A3: *Arctic*

68. tafla. Reiknaður fjöldi óðinshana sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Phalaropus lobatus within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Lóngufjörur	FG-V 10	B	175	2013	1,7	
Laxárdalsheiði	VOT-V 3	B	185	2013	1,8	
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	466	2013	4,5	
Víðidalstunguheiði–Blanda	VOT-N 2	B	113	2013	1,1	
Skagi	VOT-N 5	B	159	2013	1,5	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	163	2013	1,6	
Vatnajökulspjóðgarður	VOT-N 15	B	164	2013	1,6	
Jökuldalsheiði	VOT-A 2	B	313	2013	3,0	
Úthérað	VOT-A 3	B	115	2013	1,1	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	714	2013	6,8	
Önnur mikilv. svæði – <i>Other important areas</i>			373	2013	3,6	
Alls – <i>Total</i>			2.940		28,2	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *The Phalaropus lobatus population in Iceland is estimated 10,400 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 28% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.*

68. kort. Óðinshani: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Phalaropus lobatus*: *distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

31. mynd. Óðinshani (*Phalaropus lobatus*). Ljósmynd. Erling Ólafsson.

Spörfuglar**Þúfutittlingur *Anthus pratensis***

Þúfutittlingur verpur í norðanverðri Evrópu og hefur vetursetu sunnar í álfunni og í N-Afríku. Hér verpur hann í grónu landi um land allt og er afar algengur. Gískað hefur verið á að varpstofninn á Íslandi sé 500.000–1.000.000 pör (Umhverfissráðuneytið 1992) sem er í góðu samræmi við mat á stofni þúfutittlings á láglandi <200 m h.y.s., út frá búsvæðavali og þéttleikamælingum eða um 545 þúsund pör (Tómas G. Gunnarsson o.fl. 2007).

Þúfutittlingum hefur fækkað og eru þeir því bæði á heims- og Evrópuváklista sem tegund í yfirvofandi hættu (NT; BirdLife International 2015). Stofnþróun hér á landi er óþekkt.

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Þúfutittlingur verpur einkum á láglandi en finnst þó í allt að

600 m hæð yfir sjó (69. kort). Reiknuð stofnstærð er 1.516.000 pör. Mestur er þéttleikinn í graslendi 78,4 pör/km², í mýravistum 69,2 pör/km² og í lúpínu 67,4 pör/km². Mikilvægustu vistgerðir/vistlendi eru móavist, 563.000 pör, og mýravistir, 318.000 pör. Um 28% þúfutittlinga reiknast innan mikilvægra fuglasvæða og munar þar mestu um Suðurlandsundirlendi, 14% (69. tafla). Skv. þessu er þúfutittlingur algengasti mófugl landsins og e.t.v. algengasti fugl landsins nú um stundir í ljósi þess hve lunda hefur fækkað mikið á síðustu árum (sbr. bls. 34).

Engin mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir þúfutittling á Íslandi.

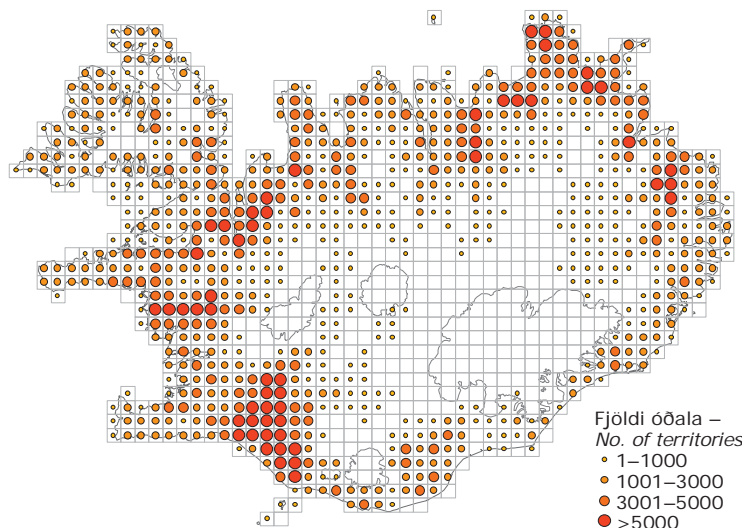
Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

B3: Species of European conservation concern (category 4)

69. tafla. Reiknaður fjöldi þúfutittlinga sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Anthus pratensis within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (pör)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (pairs)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	26.049	2013	1,7	
Laxárdalsheiði	VOT-V 3	B	21.571	2013	1,4	
Arnarvatnsheiði	VOT-N 1	B	17.869	2013	1,2	
Skagi	VOT-N 5	B	20.663	2013	1,4	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	51.756	2013	3,4	
Úthérað	VOT-A 3	B	18.108	2013	1,2	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	214.543	2013	14,2	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			48.594	2013	3,2	
Alls – Total			419.153		27,7	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

69. kort. Þúfutittlingur: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Anthus pratensis: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: *Anthus pratensis* is one of the most common birds in Iceland. The population is estimated one and a half million pairs based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 28% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.

Mariuerla *Motacilla alba*

Mariuerla er útbreiddur varpfugl í Evrópu og Asíu til Kyrrahafs og verpur auk þess í Marokkó og vestast í Alaska. Hér verpur hún strjált á láglendi um land allt og á stöku stað á hálendinu, einkum við mannabústaði en einnig meðfram ám og í sjávarklettum. Giskað hefur verið á að varpstofninn telji 20.000–50.000 pör (Umhverfissráðuneytið 1992) og fara allir fuglarnir til Afríku sunnan Sahara á veturna.

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Mariuerla virðist vera algengust á suðvestanverðu landinu (70. kort). Hún er mjög tengd landbúnaði og oft sagt að eitt mariuerlupar sé á hverjum bæ. Reiknuð stofnstærð er aðeins um 3.700 pör sem örugglega er verulegt vanmat. Þéttleikinn er mestur í ræktar-

landi 0,6 pör/km², en á graslendi, í hraunavist og moslendi eru 0,3 pör/km². Mikilvægustu vistlendi og landgerðir fyrir stofninn eru ræktarland, 1.018 pör, og graslendi, 778 pör. Tekið skal fram að engar mælingar voru gerðar í þéttbylí þar sem mariuerlur eru oft algengar. Mest af mariuerlum telst vera á Suðurlandsundirlendi, 21% stofns, en 8% reiknast á öðrum mikilvægum fuglasvæðum (70. tafla).

Engin mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir mariuerlu á Íslandi.

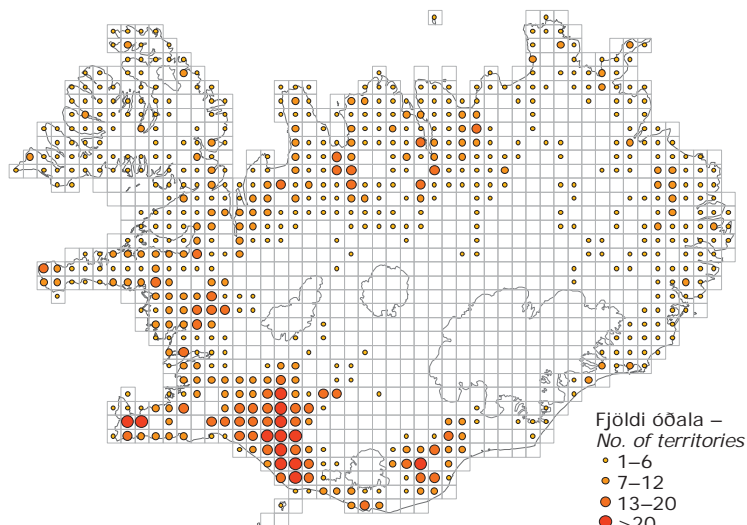
Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

Engin/none

70. tafla. Reiknaður fjöldi mariuerla sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Motacilla alba within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	42	2013	1,1	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	41	2013	1,1	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	767	2013	21,0	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			216	2013	5,9	
Alls – Total			1.066		29,2	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

70. kort. Mariuerla: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Motacilla alba: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: The *Motacilla alba* population in Iceland is estimated 1,100 pairs based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution. However, this is most likely a gross underestimate. No IBAs are designated for this species.

Músarrindill *Troglodytes troglodytes*

Músarrindill verpur í Evrópu, nyrst í Afríku og hér og hvar í Asíu til Kyrrahafs. Stofn sem verpur í N-Ameríku er nú talinn til sérstakrar tegundar (*T. hymalis*). Músarrindill er strjáll varpfugl víða á láglandi, langmest í birkikjarri og birkiskógum en einnig sums staðar í grónum urðum, sjávarbjörgum og síðustu ár í skógræktarreitum. Giskað hefur verið á að varpstofninn sé 3.000–5.000 pör (Náttúrufræðistofnun Íslands 2000). Varpútbreiðslan hefur eitthvað aukist á seinni árum og fuglum hugsanlega fjölgað, nú verpa þeir t.d. allvíða í jaðri höfuðborgarsvæðisins. Íslenskir músarrindlar eru taldir sérstök deilitegund (*Troglodytes troglodytes islandicus*; Amouret o.fl. 2016a) og eru algerir staðfuglar. Samkvæmt stopulum athugunum í Mývatnssveit á árunum 1961–2000 sveiflaðist stofninn þar mikið og virtust þær breytingar tengjast meðalhita undangengins vetrar (Bengtson 2004). Vetrarfuglatalningar Náttúrufræðistofnunar sýna

einnig miklar sveiflur, en stofnvístala 1952–2014 hefur vaxið nokkuð samfellt frá því upp úr 1990.

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Músarrindill er eindreginn skóglendis- og láglandisfugl. Reiknuð stofnstærð er aðeins 1.100 pör sem er örugglega verulegt vanmat. Útbreiðslukortið (71. kort) endurspeglar dreifingu birkikjars og þar sem músarrindlar verpa einnig sums staðar í ræktuðum skógi er útbreiðslan á síðari árum líklega vanskrað. Um 18% músarrindla reiknast innan mikilvægra fuglasvæða (71. tafla).

Engin mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir músarrindil á Íslandi.

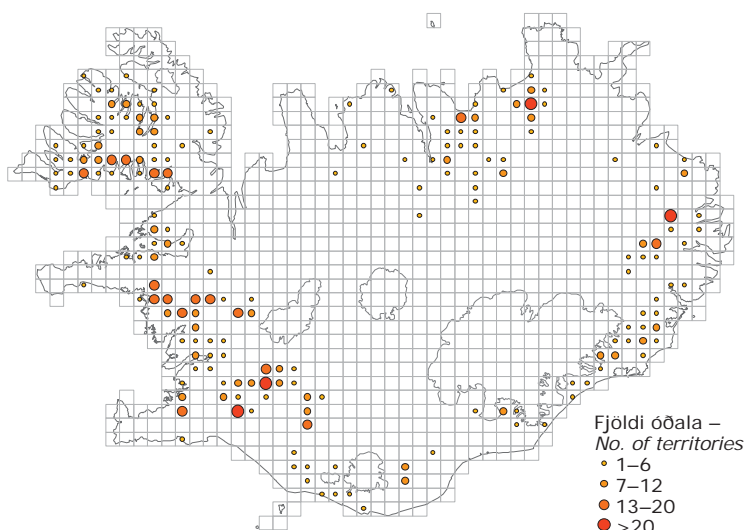
Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

Engin/none

71. tafla. Reiknaður fjöldi músarrindla sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Troglodytes troglodytes within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (pör)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (pairs)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	25	2013	2,3	
Vatnajökulsþjóðgarður	VOT-N 15	B	11	2013	1,0	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	149	2013	13,7	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			13	2013	1,2	
Alls – Total			198		18,1	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

71. kort. Músarrindill: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Troglodytes troglodytes: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: The *Troglodytes troglodytes* population in Iceland is estimated 1,100 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution. However, this is most likely a gross underestimate. No IBAs are designated for this species.

Steindepill *Oenanthe oenanthe*

Steindepill verpur frá NA-Kanada um Evrópu, norðanverða Asíu til Kyrrahafs og einnig í Alaska og NV-Kanada. Hann er algengur og útbreiddur varpflugl hér á landi og hefur verið giskað á að varpstofninn sé 20.000–50.000 pör (Asbirk o.fl. 1997). Sama deilitegundin *Oenanthe o. leucorhoa* verpur hér, á Grænlandi og í NA-Kanada og fara þeir síðastnefndu hér um. Vetrarstöðvar steindepla eru í V-Afríku.

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Steindepill er algengur varpflugl á láglandi og verpur víða langt inn til landsins (72. kort). Þéttleikinn er mestur í hrauna-vistlendum á láglandi, 11,6 pör/km². Á hálandi er

þéttleiki lágur, 0,2 pör/km² í hrauna- og mosavistlendum. Reiknuð stofnstærð er 53.000 pör. Hraunin á Reykjaneskaga, Skaftáreldahraun og hraun í Snæfellsnesþjóðgarði eru mikilvæg varpsvæði. Um 27% steindepla reiknast innan mikilvægra fuglasvæða (72. tafla).

Engin mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir steindepla á Íslandi.

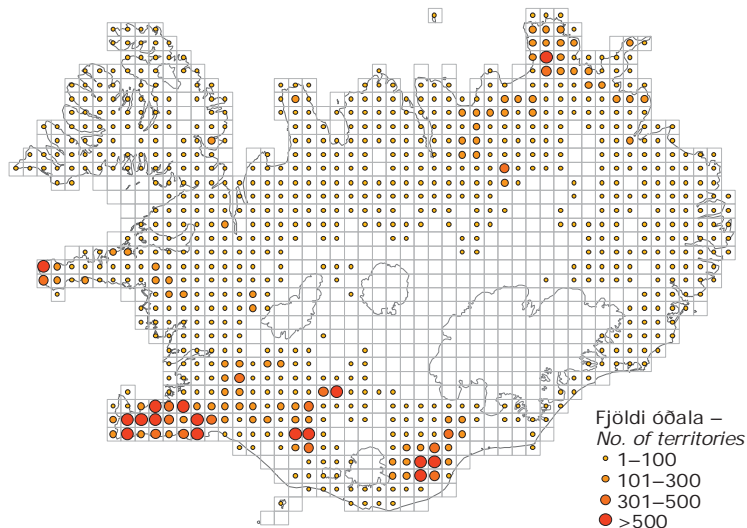
Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

Engin/none

72. tafla. Reiknaður fjöldi steindepla sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Oenanthe oenanthe within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði	Svæðisnúmer	Árstími	Fjöldi (pör)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Area	Area code	Season	Number (pairs)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	2.565	2013	4,9	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	8.502	2013	16,2	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			3.058	2013	5,8	
Alls – Total			14.125		26,9	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

72. kort. Steindepill: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Oenanthe oenanthe: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: The *Oenanthe oenanthe* population in Iceland is estimated 53,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 27% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.

Svartpröstur *Turdus merula*

Svartpröstur er varpfugl í Evrópu, N-Afríku og vestast í Asíu. Auk þess verpa innfluttir stofnar víða í Eyjaálfu. Hann hefur lengi verið þekktur hér sem flækingsfugl og sjaldgæfur vetrargestur. Svartpröstur náði fótfestu hér á landi sem varpfugl í kjölfar mikillar göngu vorið 2000. Svartpröstur er nú algengur varpfugl í þéttbýli á Suðvesturlandi og verpur auk þess hér og hvar á Suður-, Vestur- og Norðurlandi. Er líklega alger staðfugl og sáust yfir 2.000 fuglar í vetrarfuglatalningu Náttúrufræðistofnunar um áramótin 2016/2017. Varpstofninn gæti verið nokkur þúsund pör.

Engin mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir svartpröst á Íslandi.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

B3: *Species of European conservation concern (category 4)*

English summary: *Turdus merula* used to be a common fall and winter visitor and an irregular or scarce breeder. Following a large influx in 2000, it has been gradually spreading from the stronghold in SW-Iceland; the population may be several thousand pairs. No IBAs are designated for this species.

32. mynd. Svartpröstur (*Turdus merula*). Ljós. Erling Ólafsson.

33. mynd. Skógarpröstur (*Turdus iliacus*). Ljós. Erling Ólafsson.

Skógarpröstur *Turdus iliacus*

Skógarpröstur verpur í Evrópu og Asíu, langleiðina til Kyrrahafs. Hann er algengur hér og útbreiddur á láglendi um land allt. Giskað hefur verið á að stofninn sé 100.000–200.000 pör (Asbirk o.fl. 1997). Íslenskir skógarprestir teljast sérstök deilitegund (*Turdus iliacus coburni*) og eru þeir að langmestu leyti farfuglar. Veturseta fer þó vaxandi og sjást nú þúsundir fugla í árlegum vetrarfuglatalningum Náttúrufræðistofnunar, einkum í þéttbýli suðvestanlands.

Skógarpröstum hefur fækkað töluvert í Evrópu og eru nú bæði á heims- og Evrópuváklist (NT; BirdLife International 2015). Stofnþróun á Íslandi er óþekkt en varpkjörlendi hefur vaxið til muna með aukinni ræktun garða og skóga.

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Skógarpröstur er láglendisfugl (73. kort) og verpur þéttast í skógvistum, 46,4 pör/km², lúpinu, 21 par/km², og ræktarlandi, 9,1 par/km². Reiknaður stofn er 165.000 pör og eru aðeins 0,4% hans talinn vera ofan 300 m hæðarlínu. Skógvistlendi er að vonum mikilvægast fyrir þessa tegund, en þar eru 82.200 pör, 50% stofnsins. Um 24% skógarprasta reiknast innan mikilvægra fuglasvæða (73. tafla).

Engin mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir skógarpröst á Íslandi.

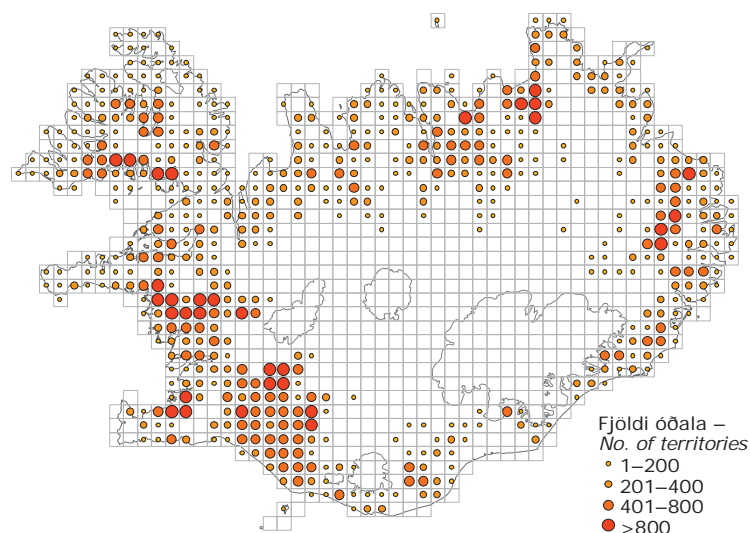
Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

B3: *Species of European conservation concern* (category 4) – wintering

73. tafla. Reiknaður fjöldi skógarprasta sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding *Turdus iliacus* within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	3.291	2013	2,0	
Melrakkaslétta	FG-N 4	B	2.437	2013	1,5	
Úthérað	VOT-A 3	B	1.771	2013	1,1	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	26.615	2013	16,1	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			6.225	2013	3,8	
Alls – Total			40.339		24,4	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

73. kort. Skógarpröstur: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Turdus iliacus: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.*

English summary: *The *Turdus iliacus* population in Iceland is estimated 165,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 25% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.*

Glókollur *Regulus regulus*

Glókollur verpur í Evrópu og víða í Asíu austur til Japans. Hann nam hér land upp úr 1995 og breiddist hratt út næstu árin eða allt til 2004 og virtist njóta góðs af sitkalúsafaraldri sem geisaði á þessum árum. Þá hafði hann náð fótfestu í barrskógarreitum um land allt (Róbert A. Stefánsson og Sigrún Bjarnadóttir 2005). Stofninn hrundi haustið 2005 en hefur vaxið síðan, með einhverjum sveiflum (Náttúrufræðistofnun, vetrarfuglatalningar). Er staðfugl að öllum líkindum og telur stofninn væntanlega þúsundir para þegar hann er stærstur.

Engin mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir glókoll á Íslandi.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

B3: *Species of European conservation concern (category 4)*

English summary: *Regulus regulus colonized Iceland in the late 1990s and breeds widely in conifer plantations. The population shows large scale fluctuations and may peak at some thousands of pairs. No IBAs are designated for this species.*

Stari *Sturnus vulgaris*

Stari verpur nú víða um heim eftir að hafa verið fluttur frá upphaflegum heimkynnum í Evrasíu. Hann náði fótfestu í Hornafirði upp úr 1940, byrjaði að verpa í Reykjavík upp úr 1960 (Skarphéðinn G. Þórisson 1981) og hefur breiðst út víða um land í nokkrum bylgjum. Verpur aðallega í þéttbýli en einnig víða til sveita og eins síðustu árin í klettum suðvestanlands. Giskað var á að íslenski varpstofninn væri 3.000–4.000 pör kringum aldamótin (Náttúrufræðistofnun Íslands 2000). Sennilega hefur það verið vanmat þá og þar sem fuglum hefur fjölgað og þeir

breiðst út síðan, má fullyrða að nú verpi hér a.m.k. 10.000 pör. Starinn er staðfugl.

Engin mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir stara á Íslandi.

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

Engin/*none*

English summary: *Sturnus vulgaris colonized Iceland in the 1940s and is most common in the urban areas in the Southwest. The population is unknown, but is probably >10,000 pairs. No IBAs are designated for this species.*

34. mynd. Stari (*Sturnus vulgaris*).
Ljós. Erling Ólafsson.

Auðnutittlingur *Carduelis flammea*

Auðnutittlingur er útbreiddur varpflugl í norðlægum löndum. Hér verpur hann eingöngu í trjám og hefur fjölgað með aukinni trjá- og skógrækt (Einar Ó. Þorleifsson 2015). Stofnstærð er óþekkt en gískað hefur verið á 10.000–30.000 pör (Asbirk o.fl. 1997). Grænlenkir auðnutittlingar fara hér um og hafa e.t.v. vetursetu. Íslenskir fuglar eru auðþekktir á útliti og mælingum en áhöld eru um hvort telja beri þá sem sérstaka deilitegund (Amouret o.fl. 2015, 2016b). Staðflugl en flakkar mikið um innanlands á veturnum.

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Útbreiðsla auðnutittlings (74. kort) endurspeglar fyrst og fremst dreifingu birkikjarrs líkt og útbreiðsla músarrindils.

Varpkjörlendið eykst ár frá ári með stækkandi skógarreitum og vaxandi trjárækt, útbreiðslan er því örugglega vanskrað. Mest er af auðnutittlingum í skógvistum, 20,4 pör/km², eða 25.500 pör sem eru 82% af reiknuðum heildarstofni upp á 31.200 pör. Um 22% auðnutittlinga reiknast innan mikilvægra fuglasvæða (74. tafla).

Engin mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir auðnutittling á Íslandi.

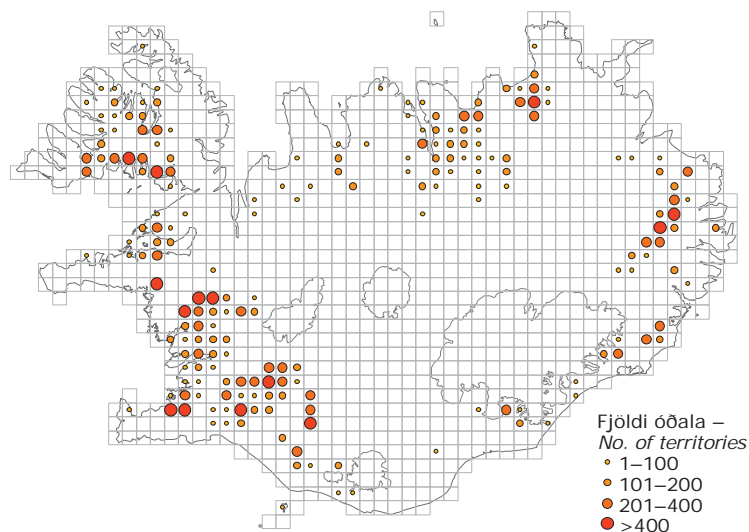
Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

Engin/none

74. tafla. Reiknaður fjöldi auðnutittlinga sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding *Carduelis flammea* within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Borgarfjörður–Löngufjörur	FG-V 10	B	393	2013	1,3	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	5.203	2013	16,7	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			1.106	2013	3,5	
Alls – Total			6.702		21,5	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

74. kort. Auðnutittlingur: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Carduelis flammea: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitats, mostly in 2012–2013.*

English summary: The *Carduelis flammea* population in Iceland is estimated 31,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 22% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.

Snjótittlingur *Plectrophenax nivalis*

Snjótittlingur er afar útbreiddur nyrst á hnettinum og hér verpur hann víða og er tiltólulega algengur varpfugl, einkum á hálendinu og á annesjum. Íslenskir fuglar teljast til sérstakrar deilitegundar (*Plectrophenax nivalis insulae*) og virðast vera staðfuglar að mestu leyti. Giskað hefur verið á að íslenski snjótittlingastofninn sé 50.000–100.000 pör (Umhverfissráðuneytið 1992). Auk íslenskra varpfugla er líklegt að grænenskir snjótittlingar hafi hér vetursetu og eins fara þeir hér um á leið sinni til og frá vetrarstöðvum á Bretlandseyjum. Snjótittlingum hefur greinilega fækkað í lágsveitum eftir aldamótin 2000, t.d. suðvestanlands og sums staðar á hálendinu, svo sem í Veiðivötnum (Örn Óskarsson, óbirt heimild). Staðfugl að mestu en hingað koma og fara um fuglar frá Grænlandi og e.t.v. víðar.

Dreifing og þéttleiki eftir vistlendum: Snjótittlingur er útbreiddasti mófugl landsins og er talinn verpa í 1.056 af tæplega 1.200 reitum (75. kort). Reiknaður stofn er 136.000 pör og eru aðeins 17% stofnsins á láglandi. Á láglandi er mestur þéttleiki í skriðuvistum,

6,9 pör/km², og mosavistum, 2,2 pör/km². Á hálendi er þéttleiki mestur í hraunavistum, 5,9 pör/km², og mosavistum, 2,5 pör/km². Melavistgerðir eru engu að síður mikilvægastar á hálendinu sökum víðáttu. Við útreikninga var notuð hefðbundin flokkun vistgerða í vistlendi og þar var eyðihraunavist tekin með öðrum hraunavistum. Þessi aðferð ofmetur stofnstærð, gefur skekka mynd á útbreiðslukorti og gerir mikilvægi Ódáðahrauns t.d. alltof mikið fyrir snjótittling. Að sama skapi virðist nánast ekkert snjótittlingsvarp í Breiðafjarðareyjum. Þeir eru þó víða allgengir þar en engar mælingar voru gerðar í þeim vistgerðum sem eru ríkjandi þar, m.a. sjávarkletta- og eyjavist. Um 18% snjótittlinga reiknast innan mikilvægra fuglasvæða (75. tafla).

Engin mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir snjótittling á Íslandi.

Viðmið: IBA criteria (1. tafla, 2. viðauki)

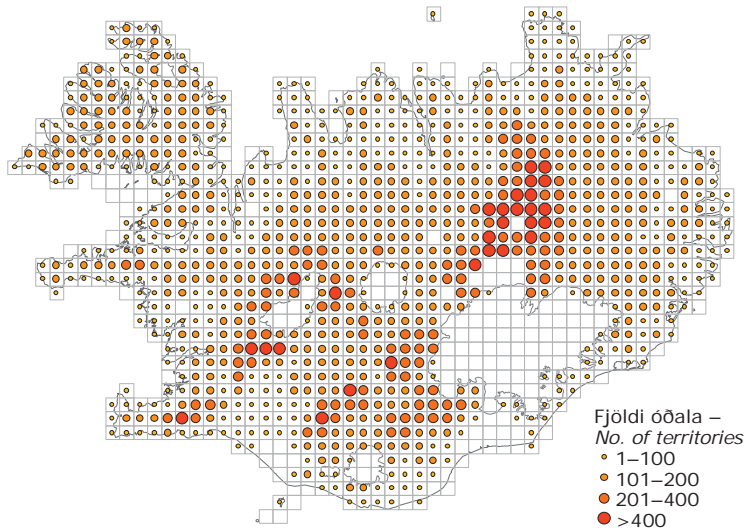
A3: Biome restricted species (Arctic)

75. tafla. Reiknaður fjöldi snjótittlinga sem gæti orpið á þeim mikilvægu fuglasvæðum þar sem >1% íslenska stofnsins er að finna (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Calculated number of breeding Plectrophenax nivalis within important bird areas with >1% of the Icelandic population (from IINH, unpublished data).*

Svæði Area	Svæðisnúmer Area code	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Arnarnatnsheiði	VOT-N 1	B	2.424	2013	1,8	
Vatnajökulsþjóðgarður	VOT-N 15	B	13.711	2013	10,1	
Jökuldalsheiði	VOT-A 2	B	1.490	2013	1,1	
Suðurlandsundirlendi	VOT-S 3	B	2.324	2013	1,7	
Önnur mikilv. svæði – Other important areas			4.167	2013	3,1	
Alls – Total			24.116		17,7	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: The *Plectrophenax nivalis* population in Iceland is estimated 136,000 pairs, based on measured densities in different habitat types and known and probable distribution; 18% may nest in IBAs, but such areas are specifically designated for this species.

75. kort. Snjótittlingur: útbreiðsla og reiknaður fjöldi óðala í hverjum 10×10 km reit, byggt á þéttleika varpfugla í vistlendum, aðallega 2012–2013. – *Plectrophenax nivalis*: distribution and calculated number of territories within each 10×10 km grid, based on densities of breeding birds in different habitat type classes, mostly in 2012–2013.

35. mynd. Snjótittlingur (*Plectrophenax nivalis*). Ljós. Erling Ólafsson.

36. mynd. Bjargdúfa (*Columba livia*).
Ljós. Erling Ólafsson.

Aðrir fuglar – *Other birds*

Margar tegundir, sem dvelja hér reglulega og verpa jafnvel, uppfylla ekki skilyrði þegar meta skal mikilvæg svæði fyrir þær. Þetta eru aðallega sjaldgæfir eða óreglulegir varpfuglar og eins ýmsir gestir sem eru það fálíðaðir að búsvæði þeirra hér ná ekki alþjóðlegum verndarviðmiðum.

Bjargdúfa *Columba livia*

Dúfur verpa í hundraðatali í klettum hér og hvar frá Seyðisfirði og suður og vestur um í Fljótshlíð (Jóhann Óli Hilmarsson 2011, Hjálmar A. Jónsson 2013). Nýlega fundust dúfur í Reykjafjalli í Ölfusi (Hlynur Óskarsson, óbirt heimild). Elsta heimildin um þetta dúfnavarp er frá Norðfirði um 1970 (Hjörleifur Guttormsson 2005) og hefur varpstöðum og fuglum fjölgað mikið frá aldamótum (Náttúrufræðistofnun, vetrarfuglatalningar). Uppruni þessara fugla er óviss, en sums staðar þykir nær öruggt að þeir séu afkomendur húsdúfna. Þeir hegða sér eins og bjargdúfur og eru flestir þannig í útliti en hafa verður í huga að náttúruval stuðlar afar hratt að þróun bjargdúfueinkenna hjá húsdúfum sem leggjast út (Leiss og Haag-Wackernagel 1999).

Viðmið: *IBA criteria* (1. tafla, 2. viðauki)

Engin/*none*

Tugir fuglategunda hafa orpið hér einu sinni eða oft og nokkrar eru á mörkum þess að flendast hér sem reglulegir varpfuglar, eins og skógarsnípa (Bjarni Diðrik Sigurðsson og Borgþór Magnússon 2004), fjallkjói (Daniel Bergmann 2008), eyrugla (Daniel

Bergmann 2005), barrfinka (Jóhann Óli Hilmarsson 2017) og krossnefur (Daniel Bergmann 2009). Eðli málsins samkvæmt uppfylla þessar tegundir ekki viðmið fyrir mörkun alþjóðlega mikilvægra svæða.

Gráskrofa er árlegur sumargestur við sunnanvert landið og hettuskrofa er það sennilega einnig en hún heldur sig yfirleitt dýpra (The Icelandic Birding Pages 2016). Sumarið 2016 brá svo við að hettuskrofur sáust hér við land hundruðum saman á grunnslóð. Lítil þekking er á dreifingu þessara fugla á hafsvæðinu kringum Ísland og eru því engar forsendur til að meta þýðingu hafsvæða fyrir þessar tegundir fremur en aðra sjófugla hér við land (sjá *Sjófuglar*, bls. 15). Þetta gildir einnig um ískjóa og fjallkjóa sem fara hér um vor og haust og halda sig fyrst og fremst til hafsins (The Icelandic Birding Pages 2016) og eins þernumáf sem fer reglulega um íslensku fiskveiðilögsöguna milli Íslands og Grænlands (Stenhouse 2012). Sportittlingur fer hér einnig um í einhverjum mæli vor og haust, aðallega suðvestanlands, og hefur orpið hér stöku sinnum (McNair o.fl. 2008).

Æðarkóngur og hvinönd eru fremur fálíðaðir vetrargestir (Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar; skýrslur um sjaldgæfa fugla í *Blika*). Ekkert bendir til þess að fjöldi þeirra hér nái alþjóðlegum viðmiðum fyrir mikilvæg fuglasvæði. Haftyrðill er einnig árviss og stundum mjög algengur hér við land á vetrum og var sjaldgæfur varpfugl fram á síðasta áratug 20. aldar.

English summary: *Other birds:* In addition to those already dealt with in this report, many species occur regularly in Iceland but are far from meeting IBA criteria. Among them is *Columba livia* (domestica) of uncertain origin which has bred in cliffs in East, and South-Iceland from the 1970s and 1990s respectively. Also *Scolopax rusticola*, *Stercorarius longicaudus*, *Carduelis spinus*, *Asio otus*, and *Loxia curvirostra* which have bred regularly in Iceland in the past decade.

SAMANTEKT UM MIKILVÆG FUGLASVÆÐI – OVERVIEW OF IMPORTANT BIRD AREAS (IBA)

Í þessu riti er fjallað um 121 mikilvægt fuglasvæði og eru flest þeirra sjófuglabyggðir (76. kort, 5. viðauki). Slíkt kemur ekki á óvart enda eru sjófuglastofnar hér margir hverjir mjög stórir í alþjóðlegu samhengi, þekking á mörgum þeirra tiltölulega góð og yfirleitt er auðveldara að afmarka sjófuglabyggðir en önnur mikilvæg fuglasvæði.

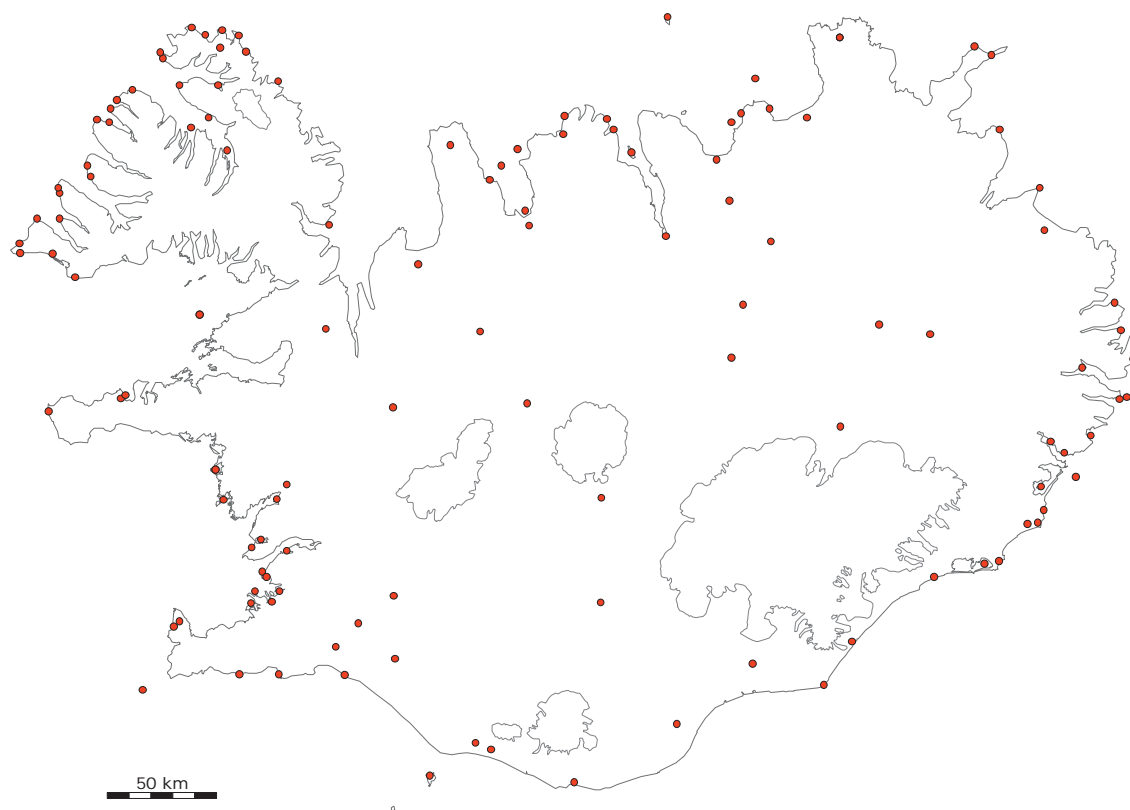
Tæplega helmingur svæðanna eða 55 hafa verið skilgreind áður sem mikilvæg fuglasvæði, eru friðlýst, á Náttúruminjakrá eða votlendisskrá og þá vegna auðugs fuglalífs að hluta eða öllu leyti. Um 65 mikilvæg fuglasvæði hafa hins vegar ekki verið skilgreind áður.

Mikilvæg fuglasvæði er að finna í 65 af 74 sveitarfélögum landsins eða í 88% þeirra (6. viðauki). Ríflega þriðjungur sveitarfélaga (25) er með eitt mikilvægt svæði innan sinna marka og 12 (16%) eru með tvö. Langflest mikilvæg fuglasvæði eru innan marka Ísafjarðarbæjar (19) og munar þar mest um stóru fýlabyggðirnar sem eru á þeim slóðum. Tíu svæði eru í Hornafirði og níu í Vesturbyggð og Skagafirði.

Flest mikilvæg svæði eða 70 eru sjófuglabyggðir og eru mörk flestra tiltölulega skýr. Innan þeirra verpur meirihluti, og iðulega 100%, af stofnum 15 af 24 íslenskra sjófuglategunda. Á það við um alla stóru stofnana, nema kríu en afmörkun mikilvægra kríubyggða er annmörkum háð eins og nú er komið fyrir þeim stofni (sjá *Kría*, bls. 52).

Um 25 svæði eru fyrst og fremst fjörur og stundum nálæg strandvötn og grunnsævi. Þessi svæði gegna þýðingarmiklu hlutverki fyrir fugla sem fara hér um vor og haust eða þá sem vetrardvalarstaðir. Sum þeirra eru jafnframt fjaðrafellistaðir andfugla. Öll þau fjörusvæði sem eru talin mikilvæg fyrir vaðfugla og er fjallað um í þessari skýrslu hafa verið skilgreind áður (Arnpór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991).

Ríflega 30 svæði eru inn til landsins og einkennast þau flest af lífríku mýrlendi, vötnum og ám. Þau eru yfirleitt mikilvæg sem varpsvæði en einnig koma ýmsir vatnafuglar þar við vor og haust og sumir fella þar fjaðrir. Nokkur lindasvæði eru jafnframt mikilvægir vetrardvalarstaðir og þá fyrst og

76. kort. Mikilvæg fuglasvæði á Íslandi. – *Important bird areas in Iceland.*

fremst fyrir húsönd og gulönd. Hér er einnig skipað svæðum sem einkennast af víðáttumiklum öræfum og söndum eins og Vatnajökulsþjóðgarði, þar sem er varpland heiðagæsa og fálka, Breiðamerkursandi og Skeiðarársandi, þar sem er varpland skúms.

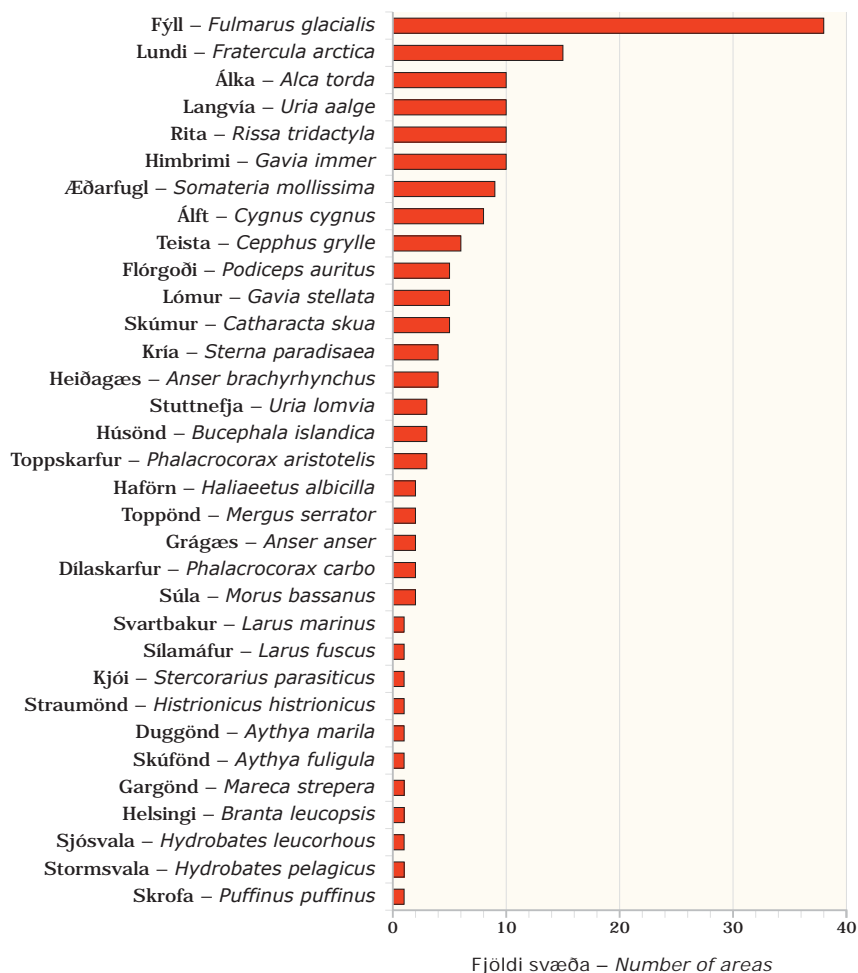
Nokkur svæði falla undir tvo eða þrjá flokka framan-greindra flokka og er fjallað um slík svæði í hverjum flokki til að auðvelda yfirsýn um hliðstæð svæði.

Notkun einstakra fuglategunda á mikilvægum stöðum er misjöfn. Allar sjófuglabyggðirnar eru einungis mikilvægar sem varplönd en notkun á fjöru, grunn-sævi, votlendi og öðrum svæðum inn til landsins er mun fjölpættari (73. tafla). Langflest svæðin eru þó þýðingarmikil sem varplönd (98), en mun færri sem viðkomustaðir (27), vetrarstöðvar (23) og fjaðrafellistaðir (21). Nokkur svæði gegna öllum þessum hlutverkum, eins og Mývatn og Breiðafjörður.

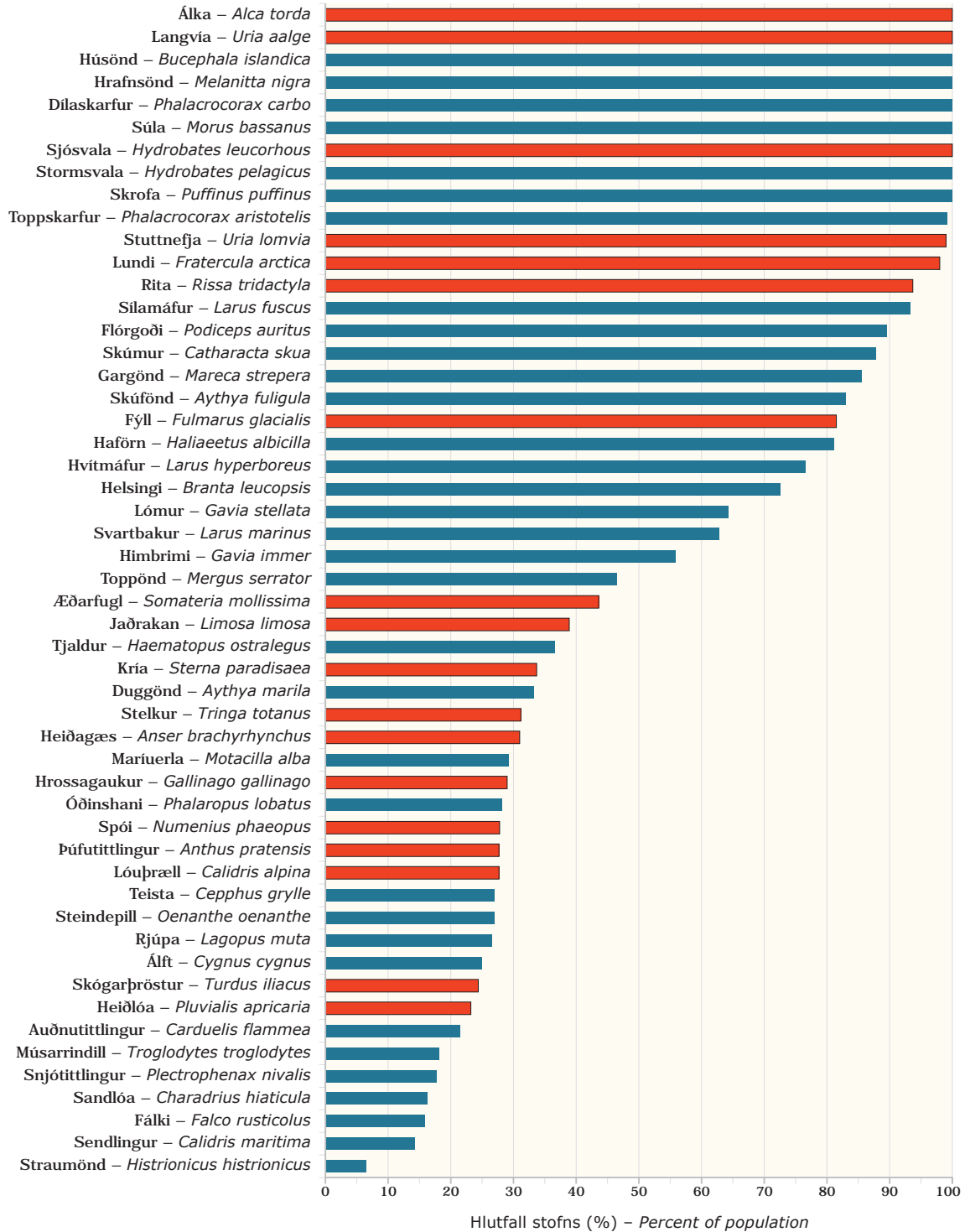
76. tafla. Mikilvægt fuglasvæði, helstu flokkar og forsendur fyrir vali. – *Important bird areas, main categories and prerequisites for their designation.*

Mikilvægt fuglasvæði skilgreint sem:	Fjöldi	Varpland	Viðkomustaður	Vetrarstöðvar	Fellistaður
<i>Important bird area defined as:</i>	<i>Number</i>	<i>Breeding area</i>	<i>Staging site</i>	<i>Wintering area</i>	<i>Moulting area</i>
Sjófuglabyggðir – <i>Seabird colonies</i>	70	70	0	0	0
Fjara og grunnsævi – <i>Intertidal and shallow marine waters</i>	25	3	19	15	10
Votlendi og önnur mikilvæg svæði inn til landsins – <i>Wetlands and other important inland areas</i>	31	25	8	8	12
Alls – <i>Total</i>	121*	98	27	23	22

*Tvö svæði falla í alla flokkana og eitt svæði í tvo flokka. – *Three areas belong to all categories and one area to two categories.*

37. mynd. Fjöldi mikilvægra svæða sem hafa verið skilgreind fyrir varpfugla á Íslandi. – *Number of important areas designated for breeding birds in Iceland.*

38. mynd. Hlutfall varpstofns innan mikilvægra fuglasvæða. Rauðar súlur tákna tegundir með stóra varpstofna (>100.000 pör) á Íslandi. – Percent of breeding population in important bird areas in Iceland. Red columns indicate species with large populations (>100,000 pairs) in Iceland.

Afar misjafnt er hversu mörg mikilvæg svæði eru skilgreind fyrir hverja tegund. Hjá varpfluglum eru langflest hjá fýl eða 38 og hjá fargestum eru þau flest fyrir rauðbrysting eða átta (37. mynd, 5. viðauki). Engin mikilvæg svæði hafa verið skilgreind fyrir 40 tegundir, þ.e. um helming þeirra sem hér eru til umfjöllunar. Alþjóðleg töluleg viðmið hafa ekki verið sett fyrir 21 þeirra en hinar 19 eru það faliðaðar hér að engin svæði þeirra hér teljast alþjóðlega mikilvæg fyrir þær. Hlutfall viðkomandi stofns innan mikilvægra svæða er að sama skapi afar misjafnt en hjá 21 tegund varpflugla er yfir 80% stofns þar að finna (38. mynd, 5. viðauki). Hjá varpfluglum með stóra stofna (>100.000 pör) verpa yfir 80% stofna sjö af 18 tegundum innan mikilvægra svæða. Þeirra á meðal eru allir stóru sjófuglastofnarnir, nema kría.

Mat á því hvaða svæði hér á landi teljast alþjóðlega mikilvæg fyrir fugla veltur fyrst og fremst á stofnmati, þ.e. hversu margir fuglar nýta svæðin hér á landi og hversu hátt það hlutfall er af heildarstofni. Fyrir sumar tegundir eru hvort tveggja traust en fyrir margar tegundir byggir matið á takmörkuðum og oft áratugagömlum gögnum. Þá eru mörk margra svæða fremur lauslega dregin. Fyrir tegundir sem verpa mjög dreift eins og mófugla og ránfugla verða verndarsvæði óhjákvæmilega mjög stór ef þau eiga að hýsa umtalsverðan hluta viðkomandi stofns. Gögn um þessar tegundir er hægt að nýta mun betur en gert er í þessu riti, t.d. með því að nota líkön sem spá fyrir um þéttleika tegunda á ákveðnum svæðum með tilliti til umhverfisþátta.

39. mynd. Dílaskarfsvarp. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

**SKRÁ YFIR MIKILVÆG FUGLASVÆÐI –
A LIST OF IMPORTANT BIRD AREAS (IBA)**

Sjófuglabbyggðir – *Seabird colonies*

77. kort. Mikilvægar sjófuglabbyggðir á Íslandi. – *Important seabird colonies in Iceland.*

1 SF-V 6 BORGARFJÖRÐUR-MÝRAR-LÖNGUFJÖRUR

2

Klofningur út af Ökrum á Mýrum. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

3

Hnit – Coordinates N64,54019, V22,30518

Sveitarfélag – Municipality Hvalfjarðarsveit,
Borgarbyggð, Eyja- og Miklaholtshr.,

IBA-viðmið – Category A4iii, B1i, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area um 122.250 ha

4

5 Þetta svæði nær yfir grunnsvævi og fjörur frá utanverðum Borgarfirði, um Mýrar og Löngufjörur vestur að Stakkhamri, ásamt eyjum og hölmum, fjörukambi og strandvötnum. Einnig telst með landið sjávarmegin við Hringveg nr. 1 og Snæfellsnesveg nr. 54, þar á meðal mýrlendi og vötn á Mýrum og vestur úr. Er einnig flokkað með „Fjörur og grunnsvævi“ og „Vottendi og önnur svæði inn til landsins“, en hér verður aðeins gerð grein fyrir varpi sjófugla.

Á svæðinu eru mikilvægar sjófuglabýggðir og þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru dilaskarfur, 1.232 pör, æður, líklega um 10.000 hreiður og lundi, um 40.000 pör.

Stór hluti þessa svæðis er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

6 Helstu varpfuglar á svæðinu Borgarfjörður-Mýrar-Löngufjörur. – Key bird species breeding in Borgarfjörður-Mýrar-Löngufjörur.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Dilaskarfur ¹	<i>Phalacrocorax carbo</i>	B	1.232	2007	27,3	B1i
Toppskarfur ²	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	B	556	2007	11,3	
Æður ³	<i>Somateria mollissima</i>	B	10.000	1999	3,3	B1i, B2
Silamáfur ^{4,5}	<i>Larus fuscus</i>	B	800	2005	1,8	
Svartbakur ⁶	<i>Larus marinus</i>	B	500	2016	7,1	
Ritta ⁷	<i>Rissa tridactyla</i>	B	5.648	2006	1,0	
Kría ⁶	<i>Sterna paradisaea</i>	B	5.000	2016	2,5	
Lundi ⁸	<i>Fratercula arctica</i>	B	40.000	2014	2,0	B1ii, B2
Allt – Total			113.736			A4iii

7

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson 2008.² Arnþór Garðarsson og Ævar Petersen 2009.³ Jónas Jónsson 2001, Arni Snæbjörnsson, óbirt heimild. – Jónas Jónsson 2001, Arni Snæbjörnsson, unpublished source.⁴ Gunnar Þór Hallgrímsson o.fl. 2006.⁵ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – IINH, unpublished data.⁶ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – IINH, rough estimate.⁷ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013, Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi – in prep.

8

English summary: Borgarfjörður-Mýrar-Löngufjörur is an extensive area of shallow marine waters, islands, intertidal zones and lake studded wetlands. In this section, only seabirds will be dealt with. The area holds internationally important numbers of *Phalacrocorax carbo* (1,232 pairs), *Somateria mollissima* (approx. 10,000 pairs) and *Fratercula arctica* (40,000 pairs).

40. mynd. Framsetning á staðreyndasiðum fyrir mikilvæg fuglasvæði. – Data presentation on fact-sheets for important bird areas.

1. Númer og heiti svæðis. – ID-number and name of the area.
2. Ljósmynd af svæðinu eða einkennistegund. – Photo of the area or key species.
3. Kort sem sýnir staðsetningu svæðis. – A key map showing the location of the area.
4. Stærð, hnit, sveitarfélag, alþjóðleg viðmið. – Size, coordinates, municipality, IBA criteria.
5. Almenn um svæðið og verndarstöðu þess. Getið um tegundir sem stuðla að alþjóðlegu mikilvægi og minnst á aðrar tegundir ef fjöldi þeirra á svæðinu er hluti samtölu

- sem gerir það að mikilvægri fuglabýggð (≥ 10.000 pör eða 20.000 einstaklingar). – General information on the area and its protective status. Species which meet IBA criteria are mentioned and other species if their numbers are a part of a grand total of internationally important congregations ($\geq 10,000$ pairs or 20,000 individuals).
6. Tegundir á svæðinu sem uppfylla alþjóðleg verndarviðmið. – Species meeting IBA criteria in the area.
7. Heimildir fyrir stofntölum á svæðinu. – References for bird numbers in the area.
8. Útdráttur á ensku. – English summary.

SF-V 1 KRÝSUVÍKURBERG

Krýsuvíkurberg. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N63,82956, V22,07348

Sveitarfélag – Municipality Hafnarfjörður

IBA-viðmið – Category A4i, A4iii, B1i, B2

Stærð svæðis – Area 863 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Krýsuvíkurberg er um 60 m hátt og 8 km langt sjávarbjarg austan við Grindavík á sunnanverðum Reykjaneskaga. Þar er mikilvæg sjófuglabýggð og þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru rita (46.564 pör), langvía (8.785 pör) og álka (4.127 pör). Meðal annarra sjófugla sem þar verpa má nefna fýl (nokkur þúsund pör), lunda, silfurmaf og toppskarf.

Krýsuvíkurberg er innan Reykjanesfólkvangs, sem var friðlýstur 1975, og er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Krýsuvíkurbergi (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b). – Key bird species breeding in Krýsuvíkurberg (from Arnþór Garðarsson et al., in press b).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Rita ¹	<i>Rissa tridactyla</i>	B	46.564	2005	8,0	A4i, B1i, B2
Langvía	<i>Uria aalge</i>	B	8.785	2007	1,3	B2
Álka	<i>Alca torda</i>	B	4.127	2007	1,3	B2
Alls – Total			59.476			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

English summary: Krýsuvíkurberg sea-cliff in SW-Iceland is a seabird colony with internationally important numbers of *Rissa tridactyla* (46,564 pairs), *Uria aalge* (8,785 pairs) and *Alca torda* (4,127 pairs).

SF-V 2 ELDEY

Hnit – Coordinates N63,74112, V22,95889

Sveitarfélag – Municipality Reykjanesbær

IBA-viðmið – Category A4ii, A4iii, B1ii

Stærð svæðis – Area 380 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Eldey. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Eldey er 77 metra há þverhnipt klettaeyja suðvestur af Reykjanesi. Hún hefur lengst af verið mesta súlubyggð landsins og þar verpa nú um 15 þúsund súlupör sem samsvarar um 40% íslenska stofnsins. Einnig verpur þar nokkuð af langvíu.

Eldey var friðuð árið 1940 og var þá fyrsta friðland fugla hér á landi. Hún var síðar friðlýst skv. náttúruverndarlögum og tekur friðlýsingin til eyjarinnar (2 ha), auk þess sem óheimilt er að hleypa af skoti nær eyinni en 2 km. Eldey er á IBA-skrá.

Helstu varpfluglar í Eldey (byggt á Arnþór Garðarsson, í prentun). – *Key bird species breeding in Eldey (from Arnþór Garðarsson, in press).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Súla	<i>Morus bassanus</i>	B	14.810	2013–2014	39,8	A4ii, B1ii
Alls – Total			14.810			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Eldey rock, SW-Iceland, is an internationally important breeding site for Morus bassanus (14,810 pairs).*

SF-V 3 ROSMHVALANES

Sílamáfur er algengur varpflugl á Rosmhvalanesi. Ljós. Erling Ólafsson.

Hnit – Coordinates	N64.0327, V22.65377
Sveitarfélag – Municipality	Garður, Reykjanesbær, Sandgerðisbær
IBA-viðmið – Category	A4i, A4iii, B1i
Stærð svæðis – Area	5.645 ha

Rosmhvalanes er táin sem gengur til norðurs úr Reykjaneskaga. Þar er langstærsta sílamáfsvarp landsins, rúmlega 40 þúsund pör árið 2004 og eru mörkin miðuð við meginútbreiðslu þess það árið.

Rosmhvalanes er á IBA-skrá.

Helstu varpfluglar á Rosmhvalanesi (byggt á Gunnar Þór Hallgrímsson og Páll Hersteinsson 2011). – *Key bird species breeding in Rosmhvalanes (from Gunnar Þór Hallgrímsson and Páll Hersteinsson 2011).*

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Sílamáfur	<i>Larus fuscus</i>	B	40.200**	2004	89,3	A4i, B1i
Alls – Total			40.200			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** 31.138 pör 2005, stofnhrun vegna ætisskorts. – *31,138 pairs in 2005, population collapse due to lack of food resources.*

English summary: *Rosmhvalanes peninsula in SW-Iceland is an internationally important breeding site, and by far Iceland's largest colony for Larus fuscus (40,200 pairs in 2004).*

SF-V 4 AKUREY

Í Akurey. Ljós. Kristbjörn Egilsson.

Hnit – Coordinates N64,17135, V21,96261

Sveitarfélag – Municipality Reykjavíkurborg

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 501 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Akurey er lág og vel gróin eyja í Kollafirði, um 6,6 hektarar að stærð, norðaustan við Seltjarnarnes. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð, ≥ 10.000 pör, og er lundi langalgengastur, 15.000 pör. Einnig verpa þar ýmsir sjófuglar í minna mæli, eins og sílamáfur, æður og teista.

Akurey er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Akurey (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Akurey (from Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	15.000	2015	0,7	
Alls – Total			15.000			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: Akurey island in SW-Iceland is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fratercula arctica* (15,000 pairs) being most common.

SF-V 5 ANDRÍÐSEY

Hnit – Coordinates	N64,25483, V21,90157
Sveitarfélag – Municipality	Reykjavíkurborg
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	441 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Andriðsey. Ljós. Kristinn Haukur Skarphéðinsson.

Andriðsey liggur í mynni Hvalfjarðar, norðvestan við Kjalarnes og er 5,7 ha að stærð. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð, ≥ 10.000 pör, aðallega lundi, 17.250, en einnig er þar stórt æðarvarp og vottur af ritu og toppskarfi.

Andriðsey er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Andriðsey (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Andriðsey (from Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, in prep.).*

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	17.250	2014	0,9	
Alls – Total			17.250			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: *Andriðsey island, SW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with 17,250 pairs of *Fratercula arctica*.*

SF-V 6 BORGARFJÖRÐUR–MÝRAR–LÖNGUFJÖRUR

Hnit – Coordinates	N64,54019, V22,30518
Sveitarfélag – Municipality	Hvalfjarðarsveit, Borgarbyggð, Eyja- og Miklaholtshr.,
IBA-viðmið – Category	A4iii, B1i, B1ii, B2
Stærð svæðis – Area	um 122.250 ha

Klöfningur út af Ökrum á Mýrum. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Þetta svæði nær yfir grunnsævi og fjörur frá utanverðum Borgarfirði, um Mýrar og Löngufjörur vestur að Stakkhamri, ásamt eyjum og hölmum, fjörukambi og strandvötnum. Einnig telst með landið sjávarmegin við Hringveg nr. 1 og Snæfellsnesveg nr. 54, þar á meðal mýrlendi og vötn á Mýrum og vestur úr. Er einnig flokkað með „Fjörur og grunnsævi“ og „Votlendi og önnur svæði inn til landsins“, en hér verður aðeins gerð grein fyrir varpi sjófugla.

Á svæðinu eru mikilvægar sjófuglabýggðir og þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru dilaskarfur, 1.232 pör, æður, líklega um 10.000 hreiður og lundi, um 40.000 pör.

Stór hluti þessa svæðis er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu varpfuglar á svæðinu Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur. – *Key bird species breeding in Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Dilaskarfur ¹	<i>Phalacrocorax carbo</i>	B	1.232	2007	27,3	B1i
Toppskarfur ²	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	B	556	2007	11,3	
Æður ³	<i>Somateria mollissima</i>	B	10.000	1999	3,3	B1i, B2
Silamáfur ^{4,5}	<i>Larus fuscus</i>	B	800	2005	1,8	
Svartbakur ⁶	<i>Larus marinus</i>	B	500	2016	7,1	
Rita ⁷	<i>Rissa tridactyla</i>	B	5.648	2006	1,0	
Kría ⁶	<i>Sterna paradisaea</i>	B	5.000	2016	2,5	
Lundi ⁸	<i>Fratercula arctica</i>	B	40.000	2014	2,0	B1ii, B2
Alls – Total			113.736			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Arnþór Garðarsson 2008.

² Arnþór Garðarsson og Ævar Petersen 2009.

³ Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, óbirt heimild. – *Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, unpublished source.*

⁴ Gunnar Þór Hallgrímsson o.fl. 2006.

⁵ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

⁶ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

⁷ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013

⁸ Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi – *Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.*

English summary: *Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur is an extensive area of shallow marine waters, islands, intertidal zones and lake studded wetlands. In this section, only seabirds will be dealt with. The area holds internationally important numbers of Phalacrocorax carbo (1,232 pairs), Somateria mollissima (approx. 10,000 pairs) and Fratercula arctica (40,000 pairs).*

SF-V 7 SNÆFELLSNES

Hnit – Coordinates	N64,85506, V24,03472
Sveitarfélag – Municipality	Snæfellsbær
IBA-viðmið – Category	A4i, A4iii, B1i
Stærð svæðis – Area	um 19.000 ha

Snæfellsnes, milli Arnarstapa og Hellna. Ljós. Anna Sveinsdóttir.

Þetta svæði nær yfir þjóðgarðinn Snæfellsjökul, ásamt sjávarbjörgum frá Arnarstapa að Hellnum og eins landræmu með sjónum neðan þjóðveggar frá mörkum vestan Krossavíkur og austur að Rífi. Fremur lág sjávarbjörg liggja meira og minna með allri ströndinni.

Á Snæfellsnesi eru mikilvægar sjófuglabýggðir og nær kría alþjóðlegum verndarmiðmiðum, er gróflaga áætluð 12.500 pör. Þar verpa einnig tæp 2%

islenska ritustofnsins, 9.995 pör og nokkuð af hvítmáfi, 40 pör.

Fjaran milli Hellna og Arnarstapa er friðlýst og svæðið er að miklu leyti innan þjóðgarðs. Aðrir hlutar þess eru á náttúruminjaskrá ásamt öllu nesinu vestan Fróðarheiðar, þ.e. utan ræktaðs lands og þéttbýlis. Svæðið er einnig á IBA-skrá.

Helstu varpuglar á svæðinu Snæfellsnes. – *Key bird species breeding in Snæfellsnes.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Hvítmáfur ¹	<i>Larus hyperboreus</i>	B	40	2005–2008	1,7	
Ríta ²	<i>Rissa tridactyla</i>	B	9.995	2005	1,7	
Kría ³	<i>Sterna paradisaea</i>	B	12.500	2016	6,3	A4i, B1i
Alls – Total			22.535			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Ævar Petersen o.fl. 2014.

² Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

³ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

English summary: *The western most Snæfellsnes peninsula, W-Iceland, holds internationally important numbers of *Sterna paradisaea* (12,500 pairs).*

SF-V 8 BREIÐAFJÖRÐUR

Hnit – Coordinates	N65,2924, V22,63308
Sveitarfélag – Municipality	Snæfellsbær, Grundarfjarðarbær, Helgafellssveit, Dalabyggð, Reykhólahreppur, Vesturbyggð
IBA-viðmið – Category	A1, A4i, A4ii, A4iii, B1i, B1ii, B2
Stærð svæðis – Area	um 350.000 ha

Hvallátur á Breiðafirði. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Breiðafjörður er mikill flói á milli Snæfellsness og Vestfjarða, um 70 km breiður við mynnið. Hann er djúpur utan til en grynnkar verulega þegar innar dregur og er mikill þörungagróður í fjörum og á grunnsævi, svo og víðáttumiklar leirur og þúsundir eyja og skerja með miklu fuglalífi (Arnþór Garðarsson 1973, Ævar Petersen 1989). Þetta svæði er einnig flokkað með „Fjörur og grunnsævi“ en hér verður aðeins gerð grein fyrir varpi sjófugla.

Mikið sjófuglavarp er á svæðinu. Þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru fyll (36.434 pör), dílaskarfur (3.271 pör), toppskarfur (4.117 pör), æður (líklega hátt í 60.000 pör) svartbakur

(3.500 pör), rita (10.313 pör), kría (15.000 pör), teista (2.000 pör) og lundi (377.250 pör). Í Breiðafirði verpa einnig um 22% hvítmáfsstofnsins á Íslandi (522 pör), en hvítmáfi hefur fækkað mjög mikið.

Breiðafjörður er verndaður með lögum nr. 54/1995 um vernd Breiðafjarðar, en þau lög eru haldlítill enda hafa reglugerðir sem kveða á um útfærslu þeirra ekki verið settar. Hrísey í Miðhúsalöndum í Reykhólasveit, hluti Flateyjar og Vatnsfjörður eru friðlýst og mörg svæði og einstakar eyjar eru á náttúruminjaskrá. Breiðafjörður er á IBA-skrá.

English summary: Breiðafjörður, W-Iceland, is a large bay with thousands of islands and skerries and extensive intertidal zones. In this section, only breeding seabirds will be dealt with. The area holds internationally important numbers of *Fulmarus glacialis* (36,434 pairs), *Phalacrocorax carbo* (3,271 pairs), *Phalacrocorax aristotelis* (4,117 pairs), *Somateria mollissima* (60,000 pairs), *Larus marinus* (3,500 pairs), *Rissa tridactyla* (10,313 pairs), *Sterna paradisaea* (15,000 pairs), *Cephus grylle* (2,000 pairs) and *Fratercula arctica* (377,250 pairs).

Helstu varpfluglar á svæðinu Breiðafjörður. – *Key bird species breeding in Breiðafjörður.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	36.434	1975–2013	3,0	B2
Dilaskarfur ²	<i>Phalacrocorax carbo</i>	B	3.271	2007	72,6	B1i
Toppskarfur ³	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	B	4.117	2007	84,0	A4i, B1i
Æður ⁴	<i>Somateria mollissima</i>	B	60.000	1999	20,0	A4i, B1i, B2
Hvítmáfur ⁵	<i>Larus hyperboreus</i>	B	522**	2005–2011	21,8	
Svartbakur ⁶	<i>Larus marinus</i>	B	3.500	2016	49,6	A4i, B1i
Rita ⁷	<i>Rissa tridactyla</i>	B	10.313	2006	1,8	B2
Kria ⁶	<i>Sterna paradisaea</i>	B	15.000	2016	7,5	A4i, B1i
Teista ⁶	<i>Cephus grylle</i>	B	2.000	2016	16,0	B1ii
Lundi ⁸	<i>Fratercula arctica</i>	B	377.250	2014	18,6	A1, A4ii, B1ii, B2
Alls – <i>Total</i>			512.407			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Flest vörpin eru í fjöllum sem liggja að verndarsvæði Breiðafjarðar. – *Most breed in cliffs adjacent to the Breiðafjörður Nature Reserve.*

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – *Arnþór Garðarsson et al., in press a.*

² Arnþór Garðarsson 2008.

³ Arnþór Garðarsson og Ævar Petersen 2009.

⁴ Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, óbirt heimild. – *Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, unpublished source.*

⁵ Ævar Petersen o.fl. 2014.

⁶ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

⁷ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013

⁸ Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi. – *Arnþór Garðarsson et al. 2013, Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.*

SF-V 9 MÝRARHYRNA

Hnit – Coordinates N64,92745, V23,34670

Sveitarfélag – Municipality Grundarfjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 107 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Mýrarhyrna. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Mýrarhyrna er hátt og hömrum girt fjall, 578 m y.s., vestan við Grundarfjörð á Snæfellsnesi. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör), aðallega fýll (15.399 pör) og hvítmáfur (330 pör; 14% íslenska stofnsins).

Helstu varpfuglar í Mýrarhyrnu. – *Key bird species breeding in Mýrarhyrna.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	15.399	2014	1,3	
Hvítmáfur ²	<i>Larus hyperboreus</i>	B	330	2005	13,8	
Alls – <i>Total</i>			15.729			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – *Arnþór Garðarsson et al., in press a.*

² Ævar Petersen o.fl. 2014.

English summary: Mt. Mýrarhyrna on Snæfellsnes peninsula in Breiðafjörður, W-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (15,399 pairs).

SF-V 10 KIRKJUFELL

Hnit – Coordinates N64,94273, V23,30777

Sveitarfélag – Municipality Grundarfjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 279 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Kirkjufell. Ljóm. Kristinn Haukur Skarphéðinsson.

Kirkjufell er svipmikið fjall, 463 m y.s., sem skagar norður úr Snæfellsnesi vestan við Grundarfjörð. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör), langmest fyll (11.468 pör) og hvítmáfur (468 pör; tæp 20% íslenska stofnsins).

Helstu varpfluglar í Kirkjufelli. – Key bird species breeding in Kirkjufell.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	11.468	2013	1,0	
Hvítmáfur ²	<i>Larus hyperboreus</i>	B	468	2005	19,5	
Alls – Total			11.936			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Ævar Petersen o.fl. 2014.

English summary: Mt. Kirkjufell on Snæfellsnes peninsula in Breiðafjörður, W-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (11,468 pairs).

SF-V 11 SIGLUNES–SKOR–MELANES

Hnit – Coordinates N65,41100, V23,87900

Sveitarfélag – Municipality Vesturbyggð

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 2.767 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Skorarhlíðar, Stálfjall og Sigluneshlíðar (fjærst). Ljósmynd: Arnþór Garðarsson.

Sigluneshlíðar og Skorarhlíðar liggja á milli Sigluness, vestasta bæjar á Barðaströnd og Melaness á Rauðasandi. Þær eru skriðurunnar, sums staðar með miklum hamrabeltum, og yfirleitt um 400 m y.s. Á

þessu svæði er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör), langmest fýll (9.509 pör), en einnig rita (315 pör), hvítmáfur (hundruð para áður fyrr) og nokkuð af dílaskarfi og svartbaki.

Helstu varpfluglar á svæðinu Siglunes–Skor–Melanes. – Key bird species breeding in Siglunes–Skor–Melanes.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	9.509	2014	0,8	
Rita ²	<i>Rissa tridactyla</i>	B	315	2006	0,1	
Alls – Total			9.824			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

English summary: Siglunes–Skor–Melanes are steep coastal mountain slopes in NW-Breiðafjörður, W-Iceland, holding internationally important seabird numbers ($\geq 10,000$ pairs), mostly *Fulmarus glacialis* (9,509 pairs) and *Rissa tridactyla* (315 pairs).

SF-V 12 SANDSFJÖLL

Hnit – Coordinates N65,49955, V24,11737

Sveitarfélag – Municipality Vesturbyggð

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 188 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Sandsfjöll. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Sandsfjöll liggja ofan við vestanverða byggðina á Rauðasandi við norðanverðan Breiðafjörð og eru um 400 m y.s. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör), aðallega fýll (11.035 pör) og hvítmáfur (50 pör).

Helstu varpfuglar í Sandsfjöllum. – Key bird species breeding in Sandsfjöll.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	11.035	2013	0,9	
Hvítmáfur ²	<i>Larus hyperboreus</i>	B	50	1990	2,1	
Alls – Total			11.085			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

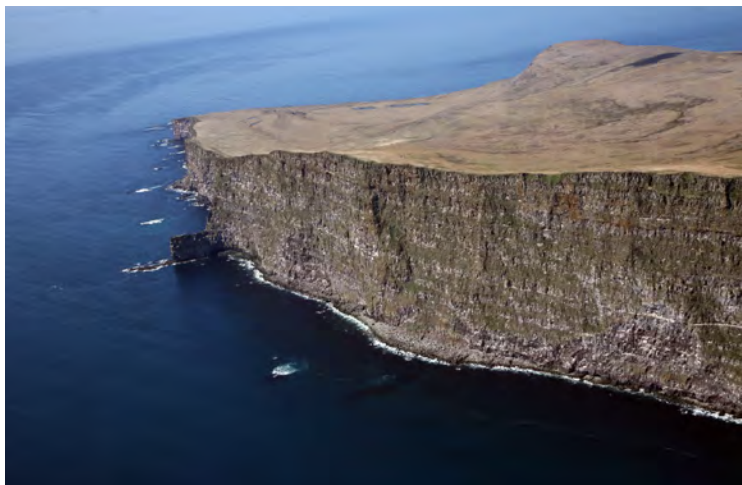
¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Ævar Petersen o.fl. 2014.

English summary: Sandsfjöll coastal mountain in NW-Breiðafjörður, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (11,035 pairs).

SF-V 13 LÁTRABJARG

Látrabjarg. Ljós m. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N65,49244, V24,44002

Sveitarfélag – Municipality Vesturbyggð

IBA-viðmið – Category
A4i, A4ii, A4iii, B1i, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 1.822 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Látrabjarg stendur yst við Breiðafjörð norðanverðan og er vestasti tangi landsins. Það markast af Keflavík í austri og Bjargtöngum í vestri. Bjargið er 14 km langt og hæst 444 m y.s. Suðurhlíð bjargsins er sums staðar mjög sæbrött, annars staðar er hún víða með grasi grónum beltum.

Látrabjarg er stærsta fuglabjarg í Evrópu og nokkrar tegundir ná alþjóðlegum verndarviðmiðum. Þar er m.a. að finna mestu álkubyggð í heimi (160.968

pör; hefur fækkað mikið). Einnig er mikið af langvíu (225.912 pör), stuttnefju (118.034 pör), fýl (99.894 pör), lunda (50.000 pör) og ritu (32.028 pör). Auk ofangreindra tegunda er þarna að finna tæp 3% íslenska toppskarfsstofnsins (124 pör).

Látrabjarg er á náttúruminjaskrá og hefur um nokkurt skeið verið unnið að friðlýsingu þess. Svæðið er einnig á IBA-skrá.

Helstu varpuglar í Látrabjargi. – Key bird species breeding in Látrabjarg.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	99.894	2009	8,3	A4ii, B1ii, B2
Toppskarfur ²	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	B	124	2007	2,5	
Rita ³	<i>Rissa tridactyla</i>	B	32.028	2007	5,5	A4i, B1i, B2
Langvía ⁴	<i>Uria aalge</i>	B	225.912	2006–2007	32,7	A4ii, B1ii, B2
Stuttnefja ⁴	<i>Uria lomvia</i>	B	118.034	2006–2007	35,8	A4ii, B1ii
Álka ⁴	<i>Alca torda</i>	B	160.968	2006–2007	51,3	A4ii, B1ii, B2
Lundi ⁵	<i>Fratercula arctica</i>	B	50.000	2000		B1ii, B2
Alls – Total			736.960			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Arnþór Garðarsson og Ævar Petersen 2009.

³ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

⁴ Arnþór Garðarsson o.fl. í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al., in press b.

⁵ Ýmsar heimildir. – Various sources.

English summary: Látrabjarg sea cliff, NW-Iceland, hosts internationally important numbers of *Fulmarus glacialis* (99,894 pairs), *Rissa tridactyla* (32,028 pairs), *Uria aalge* (225,912 pairs), *Uria lomvia* (118,034 pairs), *Alca torda* (160,968 pairs) and *Fratercula arctica* (50,000 pairs).

SF-V 14 BJARNARNÚPUR

Hnit – Coordinates N65,53000, V24,45000

Sveitarfélag – Municipality Vesturbyggð

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 245 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Bjarnarnúpur, Breiðavík í baksýn. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Bjarnarnúpur er fuglabjarg á milli Látravíkur og Breiðavíkur, syðst á Vestfirðum, um 200 m y.s. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör) og ein af tíu stærstu álkubýggðum landsins (967 pör). Einnig verpa þarna fyll (5.602 pör), rita (2.271 par), langvía (1.357 pör) og stuttnefja (709 pör).

Bjarnarnúpur er á náttúruminjaskrá.

Helstu varpfuglar í Bjarnarnúpi. – Key bird species breeding in Bjarnarnúpur.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	5.602	2007	0,5	
Toppskarfur ²	<i>Phalacrocorax aristotellus</i>	B	7	2007	0,1	
Rita ³	<i>Rissa tridactyla</i>	B	2.271	2007	0,4	
Langvía ⁴	<i>Uria aalge</i>	B	1.357	2007	0,2	
Stuttnefja ⁴	<i>Uria lomvia</i>	B	709	2007	0,2	
Álka ⁴	<i>Alca torda</i>	B	967	2007	0,3	
Alls – Total			10.913			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Arnþór Garðarsson og Ævar Petersen 2009.

³ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

⁴ Arnþór Garðarsson o.fl. í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al., in press b.

English summary: Bjarnarnúpur sea cliff in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs). The main species are *Fulmarus glacialis* (5,602 pairs), *Rissa tridactyla* (2,271 pair), *Uria aalge* (1,357 pairs), *Uria lomvia* (709 pairs) and *Alca torda* (967 pairs).

SF-V 15 BLAKKUR

Hnit – Coordinates	N65,63766, V24,29773
Sveitarfélag – Municipality	Vesturbyggð
IBA-viðmið – Category	A4iii, B2
Stærð svæðis – Area	1.141 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Blakkur, Tálkni í baksýn. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Blakkur er ysti hluti Blakkness, sæbrattur höfði yst í sunnanverðum Patreksfirði, 280 m y.s. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð (≥ 10.000 pör) og ein stærsta fýlabbyggð landsins (51.571 par).

Helstu varpfuglar í Blakki. – Key bird species breeding in Blakkur.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	51.571	2013	4,3	B2
Alls – Total			51.571			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Blakkur headland in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is one of the largest *Fulmarus glacialis* colonies in Iceland (51,571 pairs).

SF-V 16 TÁLKNI

Hnit – Coordinates	N65,64716, V24,07658
Sveitarfélag – Municipality	Vesturbyggð
IBA-viðmið – Category	A4iii, B2
Stærð svæðis – Area	2.064 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Tálkni. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Tálkni er sæbrött og mjög klettótt hamrahlíð, 472 m y.s., sunnan í nesinu sem gengur út á milli Patreksfjarðar og Tálknafjarðar. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör), nær eingöngu fýll (29.744 pör) en einnig er þar 1,6% íslenska hvítmáfsstofnsins (39 pör).

Tálkni er á IBA-skrá.

Helstu varpfluglar í Tálkna. – Key bird species breeding in Tálkni.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	29.744	2013	2,5	B2
Hvítmáfur ²	<i>Larus hyperboreus</i>	B	39	2009	1,6	
Alls – Total			29.783			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Ævar Petersen o.fl. 2014.

English summary: Tálkni coastal mountain in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is one of the largest *Fulmarus glacialis* colony in Iceland (29,744 pairs).

SF-V 17 SELÁRDALSHLÍÐAR S

Hnit – Coordinates N65,74780, V24,09630

Sveitarfélag – Municipality Vesturbyggð

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 1.255 ha*

*N+S, með verndarjaðri – with buffer zone

Selárdalshlíðar suður. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Selárdalshlíðar suður er brött skriðurunnin hamrahlíð, um 500 m y.s., við utanverðan Tálknafjörð að norðan, innan Skandadals. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð (≥ 10.000 pör) með miklu fýlsvarpi (25.428 pör).

Helstu varpfuglar í Selárdalshlíðum suður (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in Selárdalshlíðar South (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fyll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	25.428	2013	2,1	
Alls – Total			25.428			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: Selárdalshlíðar South coastal mountain in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (25,428 pairs).

SF-V 18 SELÁRDALSHLÍÐAR N

Hnit – Coordinates N65,77128, V24,10975

Sveitarfélag – Municipality Vesturbyggð

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 1.255 ha*

*N+S, með verndarjaðri – with buffer zone

Selárdalshlíðar norður. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Selárdalshlíðar norður er skriðurunnin hamrahlíð, um 500 m y.s., við utanverðan Tálknafjörð að norðan, utan Skandadals. Er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör), en þar verpur fýll (13.733 pör).

Helstu varpfuglar í Selárdalshlíðum norður (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – Key bird species breeding in Selárdalshlíðar North (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	13.733	2013	1,1	
Alls – Total			13.733			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Selárdalshlíðar North coastal mountain in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (13,733 pairs).

SF-V 19 SKEGGI

Skeggi. Ljós. Ólafur Páll Jónsson.

Hnit – Coordinates N65,82672, V23,79962

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 514 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Skeggi er skriðurunninn hamrahlíð, 520 m y.s., utarlega í norðanverðum Arnarfirði, milli Stapadals og Lokinhamradals. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör), nær eingöngu fýll (10.339 pör).

Skeggi er á náttúruminjaskrá, ásamt vesturhluta skagans milli Arnarfjarðar og Dýrafjarðar.

Helstu varpfuglar í Skeggja (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – Key bird species breeding in Skeggi (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	10.339	2013	0,9	
Alls – Total			10.339			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Skeggi coastal mountain in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (10,339 pairs).

SF-V 20 TÓARFJALL

Tóarfjall. Ljós. Ólafur Páll Jónsson.

Hnit – Coordinates N65,87289, V23,84170

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii, B2

Stærð svæðis – Area 1.322 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Tóarfjall er brött skriðurunnin hamrahlíð, um 660 m y.s., yst við norðanverðan Arnarfjörð. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð (≥ 10.000 pör), nær eingöngu fýll (35.537 pör).

Tóarfjall er á náttúruminjaskrá, ásamt vesturhluta skagans milli Arnarfjarðar og Dýrafjarðar. Er einnig á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Tóarfjalli (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in Tóarfjall (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fýll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	35.537	2013–2014	2,9	B2
Alls – Total			35.537			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: Tóarfjall coastal mountain in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is one of the largest *Fulmarus glacialis* (35,537 pairs) colonies in Iceland.

SF-V 21 BARÐI

Hnit – Coordinates N66,06094, V23,78000

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 935 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Barði til vinstri, Nesdalur og Skagi til hægri. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Barði er mjög bratt fjall, 487 m y.s., yst við sunnanverðan Öundurarfjörð. Víða í fjallinu er samfelldur klettaveggur í sjó niður. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör), einkum fýll (17.380 pör), en einnig nokkurt hvítmáfsvarp sem var miklu stærra áður. Töluvert af svartbak varp fyrrum í Barða.

Barði er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Barða. – Key bird species breeding in Barði.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	17.380	2014	1,4	B2
Hvítmáfur ²	<i>Larus hyperboreus</i>	B	40	2009	1,7	
Alls – Total			17.420			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.² Ævar Petersen o.fl. 2014.

English summary: Barði coastal mountain in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (17,380 pairs).

SF-V 22 HRAFNASKÁLARNÚPUR

Hnit – Coordinates N66,05500, V23,65400

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 479 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Fýll er algengur varpfugl í Hrafnaskálarnúpi. Ljósmynd af Arnþóri Garðarssoni.

Hrafnaskálarnúpur er mjög sæbrött og klettótt fjallshlíð, um 580 m y.s., utarlega við sunnanverðan Öfundarfjörð. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör), einkum fýll (10.540 pör) og nokkurt hvítmáfsvarp 58 pör, um 2,4% íslenska stofnsins.

Hrafnaskálarnúpur er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Hrafnaskálarnúpi. – *Key bird species breeding in Hrafnaskálarnúpur.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	10.540	2014	0,9	B2
Hvítmáfur ²	<i>Larus hyperboreus</i>	B	58	2009	2,4	
Alls – <i>Total</i>			10.598			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – *Arnþór Garðarsson et al., in press a.*

² Ævar Petersen o.fl. 2014.

English summary: Hrafnaskálarnúpur coastal mountain in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (10,540 pairs).

SF-V 23 SAUÐANES

Hnit – Coordinates N66,11194, V23,65187

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 465 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Sauðanes. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Sauðanes er brött, skriðurunnin hamrahlíð, um 480 m y.s., á milli Öundarfjarðar og Súgandafjarðar. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör), nær eingöngu fýll (12.380 pör).

Sauðanes er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Sauðanesi (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – Key bird species breeding in Sauðanes (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	12.380	2014	1,0	
Alls – Total			12.380			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Sauðanes headland in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (12,380 pairs).

SF-V 24 GÖLTUR OG ÖSKUBAKUR

Hnit – Coordinates	N66,14900, V23,59600
Sveitarfélag – Municipality	Ísafjarðarbær, Bolungarvík
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	929 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Öskubakur til vinstri, Göltur og Súgandafjörður. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Göltur, 445 m y.s., og Öskubakur, 517 m y.s., eru brattar og skriðurunnar fjallshlíðar sín hvorum megin við Keflavík hjá Galtarvita, sem liggur milli Súgandafjarðar og Skálavíkur. Þessar alþjóðlega mikilvægu sjófuglabýggðir (≥ 10.000 pör) eru hafðar hér saman, enda skilur aðeins þröngt dalsmynni, rúmlega 1 km breitt, á milli þeirra. Þarna verpa 12.680 pör af fyl og hvítmáfur, 31 par.

Helstu varpfuglar í Golti og Öskubaki. – Key bird species breeding in Göltur and Öskubakur.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	12.680	2014	1,1	
Hvítmáfur ²	<i>Larus hyperboreus</i>	B	31	2009	1,3	
Alls – Total			12.711			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Ævar Petersen o.fl. 2014.

English summary: Göltur and the nearby Öskubakur coastal mountains in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, are internationally important seabird colonies ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (12,680 pairs).

SF-V 25 STIG AHLÍÐ-DEILD

Hnit – Coordinates	N66,19294, V23,44219
Sveitarfélag – Municipality	Bolungarvík
IBA-viðmið – Category	A4iii, B2
Stærð svæðis – Area	622 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Stigahlíð, Deild (fremst) og Skálavík til hægri. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Stigahlíð liggur vestur af Bolungarvík, sæbrött, skriðurunninn og klettótt. Ysti hluti hennar heitir Deild, 636 m y.s., og er alþjóðlega mikilvæg sjó-fuglabýggð (≥ 10.000 pör). Þar verpur mjög mikið af fýl (33.541 par), einnig tæplega 6% íslenska hvítmáfsstofnsins (139 pör), og töluvert af svart-

bak (um 100 pör). Þess má geta að fýlsvarp er inn með allri Stigahlíð en það er langmest í Deild og því er sá hluti sérstaklega tilgreindur hér.

Helstu varpfuglar í Stigahlíð-Deild. – Key bird species breeding in Stigahlíð-Deild.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	33.541	2014	2,8	B2
Hvítmáfur ²	<i>Larus hyperboreus</i>	B	139	2009	5,8	
Svartbakur ³	<i>Larus marinus</i>	B	100	2014	1,4	
Alls – Total			33.780			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.² Ævar Petersen o.fl. 2014.³ Arnþór Garðarsson, gróft mat. – Arnþór Garðarsson, rough estimate.

English summary: Stigahlíð-Deild coastal mountain in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is one of the largest *Fulmarus glacialis* colonies in Iceland (33,541 pair).

SF-V 26 VIGUR

Teistur í Vigur. Ljós. Magnús Guðmundsson.

Hnit – Coordinates N66,05556, V22,83304

Sveitarfélag – Municipality Súðavíkurbeyri

IBA-viðmið – Category A4iii, B1i, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 701 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Vigur er grösug eyja í Ísafjarðardjúpi úti fyrir mynni Skötufjarðar, 41 ha að stærð og hæst um 62 m y.s. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör) og uppfyllir teista alþjóðleg verndarviðmið (200 pör). Þar verpur einnig lundi (28.800 pör) og mikið af æðarfugli (um 3.500 pör).

Helstu varpfuglar í Vigur. – Key bird species breeding in Vigur.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Æður ¹	<i>Somateria mollissima</i>	B	3.500	1999	1,2	B1i, B2
Teista ²	<i>Cephus grylle</i>	B	200	2000	1,6	B1ii
Lundi ³	<i>Fratercula arctica</i>	B	28.800	2015	1,4	
Alls – Total			32.500			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – IINH, unpublished data.

² Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – IINH, rough estimate.

³ Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi. – Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.

English summary: Vigur island in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important sea-bird colony for *Fratercula arctica* (28,800 pairs), *Somateria mollissima* (3,500 pairs) and *Cephus grylle* (200 pairs).

SF-V 27 BORGAREY

Hnit – Coordinates N65,97106, V22,44978

Sveitarfélag – Municipality Súðavíkurbætur

IBA-viðmið – Category A4iii, B2

Stærð svæðis – Area 668 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Lundi er algengur varpfugl í Borgarey. Ljós. Anna Sveinsdóttir.

Borgarey er innsta eyjan í Ísafjarðardjúpi, um 45 ha að stærð. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjó-fuglabýggð (≥ 10.000 pör), einkum lundi (43.350 pör) en einnig töluvert æðarvarp.

Borgarey er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Borgarey (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Borgarey (from Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, in prep.)*.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	43.350	2014	2,1	B2
Alls – Total			43.350			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Borgarey island in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is one of the largest *Fratercula arctica* colonies in Iceland (43,350 pairs).

SF-V 28 ÆÐEY

Hnit – Coordinates N66,10022, V22,65860

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii, B1i, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 757 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Í Æðey er mesta æðarvarp á Íslandi. Ljósmynd. Magnús Guðmundsson.

Æðey er stærsta eyjan í Ísafjarðardjúpi, 121 ha og liggur skammt undan Snæfjallaströnd. Hún er lágland, hæst 34 m y.s., grösug og víða mýrlend. Mikið fuglalíf er í Æðey og ber eyjan nafn með rentu, því þar er mikið æðarvarp, líklega hið mesta á landinu, 4.000 hreiður. Teista uppfyllir alþjóðleg verndarviðmið (500 pör). Auk þess er talsvert lundavarp í eyinni (7.874 pör).

Eyjan er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Æðey. – Key bird species breeding in Æðey.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Æður ¹	<i>Somateria mollissima</i>	B	4.000	2004	1,3	B1i, B2
Teista ²	<i>Cephus grylle</i>	B	500	2000	4,0	B1ii
Lundi ³	<i>Fratercula arctica</i>	B	7.874	2014	0,4	
Alls – Total			12.374			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – IINH, unpublished data.

² Ólafur Einarsson 2000.

³ Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi. – Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.

English summary: Æðey island in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is internationally important as a seabird colony ($\geq 10,000$ pairs), notably for *Fratercula arctica* (7,874 pairs), *Somateria mollissima* (4,000 pairs) and *Cephus grylle* (500 pairs).

SF-V 29 VÉBJARNARNÚPUR

Hnit – Coordinates N66,22688, V22,97251

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 459 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Í Vébarnarnúpi er mikil fylabyggð. Ljós. Erling Ólafsson.

Vébarnarnúpur, 359 m y.s., liggur hömrum girtur við utanvert Ísafjarðardjúp, milli Snæfjallastrandar og Grunnavíkur. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjó-fuglabyggð (≥ 10.000 pör), einkum fýll (14.960 pör) en einnig tæp 2% íslenska hvítmáfsstofnsins, 40 pör.

Vébarnarnúpur er á náttúruminjaskrá, ásamt hinum gömlu Snæfjalla- og Grunnavíkurhreppum utan Hornstrandafriðlands.

Helstu varpfluglar í Vébarnarnúpi. – Key bird species breeding in Vébarnarnúpur.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	14.960	2014	1,2	
Hvítmáfur ²	<i>Larus hyperboreus</i>	B	40	2009	1,7	
Alls – Total			15.000			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Ævar Petersen o.fl. 2014.

English summary: Vébarnarnúpur coastal mountain in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (14,960 pairs).

SF-V 30 GRÆNAHLÍÐ

Hnit – Coordinates N66,33292, V23,15423

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 1.913 ha*

*Grænahlíð og Ritur með verndarjaðri – with buffer zone

Grænahlíð, Aðalvík og Straumnes í fjarska. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Grænahlíð er sæbrött, skriðurunnin hamrahlíð, 473 m y.s., yst við Ísafjarðardjúp að norðan og nær frá Sléttu í Jökulfjörðum að Ritaskörðum. Nafnið dregur hún af grónum skeiðum í hömrnunum. Hún er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör) en þar verpur aðallega fýll (15.400 pör).

Grænahlíð er innan Hornstrandafriðlands sem var friðlýst 1975.

Helstu varpfuglar í Grænahlíð (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – Key bird species breeding in Grænahlíð (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	15.400	2014	1,3	
Alls – Total			15.400			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Grænahlíð coastal mountain in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (15,400 pairs).

SF-V 31 RITUR

Hnit – Coordinates N66,35700, V23,18699

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii, B2

Stærð svæðis – Area 1.913 ha*

*Grænahlöð og Ritur með verndarjaðri – with buffer zone

Ritur. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Ritur er hömrum girtur höfði, um 300 m y.s., á mörkum Ísafjarðardjúps og Aðalvíkur og í beinu framhaldi af Grænuhlíð. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör) og enn fremur er hann mikilvægur varpstaður ritu (19.166 pör) og langvíu (11.789 pör). Fyll verpur einnig í Ritnum (12.278 pör) sem og stuttnefja (2.482 pör).

Ritur er innan Hornstrandafriðlands sem var friðlýst 1975 og er einnig á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Ritnum. – Key bird species breeding in Ritur.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	12.278	2007	1,0	
Rita ³	<i>Rissa tridactyla</i>	B	19.166	2007	3,3	B2
Langvía ⁴	<i>Uria aalge</i>	B	11.789	2007	1,7	B2
Stuttnefja ⁴	<i>Uria lomvia</i>	B	2.482**	2007	0,8	
Alls – Total			45.715			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** 12.000 pör 1985. – 12,000 pairs in 1985.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

³ Arnþór Garðarsson o.fl. í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al. in press b.

English summary: Ritur sea cliff in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important sea-bird colony as well as one of the main sites for breeding *Rissa tridactyla* (19,166 pairs) and *Uria aalge* (11,789 pairs) in Iceland. Among other species are *Fulmarus glacialis* (12,278 pairs) and *Uria lomvia* (2,482 pairs).

SF-V 32 KÖGUR

Kögur. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N66,46294, V22,88738

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 1.722 ha*

* Kögur og Kjalarárnúpur með verndarjaðri – with buffer zone

Kögur er hamranúpur, um 590 m y.s., austan við Fljótavík. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör), svo til eingöngu fýll (27.360 pör).

Kögur er innan Hornstrandafríðlands sem var fríðlýst 1975.

Helstu varpfluglar í Kögri (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – Key bird species breeding in Kögur (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	27.360	2014	2,3	
Alls – Total			27.360			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Kögur headland in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (27,360 pairs).

SF-V 33 KJALARÁRNÚPUR

Kjalarnúpur. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N66,43696, V22,74086

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 1.722 ha*

* Kógur og Kjalarnúpur með verndarjaðri – with buffer zone

Kjalarnúpur er vestan við Hlöðuvík á Hornströndum, sæbratt hamrabíli, um 500 m y.s.

Kjalarnúpur er hluti af Hornstrandafriðlandi sem var friðlýst 1975.

Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör), nær eingöngu fýll (19.167 pör).

Helstu fuglategundir í Kjalarnúpi (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in Kjalarnúpur (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	19.167	2014	1,6	
Alls – Total			19.167			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: *Kjalarnúpur headland in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (19,167 pairs).*

SF-V 34 HÆLAVÍKURBJARG

Hælavíkurbjarg. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N66,45997, V22,57124

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category (Hælavík- og Hornbjarg)
A4i, A4ii, A4iii, B1i, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 678 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Hælavíkurbjarg er þverhniptur hamraveggur, um 258 m y.s., við vestanverða Hornvík og eitt af þremur mestu fuglabjörgunum á Íslandi. Þar verður gífurlegur fjöldi sjófugla, sjá nánar í umfjöllun um Hornbjarg hér á eftir.

Hælavíkurbjarg er innan Hornstrandafriðlands sem var friðlýst 1975 og er á IBA-skrá.

Helstu varpfluglar í Hælavík- og Hornbjargi samanlagt. – *Key bird species breeding in Hælavíkurbjarg and Hornbjarg, in total.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	35.613	2007	3,0	B2
Rita ²	<i>Rissa tridactyla</i>	B	243.759	2007	42,0	A4i, B1i, B2
Langvía ³	<i>Uria aalge</i>	B	268.275	2007	38,9	A4ii, B1ii, B2
Stuttnefja ³	<i>Uria lomvia</i>	B	183.738	2007	55,7	A4ii, B1ii
Álka ³	<i>Alca torda</i>		5.607	2007	1,8	A4ii, B1ii, B2**
Alls – Total			736.992			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** 70.000 pör 1985. – *70,000 pairs in 1985.*

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – *Arnþór Garðarsson et al., in press a.*

² Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

³ Arnþór Garðarsson o.fl. í prentun b. – *Arnþór Garðarsson et al., in press b.*

English summary: Hælavíkurbjarg and Hornbjarg sea cliffs in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, are on the opposite sites of Hornvík cove. Together they hold internationally important numbers of *Fulmarus glacialis* (35,613 pairs), *Rissa tridactyla* (243,759 pairs), *Uria aalge* (268,275 pairs), *Uria lomvia* (183,738 pairs) and *Alca torda* (5,607 pairs).

SF-V 35 HORNBJARG

Hornbjarg. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N66,44348, V22,39987

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category (Hælav- og Hornbjarg)
A4i, A4ii, A4iii, B1i, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 1.171 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Hornbjarg er nyrsti tangi Vestfirðja og nær á milli Hornvíkur og Látravíkur. Hæst nær bjargið 534 m y.s. Það er eitt af þremur mestu fuglabjörgunum á Íslandi. Venja hefur skapast að telja saman varpugla í Hælavíkurbjargi og Hornbjargi enda eru þau skammt frá hvort öðru, sitt hvorum megin við Hornvík.

Eftirfarandi eru ósundurliðaðar tölur fyrir Hælavíkurbjarg og Hornbjarg. Þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru fyll (35.613 pör), rita (243.759 pör), langvía (268.275 pör), stuttnefja (183.738 pör) og álka (5.607 pör).

Hornbjarg er innan Hornstrandafriðlands og á IBA-skrá.

Helstu varpuglar í Hælavíkurbjargi og Hornbjargi samanlagt. – *Key bird species breeding in Hælavíkurbjarg and Hornbjarg, in total.*

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	35.613	2007	3,0	B2
Rita ²	<i>Rissa tridactyla</i>	B	243.759	2007	42,0	A4i, B1i, B2
Langvía ³	<i>Uria aalge</i>	B	268.275	2007	38,9	A4ii, B1ii, B2
Stuttnefja ³	<i>Uria lomvia</i>	B	183.738	2007	55,7	A4ii, B1ii
Álka ³	<i>Alca torda</i>		5.607	2007	1,8	A4ii, B1ii, B2**
Alls – Total			736.992			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** 70.000 pör 1985. – 70,000 pairs in 1985.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

³ Arnþór Garðarsson o.fl. í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al., in press b.

English summary: Hælavíkurbjarg and Hornbjarg sea cliffs in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, are on the opposite sites of Hornvík cove. Together they hold internationally important numbers of *Fulmarus glacialis* (35,613 pairs), *Rissa tridactyla* (243,759 pairs), *Uria aalge* (268,275 pairs), *Uria lomvia* (183,738 pairs) and *Alca torda* (5,607 pairs).

SF-V 36 SMIÐJUVÍKURBJARG

Smiðjuvíkurbjarg. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N66,37954, V22,31461

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 616 ha*

* með verndarjaðri – with buffer zone

Smiðjuvíkurbjarg liggur norðan við Smiðjuvík á Hornströndum og er 110 m á hæð. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð (≥ 10.000 pör), nær eingöngu fyll (26.212 pör). Smiðjuvíkurbjarg er innan Hornstrandafriðlands.

Helstu varpfuglar í Smiðjuvíkurbjargi (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – Key bird species breeding in Smiðjuvíkurbjarg (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	26.212	2013	2,2	
Alls – Total			26.212			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Smiðjuvíkurbjarg sea cliff in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (26,212 pairs).

SF-V 37 GEIRHÓLMUR (GEIRÓLFSGNÚPUR)

Geirhólmur. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N66,26494, V21,97039

Sveitarfélag – Municipality Ísafjarðarbær, Arneshreppur

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 849 ha*

* með verndarjaðri – with buffer zone

Geirhólmur er sæbratt og klettótt fjall, 433 m y.s., milli Skjaldabjarnarvíkur og Reykjafjarðar á Hornströndum. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör), einkum fýll (13.010 pör).

Helstu varpfuglar í Geirhólmi (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in Geirhólmur (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fýll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	13.010	2013	1,1	
Alls – Total			13.010			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: Geirhólmur headland in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (13,010 pairs).

SF-V 38 GRÍMSEY Á STEINGRÍMSFIRÐI

Grímsey í Steingrímsfirði. Ljós. Magnús Guðmundsson.

Hnit – Coordinates N65,68426, V21,40023

Sveitarfélag – Municipality Kaldrananeshr.

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 773 ha*

* með verndarjaðri – with buffer zone

Grímsey er stærsta eyjan á Ströndum, liggur úti fyrir Drangnesi í mynni Steingrímsfjarðar og er 49 ha á stærð. Mikið fuglalíf er í Grímsey og má þar helst nefna lunda en ríflega 1% íslenska stofnsins verpur í eyinni (23.250 pör). Meðal annarra varp-fugla má nefna fyl, ritu, æður, toppskarf og álku. Eyjan telst alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð (≥ 10.000 pör).

Grímsey á Steingrímsfirði er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu varpfluglar í Grímsey á Steingrímsfirði (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – Key bird species breeding in Grímsey, Steingrímsfjörður (from Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	23.250	2015	1,1	
Alls – Total			23.250			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Grímsey island in Vestfirðir peninsula, NW-Iceland is, an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fratercula arctica* the most numerous species (23,250 pairs).

SF-N 1 TINDASTÓLL

Tindastóll. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N65,88698, V19,80876

Sveitarfélag – Municipality Skagafjörður

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 396 ha*

* með verndarjaðri – with buffer zone

Tindastóll er mikið fjall, um 989 m y.s., vestan Skagafjarðar og nær samfelldur hamraveggur sjávarmegin. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör), einkum fýll (29.714 pör).

Helstu varpfuglar í Tindastóli (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in Tindastóll (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	29.714	2015	2,5	
Alls – Total			29.714			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: Tindastóll coastal mountain, N-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (29,714 pairs).

SF-N 2 DRANGEY

Hnit – Coordinates N65,94664, V19,68911

Sveitarfélag – Municipality Skagafjörður

IBA-viðmið – Category A4iii, B2

Stærð svæðis – Area 661 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Drangey. Ljós. Magnús Guðmundsson.

Drangey er þverhnípt eyja í Skagafirði, hæst tæplega 180 m y.s., með grasi vaxinn koll og 24 ha að stærð. Mikið fuglalíf er í Drangey og telst hún alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör). Þar er mikilvægur varpstaður langvíu (7.099 pör), álku (2.116 pör) og lunda (33.900 pör). Meðal annarra varpfugla í eygni má nefna ritu (7.362 pör) og stuttnefju (12.666 pör).

Drangey er á náttúru-minjaskrá og á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Drangey. – Key bird species breeding in Drangey.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Rita ¹	<i>Rissa tridactyla</i>	B	7.362	2007	1,3	
Langvía ²	<i>Uria aalge</i>	B	7.099	2007	1,0	B2
Stuttnefja ²	<i>Uria lomvia</i>	B	12.666	2007	3,8	
Álka ²	<i>Alca torda</i>	B	2.116	2007	0,7	B2
Lundi ³	<i>Fratercula arctica</i>	B	33.900	2014	1,7	B2
Alls – Total			63.143			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

² Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al., in press b.

³ Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi. – Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.

English summary: Drangey island, N-Iceland, is an internationally important seabird colony with *Fratercula arctica* being most common (33,900 pairs).

SF-N 3 LUNDEY Á SKAGAFIRÐI

Lundey á Skagafirði. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates	N65,76189, V19,45149
Sveitarfélag – Municipality	Skagafjörður
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	547 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Lundey liggur fyrir botni Skagafjarðar, er láglend og grösug, 6,3 ha að stærð. Þar er lundabyggð (20.400 pör) og telst svæðið vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð (≥ 10.000 pör).

Lundey er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Lundey á Skagafirði (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Lundey, Skagafjörður (from Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep).*

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	20.400	2014	1,0	
Alls – Total			20.400			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: *Lundey island, N-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fratercula arctica* (20,400 pairs).*

SF-N 4 MÁLMEY

Hnit – Coordinates	N66,01508, V19,53600
Sveitarfélag – Municipality	Skagafjörður
IBA-viðmið – Category	A4iii, B2
Stærð svæðis – Area	1.461 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Málmei á Skagafirði. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Málmei liggur í norðaustanverðum Skagafirði og er 160 ha að stærð. Hún er hömrum girt en graslend, fremur lág, hækkar til norðurs og er hæst 156 m y.s. Eyjan er auðug af fuglalífi og telst vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör), enda verpur þar mikið af lunda (33.450 pör) og hefur honum fjölgað mikið.

Málmei er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Málmei á Skagafirði (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Málmei, Skagafjörður (from Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	33.450	2014	1,7	B2
Alls – Total			33.450			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Málmei island, N-Iceland, is one of the largest Fratercula arctica colony in Iceland (33,450 pairs).*

SF-N 5 HVANNDALABJÖRG

Hvanndalabjörg. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N66,13721, V18,63151

Sveitarfélag – Municipality Fjallabyggð

IBA-viðmið – Category A4iii, B2

Stærð svæðis – Area 382 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Hvanndalabjörg eru sæbrattur klettaveggur, um 600 m y.s., á milli Ólafsfjarðar og Hvanndala. Þar er mikil fýlabbyggð (34.264 pör) og telst svæðið vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð (≥ 10.000 pör). Einnig er þar eitt af stærstu svartbaksvörpum á Norðurlandi (um 100 pör).

Hvanndalabjörg eru á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Hvanndalabjörgum. – Key bird species breeding in Hvanndalabjörg.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	34.264	2013	2,8	B2
Svartbakur ²	<i>Larus marinus</i>	B	100	2014	1,4	
Alls – Total			34.364			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Arnþór Garðarsson, gróft mat. – Arnþór Garðarsson, rough estimate.

English summary: Hvanndalabjörg sea cliff, N-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with a large *Fulmarus glacialis* colony (34,264 pairs).

SF-N 6 ÓLAFSFJARÐARMÚLI

Ólafsfjarðarmúli. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates	N66,09383, V18,56451
Sveitarfélag – Municipality	Fjallabyggð, Dalvíkurbyggð
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	744 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Ólafsfjarðarmúli er sæbratt fjall á milli Ólafsfjarðar og Upsastrandar við utanverðan Eyjafjörð að vestan, og er hæstur 900 m y.s. Þar verpur fyll (27.356 pör) og telst svæðið alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör).

Helstu varpfuglar í Ólafsfjarðarmúla (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – Key bird species breeding in Ólafsfjarðarmúli (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	27.356	2013	2,3	
Alls – Total			27.356			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Ólafsfjarðarmúli coastal mountain, N-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (27,356 pairs).

SF-N 7 HRÍSEY

Hnit – Coordinates N66,00164, V18,38961

Sveitarfélag – Municipality Akureyrarkaupstaður

IBA-viðmið – Category A4i, A4iii, B1i, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 744 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Kría er mjög algengur varpflugl í Hrísey. Ljósmynd. Erling Ólafsson.

Hrísey liggur í utanverðum Eyjafirði og er hún 745 ha að stærð. Hún er hæst að norðanverðu, 110 m y.s., og með austurströndinni eru klettur. Eyjan er að mestu lyngi og grasi vaxin, einnig er nokkuð mýrlendi og lúpínubreiður sem stækka áfrá ári. Byggð er í Hrísey sunnanverðri.

Auðugt fuglalíf er í Hrísey (Þorsteinn Þorsteinsson og Sverrir Thorstensen 2014). Þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru kría (9.800 pör)

og teista (164 pör). Auk þess er í eyinni stórt æðarvarp (3.040 pör) og nokkurt fýlsvarp (4.314 hreiður). Hrísey telst alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥ 10.000 pör).

Hrísey er á IBA-skrá og norðurhlutinn á náttúru-minjaskrá.

Helstu varpfluglar í Hrísey. – Key bird species breeding in Hrísey.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	4.314	2015	0,4	
Æður ²	<i>Somateria mollissima</i>	B	3.040	2004	1,0	B1i, B2
Kría ²	<i>Sterna paradisaea</i>	B	9.800	2014	4,9	A4i, B1i
Teista ²	<i>Cephus grylle</i>	B	164	2014	1,3	B1ii
Alls – Total			17.318			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Þorsteinn Þorsteinsson og Sverrir Thorstensen 2014.

English summary: Hrísey island, N-Iceland, hosts internationally important numbers of *Sterna paradisaea* (9,800 pairs) and *Cephus grylle* (164 pairs) as well as a large *Somateria mollissima* colony (3,040 pairs).

SF-N 8 GRÍMSEY ÚT AF EYJAFIRÐI

Grímsey. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N66,55202, V17,99726
Sveitarfélag – Municipality Akureyrarkaupstaður
IBA-viðmið – Category A4i, A4ii, A4iii, B1i, B1ii, B2
Stærð svæðis – Area 2.199 ha*
 *með verndarjaðri – with buffer zone

Grímsey er nyrsta byggða eyja við Ísland og liggur um 41 km utan við mynni Eyjafjarðar. Hún er 455 ha að stærð og girt hömrum nema að sunnanverðu og liggur hæst 105 m y.s. Grímsey er algróin og er mólendi og graslendi ríkjandi.

eyjunni er ennfremur ein stærsta lundabyggð landsins (40.275 pör).

Grímsey er á IBA-skrá og stór hluti hennar er á náttúruminjaskrá.

Mikið fuglalíf er í Grímsey og þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru rita (32.840 pör), langvía (67.293 pör) og álka (114.796 pör). Á

Helstu varpfuglar í Grímsey, Eyjafirði. – Key bird species breeding in Grímsey, Eyjafjörður.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Rita ¹	<i>Rissa tridactyla</i>	B	32.840	2007	5,7	A4i, B1i, B2
Langvía ²	<i>Uria aalge</i>	B	67.293	2007	9,8	A4ii, B1ii, B2
Stuttnefja ²	<i>Uria lomvia</i>	B	4.054	2007	1,2	
Álka ²	<i>Alca torda</i>	B	114.796	2007	36,6	A4ii, B1ii, B2
Lundi ³	<i>Fratercula arctica</i>	B	40.275	2015	2,0	B2
Alls – Total			259.258			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

² Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al., in press b.

³ Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi. – Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.

English summary: Grímsey island, N-Iceland, has internationally important numbers of *Rissa tridactyla* (32,840 pairs), *Uria aalge* (67,293 pairs), *Alca torda* (114,796 pairs). Furthermore, over 40.000 pairs of *Fratercula arctica* breed on the island.

SF-N 9 LUNDEY Á SKJÁLFAANDA

Hnit – Coordinates N66,11516, V17,37156

Sveitarfélag – Municipality Tjorneshreppur

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 415 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Lundey á Skjálfanda. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Lundey liggur undan Tjörnesi á austanverðum Skjálfandaflóa, 6,6 ha að stærð, nokkuð há, brött og grösug. Þar er mikið lundavarp (27.375 pör) og telst eyjan vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör).

Lundey er á náttúruminjaskrá og á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Lundey, Skjálfanda (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Lundey, Skjálfandi (from Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.)*.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	27.375	2015	1,4	
Alls – Total			27.375			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Lundey island, NE-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fratercula arctica* (27,375 pairs).

SF-N 10 MÁNÁREYJAR

Mánáreyjar. Ljósmynd. Anna Sveinsdóttir.

Hnit – Coordinates N66,29244, V17,11570

Sveitarfélag – Municipality Tjorneshreppur

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 715 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Mánáreyjar liggja norðan Tjörnness og eru tvær, Háey sem er minni og hærri og Lágey sem er grösug, samtals 7,8 ha að stærð. Þar er mikið fuglalíf (Ævar Petersen 1985), aðallega lundavarp (28.050 pör) og teljast eyjarnar til alþjóðlega mikilvægra sjófuglabyggða (≥ 10.000 pör).

Mánáreyjar eru á náttúru-minjaskrá og á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Mánáreyjum (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Mánáreyjar (from Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.).*

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	28.050	2014	1,4	
Alls – Total			28.050			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Mánáreyjar islands, NE-Iceland, are an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs). The main species breeding there is *Fratercula arctica* (28,050 pairs).

SF-N 11 BANGASTAÐAHÖFN

Hnit – Coordinates N66,16835, V16,98142

Sveitarfélag – Municipality Norðurþing

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 183 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Bangastaðahöfn. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Bangastaðahöfn er á austanverðu Tjörnesi, grösugar brekkur undir sjávarhömrum. Þar verpa 12.000 lundapör (0,6% íslenska stofnsins) og telst svæðið vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör).

Bangastaðahöfn er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Bangastaðahöfn (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Bangastaðahöfn (from Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	12.000	2007	0,6	
Alls – Total			12.000			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Bangastaðahöfn coastal cliff in NE-Iceland is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs). The main breeding species is *Fratercula arctica* (12,000 pairs).*

SF-N 12 MELRAKKASLÉTTA

Hnit – Coordinates	N66,44688, V16,23508
Sveitarfélag – Municipality	Norðurþing, Svalbarðshreppur
IBA-viðmið – Category	A4i, A4iii, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	111.400 ha

Karlinn (nær) og Sólvanöf við Rauðanúp á Melrakkaslétta. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Melrakkaslétta er fremur láglendur, þurrlendur og víðáttumikill skagi með lífauðugum fjörum, strandlönnum og vötnum. Austurhlutinn er mýrlendur. Þetta svæði er einnig flokkað með „Fjörur og grunn-sævi“ og „Votlendi og önnur svæði inn til landsins“, en hér verður aðeins gerð grein fyrir varpi sjófugla.

Þær tegundir sjófugla sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum á Slétta eru æður (líklega um 8.000 pör)

og kría (10.000 pör). Þá eru á svæðinu allstórar ritu- og álkubýggðir. Einnig má nefna súlu (655 pör) og fyl (17.491 par).

Norðurhluti Melrakkaslétta er á náttúruminjaskrá og mestallt svæðið á IBA-skrá. Sjófuglabýggðin í Rauðanúpi er auk þess skráð sér í þeirri skrá.

Helstu varpfuglar á Melrakkaslétta. – *Key bird species breeding in Melrakkaslétta.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	17.491	2008, 2014	1,5	
Súla ²	<i>Morus bassanus</i>	B	655	2013–2014	1,8	
Æður ³	<i>Somateria mollissima</i>	B	8.000	1999	2,7	B1i, B2
Rita ⁴	<i>Rissa tridactyla</i>	B	14.212	2006–2008	2,4	B2
Kría ⁵	<i>Sterna paradisaea</i>	B	10.000	2016	5,0	A4i, B1i
Álka ⁶	<i>Alca torda</i>	B	1.006	2008	0,3	B2
Alls – Total			51.364			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – *Arnþór Garðarsson et al., in press a.*

² Arnþór Garðarsson, í prentun. – *Arnþór Garðarsson, in press.*

³ Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, óbirt heimild. – *Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, unpublished source.*

⁴ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

⁵ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

⁶ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b. – *Arnþór Garðarsson et al., in press b.*

English summary: Melrakkaslétta is a low-lying peninsula in NE-Iceland with extensive heathland, lakes and coastal lagoons. This section only deals with seabird colonies. The area hosts internationally important numbers of *Somateria mollissima* (c. 8,000 pairs) and *Sterna paradisaea* (10,000 pairs).

SF-N 13 SKORUVÍKURBJARG

Karl við Skoruvíkurbjarg. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N66,38300, V14,87200

Sveitarfélag – Municipality Langanesbyggð

IBA-viðmið – Category

A4i, A4ii, A4iii, B1i, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 739 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Skoruvíkurbjarg er á norðanverðu Langanesi og er hæst 55 m y.s. Þar er mikil sjófuglabýggð og þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru rita (30.063 pör), langvía (27.343 pör) og álka (8.010 pör). Súla verpur einnig í Skoruvíkurbjargi (656 pör) sem og stuttnefja (2.484 pör).

Skoruvíkurbjarg er á náttúruinjasrá ásamt Langanesi utan Heiðarfjalls. Er einnig á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Skoruvík. – Key bird species breeding in Skoruvík.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Súla ¹	<i>Morus bassanus</i>	B	656	2013–2014	1,8	
Rita ²	<i>Rissa tridactyla</i>	B	30.063	2008	5,2	A4i, B1i, B2
Langvía ³	<i>Uria aalge</i>	B	27.343	2007	4,0	B1ii, B2
Stuttnefja ³	<i>Uria lomvia</i>	B	2.484**	2007	0,8	
Álka ³	<i>Alca torda</i>	B	8.010	2007	2,6	A4ii, B1ii, B2
Alls – Total			68.556			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** 12.000 pör 1985. – 12,000 pairs in 1985.

¹ Arnþór Garðarsson, í prentun. – Arnþór Garðarsson, in press.

² Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

³ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al., in press b.

English summary: Skoruvíkurbjarg sea cliff, NE-Iceland, has internationally important numbers of *Rissa tridactyla* (30,063 pairs), *Uria aalge* (27,343 pairs) and *Alca torda* (8,010 pairs).

SF-N 14 LANGANESBJÖRG (VATNSLEYSA–FONTUR–SKÁLABJARG)

Skálabjarg. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates	N66,34300, V14,69800
Sveitarfélag – Municipality	Langanesbyggð
IBA-viðmið – Category	A4iii, B1ii, B2
Stærð svæðis – Area	2.952 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Langanesbjörg eru yst á Langanesi og ná frá Vatnsleysu, út fyrir Font og vestur fyrir Skálabjarg. Björgin eru um 40 m y.s. Mikið sjófuglavarp er í Langanesbjörgum og þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru rita (21.631 pör), langvía (16.518 pör) og álka (4.021 par). Einnig er þar fýlabyggð (13.774 pör).

Langanesbjörg eru á náttúruinjasrá ásamt Langanesi utan Heiðarfjalls. Er einnig á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Langanesbjörgum. – Key bird species breeding in Langanesbjörg.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	13.774	2006, 2014	1,1	
Rita ²	<i>Rissa tridactyla</i>	B	21.631	2006–2008	3,7	B2
Langvía ³	<i>Uria aalge</i>	B	16.518	2006, 2008	2,4	B1ii, B2
Álka ³	<i>Alca torda</i>	B	4.021	2006, 2008	1,3	B2**
Alls – Total			55.944			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** 15.400 pör 1985. – 15,400 pairs in 1985.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

³ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al., in press b.

English summary: Langanesbjörg sea cliffs, NE-Iceland, has internationally important numbers of *Rissa tridactyla* (21,631 pairs), *Uria aalge* (16,518 pairs) and *Alca torda* (4,021 pair).

SF-A 1 VIÐVÍKURBJÖRG

Viðvíkurbjörg. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates	N66,03431, V14,67411
Sveitarfélag – Municipality	Langanesbyggð
IBA-viðmið – Category	A4iii, B1ii, B2
Stærð svæðis – Area	1.148 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Viðvíkurbjörg eru á milli Bakkafjarðar og Vopnafjarðar, um 180 m y.s. Þar er ein helsta fýlabyggð landsins (56.415 pör) og einnig nær teista alþjóðlegum verndarviðmiðum (200 pör).

Helstu varpuglar í Viðvíkurbjörgum. – *Key bird species breeding in Viðvíkurbjörg.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	56.415	2015	4,7	B2
Teista ²	<i>Cephus grylle</i>	B	200	1976	1,6	B1ii
Alls – Total			56.615			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – *Arnþór Garðarsson et al., in press a.*

² Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

English summary: Viðvíkurbjörg sea cliffs, NE-Iceland, has internationally important numbers of *Fulmarus glacialis* (56,415 pairs) and *Cephus grylle* (200 pairs).

SF-A 2 BJARNAREY Á HÉRAÐSFLÓA

Hnit – Coordinates	N65,78454, V14,31003
Sveitarfélag – Municipality	Vopnafjarðarhreppur
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	499 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Bjarnarey á Héraðsflóa. Kollumúli í baksýn. Ljósm. Arnþór Garðarsson.

Bjarnarey liggur út af Kollumúla á milli Vopnafjarðar og Héraðsflóa, er 10 ha að stærð, nokkuð klettótt en vel gróin. Þar er lundavarp (15.375 pör) og verulegt æðarvarp. Bjarnarey telst vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör).

Bjarnarey er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Bjarnarey, Héraðsflóa. – Key bird species breeding in Bjarnarey, Héraðsflói.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	15.375	2014	0,8	
Alls – Total			15.375			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Bjarnarey island, E-Iceland, is an internationally important seabird colony (≥ 10.000 pairs), the main species being *Fratercula arctica* (15,375 pairs).

SF-A 3 SKÁLANESBJÖRG

Skálanesbjörg. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates	N65,29022, V13,66252
Sveitarfélag – Municipality	Seyðisfjörður Fjarðabyggð
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	561 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Skálanesbjörg eru yst við Seyðisfjörð að sunnan og allt að 600 m y.s. Þar er fýlabbyggð (11.503 pör) og telst svæðið vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör).

Helstu varpfuglar í Skálanesbjörgum (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in Skálanesbjörg (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	11.503	2014	1,0	
Alls – Total			11.503			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: *Skálanesbjörg coastal mountain, E-Iceland, is an internationally important seabird colony (≥ 10.000 pairs) with *Fulmarus glacialis* (11,503 pairs).*

SF-A 4 NORÐFJARÐARNÍPA

Norðfjarðarnípa. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N65,17521, V13,62648

Sveitarfélag – Municipality Fjarðabyggð

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 563 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Norðfjarðarnípa er yst við norðanverðan Norðfjörð, um 900 m y.s. og nær samfellt klettabelti. Þar er fýlabyggð (9.910 pör) og einnig lítilsháttar ritu- og álkuvarp. Svæðið telst vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör).

Svæðið er hluti af fólkvangi sem var friðlýstur 1972.

Helstu varpfuglar í Norðfjarðarnípu. – Key bird species breeding in Norðfjarðarnípa.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	9.910	2014	0,8	
Rita ²	<i>Rissa tridactyla</i>	B	220	2008	<0,1	
Álka ³	<i>Alca torda</i>	B	20	2007	<0,1	
Alls – Total			10.150			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

³ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al., in press b.

English summary: Norðfjarðarnípa headland, E-Iceland, is an internationally important seabird colony (≥ 10.000 pairs). The main species breeding is *Fulmarus glacialis* (9,910 pairs).

SF-A 5 GERPIR

Hnit – Coordinates	N65,05557, V13,53084
Sveitarfélag – Municipality	Fjarðabyggð
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	516 ha

Gerpir. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Gerpir, 661 m y.s., liggur milli Reyðarfjarðar og Norðfjarðar og er austasti tangi landsins. Snarbrattar skriður eru neðra en hamrar efst. Í Gerpi er mikil fýlabbyggð (22.659 pör) og telst fjallið vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð (≥ 10.000 pör).

Gerpir er á náttúruminjaskrá ásamt ysta hluta skagans milli Reyðarfjarðar og Norðfjarðar.

Helstu varpfluglar í Gerpi (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in Gerpir (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	22.659	2015	1,9	
Alls – Total			22.659			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Gerpir coastal mountain, E-Iceland, is an internationally important seabird colony (≥ 10.000 pairs). The main species breeding there is *Fulmarus glacialis* (22,659 pairs).*

SF-A 6 SELEY VIÐ REYÐARFJÖRÐ

Hnit – Coordinates	N64,97306, V13,52269
Sveitarfélag – Municipality	Fjarðabyggð
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	547 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Seley við Reyðarfjörð. Ljós. Skarphéðinn G. Þórisson.

Seley er í mynni Reyðarfjarðar, 19 ha að stærð, fremur lág, hæst 21 m y.s., klettótt og sæmilega gróin þar sem brim nær ekki til. Lundabyggð er í Seley (11.025 pör) og einnig er þar talsvert æðarvarp (Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 1989)

og telst hún alþjóðlega mikilvæg sjófuglabýggð (≥10.000 pör).

Helstu varpfuglar í Seley, Reyðarfirði (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – Key bird species breeding in Seley, Reyðarfjörður (Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	11.025	2014	0,5	
Alls – Total			11.025			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Seley island, E-Iceland, is an internationally important seabird colony (≥10.000 pairs). The main species breeding is *Fratercula arctica* (11,025 pairs).

SF-A 7 HÓLMAR Í REYÐARFIRÐI

Hnit – Coordinates	N65,03620, V14,02619
Sveitarfélag – Municipality	Fjarðabyggð
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	592 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Hólmar í Reyðarfirði. Ljós. Skarphéðinn G. Þórisson.

Hólmar eru nokkrir grösugir hólmar úti fyrir samnefndum bæ í Reyðarfirði vestan við Hólmanes. Þar er lundabyggð (11.325 pör) og nokkuð æðarvarp. Hólmar teljast vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör).

Hólmar eru hluti af friðlandinu Hólmanesi sem var friðlýst 1973.

Helstu varpfuglar í Hólmum, Reyðarfirði (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Hólmar, Reyðarfjörður (Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	11.325	2014	0,6	
Alls – Total			11.325			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Hólmar islets, E-Iceland, are an important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs). The main breeding species is *Fratercula arctica* (11,325 pairs).*

SF-A 8 SKRÚÐUR

Hnit – Coordinates N64,90028, V13,62456

Sveitarfélag – Municipality Fjarðabyggð

IBA-viðmið – Category A1, A4ii, A4iii, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 616 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Skrúður. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Skrúður er klettaeyja úti fyrir Vattarnesi, milli Reyðarfjarðar og Fáskrúðsfjarðar, 23 ha að stærð 90 m há, brött og vel gróin. Mikið fuglalíf er í Skrúði (Jóhann Óli Hilmarsson og Smári Brynjars-son 1997) og má þar helst nefna feiknastóra lundabyggð (149.100 pör). Auk lunda, nær langvía alþjóðlegum verndarviðmiðum (11.483 pör). Þar er einnig að finna þriðju stærstu súlubygð landsins (6.051 par) og töluvert af ritu (6.692 pör).

Skrúður var friðlýstur árið 1995 ásamt 500 m belti umhverfis. Skrúður er á IBA-skrá.

Helstu varpfluglar í Skrúði. – Key bird species breeding in Skrúður.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Súla ¹	<i>Morus bassanus</i>	B	6.051	2013–2014	16,3	
Rita ²	<i>Rissa tridactyla</i>	B	6.692**	2007	1,2	
Langvía ³	<i>Uria aalge</i>	B	11.483	2008	1,7	B2
Lundi ⁴	<i>Fratercula arctica</i>	B	149.100	2014	7,4	A1, A4ii, B1ii, B2
Alls – Total			173.326			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** 16.907 pör 1985. – 16,907 pairs in 1985.

¹ Arnþór Garðarsson, í prentun. – Arnþór Garðarsson, in press.

² Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

³ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al., in press b.

⁴ Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi. – Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.

English summary: Skrúður island, E-Iceland, holds internationally important numbers of *Uria aalge* (11,483 pairs) and *Fratercula arctica* (149,100 pairs).

SF-A 9 ANDEY

Hnit – Coordinates	N64,89588, V13,69319
Sveitarfélag – Municipality	Fjarðabyggð
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	524 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Æðarsker (fremst), Andey og Skrúður (fjærst). Ljós. Arnþór Garðarsson.

Andey liggur í mynni Fáskrúðsfjarðar að norðan. Hún er 30 ha að stærð, lág, flöt og grasi vaxin. Í Andey er lundabyggð (15.000 pör) og einnig verulegt æðarvarp. Svæðið telst vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð (≥ 10.000 pör).

Helstu varpfuglar í Andey (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Andey (Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	15.000	2014	0,7	
Alls – Total			15.000			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Andey island, E-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs). The main species breeding there is *Fratercula arctica* (15,000 pairs).*

SF-A 10 EYJAR, BREIÐDALSVÍK

Breiðdalseyjar. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N64,75595, V13,99796

Sveitarfélag – Municipality Breiðdalshreppur

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 1.279 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Eyjar eða Breiðdalseyjar við sunnanverða Breiðdalsvík er samnefni á allmörgum grösugum eyjum og hölmum. Þar er lundabyggð (10.500 pör) og einnig verulegt æðarvarp. Svæðið telst vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð (≥ 10.000 pör).

Helstu varpfuglar í Eyjum, Breiðdalsvík (byggt á Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi). – *Key bird species breeding in Eyjar, Breiðdalsvík (Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.)*.

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	10.500	2014	0,5	
Alls – Total			10.500			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Eyjar islands, E-Iceland, are an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs). The main species breeding there is *Fratercula arctica* (10,500 pairs).*

SF-A 11 PAPEY

Hnit – Coordinates N64,59287, V14,17150

Sveitarfélag – Municipality Djúpavogshreppur

IBA-viðmið – Category A1, A4ii, A4iii, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 1.257 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Papey. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Papey liggur úti fyrir mynni Hamarsfjarðar. Hún er 267 ha að stærð og 20 m há, vogskorin og að mestu girt lágum björgum. Nokkrar smærri eyjar og hólmar eru umhverfis Papey. Mikið lundavarp er á þessu svæði (132.750 pör), sem telst alþjóðlega mikilvægt, sem og teistubýggð (200 pör). Einnig er rituvarp í eyinni (5.582 pör) og svartfuglavarp sem nær þó ekki alþjóðlegum mörkum eða 1% af Íslandsstofni.

Papey er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Papey. – Key bird species breeding in Papey.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Rita ¹	<i>Rissa tridactyla</i>	B	5.582	2008	1,0	
Teista ²	<i>Cephus grylle</i>	B	200	2000	1,6	B1ii
Lundi ³	<i>Fratercula arctica</i>	B	132.750	2014	6,6	A1, A4ii, B1ii, B2
Alls – Total			138.532			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

² Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – IINH, rough estimate.

³ Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi. – Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.

English summary: Papey and adjacent islets, E-Iceland, host internationally important numbers of *Fratercula arctica* (132,750 pairs) and *Cephus grylle* (200 pairs).

SF-A 12 HVALNESFJALL Í LÓNI

Hvalnesfjall. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates	N64,41603, V14,56019
Sveitarfélag – Municipality	Hornafjörður
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	606 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Hvalnesfjall um, 600 m y.s., er austast í Lóni í Austur-Skaftafellssýslu. Þar er fýlabyggð (12,904 pör) og telst fjallið vera alþjóðlega mikilvæg sjó-fuglabyggð.

Helstu varpfuglar í Hvalnesfjalli (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in Hvalnesfjall (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fyll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	12.904	2015	1,1	
Alls – Total			12.904			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Hvalnesfjall mountain, SE-Iceland, is an internationally important seabird colony (≥10,000 pairs) with Fulmarus glacialis (12,904 pairs).*

SF-A 13 VESTRAHORN–FJARÐARFJALL

Vestrahorn og Fjarðarfjall. Ljós. Kristján Jónasson.

Hnit – Coordinates	N64,27103, V14,95579
Sveitarfélag – Municipality	Hornafjörður
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	603 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Fjöllin Vestrahorn sem er 757 m y.s. og Fjarðarfjall, 724 m y.s., liggja saman austan við Skarðsfjörð (Hornafjörð). Þar er fýlabbyggð (17.000 pör) og telst svæðið vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð.

Helstu varpfuglar í Vesturhorni–Fjarðarfjalli (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in Vesturhorn-Fjarðarfjall (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	17.000	2014	1,4	
Alls – Total			17.000			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Vesturhorn–Fjarðarfjall mountains, SE-Iceland, are an internationally important sea-bird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (17,000 pairs).

SF-A 14 INGÓLFSHÖFÐI

Hnit – Coordinates N63,80050, V16,64747

Sveitarfélag – Municipality Hornafjörður

IBA-viðmið – Category A4ii, A4iii, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 801 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Ingólfshöfði. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Ingólfshöfði er kletthöfði, um 76 m y.s., við sjó, syðst í Öræfum, 57 ha að stærð og vel gróinn að hluta. Mikið fuglalíf er í Ingólfshöfða og nær álkuvarp þar alþjóðlegum verndarviðmiðum (5.916 pör). Einnig verpur þar um 1% íslenska langvíustofnsins (5.884 pör). Stormsvala og, að öllum líkindum, sjósvala hafa orpið í höfðanum.

Ingólfshöfði var friðlýstur 1974 og er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Ingólfshöfða (Byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b). – Key bird species breeding in Ingólfshöfði (from Arnþór Garðarsson et al., in press b).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Langvía	<i>Uria aalge</i>	B	5.884	2007	0,9	
Álka	<i>Alca torda</i>	B	5.916	2007	1,9	A4ii, B1ii, B2
Alls – Total			11.800			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Cape Ingólfshöfði, S-Iceland, hosts internationally important numbers of *Alca torda* (5,916 pairs).

SF-S 4 VESTMANNAEYJAR

Vestmannaeyjar. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N63,44200, V20,28600

Sveitarfélag – Municipality Vestmannaeyjabær

IBA-viðmið – Category

A1, A4i, A4ii, A4iii, B1i, B1ii, B2

Stærð svæðis – Area 13.898 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Vestmannaeyjar eru eyjaklasi undan Landeyjar-sandi og eru ýmist taldar 15 eða 18 auk 30 skerja og dranga. Í Eyjum eru afar mikilvægar varpstöðvar sjófugla og er stofna nokkurra tegunda svo til eingöngu að finna í Eyjum: skrofu, stormsvölu og sjósvölu (Jóhann Óli Hilmarsson 2009). Einkennisfugl Vestmannaeyja er lundinn, enda er þar langstærsta lundabyggð landsins, með 840.375 pörum. Aðrar tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru fyll (38.377 pör), skrofa (5.660 pör), stormsvala (75.000 pör), sjósvala (198.000 pör), súla (15.044 pör), rita (50.185 pör), langvía (33.016 pör) og álka (2.843 pör).

Elliðaey, Ystiklettur, Hellisey og Súlnasker hafa lengi verið á náttúruminjaskrá og á IBA-skrá. Tillögur um friðlýsingu helstu fuglabyggðanna voru í náttúruverndaráætlun 2004–2008. Friðlýsingarskilmálar voru samþykktir af bæjarstjórn Vestmannaeyja sumarið 2016 en ekki hefur verið gengið formlega frá friðlýsingu.

English summary: Vestmannaeyjar island group, S-Iceland, is a huge seabird colony with internationally important numbers of *Fratercula arctica* (840,375 pairs), *Fulmarus glacialis* (38,377 pairs), *Puffinus puffinus* (5,660 pairs), *Hydrobates pelagicus* (75,000 pairs), *Oceanodroma leucorhoa* (198,000 pairs), *Morus bassanus* (15,044 pairs), *Rissa tridactyla* (50,185 pairs), *Uria aalge* (33,016 pairs) and *Alca torda* (2,843 pairs).

Helstu varpfuglar í Vestmannaeyjum. – Key bird species breeding in Vestmannaeyjar.

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fyll ¹	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	38.377	2006–2008	3,2	B2
Skrofa ²	<i>Puffinus puffinus</i>	B	5.660	1991	100	A4ii, B1ii
Stormsvala ³	<i>Hydrobates pelagicus</i>	B	75.000	1983–2010	100	A4ii, B1ii
Sjósvála ⁴	<i>Hydrobates leucorhoa</i>	B	198.000	1991	100	A4ii, B1ii
Súla ⁵	<i>Morus bassanus</i>	B	15.044	2013–2014	40,4	A4ii, B1ii
Rita ⁶	<i>Rissa tridactyla</i>	B	50.185	2006–2008	8,6	A4i, B1i, B2
Langvía ⁷	<i>Uria aalge</i>	B	33.016	2006	4,8	B1ii, B2
Álka ⁷	<i>Alca torda</i>	B	2.843	2006	0,9	B2
Lundi ⁸	<i>Fratercula arctica</i>	B	840.375	2015	41,5	A1, A4ii, B1ii, B2
Alls – Total			1.258.500			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a. – Arnþór Garðarsson et al., in press a.

² Erpur S. Hansen o.fl. 2009a.

³ Erpur Snær Hansen og Jóhann Óli Hilmarsson, óbirt heimild. – Erpur Snær Hansen and Jóhann Óli Hilmarsson, unpublished source.

⁴ Erpur Snær Hansen o.fl. 2009b.

⁵ Arnþór Garðarsson, í prentun. – Arnþór Garðarsson, in press.

⁶ Arnþór Garðarsson o.fl. 2013.

⁷ Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun b. – Arnþór Garðarsson et al., in press b.

⁹ Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen, í undirbúningi. – Arnþór Garðarsson and Erpur Snær Hansen, in prep.

SF-S 1 FAGRIDALUR–VÍK (VÍKURHAMRAR)

Vikurhamrar. Ljóm. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates	N63,42100, V18.96658
Sveitarfélag – Municipality	Myrdalshreppur
IBA-viðmið – Category	A4iii
Stærð svæðis – Area	109 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Vikurhamrar eru vel gróið hamrabelti sem liggur frá Fagradal að Vík í Mýrdal, um 220 m y.s. Þar er fýlabbyggð (13.813 pör) og telst svæðið vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabbyggð.

Helstu varpfuglar í Víkurhömrum (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – Key bird species breeding in Víkurhamrar (from Arnþór Garðarsson o.fl., in press a).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fyll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	13.813	2014	1,1	
Alls – Total			13.813			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Vikurhamrar cliffs, S-Iceland, are an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (13,813 pairs).

SF-S 2 EYJAFJÖLL: STEINAFJALL

Steinafjall. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N63,55199, V19,87215

Sveitarfélag – Municipality Rangárbing eystra

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 324 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Steinafjall, um 440 m y.s., er í Austur-Eyjafjöllum, rétt austan við Holtsós. Þar er fýlabyggð (10.525 pör) og telst fjallið vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð.

Helstu varpfuglar í Steinafjalli (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in Steinafjall (from Arnþór Garðarsson et al., in press a).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Fýll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	10.525	2015	0,9	
Alls – Total			10.525			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: Mt. Steinafjall, S-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (10,525 pairs).

SF-S 3 EYJAFJÖLL: ÍRÁ–SELJALAND

Núpur undir Eyjafjöllum. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N63,57799, V19,87215

Sveitarfélag – Municipality Rangárþing eystra

IBA-viðmið – Category A4iii

Stærð svæðis – Area 404 ha*

*með verndarjaðri – with buffer zone

Fjallshlíðin frá Írá að Seljalandi í Vestur-Eyjafjöllum er hæst um 400 m y.s. Þar er fýlabyggð (20.091 par) og telst svæðið vera alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð ($\geq 10,000$ par).

Helstu varpfuglar á svæðinu Írá–Seljaland (byggt á Arnþór Garðarsson o.fl., í prentun a). – *Key bird species breeding in the area Írá–Seljaland (from Arnþór Garðarsson o.fl., in press a).*

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Fýll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	20.091	2015	1,7	
Alls – Total			20.091			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *The Eyjafjöll mountain slope from Írá to Seljaland, S-Iceland, is an internationally important seabird colony ($\geq 10,000$ pairs) with *Fulmarus glacialis* (20,091 pair).*

Fjörur og grunnsævi – *Intertidal zone and shallow marine waters*

78. kort. Mikilvægar fjörur og grunnsævi fyrir fugla á Íslandi. – *Important bird areas in intertidal zones and shallow marine waters in Iceland.*

FG-V 1 KALMANSTJÖRN–GARÐSKAGI

Garðskagaviti. Ljós. Erling Ólafsson.

Hnit – Coordinates	N64,01001, V22,70994
Sveitarfélag – Municipality	Sandgerðisbær, Garður
IBA-viðmið – Category	A41, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 1.330 ha*

Fjara og grunnsævi frá Kalmanstjörn að Garðskaga á Reykjanesskaga. Syðst eru brimasamar klettafjörur. Þá taka Ósar við sem eru grunnur vogur og síðan þangfjörur með leirublettum. Fjölbreytt fuglalíf er á þessu svæði árið um kring. Á fartíma á vorin eru stórir hópar vaðfugla í fjörum og hefur sanderla náð alþjóðlegum verndarviðmiðum (1.300 fuglar) en hefur fækkað á síðari árum. Þetta svæði er einnig alþjóðlega mikilvægt fyrir straumendur og sendlinga á vetrum.

Svæðið er að hluta til á náttúruminjaskrá og IBA-skrá, þ.e. Ósar og fjörur og tjarnir frá Stafnesi og norður úr.

Helstu fuglategundir á svæðinu Kalmanstjörn–Garðskagi. – *Key bird species in Kalmanstjörn–Garðskagi.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Æður ¹	<i>Somateria mollissima</i>	B	3.000**	1999	1,0	B1i, B2
Straumönd ^{2***}	<i>Histrionicus histrionicus</i>	W	153	1999	1,1	B1i
Sanderla ³	<i>Calidris alba</i>	P	1.300	1989	1,1	A4i, B1i
Sendlingur ⁴	<i>Calidris maritima</i>	W	612	2005–2008	1,2	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Þór. – *Pairs.*

*** Eyri norðan Hafnabergs – Sandgerði.

¹ Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, óbirt heimild. – *Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, unpublished source.*

² Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinnsson 2003.

³ Guðmundur A. Guðmundsson og Lindström 1992.

⁴ Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar. – *IINH, mid-winter counts.*

English summary: *Kalmanstjörn–Garðskagi rocky coast and shallow marine waters, SW-Iceland, are an internationally important wintering area for *Histrionicus histrionicus* (153 birds), *Calidris maritima* (612 birds) as well as a staging site for *Calidris alba* (1,300 birds).*

FG-V 2 ÁLFTANES–SKERJAFJÖRÐUR

Bakkavík á Seltjarnarnesi. Ljós m. Sigríður Kristinsdóttir.

Hnit – Coordinates	N64,12176, V21,99417
Sveitarfélag – Municipality	Garðabær, Kópavogsbær, Reykjavíkurborg, Seltjarnarnes
IBA-viðmið – Category	A41, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 3.300 ha

Þetta svæði nær yfir fjörur og grunnsævi frá sunnanverðu Álftanesi að Gróttu á Seltjarnarnesi. Einnig Bessastaðanes og ysta hluta Seltjarnarness. Mikið er af lífríku sjávartjörnum og fjörum á þessu svæði, þar á meðal leirur og sjávarfitjar.

Fuglalíf er fjölskrúðugt árið um kring (Kristbjörn Egilsson o.fl. 2004, Jóhann Óli Hilmarsson 2015, Jóhann Óli Hilmarsson og Ólafur Einarsson 2015). Þarna eru mikilvægir viðkomustaðir fargesta og nær margæs (2.473 fuglar) alþjóðlegum verndarviðmiðum. Mikið æðarvarp er á Álftanesi og nær fjöldinn líklega verndarviðmiðum (um 3.000 pör). Hið sama á við um grágæs á fjaðrafellitíma (1.200 fuglar) og sendling að vetri (700 fuglar). Fjöldi annarra tegunda dvelur þarna á veturnum; þúsundir æðarfugla og hundruð gráanda, hávellna,

dílaskarfa, tjalda og máfa (Náttúrufræðistofnun, vetrarfuglatalningar). Einnig verpa þúsundir kría á svæðinu og er stærsta varpið að finna á Seltjarnarnesi en þar hefur fjöldinn náð 4.550 pörum (Jóhann Óli Hilmarsson 2015). Þá er stórt sílamáfsvarp á Álftanesi (1.000 pör).

Allt þetta svæði er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá og hluti þess hefur verið friðaður: Skerjafjörður innan marka Kópavogs og Garðabæjar fyrir sameiningu við Bessastaðahrepp (búsvæðavernd), Bakkatjörn og Gróttu á Seltjarnarnesi og Kasthúsatjörn og nálæg fjörusvæði (friðland) og Hlið ásamt fjörum (fólkvangur).

Helstu fuglategundir á svæðinu Álftanes–Skerjafjörður. – Key bird species in the area Álftanes–Skerjafjörður.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Grágæs ¹	<i>Anser anser</i>	N	1.200	2014	1,3	B1i
Margæs ²	<i>Branta bernicla</i>	P	2.473	1990–2010	8,8	A4i, B1i
Æður ³	<i>Somateria mollissima</i>	B	3.000**	1999	1,0	B1i, B2
Sílamáfur ⁴	<i>Larus fuscus</i>	B	1.000**	2004	2,2	
Sendlingur ⁵	<i>Calidris maritima</i>	W	700	1974	1,4	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Pör. – Pairs.

¹ Jóhann Óli Hilmarsson og Ólafur Einarsson 2015.

² Guðmundur A. Guðmundsson, óbirt heimild. – Guðmundur A. Guðmundsson, unpublished source.

³ Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, óbirt heimild. – Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, unpublished source.

⁴ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – IINH, unpublished data.

English summary: Álftanes–Skerjafjörður coastal area, SW-Iceland, is an internationally important bird area year round. That includes moulting site for *Anser anser* (1,200 birds), staging sites for *Branta bernicla* (2,473 birds), breeding sites for *Somateria mollissima* (c. 3,000 pairs), and wintering sites for *Calidris maritima* (700 birds).

FG-V 3 ELLIÐAVOGUR–GRAFARVOGUR

Grafarvogur. Ljósmynd. Ólafur Páll Jónsson.

Hnit – Coordinates	N64,13033, V21,80267
Sveitarfélag – Municipality	Reykjavíkurborg
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i
Stærð svæðis – Area	um 900 ha

Elliðavogur er í Reykjavík, á rós með leiru sem hefur verið fyllt að miklu leyti. Grafarvogur liggur rétt fyrir austan og hefur ytri hluti hans og sameiginlegt mynni voganna einnig verið fyllt, en innri hlutinn er óspillt leira. Grafarvogur er sérstaklega mikilvægur á fartiá og nær þá sendlingur alþjóðlegu verndarviðmiði (stundum >1.000 fuglar). Auk þess hafa yfir þúsund rauðbrystingar og lóuprælar sést á svæðinu og margar aðrar vaðfuglategundir

safnast þarna hundruðum saman (Arnþór Garðarsson 1998, Einar Ó. Þorleifsson 2007). Yfir vetrartímann nær gulönd alþjóðlegum verndarviðmiðum (44 fuglar) við mynni voganna.

Leirur í Grafarvogi eru á náttúruminjaskrá.

Helstu fuglategundir í Grafarvogi. – Key bird species in Grafarvogur.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Gulönd ¹	<i>Mergus merganser</i>	W	44	2005–2014	4,9	B1i
Sendlingur ²	<i>Calidris maritima</i>	P	1.030	1997	2,1	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar. – IINH, mid-winter counts.

² Arnþór Garðarsson 1998.

English summary: The Elliðavogur and nearby Grafarvogur estuaries, SW-Iceland, are internationally important staging sites for *Calidris maritima* (1,030 birds) as well as wintering *Mergus merganser* (44 birds).

FG-V 4 BLIKASTAÐAKRÓ–LEIRUVOGUR

Ósar Úlfarsár í Blikastaðakró. Ljós. Sigríður Kristinsdóttir.

Hnit – Coordinates	N64,17522, V21.73559
Sveitarfélag – Municipality	Reykjavíkurborg, Mosfellsbær
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i
Stærð svæðis – Area	um 300 ha

Svæðið liggur á mörkum Reykjavíkur og Mosfellsbæjar og einkennist af sjávarfitjum, grýttum þangfjörum og víðáttumiklum leirum. Þarna er mikið fuglalíf á öllum árstímum (Arnþór Garðarsson 1998, Einar Ó. Þorleifsson 2007) og þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru margæs á fartaíma, að jafnaði um 400 fuglar á vorin 1990–2010 en hafa verið >600 hin síðari ár, og sendlingur að vetri (500 fuglar).

Lítill hluti svæðisins, Varmárósar, var friðlýstur árið 1980, en það er að öðru leyti allt á náttúru-minjaskrá og IBA-skrá.

Helstu fuglategundir á svæðinu Blikastaðakró–Leiruvogur. – *Key bird species in Blikastaðakró–Leiruvogur.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Margæs ¹	<i>Branta bernicla</i>	P	397	1990–2010	1,4	B1i
Sendlingur ²	<i>Calidris maritima</i>	W	500	1977	1,0	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Guðmundur A. Guðmundsson, óbirt heimild. – *Guðmundur A. Guðmundsson, unpublished.*

² Wilson 1982.

English summary: *The Leiruvogur estuary and the adjacent Blikastaðakró creek, SW-Iceland, are internationally important staging sites for Branta bernicla (>600 birds) as well as wintering site for Calidris maritima (up to 500 birds).*

FG-V 5 KJALARNES

Hnit – Coordinates	N64,23235, V21,86632
Sveitarfélag – Municipality	Reykjavíkurborg
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 800 ha

Brimnes á Kjalarnesi. Ljós. Kristinn Haukur Skarphéðinsson.

Kjalarnes liggur á milli Kollafjarðar og Hvalfjarðar og nær þetta svæði yfir strönd og grunnsævi frá Saltvík og Saurbæ. Mikið fuglalíf er þar árið um kring og ná straumendur alþjóðlegum verndarviðmiðum (194 fuglar).

Helstu fuglategundir á Kjalarnesi (byggt á Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinsson 2003). – *Key bird species in Kjalarnes (Arnþór Garðarsson and Þorkell Lindberg Þórarinsson 2003).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Straumönd	<i>Histrionicus histrionicus</i>	W	194	2000	1,4	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *The rocky coast and shallow marine waters along Kjalarnes tip, SW-Iceland, are an internationally important wintering area for *Histrionicus histrionicus* (194 birds).*

FG-V 6 HVALFJÖRÐUR

Innanverður Hvalfjörður, Þyrilsnes fyrir miðju. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates	N64,34234, V21,67926
Sveitarfélag – Municipality	Kjósarhreppur, Hvalfjarðarsveit
IBA-viðmið – Category	A4i, A4iii, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 6.800 ha

Hvalfjörður innan línu sem hugsast dregin milli Hvalfjarðareyrar og Grundartanga, ásamt fjörum. Grunnir vogar og víðáttumiklar leirur. Mikið fuglalíf er á svæðinu árið um kring (Arnþór Garðarsson 1974) og telst það alþjóðlega mikilvægt fyrir rauðbrysting (18.512 fuglar) og margæs (1.431 fugl). Auk þess safnast hávellur í þúsundtali á vorin í mynni Hvalfjarðar. Á veturna er svæðið mikilvægtur dvalarstaður flórgoða (55 fuglar að meðaltali í vetrarfuglatalningum Náttúrufræðistofnunar) og

sendlings (520 fuglar). Þá er talsvert æðarvarp í firðinum og nokkuð af lunda og ritu.

Hluti af fjörum Hvalfjarðar er á náttúruminjaskrá, þ.e. ströndin Norðurkoti–Hvalfjarðareyri–Laxárvogur, einnig grunnsævi, Botnsvogur og strandlengjan frá Miðsandi að Katanesi. Svæðið Hvalfjarðareyri–Laxárvogur er einnig á IBA-skrá.

Helstu fuglategundir í Hvalfirði. – Key bird species in Hvalfjörður.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Flórgoði ¹	<i>Podiceps auritus</i>	W	55	2005–2013	2,6	B1i, B2
Margæs ²	<i>Branta bernicla</i>	P	1.431	1990–2010	5,1	B1i
Rauðbrystingur ³	<i>Calidris canutus</i>	P	18.512	1990	5,3	A4i, B1i, B2
Sendlingur ⁴	<i>Calidris maritima</i>	W	520	1975	1,0	A4i, B1i
Alls – Total**			19.943			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Fargestir. – Passage migrants only.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar. – IINH, mid-winter counts.

² Guðmundur A. Guðmundsson, óbirt heimild. – Guðmundur A. Guðmundsson, unpublished source.

³ Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991.

⁴ Wilson 1982.

English summary: The inner Hvalfjörður fjord, SW-Iceland, is an internationally important staging area for *Calidris canutus* (18,512 birds) and *Branta bernicla* (1,431 bird) as well as wintering grounds for *Podiceps auritus* (55 birds) and *Calidris maritima* (520 birds).

FG-V 7 BLAUTÓS

Blautós. Ljósmynd Sigríður Kristinsdóttir.

Hnit – Coordinates N64,34864, V22,01428

Sveitarfélag – Municipality Akraneskaupstaður

IBA-viðmið – Category B1i

Stærð svæðis – Area 298 ha*

*fríðlandið – protected area

Blautós liggur norðan við Akranes og eru þar leirur og sjávarfítjar. Auðugt fuglalíf er í ósnum, m.a. mikið af andfugli og töluvert af vaðfuglum á öllum árstímum (Einar Ó. Þorleifsson 2009). Svæðið er alþjóðlega mikilvægt sem viðkomustaður fyrir margæsir (1.354 fuglar að meðaltali).

Hluti Blautóss ásamt Innstavogsnesi var friðlýstur 1999. Svæðið er einnig á IBA-skrá.

Helstu fuglategundir í Blautósi (byggt á Guðmundur A. Guðmundsson, óbirt heimild). – *Key bird species in Blautós (Guðmundur A. Guðmundsson, unpublished source).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Margæs	<i>Branta bernicla</i>	P	1.354	1990–2010	4,8	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Blautós creek, W-Iceland, is an internationally important staging site for Branta bernicla (1,354 birds).*

FG-V 8 GRUNNAFJÖRÐUR

Grunnafjörður. Ljós. Rannveig Thoroddsen

Hnit – Coordinates	N64,38463, V21,92935
Sveitarfélag – Municipality	Hvalfjarðarsveit
IBA-viðmið – Category	A41, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 1.470 ha

Grunnafjörður er grunnur vogur norðaustan við Akranes og einkennist af víðlendum leirum og þá einkum sandmaðksleirum. Svæðið er mikilvægur viðkomustaður fyrir fargesti og hefur alþjóðlegt mikilvægi fyrir margæs (2.927 fuglar) og rauðbrysting (3.540 fuglar). Auk þess fer mikið af sanderlu þar um og mikið er þar af tjaldi á öllum árstímum. Hátt í þúsund toppendur hafa fellt þar

fjaðrir (Böðvar Þórisson o.fl. 2008, Einar Ó. Þorleifsson 2009).

Grunnafjörður var friðlýstur 1994 og samþykktur sem Ramsar-svæði 1996. Er einnig á IBA-skrá.

Helstu fuglategundir í Grunnafirði. – Key bird species in Grunnafjörður.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Margæs ¹	<i>Branta bernicla</i>	P	2.927	1990–2010	10,5	A4i, B1i
Rauðbrystingur ²	<i>Calidris canutus</i>	P	3.540	2008	1,0	B1i, B2

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Guðmundur A. Guðmundsson, óbirt heimild. – Guðmundur A. Guðmundsson, unpublished source.

² Böðvar Þórisson o.fl. 2008.

English summary: Grunnafjörður mudflat/estuary, W-Iceland, is an internationally important staging site for *Branta bernicla* (2,927 birds) and *Calidris canutus* (3,540 birds).

FG-V 10 BORGARFJÖRÐUR–MÝRAR–LÖNGUFJÖRUR

Hjörsey á Mýrum. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N64,66135, V22,39728

Sveitarfélag – Municipality Hvalfjarðarsveit,
Borgarbyggð, Eyja- og Miklaholtshreppur

IBA-viðmið – Category A4i, A4iii; B1i, B2

Stærð svæðis – Area um 122.250 ha

Þetta svæði nær yfir grunnsævi og fjörur frá utanverðum Borgarfirði, um Mýrar og Löngufjörur vestur að Stakkhamri, ásamt eyjum og hólum, fjörukambi og strandvötnum. Einnig telst með landið sjávarmegin við Hringveg nr. 1 og Snæfellsnesveg nr. 54, þar á meðal mýrlendi og vötn á Mýrum og vestur úr. Er einnig flokkað með „Sjófuglabbyggðir“ og „Votlendi og önnur svæði inn til landsins“. Hér verður aðeins gerð grein fyrir fargestum, vetrar- og fjaðrafellifuglum, þ.e. tegundum sem reiða sig fyrst og fremst á fjörur og grunnsævi.

Mikilvægir viðkomustaðir fyrir farfugla eru á þessu svæði og þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru blesgæs (>3.000 fuglar), marggæs (að meðaltali >5.000), rauðbrystingur (22.180 fuglar), sanderla (allt að 7.000 fuglar) og jaðrakan (>3.000 fuglar). Á fellitíma ná álftr (1.133 fuglar) og æðarfugl (allt að 160.000 fuglar) alþjóðlegum viðmiðum, sem og sendlingur að vetri til (1.745 fuglar).

Stór hluti þessa svæðis er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

English summary: *Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur, W-Iceland, is an extensive area of shallow marine waters, islands, intertidal zones and lake studded wetlands. In this section, only passage migrants, winter- and moulting birds will be dealt with. This area has internationally important staging sites for Anser albifrons flavirostris (3,100 birds), Branta bernicla (5,071 bird), Calidris canutus (22.180 birds), Calidris alba (7,000 birds) and Limosa limosa (c. 3,000 birds). It also hosts internationally important numbers of moulting Cygnus cygnus (1,133 birds) and Somateria mollissima (160,000 birds) as well as wintering Calidris maritima (1,745 birds).*

Helstu fjaðrafelli- og viðkomufuglar á svæðinu Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur. – *Key passage migrants, wintering and moulting birds in the area Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur.*

Tegund	Latneskt heiti	Árstími	Fjöldi (fuglar)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Species	Scientific name	Season	Number (birds)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Álft ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	N	1.133	2005	4,4	B1i
Blesgæs ¹	<i>Anser albifrons flavirostris</i>	P	3.100	2012	14,1	B1i
Margæs ²	<i>Branta bernicla</i>	P	5.071	1990–2010	18,1	A4i, B1i
Æður ³	<i>Somateria mollissima</i>	N	160.000	1973–1974	19,3	A4i, B1i, B2
Rauðbrystingur ⁴	<i>Calidris canutus</i>	P	22.180	1990	6,3	A4i, B1i, B2
Sanderla ⁴	<i>Calidris alba</i>	P	7.000	1990	5,8	A4i, B1i
Sendlingur ⁵	<i>Calidris maritima</i>	W	1.745	2017	3,5	A4i, B1i
Jaðrakan ⁶	<i>Limosa limosa</i>	P	3.000	1999–2002	7,5	A4i, B1i, B2
Alls – Total**			40.351			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Fargestir. – *Passage migrants only.*

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

² Guðmundur A. Guðmundsson, óbirt heimild. – *Guðmundur A. Guðmundsson, unpublished source.*

³ Arnþór Garðarsson 1975a.

⁴ Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991.

⁵ Rannsóknarsetur HÍ Suðurlandi/Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *The University of Iceland's Research Centre in S-Iceland/ IINH, unpublished data.*

⁶ Tómas G. Gunnarsson o.fl. 2005.

FG-V 11 BREIÐAFJÖRÐUR

Hnit – Coordinates	65,29240, V22,63308
Sveitarfélag – Municipality	Snæfellsbær, Grundarfjarðarbær, Helgafellssveit, Dalabyggð, Reykholahreppur, Vesturbyggð
IBA-viðmið – Category	A4i, A4iii; B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 350.000 ha

Snóksdalspollar í innanverðum Hvammsfirði. Ljós. Kristinn Haukur Skarphéðinsson.

Breiðafjörður er mikill flói á milli Snæfellsness og Vestfjarða, um 70 km breiður við mynnið. Hann er djúpur utan til en grynnkar verulega þegar innar dregur og er mikill þörungagróður í fjörum og á grunnsævi, svo og víðáttumiklar leirur og þúsundir eyja og skerja með miklu fuglalífi (Arnþór Garðars-son 1973, Ævar Petersen 1989). Þetta svæði er einnig flokkað með „Sjófuglabbyggðir“ en hér verður aðeins gerð grein fyrir fargestum, vetrarfuglum og varpi annarra tegunda en sjófugla, þ.e. þeirra sem reiða sig fyrst og fremst á fjörur og grunnsævi.

Breiðafjörður er afar mikilvægur viðkomustaður á fartíma og þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru margæs (15.522 fuglar), rauðbrystingur (170.000 fuglar), sendlingar (5.210 fuglar) og tildra (10.000 fuglar). Á fjaðrafellitíma

uppfylla álfir (3.201 fugl), grágæsir (2.500 fuglar) og æðarfuglar (36.000 fuglar) töluleg viðmið. Fjöldi grágæsa á varptíma er einnig alþjóðlega mikilvægur (1.700 pör) sem og fjöldi lóma (um 100 pör) og toppanda (450 pör). Að vetri til uppfyllir fjöldi straumanda (1.626 fuglar) og sendlinga (2.368 fuglar) alþjóðleg viðmið. Þá er svæðið langmikilvægasta varpsvæði hafarnar á Íslandi (47 pör).

Breiðafjörður er verndaður með lögum nr. 54/1995 um vernd Breiðafjarðar, en þau lög eru haldlítill enda hafa reglugerðir sem kveða á um útfærslu þeirra ekki verið settar. Hrísey í Miðhúsalöndum í Reykhólasveit, hluti Flateyjar og Vatnsfjörður eru friðlýst og mörg svæði og einstakar eyjar eru á náttúruminjaskrá. Breiðafjörður er á IBA-skrá.

English summary: *Breiðafjörður, W-Iceland is a large bay with thousands of islands and skerries and extensive intertidal zones. This section only deals with migrants, wintering and moulting birds as well as breeding species other than seabirds. This area is an internationally important staging sites for Branta bernicla (15,522 birds), Calidris canutus (170,000 birds), Calidris maritima (5,210 birds) and Arenaria interpres (10,000 birds). Also internationally important as moulting site for Cygnus cygnus (3,201 bird), Anser anser (2,500 birds) and Somateria mollissima (36,000 birds) as well as for breeding Gavia stellata (100 pairs), Anser anser (1,700 pairs) and Mergus serrator (450 pairs). During winter, Histrionicus histrionicus (1,626 birds) and Calidris maritima (2,368 birds) meet the IBA-criteria.*

Helstu fuglategundir í Breiðafirði. – Key bird species in Breiðafjörður.

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lómur ¹	<i>Gavia stellata</i>	B	100**	2016	6,7	A4i, B1i
Álft ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	N	3.201	2005	12,3	A4i, B1i
Grágæs ²	<i>Anser anser</i>	B	1.700**	1997	6,4	B1i
Grágæs ²	<i>Anser anser</i>	N	2.500	1997	3,1	B1i
Margæs ³	<i>Branta bernicla</i>	P	15.522	1990–2010	55,4	A4i, B1i
Æður ⁴	<i>Somateria mollissima</i>	N	36.000	1980	4,3	A4i, B1i, B2
Straumönd ^{5***}	<i>Histrionicus histrionicus</i>	W	1.626	1999–2001	11,6	A4i, B1i
Toppönd ⁶	<i>Mergus serrator</i>	B	450**	2016	15,0	A4i, B1i, B2
Haförn ¹	<i>Haliaeetus albicilla</i>	B	47**	2016	63,5	
Rauðbrystingur ⁷	<i>Calidris canutus</i>	P	170.000	1990	48,6	A4i, B1i, B2
Sendlingur ⁷	<i>Calidris maritima</i>	P	5.210	1990	10,4	A4i, B1i
Sendlingur ⁸	<i>Calidris maritima</i>	W	2.368	2017	4,7	A4i, B1i
Tildra ⁷	<i>Arenaria interpres</i>	P	10.000	1990	6,7	A4i, B1i
<i>Alls - Total****</i>			200.732			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Pör. – Pairs.

*** Öndverðarnes–Látrabjarg.

**** Fargestir. – Passage migrants only.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – IINH, unpublished data.

² Ólafur Einarsson 2000.

³ Guðmundur A. Guðmundsson, óbirt heimild. – Guðmundur A. Guðmundsson, unpublished source.

⁴ Arnþór Garðarsson 1982.

⁵ Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinsson 2003.

⁶ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – IINH, rough estimate.

⁷ Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991.

⁸ Böðvar Þórisson o.fl. 2017.

FG-V 9 ANDAKÍLL

Ósar Andakílsár í Borgarfirði. Ljós. Björn Þorsteinnsson.

Hnit – Coordinates	N64,55334, V21,79798
Sveitarfélag – Municipality	Borgarbyggð, Skorradalshreppur
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 3.086 ha

Andakíll er hér notað yfir austanverða ósa Hvítár og ósa Andakílsár í innanverðum Borgarfirði að sunnan; grunnsævi, leirur og flæðiengjar sitt hvorum megin við Kistuhöfða.

Þetta svæði er alþjóðlega mikilvægt fyrir blesgæsir og á fartíma hafa sést allt að 3.500 fuglar samtímis. Álfir í fjaðrafelli hafa einnig náð alþjóðlegum verndarviðmiðum á síðustu árum (530 fuglar). Meðal annarra tegunda sem nýta svæðið á fartíma eru urtönd (1.500 fuglar) og stelkur (allt að 2.500

fuglar). Loks dvelur þar stór hluti hins íslenska og ört vaxandi brandandarstofns.

Svæðið var friðlýst sem búsvæði blesgæsar, fyrst Hvanneyrarjörðin öll árið 2002 en árið 2011 var svæðið stækkað og fékk nafnið Andakíll (Björn Þorsteinnsson 2010). Er friðlandið nú einnig eitt af sex Ramsar-svæðum á Íslandi. Það svæði sem hér er til umfjöllunar nær yfir allan ós Andakílsár.

Helstu fuglategundir í Andakíll (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Key bird species in Andakíll (from IINH, unpublished data).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Álftr	<i>Cygnus cygnus</i>	N	530	2016	1,6	B1i
Blesgæs	<i>Anser albifrons flavirostris</i>	P	3.500	2012	15,9	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Andakíll coastal and wetland area, W-Iceland, is an internationally important staging site for Anser albifrons flavirostris (3,500 birds) as well as a moulting site for Cygnus cygnus (530 birds).*

FG-V 12 JÖKULFIRÐIR (SANDEYRI–RITUR)

Hnit – Coordinates	N66,23589, V22,58296
Sveitarfélag – Municipality	Ísafjarðarbær
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i
Stærð svæðis – Area	um 7.500 ha

Frá Kvíum í Lónafirði, horft í átt að Staðarhlíð. Ljós. Ester Rut Unnsteinsdóttir.

Þetta svæði nær yfir fjöru og grunnsævi frá Sandeyri á Snæfjallaströnd út að Rit. Innst og yst eru sæbrött fjöll og skaga klettur víða í sjó fram en í miðhlutanum er ströndin meira aflíðandi en þó víðast hvar mjög þröng undir bröttum hlíðum. Á þessu svæði eru alþjóðlega mikilvægar vetrarstöðvar straumandar (613 fuglar).

Jökulfirðir eru að hluta innan Hornstrandarfriðlands og hinn hlutinn er á náttúruminjaskrá ásamt hinum gömlu Snæfjalla- og Grunnavíkurreppum utan friðlandsins.

Helstu fuglategundir í Jökulfjörðum (byggt á Náttúrustofa Vestfjarðar, óbirt gögn). – *Key bird species in Jökulfirðir (from Westfjords Natural History Institute, unpublished data).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Straumönd	<i>Histrionicus histrionicus</i>	W	613	2003	4,4	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: Jökulfirðir rocky coast and shallow marine waters, NW-Iceland, are an internationally important wintering area for *Histrionicus histrionicus* (613 birds).

FG-V 13 HORNSTRANDAFRIÐLAND

Hnit – Coordinates	N66,39055, V22,58391
Sveitarfélag – Municipality	Ísafjarðarbær
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 57.000 ha

Hornvík. Rekavíkurfjall og Hælavíkurbjarg t.h. Ljós. Ester Rut Unnsteinsdóttir.

Friðlandið á Hornströndum nær yfir norðvesturhluta Vestfjarðakjálkans utan Skorarheiðar sem liggur á milli Hrafnfjarðar í Jökulfjörðum og Furufjarðar. Það er hálent og fjöll víða sæbrött. Um 20 nafngreindir firðir og víkur eru innan friðlandsins og þar eru sjö mikilvægar sjófuglabýggðir sem fjallað er um sérstaklega í kaflanum um sjófuglabýggðir hér að framan: Grænahlíð, Ritur, Kögur, Kjalarárnúpur,

Hælavíkurbjarg–Hornbjarg og Smiðjuvíkurbjarg. Þá er hluti þess innan „Jökulfirðir“ (FG-V 12) sem er mikilvægur vetrardvalarstaður straumanda. Auk þess eru Hornstrandir mikilvægt fjarðrafellissvæði æðarfugla.

Hornstrandir voru lýstar friðland árið 1975.

Helstu fuglategundir í Hornstrandafriðlandi, aðrar en verpandi sjófuglar. – Key species of Hornstrandir reserve, apart from breeding seabirds.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Æður ¹	<i>Somateria mollissima</i>	N	13.000	1980	1,6	B1i
Fálki ²	<i>Falco rusticolus</i>	B	7**	2016	1,1	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Þekkt óðul. – Known territories.

¹ Arnþór Garðarsson 1982.

² Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – IINH, unpublished data.

English summary: Hornstrandir reserve, NW-Iceland, is an uninhabited mountainous peninsula with numerous fjords, coves and headlands. It is an internationally important moulting area for *Somateria mollissima* (13.000 birds). Furthermore it has seven seabird colonies of international importance (see SF-V 30 to SV-V_36) and a part of an important wintering area for *Histrionicus histrionicus* (FG-V 12).

FG-N 1 FLJÓT–SIGLUFJÖRÐUR

Hnit – Coordinates	N66,14978, V19,06275
Sveitarfélag – Municipality	Skagafjörður, Fjallabyggð
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i
Stærð svæðis – Area	um 1.130 ha

Í Fljótum er mikilvægur vetrardvalarstaður straumanda. Ljósmynd. Ólafur Páll Jónsson.

Þetta svæði nær yfir strandlengjuna frá Stafá í Fljótum austur að vesturenda Strákaganga við Siglufjörð og er mikilvægur vetrardvalarstaður straumanda (327 fuglar).

Helstu fuglategundir á svæðinu Fljót–Siglufjörður (byggt á Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinnsson 2003). – *Key bird species in the area Fljót–Siglufjörður (from Arnþór Garðarsson and Þorkell Lindberg Þórarinnsson 2003).*

Tegund	Latneskt heiti	Árstími	Fjöldi (fuglar)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Species	Scientific name	Season	Number (birds)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Straumönd	<i>Histrionicus histrionicus</i>	W	327	1999	2,3	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: *Fljót–Siglufjörður rocky coast and shallow marine waters, N-Iceland, are an internationally important site for wintering *Histrionicus histrionicus* (327 birds).*

FG-N 2 ÓSHÓLMAR EYJAFJARÐARÁR

Óshólmar Eyjafjarðarár. Ljós. Sverrir Thorstensen.

Hnit – Coordinates	N65,65516, V18,05141
Sveitarfélag – Municipality	Akureyri, Eyjafjarðarsveit
IBA-viðmið – Category	B2
Stærð svæðis – Area	um 650 ha

Við óshólma Eyjafjarðarár eru fjölbreytt fuglabúsvæði, einkum leirur og flæðilönd með fjölda vel gróinna hólma. Mikið af grágæsum, öndum og vaðfuglum nýtir svæðið á fartíma og verpir þar einnig talsvert (Sverrir Thorstensen o.fl. 2011). Þar hefur til skamms tíma verið stærsta stormmáfsvarp á landinu (Sverrir Thorstensen og Ævar Petersen

2013). Eina tegundin sem stundum nær alþjóðlegum verndarviðmiðum er jaðrakan um fartíma að vori (1.000 fuglar).

Svæðið er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu fuglategundir í óshólum Eyjafjarðarár (byggt á Tómas G. Gunnarsson o.fl. 2005). – *Key bird species in the Eyjafjarðará estuary (from Tómas G. Gunnarsson et al. 2005).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Jaðrakan	<i>Limosa limosa</i>	P	1.000	1999–2002	2,5	B2

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Eyjafjarðará estuary, N-Iceland, is an internationally important staging site for Limosa limosa (c. 1,000 birds).*

FG-N 3 TJÖRNES (HÚSAVÍKURHÖFÐI–VOLADALSTORFA)

Héðinsvík á Tjörnesi. Ljós. Sigríður Kristinsdóttir.

Hnit – Coordinates	N66,15166, V17,26816
Sveitarfélag – Municipality	Norðurþing, Tjörneshreppur
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 1.350 ha

Þetta svæðið nær yfir vesturströnd Tjörness, frá Húsavíkurhöfða að Voladalstorfu, þ.e. fjöru og grunnsævi. Þarna skiptast á sand- og malarfjörur annars vegar og klapparfjörur hins vegar. Miklar þanghrannir safnast sums staðar fyrir í fjörum og sækja vaðfuglar mikið í þarabrukið í ætisleit, einkum á vorin (Þorkell Lindberg Þórarinsson o.fl. 2008). Fjörurnar eru því mikilvægir viðkomustaðir farfugla og þær tegundir sem ná alþjóðlegum viðmiðum eru

rauðbrystingur (5.225 fuglar), sendlingur (1.113 fuglar) og tildra (1.445 fuglar). Þá er óvenjumikið af straumönd á þessu svæði á veturna.

Hluti svæðisins er á náttúruminjaskrá, þ.e. Bakka-fjara og Bakkahöfði.

Helstu fuglategundir á Tjörnesi. – *Key bird species in Tjörnes.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Straumönd ¹	<i>Histrionicus histrionicus</i>	W	328	1999	2,3	A4i, B1i
Rauðbrystingur ²	<i>Calidris canutus</i>	P	5.225	2008	1,5	B1i, B2
Sendlingur ²	<i>Calidris maritima</i>	P	1.113	2008	2,2	A4i, B1i
Tildra ²	<i>Arenaria interpres</i>	P	1.445	2008	1,0	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinsson 2003.

² Þorkell Lindberg Þórarinsson og Aðalsteinn Örn Snæþórsson 2008.

English summary: *Western Tjörnes coastal area, NE-Iceland, is an internationally important staging site for Calidris canutus (5,225 birds), Calidris maritima (1,113 birds) and Arenaria interpres (1,445 birds) as well as a wintering site for Histrionicus histrionicus (328 birds).*

FG-N 4 MELRAKKASLÉTTA

Hnit – Coordinates	N66,44688, V16,23508
Sveitarfélag – Municipality	Norðurþing, Svalbarðshreppur
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 111.400 ha

Sigurðarstaðavík á Melrakkaslétta. Ljós. Sigríður Kristinsdóttir.

Melrakkaslétta er fremur láglendur, þurrlendur og víðáttumikill skagi með lífauðugum fjörum, strandlönnum og vötnum. Austurhlutinn er mýrlendur. Þetta svæði er einnig flokkað með „Sjófuglabyggðir“ og „Votlendi og önnur svæði inn til landsins“, en hér verður aðeins gerð grein fyrir far- og vetrargestum.

Svæðið er mikilvægt á fartíma og þær tegundir sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru rauðbrystingur (7.300 fuglar), sanderla (3.700 fuglar), sendlingur (2.000 fuglar) og tildra (10.000 fuglar). Sendlingur að vetrarlagi uppfyllir einnig alþjóðleg viðmið (2.200 fuglar).

Melrakkaslétta er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu far- og vetrargestir á Melrakkaslétta. – *Key passage migrants and winter visitors in Melrakkaslétta.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Rauðbrystingur ¹	<i>Calidris canutus</i>	P	7.300	1990	2,1	B1i, B2
Sanderla ²	<i>Calidris alba</i>	P	3.700	2011	1,9	A4i, B1i
Sendlingur ³	<i>Calidris maritima</i>	P	2.000	1986	4,0	A4i, B1i
Sendlingur ⁴	<i>Calidris maritima</i>	W	2.200	2012	4,4	A4i, B1i
Tildra ²	<i>Arenaria interpres</i>	P	10.000	2011	6,7	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991.

² Guðmundur Örn Benediktsson, óbirt heimild. – *Guðmundur Örn Benediktsson, unpublished source.*

³ Whitfield og Magnusson 1987.

⁴ Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

English summary: Melrakkaslétta is a low-lying peninsula in NE-Iceland with extensive heathlands, lakes and coastal lagoons. This section only deals with passage migrants and wintering birds. The area is an internationally important staging site for *Calidris canutus* (7,300 birds), *Calidris alba* (3,700 birds), *Calidris maritima* (2,000 birds) and *Arenaria interpres* (10,000 birds). *Calidris maritima* during winter also meets IBA-criteria (2,200 birds).

FG-A 1 BERUFJARÐARSTRÖND

Berufjarðarströnd. Ljósmynd. Sigríður Kristinsdóttir.

Hnit – Coordinates	N64,69318, V14,26237
Sveitarfélag – Municipality	Djúpavogshreppur
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 1.050 ha

Berufjarðarströnd er ytri hluti strandlengjunnar við utanverðan Berufjörð á Austurlandi. Þau mörk sem hér er miðað við er fjara og grunnsævi frá Þiljuvallabót innan við Berunes og út að Streitishvarfi, þ.e. að mörkum við Breiðdalsvík. Berufjarðarströnd er alþjóðlega mikilvægur vetrardvalarstaður straumanda.

Helstu fuglategundir á Berufjarðarströnd (byggt á Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinnsson 2003). – *Key bird species at Berufjarðarströnd (from Arnþór Garðarsson and Þorkell Lindberg Þórarinnsson 2003).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Straumönd	<i>Histrionicus histrionicus</i>	W	228	1999	1,6	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: Berufjarðarströnd rocky coast and shallow marine waters, E-Iceland, are an internationally important site for wintering *Histrionicus histrionicus* (228 birds).

FG-A 2 BERUFJÖRÐUR

Úr Berufirði. Ljósmynd. Sigríður Kristinsdóttir.

Hnit – Coordinates	N64,74295, V14,38794
Sveitarfélag – Municipality	Djúpavogshreppur
IBA-viðmið – Category	B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 3.500 ha

Berufjörður liggur á milli Hamarsfjarðar og Breiðdalsvíkur, er um 20 km langur og 2–5 km breiður. Innri hluti hans a.m.k. er mikilvægur vetrardvalarstaður fyrir flórgoða og e.t.v. himbrima. Til bráðabirgða eru mörk svæðisins dregin frá ósum Búlandsár norður að Tittlingstanga við Fagrahvamm.

Helstu fuglategundir í Berufirði (byggt á Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn). – *Key bird species in Berufjörður (from Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Flórgoði	<i>Podiceps auritus</i>	W	73	2013–2016	3,5	B1i, B2

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *The inner Berufjörður fjord, E-Iceland, is an internationally important wintering site for Podiceps auritus (73 birds).*

FG-A 3 ÁLFTAFJÖRÐUR

Álftafjörður. Ljós. Sigríður Kristinsdóttir.

Hnit – Coordinates	N64,56167, V14,50612
Sveitarfélag – Municipality	Djúpavogshreppur
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 4.200 ha

Álftafjörður á Austfjörðum er stundum flokkaður sem sjávarlón. Víðáttumiklar leirur og sjávarfítjar eru alþjóðlega mikilvægur viðkomustaður vaðfugla á fartíma, einkum þó jaðrakans að vori (4.000 fuglar kringum árið 2000 og yfir 5.000 á síðari árum). Fjöldi álfta á fjaðrafellitíma nær líka alþjóðlegum verndarviðmiðum (1.063 fuglar).

Álftafjörður er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá. Hamarsfjörður hefur oft verið talinn með Álftafirði sem mikilvægt fuglasvæði en miðað við þekktu dreifingu fugla á þessu svæði virðist það vera of-rausn.

Helstu fuglategundir í Álftafirði. – Key bird species in Álftafjörður.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Álft ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	N	1.063	2005	4,1	B1i
Jaðrakan ²	<i>Limosa limosa</i>	P	4.000	1999–2002	10,0	A4i, B1i, B2

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson, óbirt heimild. – Arnþór Garðarsson, unpublished source.

² Jennifer A. Gill, óbirt heimild. – Jennifer A. Gill, unpublished source.

English summary: Álftafjörður coastal lagoon and mudflats, SE-Iceland, are an internationally important staging site for *Limosa limosa* (4,000 birds) as well as a moulting site for *Cygnus cygnus* (1,063 birds).

FG-A 4 ÞVOTTÁRSKRIÐUR–HVALNESSKRIÐUR

Hvalnesskriður. Ljósmynd. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates N64,46745, V14,49870

Sveitarfélag – Municipality Djúpavogshreppur,
Hornafjörður

IBA-viðmið – Category B1i

Stærð svæðis – Area um 550 ha

Ströndin milli Álftafjarðar í norðri og Lóns í suðri er ýmist sendin eða grýtt og fremur brimasöm. Fjara og grunnsævi eru alþjóðlega mikilvægar fjaðrafelli-stöðvar fyrir æðarfugl (10.000 fuglar) og einnig er þar mikið teistuvarp (gróflaga áætlað 150 pör). Þá

fer meginhluti íslenska hrafn-sandarstofnsins þar um á vorin og síðsumars og fáeinir tugir fugla hafa vetursetu.

Svæðið er á IBA-skrá.

Helstu fuglategundir á svæðinu Þvottárskriður–Hvalnesskriður. – Key bird species in the area Þvottárskriður–Hvalnesskriður.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Æður ¹	<i>Somateria mollissima</i>	N	10.000	1980	1,2	B1i
Teista ²	<i>Cephus grylle</i>	B	120**	1979	1,0	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Pör. – Pairs.

¹ Arnþór Garðarsson 1982.

² Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – IINH, rough estimate.

English summary: Þvottárskriður–Hvalnesskriður rocky and sandy coast and shallow marine waters, SE-Iceland, are an internationally important site for breeding *Cephus grylle* (120 pairs) and moulting *Somateria mollissima* (10,000 birds).

FG-A 5 LÓNSFJÖRÐUR

Hnit – Coordinates	N64,41327, V14,66554
Sveitarfélag – Municipality	Djúpavogshreppur, Hornafjörður
IBA-viðmið – Category	A4i; B1i
Stærð svæðis – Area	um 2.700 ha

Í Lónsfirði er yfirleitt mikið af álft. Ljós. Erling Ólafsson.

Lónsfjörður er sjávarlón austast í Lóni, með miklum botngróðri og eins eru þarna leirur og sjávarfitjar. Mikið af fuglum fer þarna um vor og haust og hefur þetta svæði alþjóðlega þýðingu fyrir álft á fartíma að vori (allt að 9.000 fuglar), fjaðrafellitíma (4.146 fuglar) og fartíma að hausti (allt að 8.000 fuglar).

Svæðið er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu fuglategundir í Lónsfirði. – *Key bird species in Lónsfjörður.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Álft ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	N	4.146	2005	15,9	A4i, B1i
Álft ²	<i>Cygnus cygnus</i>	P	9.000**	2000–2016	34,6	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Hámarksfjöldi. – *Max. number.*

¹ Arnþór Garðarsson, óbirt heimild. – *Arnþór Garðarsson, unpublished source.*

² Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

English summary: Lónsfjörður brackish lagoon, SE-Iceland, is internationally important for *Cygnus cygnus* during moulting (4,146 birds) and staging (9,000 birds).

FG-A 6 SKARÐSFJÖRÐUR

Hnit – Coordinates	N64,26264, V15,09779
Sveitarfélag – Municipality	Hornafjörður
IBA-viðmið – Category	A4i, A4iii, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 5.000 ha

Sendlingur er algengur vetrargestur við Skarðsfjörð. Ljós. Erling Ólafsson.

Skarðsfjörður er fremur grunnt sjávarlón austast í Nesjum í Hornafirði, með miklum leirum og sjávarfitjum. Til þessa svæðis telst einnig Hornafjarðarós og Austurfjörur, ásamt grunnsævi, frá ósnum að Stokksnesi. Skarðsfjörður er mjög mikilvægur á fartíma og fara þar væntanlega um tugþúsundir fugla. Jaðrakan (1.010 fuglar) nær alþjóðlegum verndarviðmiðum og hugsanlega fleiri tegundir. Um 7.000 tjaldar hafa sést þar samtímis, hátt í 10.000

lúþrælar, yfir 2.000 sandlour og 1.000 stelkar. Æðarfuglar í fjaðrafelli ná einnig alþjóðlegum viðmiðum (um 30.000 fuglar) sem og sendlingur að vetri til (1.000 fuglar).

Skarðsfjörður er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá. Ósland við Höfn var friðlýst sem fólkvangur árið 1982.

Helstu fuglategundir í Skarðsfirði. – Key bird species in Skarðsfjörður.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Æður ¹	<i>Somateria mollissima</i>	N	30.000	1980	3,6	A4iii, B1i, B2
Sendlingur ²	<i>Calidris maritima</i>	W	1.000	2011	2,0	A4i, B1i
Jaðrakan ³	<i>Limosa limosa</i>	P	1.010	1999–2002	2,5	B2

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson 1982.

² Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar. – IINH, mid-winter counts.

³ Regina Hreinsdóttir o.fl. 2006.

English summary: Skarðsfjörður coastal lagoon, SE-Iceland, is an internationally important staging site for *Limosa limosa* (1,010 birds) as well as a moulting area for *Somateria mollissima* (30,000 birds) and a wintering site for *Calidris maritima* (1,000 birds).

FG-S 1 STOKKSEYRI–EYRARBAKKI

Skerjagarðurinn við Stokkseyri. Ljós. Sigríður Kristinsdóttir.

Hnit – Coordinates	N63,84524, V21,09539
Sveitarfélag – Municipality	Árborg, Flóahreppur
IBA-viðmið – Category	B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 2.630 ha

Þetta svæði nær yfir fjöruna frá Baugsstöðum að Ölfusárósi og er hún mikilvægur viðkomustaður vaðfugla. Fjöldi rauðbrystinga nær alþjóðlegum verndarviðmiðum á vorin (7.600 fuglar). Það sama á við um álf (300–500 fuglar) og æðarfugl (10.000 fuglar) í fjaðrafelli.

Svæðið er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu fuglategundir á svæðinu Stokkseyri–Eyrarbakki. – Key bird species in the area Stokkseyri–Eyrarbakki.

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Álf ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	N	300	2005	1,2	B1i
Æður ²	<i>Somateria mollissima</i>	N	10.000	1980	1,2	B1i
Rauðbrystingur ³	<i>Calidris canutus</i>	P	7.600	1990	2,2	B1i, B2

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Jóhann Óli Hilmarsson og Ólafur Einarsson, óbirt heimild. – Jóhann Óli Hilmarsson and Ólafur Einarsson, unpublished source.

² Arnþór Garðarsson 1982.

³ Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991.

English summary: Stokkseyri–Eyrarbakki rocky coast, S-Iceland, is an internationally important staging site for *Calidris canutus* (7,600 birds) as well as a moulting site for *Cygnus cygnus* (300–500 birds) and *Somateria mollissima* (10,000 birds).

FG-S 2 SELVOGUR

Selvogsviti. Ljós. Sigríður Kristinsdóttir.

Hnit – Coordinates	N63,83568, V21,70841
Sveitarfélag – Municipality	Olfus
IBA-viðmið – Category	B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 240 ha

Selvogur er austarlega á sunnanverðum Reykjanes-skaga og nær frá Engilsvík (Selvogsvita) að Vog-sósi sem er útfall Hlíðarvatns. Þarna er fjölbreytt fuglalíf, m.a. á fartíma, og nær fjöldi rauðbrystinga sem nýtir svæðið þá alþjóðlegum verndarviðmiðum (5.100 fuglar).

Helstu fuglategundir í Selvogi (byggt á Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991). – *Key bird species in Selvogur (from Arnþór Garðarsson and Guðmundur A. Guðmundsson 1991).*

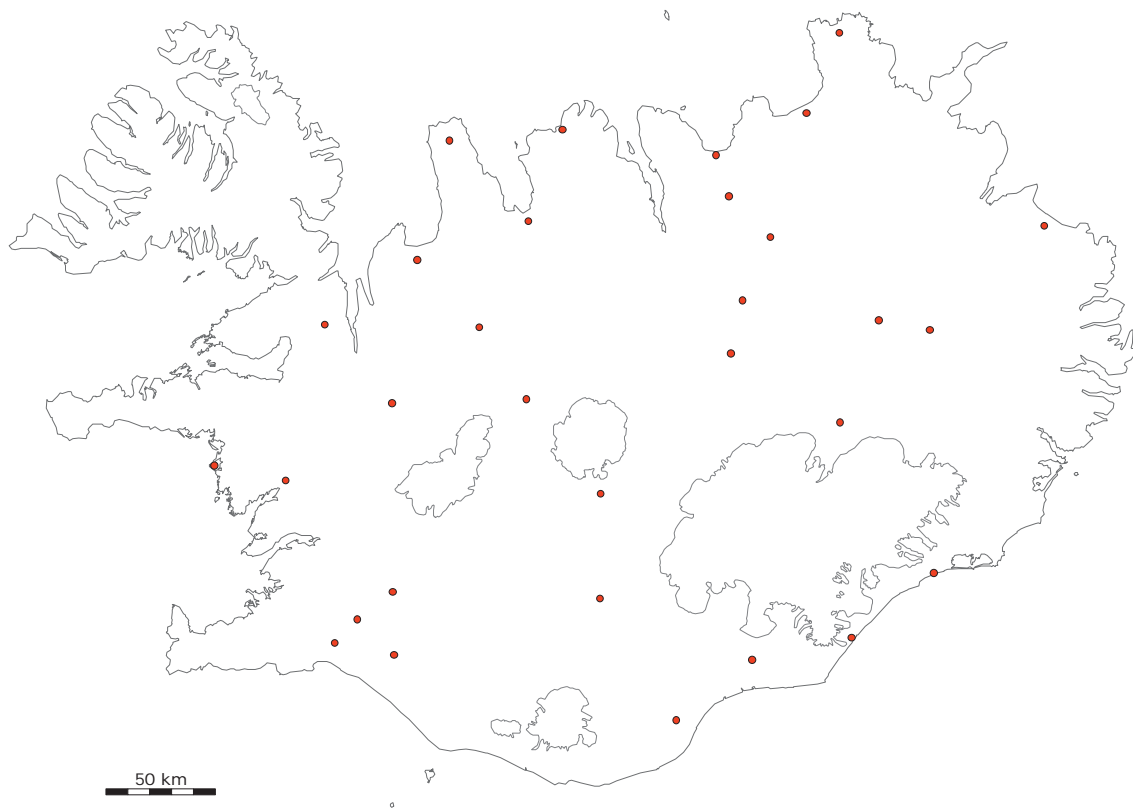
Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Rauðbrystingur	<i>Calidris canutus</i>	P	5.100	1990	1,46	B1i, B2

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Selvogur rocky coast, SW-Iceland, is an internationally important staging site for Calidris canutus (5,100 birds).*

Votlendi og önnur svæði inn til landsins – *Wetlands and other inland areas*

79. kort. Mikilvægt votlendi og önnur mikilvæg fuglasvæði inn til landsins. – *Important inland wetlands and other important inland bird areas in Iceland.*

VOT-V 1 FERJUBAKKAFLÓI–HÓLMAVAÐ

Hnit – Coordinates	N64,61472, V21,70649
Sveitarfélag – Municipality	Borgarbyggð
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 1.500 ha

Hóp við Ferjubakkaflóa. Ljós. Náttúrufræðistofa Kópavogs.

Þetta svæði nær yfir flæðilönd, mýrar og engjar meðfram neðanverðri Hvítá, Norðurá og Gljúfurá í Borgarfirði. Botngróður er ríkulegur í síðastnefndu ánum og eins í Hópinu sem fellur í Gljúfurá. Mikið af andfuglum fer þar um og hefur svæðið til skamms tíma a.m.k. haft alþjóðlega þýðingu fyrir álft og blesgæs en báðar þessar tegundir leita nú á haustin í æ ríkara mæli í kornakra í nágrenninu.

Svæðið er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu fuglategundir á svæðinu Ferjubakkaflóí–Hólmavað. – Key bird species in the area Ferjubakkaflóí–Hólmavað.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Álft ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	P	851	1982	7,7	B1i
Blesgæs ²	<i>Anser albifrons flavirostris</i>	P	500	2013	2,3	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Arnþór Garðarsson og Kristinn H. Skarphéðinsson 1984.

² Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – IINH, unpublished data.

English summary: Ferjubakkaflóí–Hólmavað floodplains, W-Iceland, are an internationally important staging site for *Cygnus cygnus* (851 bird) and *Anser albifrons flavirostris* (500 birds).

VOT-V 2 BORGARFJÖRÐUR–MÝRAR–LÖNGUFJÖRUR

Baugavötn á Mýrum. Ljós. Náttúrufræðistofa Kópavogs.

Hnit – Coordinates	N64,66135, V22,39728
Sveitarfélag – Municipality	Hvalfjarðarsveit, Borgarbyggð, Eyja- og Miklaholtshreppur
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 122.250 ha

Þetta svæði nær yfir grunnsævi og fjörur frá utanverðum Borgarfirði, um Mýrar og Löngufjörur vestur að Stakkhamri, ásamt eyjum og hólum, fjörukambi og strandvötnum. Einnig telst með landið sjávarmegin við Hringveg nr. 1 og Snæfellsnesveg nr. 54, þar á meðal mýrlendi og vötn á Mýrum og vestur úr. Er einnig flokkað með „Sjófuglabýggðir“ og „Fjörur og grunnsævi“, en hér verður aðeins gerð

grein fyrir varpi annarra tegunda en sjófugla. Mikið fuglavarp er á Mýrum og ná Lómur (150 pör) og himbrimi (22 óðul) alþjóðlegum verndarviðmiðum. Svæðið er annað mikilvægasta varpland hafarnar á landinu (10 pör).

Stór hluti þessa svæðis er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu varpfuglar á svæðinu Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – Key breeding birds in the area Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur (from IINH, unpublished data).

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lómur	<i>Gavia stellata</i>	B	150	2016	10,0	A4i, B1i
Himbrimi	<i>Gavia immer</i>	B	22**	2016	4,4	A4i, B1i, B2
Toppönd ¹	<i>Mergus serrator</i>	B	50	2016	1,7	
Haförn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	B	10	2016	13,5	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Þekkt óðul. – Known territories.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – IINH, rough estimate.

English summary: Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur, W-Iceland, is an extensive area of shallow marine waters, islands, intertidal zones and lake studded wetlands. In this section, only breeding birds, other than seabirds, will be dealt with. The area hosts internationally important numbers of breeding *Gavia stellata* (150 pairs) and *Gavia immer* (22 territories).

VOT-V 3 LAXÁRDALSHEIÐI

Miðvatn á Laxárdalsheiði. Ljósmynd. Náttúrufræðistofa Kópavogs.

Hnit – Coordinates	N65,25776, V21,38845
Sveitarfélag – Municipality	Dalabyggð, Húnaþing vestra
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 56.700 ha

Laxárdalsheiði er notað hér sem samheiti yfir vel gróin heiðalönd, yfirleitt 200–400 m y.s., sem liggja milli Hvammsfjarðar og Hrutafjarðar. Þar er mikið af vötnum og öðru votlendi. Þetta svæði er alþjóðlega mikilvægt á varptíma fyrir himbrima (25 óðul) og álf (192 pör).

Helstu fuglategundir á Laxárdalsheiði (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Key birds at Laxárdalsheiði (from IINH, unpublished data).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Himbrimi	<i>Gavia immer</i>	B	25**	2016	5,0	A4i, B1i, B2
Álf	<i>Cygnus cygnus</i>	B	192	2012	1,8	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Þekkt óðul. – *Known territories.*

English summary: *Laxárdalsheiði lake studded wetland plateau, NW-Iceland, is an internationally important breeding site for Gavia immer (25 territories) and Cygnus cygnus (192 pairs).*

VOT-N 1 ARNARVATNSHEIÐI

Hnit – Coordinates	N64,94580, V20,71435
Sveitarfélag – Municipality	Borgarbyggð, Húnaþing vestra
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 165.200 ha

Skammá og Arnarvatn stóra á Arnarvatnsheiði. Ljós. Ólafur Páll Jónsson.

Arnarvatnsheiði og Tvídægri eru víðáttumikið og vel gróið heiðafæmi sem liggur milli Borgarfjarðar og Húnavatnssýslu, 400–600 m y.s. og hækkar eftir því sem austar dregur. Mýrar og flóar eru víða og fjöldi vatna og tjarna. Mikið fuglalíf er á Arnarvatnsheiði og er hún alþjóðlega mikilvægt varpsvæði himbrima (75 óðul) og álftar (639 pör). Álftamergrð á fjaðrafellitíma uppfyllir einnig alþjóðleg

viðmið (1.236 fuglar). Meðal annarra tegunda sem verpa í talsverðum mæli á svæðinu eru lómur, gróflega áætlað 25 pör eða tæp 2% íslenska stofnsins, duggönd og hávella.

Svæðið er að meginhluta á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu fuglategundir á Arnarvatnsheiði (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – Key birds at Arnarvatnsheiði (from IINH, unpublished data).

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lómur ¹	<i>Gavia stellata</i>	B	25	2012	1,7	
Himbrimi	<i>Gavia immer</i>	B	75**	2016	15,0	A4i, B1i, B2
Álft	<i>Cygnus cygnus</i>	B	639	2012	6,1	A4i, B1i
Álft	<i>Cygnus cygnus</i>	N	1.236***	2005	4,8	B1i
Duggönd	<i>Aythya marila</i>	B	61****	2012	1,5	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Þekkt óðul. – Known territories.

*** Fuglar. – Birds.

**** Lágmarkstala. – Absolute minimum.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – IINH, rough estimate.

English summary: Arnarvatnsheiði wetland and lake studded plateau, NW-Iceland, is internationally important for *Gavia immer* (75 territories) and *Cygnus cygnus* breeding (639 pairs) and moulting (1,236 birds).

VOT-N 2 VÍÐIDALSTUNGUHEIÐI–BLANDA

Hnit – Coordinates	N65,26222, V19,88131
Sveitarfélag – Municipality	Húnaþing vestra, Húnavatnshreppur
IBA-viðmið – Category	B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 34.200 ha

Himbrimar á Smalatjörn á Auðkúluheiði. Ljós. Guðmundur Guðjónsson.

Vel gróið heiðaflámi í Húnavatnssýslum sem liggur upp af Víðidal og austur fyrir Blöndulón, 400–600 m y.s. Liggur upp frá Víðidal og suður að Stórasandi og Arnarvatni. Votlendi er víða; mýrar, flóar, tjarnir og vötn. Þetta svæði er alþjóðlega mikilvægt fyrir álf, bæði á varptíma (157 pör) og á fjaðrafellitíma (557 fuglar) og himbrima (16 óðul).

Svæðið er að hluta á náttúruminjaskrá og IBA-skrá, þ.e. Eyjavatn–Friðmundarvötn.

Helstu fuglategundir á svæðinu Víðidalstunguheiði–Blanda (Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn). – *Key bird species in the area Víðidalstunguheiði–Blanda (from IINH, unpublished data).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Himbrimi	<i>Gavia immer</i>	B	16**	2016	3,2	B2
Álf	<i>Cygnus cygnus</i>	B	157	2012	1,5	B1i
Álf	<i>Cygnus cygnus</i>	N	557***	2005	2,1	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Þekkt óðul. – *Known territories.*

*** Fuglar. – *Birds.*

English summary: *Víðidalstunguheiði–Blanda wetland plateau, NW-Iceland, is internationally important for *Cygnus cygnus* during breeding (157 pairs) and moulting (557 birds) as well as breeding *Gavia immer* (16 territories).*

VOT-N 3 HÓP–VATNSDALUR

Flóðið í Vatnsdal. Ljós. Anna Sveinsdóttir.

Hnit – Coordinates	N65,53465, V20,50375
Sveitarfélag – Municipality	Húnavatnshreppur
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i
Stærð svæðis – Area	um 12.890 ha

Þetta svæði nær yfir Vatnsdal í Húnavatnssýslu, ásamt svæðinu milli Hnausakvíslar í Þingi og vestur að Sigríðarstaðavatni. Miklar flæðingjar og stöðuvötn, þar á meðal Hópið sem er þeirra langstærst, 29–44 km² eftir sjávarföllum. Mikið fuglalíf er þarna, sérstaklega á fartíma. Þetta svæði er alþjóðlega mikilvægt fyrir álftrir (1.464 fuglar) og helsingja (8.508 fuglar) á fartíma og sem fjaðrafellistaður álftra (695 fuglar).

Hluti þessa svæðis er á náttúruminjaskrá, þar á meðal vötnin og neðanverð Vatnsdalsá, Hnausakvísl, ásamt hólum og bökkum. Allt svæðið er á IBA-skrá.

Helstu fuglategundir á svæðinu Hóp–Vatnsdalur. – *Key bird species in the area Hóp–Vatnsdalur.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Álftr ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	N	695	2005	2,7	B1i
Álftr ²	<i>Cygnus cygnus</i>	P	1.464	1982	13,3	A4i, B1i
Helsingi ³	<i>Branta leucopsis</i>	P	8.508	1994	22,2	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

² Arnþór Garðarsson og Kristinn H. Skarphéðinsson 1984.

³ Percival og Percival 1997.

English summary: *Hóp–Vatnsdalur is a lowland valley, floodplains and coastal lakes, NW-Iceland, and is internationally important for staging *Cygnus cygnus* (1,464 birds) and *Branta leucopsis* (8,508 birds) as well as moulting *Cygnus cygnus* (695 birds).*

VOT-N 4 GUÐLAUGSTUNGUR–ÁLFGEIRSTUNGUR

Úr Guðlaugstungum. Ljósmynd. Kristbjörn Egilsson.

Hnit – Coordinates N64,97366, V19,41593

Sveitarfélag – Municipality Húnavatnshreppur

IBA-viðmið – Category A4i, A4iii, B1i

Stærð svæðis – Area um 40.200 ha*

*friðlandið – protected area

Guðlaugstungur og Álfgeirstungur eru víðáttumikið gróðurlendi norðvestan Hofsjökuls og austan Blöndu, 550–600 m y.s. Tungurnar eru votlendur og þar er eitt stærsta og fjölbreyttasta rústamýrasvæði landsins (Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2009). Þær eru mikilvægt varp- og beitiland heiðagæsar og hafa alþjóðlegt náttúruverndargildi, enda er þar nú stærsta heiðagæsavarp í heiminum, 23.168 pör

árið 2010. (Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 2014b).

Svæðið var friðlýst árið 2005 og samþykkt sem Ramsar-svæði árið 2013. Það er einnig á IBA-skrá.

Helstu varpfluglar á svæðinu Guðlaugstungur–Álfgeirstungur (byggt á Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 2014b). – *Key bird species breeding in the area Guðlaugstungur–Álfgeirstungur (from Kristinn Haukur Skarphéðinsson et al. 2014b).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Heiðagæs	<i>Anser brachyrhynchus</i>	B	23.168	2010	18,6	A4i, A4iii, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Guðlaugstungur–Álfgeirstungur highland plateau, N-Iceland, is the world's largest breeding colony for Anser brachyrhynchus (23,168 pairs).*

VOT-N 5 SKAGI

Rífsnes á Skaga. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates	N66,02688, V20,20583
Sveitarfélag – Municipality	Skagabyggð, Skagaströnd, Skagafjörður
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 51.960 ha

Skagi liggur á milli Húnaflóa og Skagafjarðar og er norður- og austurhlutinn fremur láglendur og mikið er þar af vötnum. Ströndin er víðast hvar fremur lág og lítt vogskorin. Skagi er alþjóðlega mikilvægt varpland himbrima (40 óðul), álfar (126 pör) og æðarfugls (um 8.000 pör). Eins er Skagi alþjóðlega mikilvægur fyrir helsingja á fartíma (4.259 fuglar) og straumönd á veturna, þar af 260 fuglar á hluta vesturskagans.

Lítil hluti Skaga er á náttúruminjaskrá: Ketubjörg, Rífsnes, þ.e. strandlengjan frá Landsenda að Skilnaðarhorni, og vötn í grennd við Ásbúðir, ásamt strandlengju og sjávarlónum frá Mánavík að Kelduárvík.

Helstu fuglategundir á Skaga. – Key bird species at Skagi.

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lómur ¹	<i>Gavia stellata</i>	B	30	2012	2,0	
Himbrimi ²	<i>Gavia immer</i>	B	40**	2016	8,0	A4i, B1i, B2
Álf ³	<i>Cygnus cygnus</i>	B	126***	2012	1,2	B1i
Helsingi ⁴	<i>Branta leucopsis</i>	P	4.259	1994	11,1	B1i
Æður ^{5****}	<i>Somateria mollissima</i>	B	8.000	1999	2,7	B1i, B2
Duggönd ²	<i>Aythya marila</i>	B	38*****	2012	1,0	
Straumönd ^{6*****}	<i>Histrionicus histrionicus</i>	W	260*****	1999	1,9	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Þekkt óðul. – Known territories.

*** Pör. – Pairs.

**** Skagaströnd (Bakki–Tjarnarland).

***** Lágmarkstala. – Minimum number.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – IINH, rough estimate.

² Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – IINH, unpublished data.

³ Ólafur Einarsson, óbirt heimild. – Ólafur Einarsson, unpublished source.

⁴ Percival og Percival 1997.

⁵ Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, óbirt heimild. – Jónas Jónsson 2001, Árni Snæbjörnsson, unpublished source.

⁶ Arnþór Garðarsson og Þorkell Lindberg Þórarinnsson 2003.

English summary: The Skagi peninsula, N-Iceland, is internationally important for breeding *Gavia immer* (40 territories), *Cygnus cygnus* (126 pairs) and *Somateria mollissima* (c. 8,000 pairs) as well as a staging site for *Branta leucopsis* (4,259 birds) and wintering *Histrionicus histrionicus* (260+birds).

VOT-N 6 LÁGLENDI SKAGAFJARÐAR

Hnit – Coordinates	N65,69860, V19,40580
Sveitarfélag – Municipality	Skagafjörður, Akrahreppur
IBA-viðmið – Category	B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 18.470 ha

Gulstararflóavist í Eylendinu, Skagafirði. Ljós. Starri Heiðmarsson.

Láglendi Skagafjarðar frá ströndinni og inn fyrir þjóðveg 1 er yfirleitt marflöt flæðislétta með víðfeðmum flæðilöndum, vötnum og ám. Mikið fuglalíf er á þessu svæði, t.d í friðlandinu í Skógum (Kristinn H. Skarphéðinsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1990, Guðmundur A. Guðmundsson 2006). Er það alþjóðlega mikilvægt á varptíma fyrir flórgoða (42 pör) og sennilega einnig grágæs. Eins fyrir helsingja á vorin (6.949 fuglar), álf (393 fuglar) og grágæs (5.000 fuglar) á fjaðrafellitíma.

Miklavatn, Skógar og nálæg votlendi voru friðlýst árið 1977, Austara-Eylendið er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá ásamt Miklavatni og Skógum.

Helstu fuglategundir á láglendi Skagafjarðar. – Key bird species in the lowlands of Skagafjörður.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Flórgoði ¹	<i>Podiceps auritus</i>	B	42**	2004	6,1	B1i, B2
Álf ²	<i>Cygnus cygnus</i>	N	393	2005	1,5	B1i
Grágæs ³	<i>Anser anser</i>	N	5.000	2002	6,2	B1i
Helsingi ⁴	<i>Branta leucopsis</i>	P	6.949	1994	18,1	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Pör. – Pairs.

¹ Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2011.

² Ólafur Einarsson, óbirt heimild. – Ólafur Einarsson, unpublished source.

³ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – IINH, unpublished data.

⁴ Percival og Percival 1997.

English summary: The wetlands and floodplains of the lowland valley of Skagafjörður, N-Iceland, are internationally important for breeding *Podiceps auritus* (42 pairs), moulting *Cygnus cygnus* (393 birds) and *Anser anser* (5,000 birds), and staging *Branta leucopsis* (6,949 birds).

VOT-N 7 MIKLAVATN Í FLJÓTUM

Hnit – Coordinates	N66,07521, V19,07415
Sveitarfélag – Municipality	Skagafjörður
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 740 ha

Miklavatn er mikilvægur fellistaður grágæsa. Ljós. Erling Ólafsson.

Miklavatn í Fljótum er 7,4 km² að stærð og skilur mjór grandir það frá sjónum. Svæðið er alþjóðlega mikilvægt fyrir grágæsir á fjaðrafellitíma (1.108 fuglar) og þar er einnig stórt æðarvarp sem kann að ná alþjóðlegum verndarviðmiðum.

Helstu fuglategundir á Miklavatni í Fljótum (byggt á Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn). – *Key bird species at Miklavatn in Fljót (from Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data).*

Tegund	Latneskt heiti	Árstími	Fjöldi (fuglar)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Species	Scientific name	Season	Number (birds)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Grágæs	<i>Anser anser</i>	N	1.108	2011	1,0	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Lake Miklavatn, N-Iceland, is an internationally important moulting site for Anser anser (1,108 birds).

VOT-N 8 SANDUR–SÍLALÆKUR–SKJÁLFAFANDAFJÓT

Hnit – Coordinates	N65,96439, V17,53095
Sveitarfélag – Municipality	Pingeyjarsveit
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 3.800 ha

Sandur, Sílalækur og Skjálfafljót. Kinnarfjöll í baksýn. Ljós. Yann Kolbeinsson.

Neðanvert Skjálfafljót frá brú við Ófeigsstaði, Miklavatn og Sandsvatn, ásamt aðliggjandi votlendi (Einar Ó. Þorleifsson 2008). Þetta svæði er alþjóðlega mikilvægt fyrir grágæs á fjaðrafellitíma (3.000 fuglar). Fuglalíf við Sand og Sílalæk er mjög fjölbreytt, m.a. er þar helsti varpstaður hrafnandar utan Mývatns.

Helstu fuglategundir á svæðinu Sandur–Sílalækur–Skjálfafljót. – Key bird species in the area Sandur–Sílalækur–Skjálfafljót.

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Flórgoði ¹	<i>Podiceps auritus</i>	B	8**	2004	1,2	
Grágæs ²	<i>Anser anser</i>	N	3.000	2000	3,7	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Pör. – Pairs.

¹ Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2011.

² Einar Ó. Þorleifsson, óbirt heimild. – Einar Ó. Þorleifsson, unpublished source.

English summary: Sandur–Sílalækur–Skjálfafljót floodplains and estuary, N-Iceland, is internationally important for moulting *Anser anser* (3,000 birds).

VOT-N 9 VESTMANNSVATN OG NÁGRENNI

Vestmannsvatn í Aðaldal. Ljós. Yann Kolbeinsson.

Hnit – Coordinates	N65,79424, V17,41522
Sveitarfélag – Municipality	Þingeyjarsveit
IBA-viðmið – Category	B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 563 ha

Vestmannsvatn er stöðuvatn á mörkum Aðaldals og Reykjadals í Þingeyjarsýslu, 2,38 km² að stærð, frekar grunnt og næringarríkt. Nokkur minni vötn og tjarnir eru einnig á þessu svæði. Þarna er mikið og fjölbreytt fuglalíf og nær flórgoði alþjóðlegum verndarviðmiðum (18 pör) og 1–4% af Íslandsstofnum himbrima, rauðhöfðáandar, gargandar, grafandar, skúfandar og hrafnсандar verpa þar.

Svæðið var friðlýst árið 1977 og er einnig á IBA-skrá.

Helstu varpuglar við Vestmannsvatn og nágrenni (byggt á Náttúrustofa Austurlands, óbirt gögn). – *Key bird species breeding by Vestmannsvatn and in nearby areas (from Northeast Iceland Nature Research Centre).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Flórgoði ¹	<i>Podiceps auritus</i>	B	18	2004	2,3	B1i, B2
Gargönd	<i>Mareca strepera</i>	B	13	2016	2,9	
Skúfönd	<i>Aythya fuligula</i>	B	359	2016	3,6	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

¹ Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2011.

English summary: Lake Vestmannsvatn and adjacent tarns, N-Iceland, are an internationally important breeding site for *Podiceps auritus* (18 pairs).

VOT-N 11 MÝVATN OG LAXÁ

Mývatn. Ljós. Árni Einarsson.

Hnit – Coordinates N65,62288, V17,01164

Sveitarfélag – Municipality Skútustaðahreppur, Þingeyjarsveit og Norðurþing

IBA-viðmið – Category A1, A4i, A4iii; B1i, B2

Stærð svæðis – Area um 152.890 ha

Mývatn er 32 km², grunnt, afar lífríkt og fósstrar mikið og fjölbreytt fuglalíf, ásamt tjörnum og votlendi umhverfis. Mikið af næringarefnum berst í Laxá sem fellur úr vatninu og er hún því sennilega lífríkasta á landsins. Mergð vatnafugla verpur á þessu svæði og heldur þar til árið um kring (Arnþór Garðarsson og Árni Einarsson 1991, Árni Einarsson o.fl. 2011). Óvenju margar tegundir ná þar alþjóðlegum verndarviðmiðum: himbrimi (13 óðul), flórgoði (372 pör), gargönd (362 steggir), skúfönd (7.056 steggir), duggönd (1.182 steggir), straumönd (258 steggir aðeins á Laxá), húsönd (1.800

fuglar) og toppönd (516 steggir). Álftr uppfyllir viðmið á fjaðrafellitíma (350 fuglar) sem og húsönd (1.084 fuglar) sem nær einnig viðmiðum á vetrartíma (1.416 fuglar).

Mývatn og Laxá voru vernduð með sérlögum árið 1974 og samþykkt sem Ramsar-svæði 1977. Friðun á stórum hluta svæðisins, utan vatns, ár og annars votlendis, var felld niður með lögum árið 2004. Þetta svæði er einnig á IBA-skrá.

English summary: The shallow and highly productive Lake Mývatn and its outlet, River Laxá, NE-Iceland, are internationally important sites for several species of waterbirds year round. This includes the following breeding species: *Gavia immer* (13 territories), *Podiceps auritus* (372 pairs), *Mareca strepera* (362 males in spring), *Aythya fuligula* (7,056 males), *Aythya marila* (1,182 males), *Histrionicus histrionicus* (258 males) and *Bucephala islandica* (1,800 birds). *Bucephala islandica* also meets the criteria in winter (1,416 birds) and during moulting (1,084 birds), along with *Cygnus cygnus* (350 moulting birds).

Helstu varpfluglar við Mývatn og Laxá (byggt á Náttúruvannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn). – Key breeding species by Lake Mývatn and River Laxá (from Mývatn Research Station, unpublished data).

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Himbrimi ¹	<i>Gavia immer</i>	B	13**	2016	2,6	B2
Flórgöðil ²	<i>Podiceps auritus</i>	B	372	2004	53,7	A1, A4i, B1i, B2
Gargönd	<i>Mareca strepera</i>	B	362	2006–2015	80,4	B1i
Skúfönd	<i>Aythya fuligula</i>	B	7.056	2006–2015	70,6	A4i, B1i
Duggönd	<i>Aythya marila</i>	B	1.182	2006–2015	29,6	B1i, B2
Straumönd	<i>Histrionicus histrionicus</i>	B	258	2006–2015	6,5	A4i, B1i
Húsönd	<i>Bucephala islandica</i>	B	1.800***	2006–2015	90,0	A4i, B1i, B2
Toppönd	<i>Mergus serrator</i>	B	516	2006–2015	17,2	A4i, B1i, B2
<i>Alls – Total****</i>			9.374			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Þekkt öðul. – *Known territories.*

*** Fuglar. – *Birds.*

**** Endur. – *Ducks only.*

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

² Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2011.

Helstu fjaðrafellfluglar og vetrargestir við Mývatn og Laxá. – *Key moulting and wintering birds by Lake Mývatn and River Laxá.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Álft ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	N	350	2005	1,3	B1i
Húsönd ²	<i>Bucephala islandica</i>	N	1.084	2006–2015	54,2	A4i, B1i, B2
Húsönd ³	<i>Bucephala islandica</i>	W	1.416**	2014	70,8	A4i, B1i, B2

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Taling náði til meginhluta svæðisins. – *Survey covered the main part of the area.*

¹ Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

² Náttúruvannsóknastöðin við Mývatn, óbirt gögn. – *Mývatn Research Station, unpublished data.*

³ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

VOT-N 10 SVARTÁ–SUÐURÁ

Svartá í Bárðardal. Ljós. Árni Einarsson.

Hnit – Coordinates	N65,36759, V17,29972
Sveitarfélag – Municipality	Pingeyjarsveit, Skútustaðahreppur
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i
Stærð svæðis – Area	um 636 ha

Suðurá er lindá sem kemur upp í Suðarábotnum, um 450 m y.s., í norðvesturjaðri Ódáðahrauns. Hún fellur um 18 km leið og sameinast þá Svartá, sem rennur úr Svartárvatni í 395 m y.s., um 6 km neðan vatnsins. Svartá heldur nafninu og rennur í Skjálfandafljót 9 km neðar. Þrátt fyrir að umhverfi þessara vatnsfalla sé víðast hvar blásin hraun, þá

eru þær lífríkar og mikið er þar af straumönd og húsönd (Aðalsteinn Örn Snæþórsson o.fl. 2016, Ólafur K. Nielsen 2017). Fjöldi húsanda á varptíma (125 fuglar) og e.t.v. á vetrum nær alþjóðlegum verndarviðmiðum. Einnig er þar mikið af straumönd.

Helstu fuglategundir á svæðinu Svartá–Suðurá (Aðalsteinn Örn Snæþórsson o.fl. 2016). – *Key bird species in the area Svartá–Suðurá (from Aðalsteinn Örn Snæþórsson et al. 2016).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Húsönd	<i>Bucephala islandica</i>	B	125	2016	6,3	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Svartá–Suðurá rivers, N-Iceland, are an internationally important breeding site for Bucephala islandica (125 birds).*

VOT-N 13 MELRAKKASLÉTTA

Hnit – Coordinates	N66,44688, V16,16,23508
Sveitarfélag – Municipality	Norðurþing, Svalbarðshreppur
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 111.400 ha

Miðástjarnir ofan Gildruvíkur, austanverðri Melrakkaslétta. Ljós. Starri Heiðmarsson.

Melrakkaslétta er fremur láglendur, þurrlendur skagi með lífaudugum fjörum, strandlönnum og vötnum. Austurhlutinn er mýrlendur. Þetta svæði er einnig flokkað með „Sjófuglabbyggðir“ og „Fjörur og grunnsævi“, en hér verður aðeins gerð grein fyrir öðrum tegundum en sjófuglum og fargestum.

himbrimi (16 óðul). Hið sama á við um grágæs í fjaðrafelli (4.029 fuglar). Þá eru þekkt 14 fálkaóðul á svæðinu.

Melrakkaslétta er að hluta til á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Votlendisfuglar sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum og verpa á Slétta eru lómur (110 pör) og

Helstu fuglategundir á Melrakkaslétta. – *Key birds species in Melrakkaslétta.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lómur ^{1,2}	<i>Gavia stellata</i>	B	110	2016	7,3	A4i, B1i
Himbrimi ²	<i>Gavia immer</i>	B	16**	2016	3,2	B2
Grágæs ³	<i>Anser anser</i>	N	4.029***	2011	3,7	B1i
Toppönd ⁴	<i>Mergus serrator</i>	B	50	2016	1,7	
Fálki ⁵	<i>Falco rusticolus</i>	B	14**	2016	2,2	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Þekkt óðul. – *Known territories.*

*** Fuglar. – *Birds.*

¹ Guðmundur Örn Benediktsson, óbirt heimild. – *Guðmundur Örn Benediktsson, unpublished source.*

² Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

³ Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – *Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.*

⁴ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

⁵ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

English summary: Melrakkaslétta is a low-lying peninsula in NE-Iceland with extensive heathlands, lakes and coastal lagoons. In this section, only moulting birds and breeding species other than seabirds will be dealt with. This area is internationally important for breeding *Gavia stellata* (110 pairs) and *Gavia immer* (16 territories) as well as moulting area for *Anser anser* (4,029 birds).

VOT-N 12 ÖXARFJÖRÐUR

Ósar Brunnár við Öxarfjörð. Ljós. Anna Sveinsdóttir.

Hnit – Coordinates	N66,12544, V16,60919
Sveitarfélag – Municipality	Norðurþing
IBA-viðmið – Category	A4i, A4ii, B1i, B1ii, B2
Stærð svæðis – Area	um 23.020 ha

Öxarfjörður liggur á milli Tjörnness og Melrakka-sléttu. Láglendið næst sjónum er þríhyrningslaga flóðslétta Jökulslár á Fjöllum og einkennist af fjölbreyttu votlendi. Mikið fuglalíf er á þessu svæði (Þorkell Lindberg Þórarinsson o.fl. 2013). Þær tegundir sem uppfylla alþjóðleg verndarviðmið á

varptíma eru lómur (120 pör), flórgoði (133 pör) og skúmur (um 225 pör). Grágæs á fjaðrafellitíma nær einnig viðmiðum (3.000 fuglar) sem og hús-endur (53 fuglar) og gulendur (31 fugl) að vetri til.

Öxarfjörður er á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

English summary: Öxarfjörður wetland area, NE-Iceland, hosts internationally important numbers of breeding *Gavia stellata* (120 pairs), *Podiceps auritus* (133 pairs) and *Catharacta skua* (c. 225 pairs). Also as moulting site for *Anser anser* (3,000 birds) and wintering *Bucephala islandica* (53 birds) and *Mergus merganser* (31 birds).

Helstu varpfuglar í Öxarfirði (aðallega byggt á Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn). – Key breeding birds in Öxarfjörður (mostly from Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data).

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lómur ^{1**}	<i>Gavia stellata</i>	B	120	2009	8,0	A4i, B1i
Flórgöð ²	<i>Podiceps auritus</i>	B	133	2004	19,1	B1i, B2
Gargönd	<i>Mareca strepera</i>	B	5	2016	1,1	
Skúfönd	<i>Aythya fuligula</i>	B	707	2016	7,1	
Duggönd	<i>Aythya marila</i>	B	46	2016	1,2	
Toppönd	<i>Mergus serrator</i>	B	30	2016	1,0	
Skúmur ³	<i>Catharacta skua</i>	B	225	1984	1,3	A4ii, B1ii
Svartbakur ^{1**}	<i>Larus marinus</i>	B	230	2009	3,3	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Fuglar austan Jökulsár. – East of river Jökulsá only.

¹ Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2013.

² Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2011.

³ Lund-Hansen og Lange 1991.

Helstu fjaðrafellifuglar og vetrargestir í Öxarfirði (byggt á Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar). – Key moulting and wintering birds in Öxarfjörður (from IINH, mid-winter counts).

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Grágæs ¹	<i>Anser anser</i>	N	3.000	2015	3,3	B1i
Húsönd	<i>Bucephala islandica</i>	W	53	2005–2014	2,7	A4i, B1i
Gulönd	<i>Mergus merganser</i>	W	31	2005–2014	3,4	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

¹ Náttúrustofa Norðausturlands, óbirt gögn. – Northeast Iceland Nature Research Centre, unpublished data.

VOT-N 14 SKJÁLFAFLJÓT OFAN ALDEYJARFOSS

Hnit – Coordinates	N65,15287, V17,43187
Sveitarfélag – Municipality	Þingeyjarsveit, Skútustaðahreppur
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i
Stærð svæðis – Area	um 170.000 ha

Syðst í Króksdal við Skjálfandafljót. Horft inn Hraundal. Ljósmynd: Ólafur Páll Jónsson.

Þetta svæði nær til vatnasviðs Skjálfandafljóts ofan Aldeyjarsfoss. Vesturmörkin eru vatnaskil Fnjóskár og Skjálfandafljóts norður fyrir Mjóadal. Austurmörkin liggja austan við Langadrag og Marteinsflæðu að sunnan og þaðan til norðausturs að Suðurá austan við Svartárvatn. Syðsti hlutinn er fjalllendi með kvíslum en norðan Fljótshjúks hafa kvíslarnar sameinast í einn farveg í Skjálfandafljóti sem fellur síðan eftir þröngum dal til byggða. Upp af árdalnum ganga nokkrir dalir til suðurs inn á hálendið. Dalbotnarnir eru sums staðar vel grónir en auðnir eru víða og syðst og austast eru sandorpin hraun (Borgþór Magnússon o.fl. 2009). Skarast að hluta til við Vatnajökulsþjóðgarð.

Mjög mikið heiðagæsavarp er við Skjálfandafljót og þverár þess (um 4.700 pör árið 2002) og telst það alþjóðlega mikilvægt.

Lítill hluti þessa svæðis er á náttúruminjaskrá, Laufrönd og Neðribotnar.

Helstu fuglategundir við Skjálfandafljót ofan Aldeyjarsfoss (byggt á Borgþór Magnússon o.fl. 2009). – *Key birds species in upper Skjálfandafljót (from Borgþór Magnússon et al. 2009).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Heiðagæs	<i>Anser brachyrhynchus</i>	B	4.724	2002	5,7	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *The upper Skjálfandafljót watershed, N-Iceland, hosts internationally important numbers of breeding Anser brachyrhynchus (4,724 pairs).*

VOT-N 15 VATNAJÖKULSPJÓÐGARÐUR

Heiðagæsir í fjaðrafelli á Eyjabökkum. Ljóm. Skarphéðinn G. Þórisson.

Hnit – Coordinates	N64,85569, V16,39269
Sveitarfélag – Municipality	Norðurþing, Fljótsdalshérað, Fljótsdalshreppur, Hornafjörður, Skaftárhreppur, Ásahreppur, Þingeyjarsveit, Skútustaðahreppur
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 1.395.200 ha

Vatnajökulsþjóðgarður var stofnaður árið 2008 og nær yfir allan jökulinn og stór svæði umhverfis hann, einkum til norðvesturs og suðvesturs. Mikið af jökullausa landinu eru auðnir en við norðausturjaðarinn eru mikil votlendi, þar á meðal Eyjabakkar og Vesturöræfi, sitt hvorum megin Snæfells. Eins eru gróðurvinjar allvíða með talsverðu fuglalífi (Halldór Walter Stefánsson og Skarphéðinn G. Þórisson 2010). Til Vatnajökulsþjóðgarðs teljast einnig Jökulsárgljúfur og Ásbyrgi. Mikið heiðagæsavarp er í fyrrnefndum votlendum og gróðurvinjum og telst svæðið í heild alþjóðlega mikilvægt fyrir heiðagæsir, bæði sem varpland, gróflega áætlað um 2.000

þör, einkum á Vesturöræfum og í Hvannalindum, og eins fyrir geldfugla í fjaðrafelli og þá aðallega á Eyjabökkum. Þar hafa 1.100–13.100 fuglar felld flugfjaðrir síðan 1979, voru þeir flestir sumarið 1991 og samsvöruðu þá um 6% íslensk-grænenska heiðagæsastofnsins. Á árunum 2004–2015 voru fuglarnir að jafnaði 3.000–4.000 og um 1% stofnsins á þeim tíma, en fjölgaði í 9.000 fugla sumarið 2016 (Halldór Walter Stefánsson og Skarphéðinn G. Þórisson 2017). Í Vatnajökulsþjóðgarði eru einnig þekkt 15 fálkaóðul.

Eyjabakkar eru Ramsar-svæði og á IBA-skrá.

Helstu fuglategundir í Vatnajökulsþjóðgarði (byggt á Náttúrustofa Austurlands, óbirt gögn). – *Key birds species in Vatnajökulsþjóðgarður (from East Iceland Nature Research Centre, unpublished data).*

Tegund	Latneskt heiti	Árstími	Fjöldi (þör)	Ár	Hlutfall af íslenskum stofni (%)	Alþjóðlegt mikilvægi
Species	Scientific name	Season	Number (pairs)	Year	Percentage of Icelandic popul. (%)	International importance*
Heiðagæs ¹	<i>Anser brachyrhynchus</i>	B	2.000	2010	1,6	B1i
Fálki ²	<i>Falco rusticolus</i>	B	15**	2016	2,3	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Þekkt óðul. – *Known territories.*

¹ Halldór Walter Stefánsson og Skarphéðinn G. Þórisson 2011, Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *Halldór Walter Stefánsson and Skarphéðinn G. Þórisson 2011, IINH, rough estimate.*

² Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

English summary: *The northern region of Vatnajökulsþjóðgarður national park, central Iceland, hosts internationally important numbers of Anser brachyrhynchus, both breeding (roughly estimated 2,000 pairs) and moulting (9,000 birds). Fifteen Falco rusticolus territories are known in the area.*

VOT-A 1 MÖÐRUDALUR–ARNARDALUR

Möðrudalur. Ljós. Kristján Jónasson.

Hnit – Coordinates	N65,26548, V15,98029
Sveitarfélag – Municipality	Fljótsdalshérað
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i
Stærð svæðis – Area	um 30.000 ha

Möðrudalur og Arnardalur eru gróðurvinjar í 450–550 m y.s., umgirtar blásnum auðnum. Jökulsá á Fjöllum afmarkar svæðið að vestan en rætur Möðrudalsfjallgarðs að austan. Fjöldi sérkennilegra tinda liggja í nokkrum röðum eftir endilangri sléttunni og Herðubreið gnæfir yfir auðnina í vestri. Hinn

eiginlegi Arnardalur er grösug og grunn dalkvos er markast af tveimur lágum hryggjum, Dyngjuhálsi að austan og Arnardalsfjöllum að vestan (Sigurður H. Magnússon o.fl. 2002). Fuglalíf er fjölbreytt á þessu svæði og heiðagæsavarpíð telst vera alþjóðlega mikilvægt, 2,240 pör árið 2001.

Helstu fuglategundir á svæðinu Möðrudalur–Arnardalur. – Key birds species in Möðrudalur–Arnardalur.

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Heiðagæs	<i>Anser brachyrhynchus</i>	B	2.240	2001	2,7	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: The Möðrudalur–Arnardalur highland plateau, E-Iceland, is an internationally important breeding area for *Anser brachyrhynchus* (2,240 pairs in 2001).

VOT-A 2 JÖKULDALSHEIÐI

Jökuldalsheiði. Ljósmynd Guðmundur Guðjónsson.

Hnit – Coordinates	N65,21338, V15,48554
Sveitarfélag – Municipality	Fjótisdalshérað, Vopnafjörður
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 91.300 ha

Jökuldalsheiði, sem er 500 m y.s., liggur austan Möðrudalsfjallgarðs á milli Jökuldals og Vopnafjarðar. Austurmörkin eru um Smjörvatnsheiði. Jökuldalsheiði er víða vel gróin með fjölda vatna

og víðáttumiklum tjarnarflóum. Hún er alþjóðlega mikilvægt varpland álfra (206 pör 1981) og heiðagæsa (gróflega áætlað 1.500 pör). Eins hafa álftra á fjarðrafellitíma náð alþjóðlegum verndarmiðum.

Helstu fuglategundir á Jökuldalsheiði. – Key birds species at Jökuldalsheiði.

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Himbrimi ¹	<i>Gavia immer</i>	B	8**	2016	1,6	
Álftra ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	B	206	1981	5,2	B1i
Álftra ²	<i>Cygnus cygnus</i>	N	297***	2005	1,1	B1i
Heiðagæs ³	<i>Anser brachyrhynchus</i>	B	1.500	2010	1,2	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Þekkt óðul. – Known territories.

*** Fuglar. – Birds.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – IINH, unpublished data.

² Arnþór Garðarsson, Halldór Walter Stefánsson, Ólafur Einarsson, óbirt heimild. – Arnþór Garðarsson, Halldór Walter Stefánsson, Ólafur Einarsson, unpublished source.

³ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – IINH, rough estimate.

English summary: Jökuldalsheiði highland wetland, E-Iceland, hosts internationally important breeding numbers of *Cygnus cygnus* (206 pairs in 1981) and *Anser brachyrhynchus* (1,500 pairs). Moulting *Cygnus cygnus* also meet IBA-criteria (297 birds in 2005).

VOT-A 3 ÚTHÉRAÐ

Hnit – Coordinates	N65,60846, V14,29634
Sveitarfélag – Municipality	Fljótsdalshérað
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B1ii, B2
Stærð svæðis – Area	um 40.646 ha

Ósar Lagarfjótts og Jökulsár á Dal. Ljósá. Skarphéðinn G. Þórisson.

Úthérað frá Egilsstöðum að Héraðsflóa afmarkast af háum fjöllum til beggja handa og kjarri vöxnum ásum og mýrasundum um miðbikið. Meðfram Jökulsá á Dal, Lagarfjóti og Selfjóti eru marflöt flæðilönd og sjávarsandar yst. Fjöldi stöðuvatna og tjarna er á þessu svæði og fjölbreytt gróðurlendi, forblautir flóar, mýrar og mólendi.

Fuglalíf er mikið og fjölbreytt á Úthéraði (Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2001) og þær

tegundir varpfugla sem ná alþjóðlegum verndarviðmiðum eru lómur (220 pör), flórgoði (38 pör), grágæs (1.600 pör) og kjói (1.300 pör). Hið sama á við um grágæs á fjaðrafellitíma (7.700 fuglar) og fartíma (7.517 fuglar).

Ysti hluti Úthéraðs, votlendi og sandar í Hjaltastaðapínghá, Húsey, Eylendið í Jökulsárhlið, ásamt Egilsstaða- og Finnsstaðanesjum utan við Egilsstaði, eru á náttúruinjasrá. Allt svæðið er á IBA-skrá.

Helstu fuglategundir á Úthéraði. – *Key birds species at Úthérað.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lómur ¹	<i>Gavia stellata</i>	B	220	2000	14,7	A4i, B1i
Himbrimi ²	<i>Gavia immer</i>	B	9**	2016	1,8	
Flórgoði ³	<i>Podiceps auritus</i>	B	38	2004	5,5	B1i, B2
Grágæs ¹	<i>Anser anser</i>	B	1.600	2000	6,0	B1i
Grágæs ⁴	<i>Anser anser</i>	N	7.700***	2005	8,6	B1i
Grágæs ⁵	<i>Anser anser</i>	P	7.517	2012	7,5	B1i
Gargönd ¹	<i>Mareca strepera</i>	B	5	2000	1,1	
Skúfond ¹	<i>Aythya fuligula</i>	B	175	2000	1,8	
Kjói ¹	<i>Stercorarius parasiticus</i>	B	1.300	2000	54,2	B1ii
Skúmur ⁶	<i>Catharacta skua</i>	B	100	1984–1985	1,9	

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Þekkt óðul. – *Known territories.*

*** Fuglar. – *Birds.*

¹ Guðmundur A. Guðmundsson o.fl. 2001.

² Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

³ Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2011.

⁴ Halldór Walter Stefánsson 2014b.

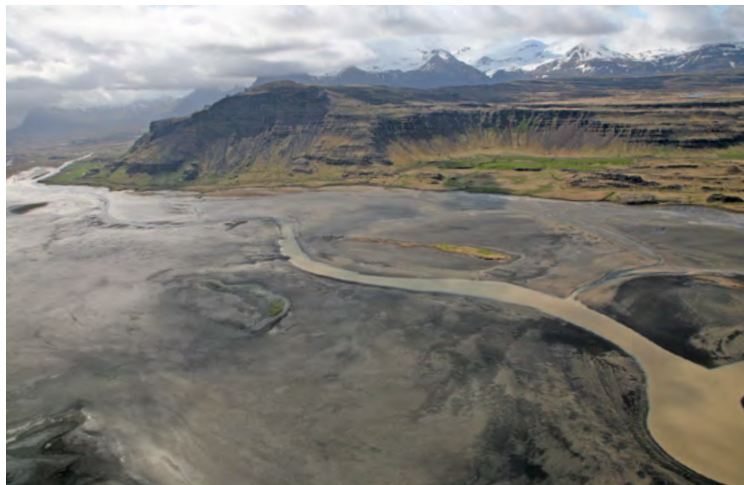
⁵ Halldór Walter Stefánsson 2016.

⁶ Lund-Hansen og Lange 1991.

English summary: Úthérað, E-Iceland, includes various wetland habitats and holds internationally important numbers of breeding *Gavia stellata* (220 pairs), *Podiceps auritus* (38 pairs), *Anser anser* (1,600 pairs) and *Stercorarius parasiticus* (1,300 pairs). *Anser anser* also meets the criteria during moulting (7,700 birds) and passage (7,517 birds).

VOT-A 4 HORNAFJÖRÐUR–KOLGRÍMA

Kolgríma. Ljós. Arnþór Garðarsson.

Hnit – Coordinates	N64,22148, V15,57748
Sveitarfélag – Municipality	Hornafjörður
IBA-viðmið – Category	A4i, A4iii, B1i
Stærð svæðis – Area	um 16.670 ha

Flæðilöndin frá Hornafjarðarfjótum vestur að Kolgrímu eru nánast samfelld votlendi sem hefur gróið mikið upp eftir að jökulárnar sem flæmdust þarna um voru hamdar eða færðust í fasta farvegi upp úr miðri síðustu öld. Mikið fuglalíf er á þessu svæði og er það alþjóðlega mikilvægt fyrir álftr á varptíma (um 150 pör) og fartíma (603 fuglar) og heiðagæs (36.000 fuglar) og helsingja (10.000 fuglar) á

fartíma. Væntanlega fara miklu fleiri fuglar þarna um en tilgreindar tölur benda til. Óvenju mikið af óðinshana verpur austan við Hornafjarðarfjót og mikið af vaðfuglum fer einnig um svæðið (Regína Hreinsdóttir o.fl. 2006).

Svæðið er á IBA-skrá.

Helstu fuglategundir á svæðinu Hornafjörður–Kolgríma. – Key bird species in the area Hornafjörður–Kolgríma.

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lómur ¹	<i>Gavia stellata</i>	B	30**	2016	2,0	
Álftr ²	<i>Cygnus cygnus</i>	B	150**	2012	1,4	B1i
Álftr ³	<i>Cygnus cygnus</i>	P	603	1982	5,5	B1i
Heiðagæs ⁴	<i>Anser brachyrhynchus</i>	P	36.000	2012	10,0	A4i, A4iii, B1i
Helsingja ⁵	<i>Branta leucopsis</i>	P	10.000	2013	12,3	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Pör. – Pairs.

¹ Björn Arnarson, óbirt heimild. – Björn Arnarson, unpublished source.

² Einar Ó. Þorleifsson, gróft mat. – Einar Ó. Þorleifsson, rough estimate.

³ Arnþór Garðarsson og Kristinn H. Skarphéðinsson 1984.

⁴ Halldór Walter Stefánsson 2016.

⁵ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – IINH, rough estimate.

English summary: The Hornafjörður–Kolgríma coastal floodplain, SE-Iceland, includes internationally important staging sites for *Cygnus cygnus* (603 birds), *Anser brachyrhynchus* (36,000 birds) and *Branta leucopsis* (10,000 birds). Breeding *Cygnus cygnus* also meets the IBA-criteria (150 pairs).

VOT-A 5 BREIÐAMERKURSANDUR–FAGURHÓLSMÝRI

Breiðamerkursandur. Ljósmynd. Erling Ólafsson.

Hnit – Coordinates	N63,97184, V16,37306
Sveitarfélag – Municipality	Hornafjörður
IBA-viðmið – Category	A4ii, B1i, B1ii
Stærð svæðis – Area	um 23.700 ha

Þetta svæði nær yfir Breiðamerkursand og vestur að Fagurhólsmýri í Öræfum og er að mestu sandur með jökulám og lónum. Gróður hefur vaxið mikið á síðustu öld eftir því sem jöklar hafa hörfað og árnar færst í færri farvegi. Hér er mesta skúmavarp landsins (2.820 pör árið 1985) og einnig er þar aðalvarpsvæði hins ört stækkandi íslenska hellingjastofns (364 pör) og uppfylla báðar tegundir alþjóðleg verndarviðmið. Þá eru á svæðinu þekktir fjaðrafellistaðir grágæsa, 3.000 fuglar árið 1970.

Salthöfði og Salthöfðamýrar voru friðlýstar 1977 og Breiðamerkursandur er bæði á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu varpfuglar á svæðinu Breiðamerkursandur–Fagurhólsmýri. – Key bird species breeding in the area Breiðamerkursandur–Fagurhólsmýri.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Lómur ¹	<i>Gavia stellata</i>	B	30	2016	2,0	
Grágæs ²	<i>Anser anser</i>	N	3.000**	1970	5,0	B1i
Helsingi ³	<i>Branta leucopsis</i>	B	364	2014	1,4	B1i
Skúmur ⁴	<i>Catharacta skua</i>	B	2.820	1985	52,1	A4ii, B1ii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Fuglar. – Birds.

¹ Björn Arnarson, óbirt heimild. – Björn Arnarson, unpublished source.

² Hálfán Björnsson 1976.

³ Jóhann Helgi Stefánsson o.fl. 2015.

⁴ Lund-Hansen og Lange 1991.

English summary: The outwash plains of Breiðamerkursandur–Fagurhólsmýri, SE-Iceland, host internationally important numbers of breeding *Catharacta skua* (2,820 pairs) and *Branta leucopsis* (364 pairs). Moulting *Anser anser* also met the criteria (3,000 birds in 1970).

VOT-A 6 SKEIÐARÁRSANDUR

Skeiðarársandur, Morsárjökull í baksýn. Ljós. Erling Ólafsson.

Hnit – Coordinates	N63,89528, V17,30244
Sveitarfélag – Municipality	Hornafjörður, Skaftárhreppur
IBA-viðmið – Category	A4ii, B1ii
Stærð svæðis – Area	um 73.750 ha

Skeiðarársandur er mikið og yfirleitt gróðurlítið sandflæmi (um 1.000 km²) á milli Fljótshverfis og Örfæfasveitar. Þar er eitt helsta skúmavarp landsins (1.418 pör árið 1985) og nær það alþjóðlegum verndarviðmiðum.

Skeiðarársandur er á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar á Skeiðarársandi (byggt á Lund-Hansen og Lange 1991). – *Key bird species breeding at Skeiðarársandur (from Lund-Hansen and Lange 1991).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (pör) <i>Number (pairs)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Skúmur	<i>Catharacta skua</i>	B	1.418	1985	8,1	A4ii, B1ii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Skeiðarársandur outwash plain, SE-Iceland, has internationally important numbers of breeding Catharacta skua (1,418 pairs).*

VOT-S 1 LANDBROT–MEÐALLAND

Eldvatn í Meðallandi. Ljós. Magnús Guðmundsson.

Hnit – Coordinates	N63,65523, V18,01503
Sveitarfélag – Municipality	Skaftárhreppur
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 11.835 ha

Svæðið nær yfir lindár og læki sem koma upp í Eldhrauni sem og votlendi í Meðallandi og Landbroti, þar á meðal gulstararflóð og sendna hálfdeigju. Mikið af andfuglum fer þarna um vor og haust. Þessar sveitir eru alþjóðlega mikilvægt svæði á varptíma fyrir álft (120 pör), og gulönd (34 fuglar) að vetri til. Fáeinir húsendur sjást flesta vetur.

Svæðið er að hluta til á náttúruminjaskrá, þ.e. Grenlækur og nágrenni og Steinsmýrarflóð.

Helstu fuglategundir á svæðinu Landbrot–Meðalland. – *Key bird species in the area Landbrot–Meðalland.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Álft ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	B	120**	2012	1,1	B1i
Gulönd ²	<i>Mergus merganser</i>	W	34	2006–2013	3,8	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Pör. – *Pairs.*

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

² Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar. – *IINH, mid-winter counts.*

English summary: Landbrot–Meðalland spring-fed brooks and wetland area, S-Iceland, hosts internationally important numbers of breeding *Cygnus cygnus* (120 pairs) as well as wintering *Mergus merganser* (34 birds).

VOT-S 2 VEIÐIVÖTN

Veiðivötn. Ljós. Anette Theresia Meier.

Hnit – Coordinates	N64,15620, V18,71560
Sveitarfélag – Municipality	Rangárþing ytra
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 22.880 ha

Veiðivötn eru vatnaklasi suðvestan við Vatnajökul, á milli Þórisvatns og Tungnaár. Þar er fjölskrúðugt fuglalíf (Örn Óskarson 2000, 2013) og ná himbrimi (19 óðul) og húsönd alþjóðlegum verndarviðmiðum. Allt að 25 húsöndur hafa sést á varptíma á síðustu árum (Örn Óskarsson 2013) og 58 að vetri. Þá hafa stundum verið þar um 1.000 duggendur í fjaðrafelli.

Veiðivötn eru á náttúruminjaskrá og IBA-skrá.

Helstu fuglategundir við Veiðivötn. – Key bird species by Veiðivötn.

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Himbrimi ¹	<i>Gavia immer</i>	B	19**	2016	3,8	B2
Húsönd ²	<i>Bucephala islandica</i>	B	25	2013	1,3	A4i, B1i
Húsönd ³	<i>Bucephala islandica</i>	W	58	1977	2,9	A4i, B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Þekkt óðul. – Known territories.

¹ Örn Óskarsson, óbirt heimild. – Örn Óskarsson, unpublished source.

² Örn Óskarsson 2013.

³ Arnþór Garðarsson 1978.

English summary: Veiðivötn lakes in the interior highland plateau of S-Iceland are internationally important for breeding *Gavia immer* (19 territories) as well as breeding (25 birds) and wintering (58 birds) *Bucephala islandica*.

VOT-S 3 SUÐURLANDSUNDIRLENDI

Múlatjörn í Biskupstungum. Ljós. Borgþór Magnússon.

Hnit – Coordinates	N63,91672, V20,63523
Sveitarfélag – Municipality	Ásahreppur, Bláskógabyggð, Flóahreppur, Grímsnes- og Grafningshreppur, Hrunamannahreppur, Hveragerðisbær, Rangárþing eystra, Rangárþing ytra, Skeiða- og Gnúpverjahreppur, Árborg, Ölfus
IBA-viðmið – Category	A4i, A4iii, B1i, B1ii, B2
Stærð svæðis – Area	um 340.000 ha

Suðurlandsundirlendi, frá Markarfljóti vestur að Helliheiði er afar gróskumikið og fjölbreytt, þrátt fyrir að mest öllu votlendi hafi verið spillt með framræslu (Þóra Ellen Þórhallsdóttir o.fl. 1998). Á svæðinu er mikið fuglalíf (Einar Ó. Þorleifsson 1995, 1998), m.a. afar þétt varp ýmissa vaðfugla eins og spóa, jaðrakans, stelks og tjalds (sjá umfjöllun hér að framan; Lilja Jóhannesdóttir o.fl. 2014). Farfuglar dvelja þar hópum saman vor og haust og eins er töluvert fuglalíf á vetrum við auðar ár og vötn og hin síðari ár á kornökum. Suðurlandsundirlendið hefur alþjóðlega þýðingu sem varpland fyrir himbrima (11 óðul), álf (gróflega áætlað um 400 pör) og skúm (178 pör) og á fartíma fyrir álf (11.052 fuglar) heiðagæs (25.000 fuglar), blesgæs (6.158 fuglar) og grágæs (40.234 fuglar).

Fjallað er sérstaklega um þrjú svæði á Suðurlandsundirlendi: Ölfusforir, Þingvallavatn–Sog og Laugarvatn–Apavatn–Brúará.

Alls eru um 20 svæði á Suðurlandsundirlendi á náttúruminjaskrá vegna votlendis eða fuglalífs, en aðeins tvö þeirra eru friðuð, Oddaflóð á Rangárvöllum og Pollengi og Tunguey í Biskupstungnahreppi sem voru lýst friðlönd árið 1994. Þessi svæði, ásamt fjórum öðrum, sem einnig eru á náttúruminjaskrá, eru að hluta til eða öllu leyti einnig á IBA-skrá.

English summary: The lowlands of S-Iceland are largely covered by partly drained meadows and floodplains. This area is internationally important for breeding *Catharacta skua* (178 pairs), *Cygnus cygnus* (approx. 400 pairs) and *Gavia immer* (11 territories) and on passage for *Cygnus cygnus* (11,052 birds), *Anser brachyrhynchus* (25,000 birds), *Anser albifrons flavirostris* (6,158 birds) and *Anser anser* (40,234 birds).

Helstu fuglategundir á Suðurlandsundirlendi. – *Key bird species at Suðurlandsundirlendi.*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Lómur ¹	<i>Gavia stellata</i>	B	70**	2016	4,7	
Himbrimi ¹	<i>Gavia immer</i>	B	11***	2016	2,2	B2
Flórigoði ²	<i>Podiceps auritus</i>	B	11**	2004	1,6	
Álft ³	<i>Cygnus cygnus</i>	B	400**	2016	3,5	B1i
Álft ¹	<i>Cygnus cygnus</i>	P	11.052	2013	35,7	A4i, B1i
Heiðagæs ⁴	<i>Anser brachyrhynchus</i>	P	25.000	2012	7,0	A4i, A4iii, B1i
Blesgæs ¹	<i>Anser albifrons flavirostris</i>	P	6.158	2012	28,0	B1i
Grágæs ¹	<i>Anser anser</i>	P	40.234	2013	40,2	A4i, B1i
Toppönd ³	<i>Mergus serrator</i>	B	300	2016	10,0	
Skúmur ⁵	<i>Catharacta skua</i>	B	178**	1985	1,0	A4ii, B1ii
Alls – Total****			82.444			A4iii

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

** Pör. – *Pairs.*

*** Þekkt óðul. – *Known territories.*

**** Fargestir. – *Passage migrants only.*

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, óbirt gögn. – *IINH, unpublished data.*

² Þorkell Lindberg Þórarinnsson o.fl. 2011.

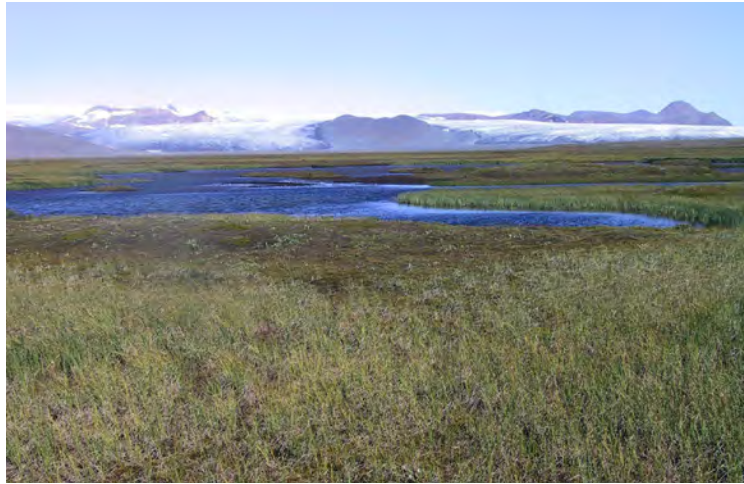
³ Náttúrufræðistofnun Íslands, gróft mat. – *IINH, rough estimate.*

⁴ Halldór Walter Stefánsson 2016.

⁵ Lund-Hansen, L. Chr. og P. Lange 1991.

VOT-S 4 ÞJÓRSÁRVER

Þjórsárver. Ljós. Sigurður H. Magnússon.

Hnit – Coordinates	N64,58330, V18,70585
Sveitarfélag – Municipality	Skeiða- og Gnúpverjahreppur, Ásahreppur
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 35.780 ha*

*fríðlandið – protected area

Þjórsárver eru víðáttumikil gróðurvin sunnan Hofsjökuls í um 600 metra hæð yfir sjávarmáli, og einkennast af gróskumiklum flæðilendum með fjölskrúðugu gróðurfari, m.a. rústamýrum (Erling Ólafsson o.fl. 2009).

Svæðið hefur lengst af verið alþjóðlega mikilvægt sem aðalvarpsvæði heiðagæsar í heiminum og urpu þar yfir 10.000 pör á árunum upp úr 1970 og fram

yfir 1980. Fuglunum hefur fækkað stöðugt síðan og voru hreiðrin aðeins 1.539 árið 2010 (Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 2014b).

Þjórsárver voru fyrst fríðlýst 1981 og viðurkennt Ramsar-svæði 1990. Eru einnig á IBA-skrá.

Helstu varpfuglar í Þjórsárverum (byggt á Kristinn Haukur Skarphéðinsson o.fl. 2014b). – Key bird species breeding in Þjórsárver (from Kristinn Haukur Skarphéðinsson et al. 2014b).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (pör) Number (pairs)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Heiðagæs	<i>Anser brachyrhynchus</i>	B	1.539	2010	1,2	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

English summary: Þjórsárver oasis, Central-Iceland, is an internationally important breeding area for *Anser brachyrhynchus*; 10,000+ pairs in the 1970s and 1980s, but only 1,539 pairs in 2010.

VOT-S 5 LAUGARVATN–APAVATN–BRÚARÁ

Brúará. Ljóm. Guðmundur Guðjónsson.

Hnit – Coordinates	N64,17286, V20,66082
Sveitarfélag – Municipality	Bláskógabyggð, Grímsnes- og Grafningshreppur
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i
Stærð svæðis – Area	um 4.500 ha

Laugarvatn og Apavatn eru í Laugardal og Brúará er bergvatnsá sem kemur upp í fjalllendingu norðaustan við og fellur í Hvítá neðan við Skálholt. Fjölmargar lindár og lækir falla til þessara vatna og árinna, þar á meðal Hagaós úr Apavatni. Fjölbreytt búsvæði eru umhverfis; tjarnir, graslendi, móar og mýrar. Mikið af vatna- og vaðfuglum verpur á svæðinu (Arnþór Garðarsson 1975a) og á fartíma hafa hundruð dugganda, skúfanda og toppanda

viðdvöl á Laugarvatni og Apavatni (Ólafur Einarsson 2000). Húsendur uppfylla alþjóðleg viðmið á vetrartíma (33 fuglar) ásamt gulöndum (28 fuglar). Mikið af straumöndum fer um þessar ár á vorin og eins verpa þær talsvert.

Laugará og Brúará eru á náttúruminjaskrá og allt svæðið er á IBA-skrá.

Helstu fuglategundir á svæðinu Laugarvatn–Apavatn–Brúará (byggt á Náttúrufræðistofnun, vetrarfuglatalningar). – *Key bird species by the area Laugarvatn–Apavatn–Brúará (from IINH, mid-winter counts).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Húsönd	<i>Bucephala islandica</i>	W	33	2006	1,7	A4i, B1i
Gulönd	<i>Mergus merganser</i>	W	28	2005–2010	3,1	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: *Laugarvatn–Apavatn–Brúará lakes and rivers, S-Iceland, are an internationally important wintering site for Bucephala islandica (33 birds) and Mergus merganser (28 birds).*

VOT-S 6 SOGIÐ–ÞINGVALLAVATN

Hnit – Coordinates	N64,05815, V20,98239
Sveitarfélag – Municipality	Bláskógabyggð, Grímsnes- og Grafingshreppur, Ölfus
IBA-viðmið – Category	A4i, B1i, B2
Stærð svæðis – Area	um 11.500 ha

Þingvallavatn, Sog og Álftavatn. Ljós. Kristinn Haukur Skarphéðinsson.

Þingvallavatn er stærsta stöðuvatn á Íslandi (83,7 km²) og er mesta dýpi þessi 114 m. Sogið er 19 km löng lindá sem fellur úr Þingvallavatni og sameinast Hvítá við austanvert Ingólfsfjall. Talsvert fuglalíf er á þessu svæði árið um kring (Kjartan G. Magnússon 1992, Kjartan G. Magnússon og Páll Hersteinsson 2002). Það telst alþjóðlega mikilvægt fyrir himbrima, húsönd og gulönd. Margir tugir himbrima og allt að 200 hafa sést þar á haustin.

Einnig eru á þessu svæði hátt í 10 himbrimaóðul. Húsundur sjást þarna árið um kring, en þó einkum á vetrum, 75 fuglar að meðaltali undanfarin ár, og ríflega 20 gulendur.

Þingvallavatn er að hluta til innan Þingvallabjörggarðs og Sogið ásamt nokkru svæði umhverfis er á náttúruminjaskrá sem og á IBA-skrá.

Helstu fuglategundir við Sogið og Þingvallavatn (byggt á Náttúrufræðistofnun, óbirt gögn). – Key bird species by river Sogið and lake Þingvallavatn (from IINH, unpublished data).

Tegund Species	Latneskt heiti Scientific name	Árstími Season	Fjöldi (fuglar) Number (birds)	Ár Year	Hlutfall af íslenskum stofni (%) Percentage of Icelandic popul. (%)	Alþjóðlegt mikilvægi International importance*
Himbrimi	<i>Gavia immer</i>	B	10**	2016	2,0	B2
Himbrimi	<i>Gavia immer</i>	P	80	2013	10,7	A4i, B1i, B2
Húsönd ¹	<i>Bucephala islandica</i>	W	75	2005–2014	3,8	A4i, B1i
Gulönd ¹	<i>Mergus merganser</i>	W	22	2005–2014	2,4	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.

** Þekkt öðul. – Known territories.

¹ Náttúrufræðistofnun Íslands, vetrarfuglatalningar. – IINH, mid-winter counts.

English summary: Lake Þingvallavatn and its outlet river Sog, S-Iceland, are internationally important staging sites for *Gavia immer* (80 birds in 2013; up to 200 have been observed) as well as wintering sites for *Bucephala islandica* (75 birds) and *Mergus merganser* (22 birds).

VOT-S 7 ÖLFUSFORIR

Gulönd heldur til í Ölfusforum á vetrum. Ljós. Erling Ólafsson.

Hnit – Coordinates	N63,95807, V21,18902
Sveitarfélag – Municipality	Hveragerðisbær, Sveitarfélagið Ölfus
IBA-viðmið – Category	B1i
Stærð svæðis – Area	um 2.340 ha

Ölfusforir eða Forir eru votlendissvæði við neðanverða Ölfusá að vestan og eru víðáttumiklar og blautar engjar með tjörnum, skurðum, kalda-vermslum og laugum. Mikið og fjölskrúðugt fuglalíf er í Ölfusforum á öllum árstímum, m.a. er mikið af öndum þar (Jóhann Óli Hilmarsson 1998). Eina tegundin sem virðist ná alþjóðlegum verndarviðmiðum seinni árin er gulönd en hún sést venjulega í tugatali.

Ölfusforir eru á náttúruminjaskrá og á IBA-skrá, ásamt ósavæði Ölfusár.

Helstu fuglategundir í Ölfusforum (byggt á Náttúrufræðistofnun, vetrarfuglatalningar). – *Key bird species in Ölfusforir (from IINH, mid-winter counts).*

Tegund <i>Species</i>	Latneskt heiti <i>Scientific name</i>	Árstími <i>Season</i>	Fjöldi (fuglar) <i>Number (birds)</i>	Ár <i>Year</i>	Hlutfall af íslenskum stofni (%) <i>Percentage of Icelandic popul. (%)</i>	Alþjóðlegt mikilvægi <i>International importance*</i>
Gulönd	<i>Mergus merganser</i>	W	24	2005–2014	2,7	B1i

* Skýringar: 1. tafla, 2. viðauki. – *Explanations: Refer to Table 1 and Appendix 2.*

English summary: Ölfusforir wetlands, S-Iceland, are an internationally important wintering site for *Mergus merganser*.

ENGLISH SUMMARY

This publication¹ is a part of a large scale project (Natura Iceland) organized by the Icelandic Institute of Natural History (IINH), involving mapping and evaluation of the conservation value of habitat types, plants and animals and their habitats in Iceland. The results form a basis for selecting and establishing a network of protected areas. The main objectives with regard to birds were to: (1) provide sound overview of distribution and population sizes of most species, (2) designate protection areas for priority species, (3) describe the bird fauna of those areas and (4) lay groundwork for monitoring programs and regular status reports for protected areas and for relevant bird populations. Here, we present a selection of internationally important bird areas (IBAs) and new population estimates for 81 species of birds that occur regularly in Iceland. Most notable are estimates for waders and songbirds.

The first official account on important bird areas in Iceland was compiled by Prof. Arnþór Garðarsson² and Dr. Ólafur K. Nielsen for ICBP – later BirdLife International (Grimmett and Jones 1989). A revised and improved version was compiled in 1997 by IINH and BirdLife Iceland (Ólafur Einarsson 1997, 2000). It has been somewhat updated since, especially the seabird colonies accounts (BirdLife International 2016a). This publication is not a formal IBA account, as such work has for a number of years been the responsibility of BirdLife Iceland on behalf of BirdLife International.

Material and methods

The main source on the status of Icelandic bird populations is a recent publication by IINH on the monitoring of birds in Iceland (Guðmundur A. Guðmundsson and Kristinn Haukur Skarphéðinsson 2012). Considerable new data have been accumulated in recent years, much of which is still unpublished, but is made available in this publication by generous institutions, scientists and bird observers alike. The names of co-workers, contributors and informants are on pp. 8–9 and in App. 1.

A short review is given on the present knowledge and research on Icelandic bird populations. The main sources for the European and global status of bird populations are the European Bird Red List (BirdLife International 2015) and online fact sheets

(BirdLife International 2016c) and database of Wetlands International (2016) on waterbirds, including most seabirds. Population estimates were used from all the above, pending on the most recent updates. Definitions of populations which the IBA-criteria refer to are from BirdLife International (Heath and Evans 2000), unless otherwise stated. Regional boundaries for each population and their sizes (presented as averages) on which the criteria for Icelandic IBAs are based are compiled in App. 2.

Data collected or analyzed specifically for this work

Common birds census: A concerted effort to estimate densities of common breeding birds in the lowlands of Iceland was initiated with the Natura Iceland project in 2012. The main objectives were to estimate population sizes, habitat selection and important areas for these species, as well as establishing national monitoring programs. Point counts were used to estimate densities using the Distance method (Buckland et al. 2001). A total of 212 transects with 16 points each were sampled in the lowlands (<300 m a.s.l.) throughout the country, using stratified random sampling. In addition, point counts at two long-term monitoring sites carried out in 2012 were used. In all, counts from 3,371 points censused in 2012–2013 were used and 23,786 breeding territories recorded. Only preliminary data from this work is presented in this publication.

Sixty-four terrestrial habitat types have been described in Iceland, based on a recognised habitat type classification system (EUNIS – European Nature Information System). The ones closely related are grouped together in habitat-type-classes of varying sizes, e.g. grasslands, heathlands and wetlands (Jón Gunnar Ottósson et al. 2016). Each bird census point was designated to a dominant habitat-type-class by examining the classification of pixels within 150 m radius on the IINH digital habitat-type-map. Breeding densities of the most common birds species were then calculated within each habitat-type-class using the DISTANCE program. The relative density of different species within the ten most common classes is considered to reflect their importance for each bird species.

These calculations and older data (mostly from 1999–2002) on bird densities in the central highlands of Iceland (Sigurður H. Magnússon et al. 2009), were used to estimate the breeding populations of 19 common birds found in large enough numbers to

¹ Accessable on www.ni.is

² According to Icelandic tradition, Icelandic authors are listed by their first name.

generate significant results. Bird populations were estimated using breeding densities, known or estimated breeding distribution (10×10 km grid) and measured size of each habitat-type-class within the breeding area.

Aerial surveys: The extensive wetland plateaus in NW-Iceland have been regarded as the most important breeding area for *Gavia immer* in Iceland and also important as a breeding and moulting area for *Cygnus cygnus*. However, relatively limited data were available from the region as large parts of it are difficult to reach. These plateaus were thoroughly surveyed from air in late June 2012 (Map 2), using a fixed-wing aircraft (Cessna-Skyhawk), flying 150 m above the ground along transects, approximately 1 km apart. Two observers scanned a 500 m wide belt on each site of the aircraft, counting and identifying all birds observed to species or higher taxa, using GPS for exact location, and assessing their breeding status.

Somateria mollissima was surveyed from the air in August 2012 in their main moulting area, the northern Faxaflói Bay, W-Iceland, using a Cessna Skyhawk flying 150–200 m a.s.l.

Anser albifrons flavirostris breeding in W-Greenland and wintering in Ireland and Britain pass through Iceland in spring and autumn. The population has declined considerably since the turn of the century as a result of a long-time decline in breeding success (Fox et al. 2016). The main staging (stopover) regions of this species in Iceland are well known, but large scale increase in the production of barley *Hordeum vulgare* has led to a major shift in its habitat use. An up-to-date information was therefore urgent and in line with the recommendation of an international team of experts which emphasized the need for a good inventory of feeding and roosting sites in Iceland (Stroud et al. 2012). The main haunts of *Anser albifrons flavirostris* in SW-Iceland were surveyed several times in the autumn of 2012 and 2013, both from ground and air, and all waterfowl were counted. Various other censuses from 2006–2016 were also used in this project.

Winter bird counts: Christmas bird counts organized by IINH and dating back to 1952 were compiled and analyzed specifically for this project. The data set contained 5,485 counts from 358 areas in all regions in Iceland through 2014 (Map 3). Most (3,746) were coastal, covering 1,710 km of the Icelandic coastline in 213 areas.

IBA criteria referred herein are based on the recommendation of BirdLife International (2016b; Table 1).

Presentation of data: In tables accompanying species and IBA accounts, areas are listed in geographical order, clockwise from the southern Reykjanes Peninsula in SW-Iceland. Each IBA is assigned an ID-number indicating the category of the area, geographic region (Map 8) and a number within the region; SF = seabird colony, FG = intertidal zone and shallow marine area and VOT = wetlands and other inland areas. Codes are used to indicate the season in which the species occurs in the IBA; B = breeding, P = passage, W = winter, N = moulting. IBA-criteria fulfilled by the species's population at each site are also listed as well as the percent of the Icelandic population.

Distribution of a few sensitive species (*Gavia immer*, *Falco rusticolus* and *Asio flammea*) is presented roughly with maps generated by Kernel Density Estimation. Breeding densities are calculated using a 100 m grid up to 20 km from the center-point of each territory where the center-point is designated a value 1 and areas 20 km from the center-point are designated a value of zero. Calculations for all of the territories are combined and each 100×100 m mesh is designated higher values as more territories overlap in the mesh.

Species accounts

Individual species are mostly arranged by habitats, i.e. seabirds, waterfowl, raptors and common (upland) birds. The data presentation in species accounts is as follows: (1) name in Icelandic and scientific name; (2) general overview of the species distribution and status in Iceland, with emphasis on data used to evaluate IBA-criteria; (3) IBA criteria; (4) a table listing areas where the species meets IBA-criteria; other areas are mentioned if the species reaches 1% of the Icelandic population and the area is an IBA for other species; totals are omitted if these are based on insufficient population estimates; (5) where appropriate, maps are presented, depicting breeding areas, winter areas, staging sites and moulting areas; (6) English summary.

IBAs accounts

The data presented on the IBA fact sheets is as follows: (1) ID-number and name of the area; (2) photo of the area or key species; (3) size, coordinates, municipality and IBA-criteria; (4) a key map showing the location of the area; (5) general information on the area and its protective status.

Species which meet IBA criteria are listed and other species if their numbers are a part of a grand total of internationally important congregations ($\geq 10,000$ pairs or 20,000 individuals); (6) species meeting IBA criteria in the area (7) references for bird numbers in the area; (8) English summary.

The IBAs boundaries are accessible on www.ni.is. Most seabird colonies have additional buffer zone, extending 1 km seaward and 0.1 km inland.

Important bird areas in Iceland – a review

A total of 121 IBAs is described (Map 76). Almost half of them (55) have previously been designated as IBAs, are protected or on the *Register of areas of conservation interest*, partially or wholly, due to rich birdlife (Table 76).

Most IBAs (70) are seabird colonies and hold more than half of the breeding populations of 15 of the 24 seabird species in Iceland, including all the largest seabird populations, with the exception of *Sterna paradisaea*. In fact, almost all the seabird IBAs are breeding colonies, except for several *Somateria mollissima* moulting sites.

About 25 IBAs are primarily intertidal zones and adjacent shallow marine waters which are important as staging sites for migratory species or wintering areas. Some are also moulting sites for ducks, geese and swans.

More than 30 IBAs are inland, predominantly fertile wetlands and surface inland waters. Most of them are important breeding sites, and some are

also staging and moulting sites for waterfowl. A few are spring-fed rivers and lakes; vital wintering areas primarily for *Bucephala islandica* and *Mergus merganser*. Lastly, vast wilderness areas, both in the central highlands and on coastal plains, are dealt with in this category as these are important breeding grounds for *Anser brachyrhynchus* and *Catharacta skua*, respectively.

A few IBAs belong to two or three categories and are dealt with in separate accounts in each of them. Bird use of IBAs varies. All the seabird colonies are only important as breeding areas. Bird use of IBAs in other categories tends to be more varied (Table 73). However, most of the IBAs are breeding areas (98), far fewer are staging sites (27), wintering sites (23) and moulting areas (21). A few IBAs, such as Breiðafjörður Bay in W-Iceland and Lake Mývatn in N-Iceland, serve all the above.

The number of IBAs designated for each species varies; by far, most are breeding sites of *Fulmarus glacialis* (38). For passage migrants, most areas are for *Calidris canutus* (8; Fig. 35, App. 5). No IBAs were designated for 40 species. IBA criteria have not been designated to 21 of those species and the others (19) do not meet the criteria due to their small populations in Iceland.

Twenty-one species have >80% of their populations within IBAs (Fig. 36, App. 5). This includes seven of eighteen species with large breeding populations in Iceland (>100,000 pairs) which have >80% of their populations within IBAs. This includes all the large seabird populations, except *Sterna paradisaea*.

HEIMILDIR – REFERENCES

- Aðalsteinn Örn Snæþórsson, Yann Kolbeinsson og Porkell Lindberg Þórarinsson 2016. *Endur á vatnasviði Svartár og Suðurár í Bárðardal*. Náttúrustofa Norðausturlands, NNA-1605. Unnið fyrir SSB Orku ehf. Húsavík: Náttúrustofa Norðausturlands.
- Agnar Ingólfsson 1970. Hybridization of Glaucous Gulls *Larus hyperboreus* and Herring Gulls *Larus argentatus* in Iceland. *Ibis* 112: 340–362.
- Agnar Ingólfsson 1982. Máfar, kjóar og skúmar. Í Arnþór Garðarsson, ritstj. *Fuglar. Rit Landverndar* 8, bls. 61–76. Reykjavík: Landvernd.
- Alves, J.A., M.P. Dias, V. Méndez, B. Katrínardóttir og T.G. Gunnarsson 2016. Very rapid long-distance sea crossing by a migratory bird. *Sci. Rep.* 6: 38154. doi: 10.1038/srep38154.
- Amouret, J., K. Steinauer, G.P. Hallgrímsson og S. Pálsson 2015. Evolutionary status of Icelandic Redpolls *Carduelis flammea islandica* (Aves, Passeriformes, Fringillidae). *Journal of Ornithology* 156: 1035–1048.
- Amouret, J., D.A. Barisas, G.T. Hallgrímsson, R.W. Summers og S. Pálsson 2016a. Genetic divergence of *Troglodytes troglodytes islandicus* from other subspecies of Eurasian wren in northwestern Europe. *Journal of Avian Biology* 47: 26–35.
- Amouret, J., G.P. Hallgrímsson, S. Pálsson og Y. Kolbeinsson 2016b. Morphological differentiation of Icelandic Redpolls, *Acanthis flammea islandica*. *Bird Study* 63: 37–45.
- Arnþór Garðarsson 1973. *Fuglastofnar og selir á Breiðafirði: bráðabirgðaskýrsla í október 1973*. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Arnþór Garðarsson 1974. *Fuglaathuganir í Hvalfirði, Borgarfirði og Hraunfirði*. Líffræðistofnun Háskólans, fjölriti nr. 3, fylgirit. Reykjavík: Líffræðistofnun Háskólans.
- Arnþór Garðarsson, ritstj. 1975a. *Votlendi. Rit Landverndar* 4. Reykjavík: Landvernd.
- Arnþór Garðarsson 1975b. Íslenskir votlendisfuglar. Í Arnþór Garðarsson, ritstj. *Votlendi. Rit Landverndar* 4, bls. 100–134. Reykjavík: Landvernd.
- Arnþór Garðarsson 1978. Íslenski húsandarstofninn. *Náttúrufræðingurinn* 48: 162–191.
- Arnþór Garðarsson 1982. Endur og aðrir vatnafuglar. Í *Fuglar. Rit Landverndar* 8, bls. 77–111. Reykjavík: Landvernd.
- Arnþór Garðarsson 1997. *Dreifing sjófugla vestan Íslands*. Í Hafrannsóknastofnun. Fjölrit 57, bls. 241–248. Reykjavík: Hafrannsóknastofnun.
- Arnþór Garðarsson 1998. *Fuglatalningar í Leiruvogi. Lífríkisrannsóknir vegna Sundabrautar*. Reykjavík: Líffræðistofnun Háskólans.
- Arnþór Garðarsson 1999. The density of seabirds west of Iceland. *Rit Fiskideildar* 16: 155–169.
- Arnþór Garðarsson 2001. *Dreifing sjófugla á hafinu við austanvert Ísland (austan 21° V) [ágrip]*. Ráðstefna um rannsóknir á lífríki sjávar á vegum Lýðveldissjóðs árin 1995–1999, 23. febrúar 2001.
- Arnþór Garðarsson 2008. Dílaskarfsbyggðir 1994–2008. *Bliki* 29: 1–10.
- Arnþór Garðarsson 2009. Fjöldi æðarfugls, hávellu, toppandar og stökkandar á grunnsævi að vetri. *Bliki* 30: 49–54.
- Arnþór Garðarsson, í prentun. Íslenskar súlubyggðir 2013–2014. *Bliki* 33.
- Arnþór Garðarsson og Kristinn H. Skarphéðinsson 1984. A census of the Icelandic Whooper Swan population. *Wildfowl* 35: 37–47.
- Arnþór Garðarsson og Árni Einarsson, ritstj. 1991. *Náttúra Mývatns*. Reykjavík: Hið íslenska Náttúrufræðifélag.
- Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1991. *Yfirlit um gildi einstakra fjörusvæða fyrir vaðfugla*. Óbirt skýrsla.
- Arnþór Garðarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1997. Numbers of Light-bellied Brent Geese (*Branta bernicla hrota*) staging in Iceland in spring. *Wildfowl* 47: 68–72.
- Arnþór Garðarsson og Porkell Lindberg Þórarinsson 2003. Útbreiðsla og fjöldi straumanda á Íslandi að vetrarlagi. *Bliki* 23: 5–20.
- Arnþór Garðarsson og Ævar Petersen 2009. Íslenski toppskarfsstofninn. *Bliki* 30: 9–26.
- Arnþór Garðarsson og Jón Einar Jónsson 2011. *Stofnferli grunnsjávarfugls: dílaskarfur (Phalacrocorax carbo) á Íslandi 1998–2011 [ágrip]*. Líffræðiráðstefnan 11.–12. nóvember 2011. <http://lif.gresjan.is/2011> [skoðað 6.11.2012].
- Arnþór Garðarsson og Erpur Snær Hansen. *Lundatal*. Í undirbúningi.
- Arnþór Garðarsson, Ólafur K. Nielsen og Agnar Ingólfsson 1980. *Rannsóknir í Önuðarfirði og víðar á Vestfjörðum 1979: fuglar og fjörur*. Líffræðistofnun Háskólans, fjölrit nr. 12. Reykjavík: Líffræðistofnun Háskólans.

- Arnpór Garðarsson, Guðmundur A. Guðmundsson og Kristján Lilliendahl 2013. Framvinda íslenskra ritu- byggða. *Bliki* 32: 1–10.
- Arnpór Garðarsson, Guðmundur A. Guðmundsson og Kristján Lilliendahl, í prentun a. Fýlsvarp kannað á Íslandi. *Bliki* 33.
- Arnpór Garðarsson, Guðmundur A. Guðmundsson og Kristján Lilliendahl, í prentun b. Svartfugl í íslenskum fuglabjörgum 2006–2008. *Bliki* 33.
- Asbirk S., L. Berg, G. Hardeng, P. Koskimies og Æ. Petersen 1997. *Population sizes and trends of birds in the Nordic countries 1978–1994*. TemaNord 614. Kaupmannahöfn: Nordic Council of Ministers.
- Árni Einarsson, Arnpór Garðarsson, Gísli M. Gíslason og Guðni Guðbergsson 2006. Populations of ducks and trout of the River Laxá, Iceland, in relation to variation in food resources. *Hydrobiologia* 567: 183–194.
- Árni Einarsson, Bergþóra Kristjánsdóttir, Elva Guðmundsdóttir og Þorkell Lindberg Þórarinsson 2011. *Mývatn og Laxá: verndaráætlun 2011–2016*. Umhverfisstofnun, UST-2011:04. Reykjavík: Umhverfisstofnun.
- Barisas, D.A.G., J. Amouret, G.T. Hallgrímsson, R.W. Summers og S. Pálsson 2015. A review of the subspecies status of the Icelandic Purple Sandpiper *Calidris maritima littoralis*. *Zoological Journal of the Linnean Society* 175: 211–221.
- Bengtson, S.-A. 2004. Músarrindlar í Mývatnssveit: stofnbreytingar og varphættir. *Bliki* 25: 15–24.
- Bengtson, S.-A. og D.F. Owen 1973. Polymorphism in the Arctic Skua *Stercorarius parasiticus* in Iceland. *Ibis* 115: 87–92.
- Bernarsamningurinn (Samningur um verndun villtra plantna og dýra og lífsvæða í Evrópu; Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats)* 1979. European treaty series CETS No. 104. Bern: Evrópuráðið 1971. <http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/104> [skoðað 20.10.2016].
- Birdlife International 2004. *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status*. *Birdlife Conservation Series No. 12*. Cambridge: Birdlife International.
- Birdlife International 2015. *European red list of birds*. Luxembourg: Official publication of the European communities. http://datazone.birdlife.org/userfiles/file/Species/erlob/EuropeanRedListOfBirds_June2015.pdf [skoðað 20.10.2016].
- BirdLife International 2016a. *Important Bird and Biodiversity Area factsheets*. <http://www.birdlife.org> [skoðað 16.10.2016].
- Birdlife International 2016b. *Datazone* (viðmið og skilgreiningar á mikilvægum fuglasvæðum í Evrópu). <http://www.birdlife.org/datazone/info/ibacriteuro> [skoðað 20.10.2016].
- BirdLife International 2016c. *IUCN Red List for birds*. <http://www.birdlife.org> [skoðað 20.10.2016].
- BirdLife International 2017. *European birds of conservation concern: populations, trends and national responsibilities*. Cambridge: BirdLife International. <https://www.actu-environnement.com/media/pdf/news-29061-birdlife-rapport-europe.pdf> [skoðað 20.5.2017].
- Bjarni Diðrik Sigurðsson og Borgþór Magnússon 2004. Skógarsnípa: nýr varpfugl finnst í furuskógi í Skorradal. *Skógræktarritið* 2004: 14–17.
- Björn Þorsteinsson 2010. Fuglafriðland í Andakíl: nýtt Ramsarsvæði. *Fuglar* 7: 28–31.
- Borgþór Magnússon, Guðmundur Guðjónsson, Guðmundur A. Guðmundsson, Kristbjörn Egilsson, Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Sigurður H. Magnússon og Starri Heiðmarsson 2009. *Vistgerðir á miðhálandi Íslands: Skjálfandaflyót*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-09009. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Buckland, S.T., D.R. Anderson, K.P. Burnham, J.L. Laake, D.L. Borchers og L. Thomas 2001. *Introduction to Distance Sampling. Estimating abundance of biological populations*. Oxford: Oxford University Press.
- Böðvar Þórisson 2013. *Farhættir og lýðfræði sandlóu* *Charadrius hiaticula*. Meistaraprófsritgerð við Háskóla Íslands, Reykjavík.
- Böðvar Þórisson, Cristian Gallo og Þorleifur Eiríksson 2008. *Fuglatalningar í Grunnafirði 2008*. Náttúrustofa Vestfjarða, NV nr. 17-08. Bolungarvík: Náttúrustofa Vestfjarða.
- Böðvar Þórisson, Vigfús Eyjólfsson, Arnpór Garðarsson, Hulda Birna Albertsdóttir og Tómas G. Gunnarsson 2012. The non-breeding distribution of Icelandic Common Ringed Plovers. *Wader Study Group Bulletin* 119: 97–101.
- Böðvar Þórisson, Verónica Méndez, José Alves, Kristinn H. Skarphéðinsson, Svenja Auhage, Sölvi Rúnar Vignisson, Brynjúlfur Brynjólfsson, Cristian Gallo, Páll Leifsson, Jennifer A. Gill og Tómas Grétar Gunnarsson 2017. *The wintering population of Oystercatchers in Iceland* [ágrip]. Veggspjald kynnt á ráðstefnu Vistfræðifélags Íslands, Vistís 2017, 28.–30. apríl 2017, Hólum í Hjaltadal. https://vistis.files.wordpress.com/2016/10/vistis_2017_agrip.pdf [skoðað 15.5.2017].
- Daníel Bergmann 2005. Eyrugla verpur á Íslandi. *Bliki* 26: 47–50.

- Daníel Bergmann 2008. Sjaldgæfir varpfluglar á Íslandi: fjallkjói. *Fuglar* 5: 28–31.
- Daníel Bergmann 2009. Krossnefir gera vart við sig. *Skógaræktarritið* 2009: 6–9.
- Den nordiske arbejdsgruppe vedrørende beskyttelse af våde områder 1973. *Oversigt over vigtige våde fugleområder i Norden*. København.
- eBird 2012. *An online database of bird distribution and abundance* [vefforrit]. Ithaca, New York: eBird. <http://www.ebird.org> [skoðað 1.12.2016].
- Egevang C., I.J. Stenhouse, R. Phillips, Æ. Petersen, J.W. Fox og J.R.D. Silk 2010. Tracking of Arctic terns *Sterna paradisaea* reveals longest animal migration. *Proceedings of the National Academy of Sciences* 107: 2078–2081.
- Einar Ó. Þorleifsson 1995. *Útbreiðsla og fjöldi nokkurra votlendisfugla á Suðurlandsundirlendi ásamt votlendisskrá*. BS-ritgerð við Háskóla Íslands, Reykjavík.
- Einar Ólafur Þorleifsson 1998. Áhrif framræslu á votlendisfugla á Suðurlandi. Í Jón S. Ólafsson, ritstj. *Íslensk votlendi: verndun og nýting*, bls. 173–182. Reykjavík: Háskólaútgáfan.
- Einar Ó. Þorleifsson 2007. Alþjóðlega mikilvæg fuglasvæði: Leiruvogur, Blikastaðakró að Gufunesi og Grafarvogur. *Fuglar* 4: 10–11.
- Einar Ó. Þorleifsson 2008. Alþjóðlega mikilvæg fuglasvæði: Skjálafandafjót og Sandur. *Fuglar* 5: 10–12.
- Einar Ó. Þorleifsson 2009. Alþjóðlega mikilvæg fuglasvæði: Grunnafjörður og Blautós. *Fuglar* 6: 8.
- Einar Ó. Þorleifsson 2015. Fuglar í skógum. Auðnutittlingur (*Acanthis flammea*). *Skógræktarritið* 2015 (2): 79–81.
- Magnúsdóttir, E., E.H.K. Leat, S. Bourgeond, H. Strøme, A. Petersen, R.A. Phillips, S.A. Hanssen, J.O. Bustnes, P. Hersteinsson og R.W. Furness 2012. Wintering areas of Great Skuas *Stercorarius skua* breeding in Scotland, Iceland and Norway. *Bird Study* 59: 1–9.
- Erla Sturludóttir 2015. *Statistical analysis of trends in data from ecological monitoring*. Doktorsritgerð við Háskóla Íslands, Reykjavík.
- Erling Ólafsson, Borgþór Magnússon, Guðmundur A. Guðmundsson, Guðmundur Guðjónsson, Hörður Kristinnsson, Kristbjörn Egilsson, Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Sigurður H. Magnússon og Starri Heiðmarsson 2009. *Vistgerðir á miðhálandi Íslands: Þjórsárver*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-09019. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Erpur Snær Hansen 2016. Stofnþróun lunda 2003–2015 og sjálfbærni veiða. *Veiðidagbók Umhverfisstofnunar 2016*: 21. <http://www.ust.is/einstaklingar/veidi/veididagbaekur> [skoðað 5.4.2016].
- Erpur Snær Hansen, Broddi Reyr Hansen og Jóhann Óli Hilmarsson 2009b. *Sjósvölutal Vestmannaeyja*. Veggspjald kynnt á Liffraðiráðstefnunni, 6.–7. nóvember 2009, Öskju, Háskóla Íslands. <http://www.nattsud.is/skrar/file/Erpur%20S%20Hansen%20ofl%202009%20Sj%C3%B3sv%C3%B6luta%20Vestmannaeyja.pdf> [skoðað 6. október 2016].
- Erpur Snær Hansen, Magnús Sigursteinsson og Arnþór Garðarsson 2011. Lundatal Vestmannaeyja. *Bliki* 31: 15–24.
- Erpur Snær Hansen, Arnþór Garðarsson og Kristján Lilliendahl 2014. *The breeding population size of the Atlantic Puffin in Iceland* [ágríp]. Í 12th International Seabird Group Conference, Merton College, Oxford, March 21st–23rd 2014: oral presentations, bls. 76. https://oxnav.zoo.ox.ac.uk/sites/default/files/final_abstracts_PDF.pdf [skoðað 16.9.2016].
- Erpur S. Hansen, Broddi R. Hansen, Jóhann Óli Hilmarsson og Ingvar A. Sigurðsson 2009a. *Breyting á stofnstærð skrofunnar í Ystakletti, Vestmannaeyjum 1991–2009*. Veggspjald kynnt á Liffraðiráðstefnunni, 6.–7. nóvember 2009, í Öskju, Háskóla Íslands. <http://www.nattsud.is/skrar/file/Erpur%20S%20Hansen%20ofl%202009%20Skrofu%20stofn%20%20C3%AD%20Ystakletti.pdf> [skoðað 6.10.2016].
- Finnur Guðmundsson 1951. The effects of the recent climatic changes on the bird life of Iceland. *Proc. Int. Orn. Congr.* 10: 502–514.
- Finnur Guðmundsson. 1972. Grit as an indicator of the overseas origin of certain birds occurring in Iceland. *Ibis* 114: 582.
- Fox, T., I. Francis, D. Norriss og A. Walsh 2016. *Report of the 2015/2016 international census of Greenland White-fronted Geese*. Rønde, Danmörku: Århus University og Wexford, Írlandi: National Parks and Wildlife Service. <http://monitoring.wwt.org.uk/wp-content/uploads/2016/11/Greenland-White-fronted-Goose-Study-report-2015-16.pdf> [skoðað 6.12.2016]
- Frederiksen, M. og Æ. Petersen 2002. Adult survival of the Black Guillemot in Iceland. *Condor* 101: 589–597.
- Frederiksen, M., B. Moe, F. Daunt, R.A. Phillips, R.T. Barrett, M.I. Bogdanova, T. Boulinier, J.W. Chardine, O. Chastel, L.S. Chivers, S. Christensen-Dalsgaard, C. Clément-Chastel, K. Colhoun, R. Freeman, A.J. Gaston, J. González-Solís, A. Goutte, D. Grémillet, T. Guilford, G.H. Jensen, Y. Krasnov, S.-H. Lorentsen,

- M.L. Mallory, M. Newell, B. Olsen, D. Shaw, H. Steen, H. Strøm, G.H. Systad, T.L. Thórarinnsson og T. Anker-Nilssen 2011. Multicolony tracking reveals the winter distribution of a pelagic seabird on an ocean basin scale. *Diversity and Distribution* 17: 1–13.
- Frederiksen, M., S. Descamps, K.E. Erikstad, A.J. Gastone, H.G. Gilchrist, D. Grémillet, K.L. Johansen, Y. Kolbeinsson, J.F. Linnebjerg, M.L. Mallory, L.A. McFarlane Tranquilla, F.R. Merkela, W.A. Montevecchi, A. Mosbech, T.K. Reiertsen, G.J. Robertson, H. Steen, H. Strøm og T.L. Thórarinnsson 2016. Migration and wintering of a declining seabird, the Thick-billed Murre *Uria lomvia*, on an ocean basin scale: Conservation implications. *Biological Conservation* 200: 26–35.
- Freydís Vigfúsdóttir, Snæbjörn Pálsson og Agnar Ingólfsson 2008. Hybridization of Glaucous Gull (*Larus hyperboreus*) and Herring Gull (*Larus argentatus*) in Iceland: mitochondrial and microsatellite data. *Philosophical Transactions of the Royal Society B Biological Sciences* 363: 2851–2860. doi: 10.1098/rstb.2008.0042.
- Gill, J.A., R.H.W. Langston, J.A. Alves, P.W. Atkinson, P. Bocher, N. Cidraes Vieira, N.J. Crockford, G. Gélinaud, N. Groen, T.G. Gunnarsson, B. Hayhow, J. Hooijmeijer, R. Kentie, D. Kleijn, P.M. Lourenço, J.A. Masero, F. Meunier, P.M. Potts, M. Roodbergen, H. Schekkerman, J. Schröder, E. Wymenga og T. Piersma 2007. Contrasting trends in two Black-tailed Godwit populations: a review of causes and recommendations. *Wader Study Group Bulletin* 114: 43–50.
- González-Solís, J., A. Felicísimo, J.W. Fox, V. Afanasyev, Y. Kolbeinsson og J. Muñoz 2009. Influence of sea surface winds on Shearwater migration detours. *Mar. Ecol. Prog. Ser.* 391: 221–230.
- Grimmett, R.F.A. og T.A. Jones 1989. *Important Bird Areas in Europe*. ICBP Technical Publication No. 9. Cambridge: ICBP.
- Guðmundur A. Guðmundsson 1997. Lóan er komin – en hvaðan? *Bliki* 18: 55–58.
- Guðmundur A. Guðmundsson 1998. Þýðing votlendis fyrir fugla. Í Jón S. Ólafsson, ritstj. *Íslensk votlendi: verndun og nýting*, bls. 167–172. Reykjavík: Háskólaútgáfan.
- Guðmundur A. Guðmundsson 2006. *Fuglalíf í friðlandinu við Miklavatn 2003*. Náttúrustofa Norðurlands vestra, NNV-2006-002. Sauðárkrúkur: Náttúrustofa Norðurlands vestra.
- Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1986. *Fuglaathuganir í Dýrafirði og Önundarfirði 1985*. Líffræðistofnun Háskólans, fjölrit nr. 23. Reykjavík: Líffræðistofnun Háskólans.
- Guðmundsson, G.A. og Å. Lindström 1992. Spring migration of Sanderlings *Calidris alba* through SW Iceland: wherefrom and whereto? *Ardea* 80: 315–326.
- Guðmundur A. Guðmundsson og Arnþór Garðarsson 1993. Numbers, geographic distribution and habitat utilization of waders (Charadrii) in spring on the shores of Iceland. *Ecography* 16: 82–93.
- Guðmundur A. Guðmundsson og Kristinn Haukur Skarphéðinsson 2012. *Vöktun íslenskra fuglastofna: forgangsröðun tegunda og tillögur að vöktun*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-12010. Garðabær: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Guðmundur A. Guðmundsson, Kristinn Haukur Skarphéðinsson og Svenja Auhage 2010. *Vetrarfuglar á Suðvesturlandi í 50 ár: hrun í svartbaksstofninum*. Í Birta Bjargardóttir, ritstj. Ársskýrsla 2009, bls. 31–33. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Guðmundur A. Guðmundsson, Guðmundur Guðjónsson, Sigurður H. Magnússon, Kristbjörn Egilsson, Halldór Walter Stefánsson og Kristinn Haukur Skarphéðinsson 2001. *Kárahnjúkavirkjun: áhrif breytinga á vatnafari Jökulsár á Dal og Lagarfljóts á gróður, fugla og seli*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-01005. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Guðmundur A. Guðmundsson, Borgþór Magnússon, Erling Ólafsson, Guðmundur Guðjónsson, Hörður Kristinnsson, Kristbjörn Egilsson, Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Sigurður H. Magnússon og Starri Heiðmarsson 2009. *Vistgerðir á miðhálandi Íslands. Kjölur–Guðlaugstungur*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-09016. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Gunnar Þór Hallgrímsson 2010. Greenlandic Dunlins on passage in NE-Iceland in spring. *Wader Study Group Bulletin* 117: 135–136.
- Gunnar Þór Hallgrímsson og Páll Hersteinsson 2011. Spatial contraction in a large gull colony in relation to the position of Arctic Fox dens. *European Journal of Wildlife Research* 58: 441–450.
- Gunnar Þór Hallgrímsson, Hallgrímur Gunnarsson og Páll Hersteinsson 2006. Stærð sílamáfsvarps á Álftanesi á Mýrum. *Bliki* 27: 55–57.
- Gunnar Þór Hallgrímsson, Hallgrímur Gunnarsson, Ólafur Torfason, R.J. Buijs og K.C.J. Camphuysen 2012a. Migration pattern of Icelandic Lesser Black-backed Gulls *Larus fuscus graellsii*: indications of a leap-frog system. *Journal of Ornithology* 153: 603–609.
- Gunnar Þór Hallgrímsson, R.W. Summers, B. Etheridge og R.L. Swann 2012b. The winter range of Nearctic

- Purple Sandpipers *Calidris maritima* on the East Atlantic flyway. *Ardea* 100: 13–18.
- Hall, C., O. Crowe, G. McElwaine, Ó. Einarsson, N. Calbrade og E. Rees 2016. Population size and breeding success of the Icelandic Whooper Swan *Cygnus cygnus*: results of the 2015 international census. *Wildfowl* 66: 75–97.
- Halldór W. Stefánsson 2014 a. *Vöktun skúms á Úthéraði 2005–2013*. Náttúrustofa Austurlands, NA-140136. Neskaupsstaður: Náttúrustofa Austurlands.
- Halldór Walter Stefánsson 2014b. *Áhrif Kárahnjúkavirkjunar á grágæsir*. Náttúrustofa Austurlands, NA-140139. Neskaupsstaður: Náttúrustofa Austurlands.
- Halldór Walter Stefánsson 2016. *Íslenski grágæstafninn 2012: fjöldi og dreifing á láglandi að vorlagi*. Náttúrustofa Austurlands, NA-160156. Neskaupsstaður: Náttúrustofa Austurlands.
- Halldór Walter Stefánsson og Skarphéðinn G. Þórisson 2010. *Fuglar og spendýr á austursvæði Vatnajökulsþjóðgarðs*. Náttúrustofa Norðausturlands. NA-100096. Neskaupsstaður: Náttúrustofa Austurlands.
- Halldór Walter Stefánsson og Skarphéðinn G. Þórisson 2011. *Vöktun heiðagæsa á vatnasviði Jökulsár á Dal og Jökulsár í Fljótsdal 2005–2010: áhrif Kárahnjúkavirkjunar á heiðagæsir*. Náttúrustofa Austurlands NA-110113. Unnið fyrir Landsvirkjun, LV-2011/080. Neskaupsstaður: Náttúrustofa Austurlands.
- Halldór W. Stefánsson og Skarphéðinn G. Þórisson 2017. *Heiðagæsarannsóknir á vatnasviði Kárahnjúkavirkjunar árið 2016*. Náttúrustofa Austurlands, LV-2017-033. Neskaupsstaður: Náttúrustofa Austurlands.
- Hálf dán Björnsson 1976. Fuglalíf í Öræfum, A.-Skaft. *Náttúrufræðingurinn* 46 (1–2): 56–104.
- Hanssen, S.A., G.W. Gabrielsen, J.O. Bustnes E. Bråthen Skottene, A.A. Fenstad, H. Strøm, V. Bakken, R.A. Phillips og B. Moe 2016. Migration strategies of common eiders from Svalbard: implications for bilateral conservation management. *Polar Biology* 39 (11): 2179–2188.
- Heath, M.F. og M. I. Evans, ritstj. 2000. *Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation. Volume I – Northern Europe*. Cambridge: BirdLife International.
- Herdís Ólína Hjörvarsdóttir, Kristín Hermannsdóttir, Björn Gísli Arnarson, Jóhann Helgi Stefánsson og Snævarr Guðmundsson 2016. *Grunnrannsóknir lífríkis við Míganda í Skarðsfirði*. Höfn í Hornafirði: Náttúrustofa Suðausturlands.
- Hjálmar A. Jónsson 2013. Bjargdúfur. Landnám undir Eyjafjöllum og í Mýrdal. *Fuglar* 9: 21–23.
- Hjörleifur Guttormsson 2005. *Austfirðir frá Reyðarfirði til Seyðisfjarðar*. Árbók Ferðafélags Íslands. Reykjavík: Ferðafélag Íslands.
- Icelandic birding pages 2016. *Status of rare birds in Iceland*. <https://notendur.hi.is/~yank/varia.html#status> [skoðað 6.11.2016].
- Jóhann Óli Hilmarsson 1998. Fuglalíf og votlendi við Ölfusárós. Í Jón S. Ólafsson, ritstj. *Íslensk votlendi: verndun og nýting*, bls. 185–191. Reykjavík: Háskólaútgáfan.
- Jóhann Óli Hilmarsson 2009. Fuglalíf Vestmannaeyja. Í Guðjón Ármann Eyjólfsson, ritstj. *Vestmannaeyjar, Árbók Ferðafélags Íslands*, bls. 28–51 og 292–293. Reykjavík: Ferðafélags Íslands.
- Jóhann Óli Hilmarsson 2011. *Íslenskur fuglavísir*. Reykjavík: Mál og menning.
- Jóhann Óli Hilmarsson 2015. *Varpfuglar á Seltjarnarnesi árið 2015*. Unnið fyrir umhverfisnefnd Seltjarnarness. <http://www.seltjarnarnes.is/media/taeknisvid/nattura/VARPFUGLAR-A-SEL TJARNARNESI-2015.pdf> [skoðað 6.11.2016].
- Jóhann Óli Hilmarsson 2017. Varp sjaldgæfra fugla 2015–16. *Fuglar* 11: 14–16.
- Jóhann Óli Hilmarsson og Erpur Snær Hansen 1992. *Athugun á stofnstærð og útbreiðslu sjósvölu í Elliðaey*. Ráðstefnan Fuglar, haldin af Líffræðifélagi Íslands, 6.–8. nóvember 1992, Rúgbrauðgerðinni, Borgartúni 6, Reykjavík.
- Jóhann Óli Hilmarsson og Smári Brynjarsson 1997. Fuglalíf í Skruðnum. *Glettingur* 7 (2): 21–27.
- Jóhann Óli Hilmarsson og Ólafur Einarsson 2015. *Fuglalíf á Álftanesi: fuglar í fjörum, á grunnsævi, tjörnum og túnum 2014*. Unnið fyrir Garðabæ. http://www.gardabaer.is/library/Files/Umhverfismal/Fuglatalning/C3%81lftanes_sk%C3%BDrsla2014%20fuglal%C3%ADf%20n%C3%BD.pdf [skoðað 15.5.2017].
- Jóhann Helgi Stefánsson, Kristín Hermannsdóttir og Snævarr Guðmundsson 2015. *Helsingjar í Austur-Skaftafellssýslu: stofnstærð og varpútbreiðsla 2014*. Höfn í Hornafirði: Náttúrustofa Suðausturlands.
- Jón Hallur Jóhannsson og Björk Guðjónsdóttir 2004. Áhrif minks á teistuarvp á Ströndum. *Náttúrufræðingurinn* 76: 29–36.
- Jón Hallur Jóhannsson og Björk Guðjónsdóttir 2009. Tjaldur á Ströndum. *Bliki* 30: 65–69.
- Jón Einar Jónsson 2011. Brandendur í Borgarfirði 2007 og 2008. *Bliki* 31: 25–30.
- Jón Einar Jónsson, Þórður Örn Kristjánsson, Árni Ásgeirsson og Tómas G. Gunnarsson 2015. Breytingar á

- fjöldi æðarheiðra á Íslandi. *Náttúrufræðingurinn* 85: 141–152.
- Jón Gunnar Ottósson, Anna Sveinsdóttir og María Harðardóttir, ritstj. 2016. *Vistgerðir á Íslandi*. Fjölrit Náttúrufræðistofnunar 54. Garðabær: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Jónas Jónsson, ritstj. 2001. *Æðarfugl og æðarrækt á Íslandi*. Rit Æðarræktarfélags Íslands. Reykjavík: Mál og mynd.
- Kjartan G. Magnússon 1992. Birds of the Thingvallavatn area. *Oikos* 64: 381–395.
- Kjartan G. Magnússon og Páll Hersteinsson 2002. Fuglar og spendýr á vatnasviði Þingvallavatns. Í Pétur M. Jónasson og Páll Hersteinsson, ritstj. *Þingvallavatn: undraheimur í mótun*, bls. 97–187. Mál og Menning: Reykjavík.
- Kjartan G. Magnússon, Jenný Brynjarsdóttir og Ólafur K. Nielsen 2005. *Population cycles in Rock Ptarmigan Lagopus muta: modelling and parameter estimation*. Tech. Rep. RH-19-2004. Reykjavík: Raunvísindastofnun Háskólans.
- Kristbjörn Egilsson, Guðmundur Guðjónsson og Guðmundur A. Guðmundsson 2004. *Gróður og fuglalíf á Álftanesi*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NI-04012. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Kristinn Haukur Skarphéðinsson 1994. *Tjón af völdum arna í æðarvörpum*. Unnið fyrir umhverfisráðuneytið. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Kristinn Haukur Skarphéðinsson 2013. *Haförninn*. Reykjavík: Fuglavernd, í samstarfi við Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Kristinn H. Skarphéðinsson og Guðmundur A. Guðmundsson 1990. Fuglalíf í Skógum, Skagafirði og nágrenni, 1987. *Bliki* 9: 49–66.
- Kristinn Haukur Skarphéðinsson og Svenja N.V. Auhage 2012. *Helsingjar við Hólmsá*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-12008. Reykjavík: Garðabær.
- Kristinn H. Skarphéðinsson, Skarphéðinn Þórisson og Páll Leifsson 1989. Fuglalíf í Seley við Reyðarfjörð. *Bliki* 7: 49–58.
- Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Svenja N.V. Auhage og Guðmundur A. Guðmundsson 2014a. *Bakka-fjöruvegur: vöktun á fuglalífi 2007–2014*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-14008. Garðabær: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Kristinn H. Skarphéðinsson, Ólafur K. Nielsen, Skarphéðinn Þórisson og Ib Krag Petersen 1992. Varpútbreiðsla og fjöldi hrafna á Íslandi. *Bliki* 11: 1–26.
- Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Guðmundur A. Guðmundsson, Svenja N.V. Auhage og Arnþór Garðarson 2014b. *Heiðagæsavarp í Þjórsárverum og Guðlaugstungum 2010*. Skýrsla til umhverfisráðherra. Garðabær: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Kristinn H. Skarphéðinsson, Ólafur K. Nielsen, Skarphéðinn Þórisson, Sverrir Thorstensen og Stanley A. Temple 1990. Breeding biology, movements, and persecution of Ravens in Iceland. *Acta Naturalia Islandica* 33: 1–45.
- Kristján Lillindahl, Erpur S. Hansen, Valur Bogason, Marinó Sigursteinsson, Margrét L. Magnúsdóttir, Páll M. Jónsson, Hálfán H. Helgason, Gísli J. Óskarsson, Pálmi F. Óskarsson og Óskar J. Sigurðsson 2013. Viðkomubrestur lunda og sandsílis við Vestmannaeyjar. *Náttúrufræðingurinn* 83: 65–79.
- Kuijken, E. 2006. A short history of waterbird conservation. Í Boere, G.C., C.A. Galbraith og D.A. Stroud, ritstj. *Waterbirds around the world*, bls. 52–59. Edinburgh: The Stationery Office.
- Leiss, A. og D. Haag-Wackernagel 1999. Variability and determination of the plumage coloration of the Feral Pigeon *Columba livia*. *Ecol. Birds* 21: 331–363.
- Lilja Jóhannesdóttir, Ólafur Arnalds, S. Brink og Tómas G. Gunnarsson 2014. Identifying important bird habitats in a sub-arctic area undergoing rapid land-use change. *Bird Study* 61: 544–552.
- Lopes, R.J., J.A. Alves, J.A. Gill, T.G. Gunnarsson, J.C.E.W. Hooijmeijer, P.M. Lourenço, J.M. Masero, T. Piersma, P.M. Potts, B. Rabaçal, S. Reis, J.M. Sánchez-Guzman, F. Santiago-Quesada og A. Villegas 2013. Do different subspecies of Black-tailed Godwit *Limosa limosa* overlap in Iberian wintering and staging areas? Validation with genetic markers. *Journal of Ornithology* 154(1): 35–40.
- Lund-Hansen, L.C. og P. Lange 1991. The numbers and distribution of the Great Skua *Stercorarius skua* breeding in Iceland 1984–1985. *Acta Naturalia Islandica* 34: 1–16.
- María Harðardóttir og Ólafur K. Nielsen 1999. Hrófnum fækkar í Þingeyjarsýslum. *Náttúrufræðingurinn* 68: 147–154.
- McNair, D.B., Ómar Runólfsson og Gaukur Hjartarson 2008. Fyrsta staðfesta varp sportittlings á Íslandi. *Bliki* 29: 49–52.

- Meltofte, H. 1978. A breeding association between Eiders and tethered huskies in North-east Greenland. *Wildfowl* 29: 45–54.
- Mitchell, C. 2016. *Status and distribution of Icelandic-breeding geese: results of the 2015 international census*. Slimbridge: Wildfowl & Wetlands Trust Report.
- Mitchell, C. og Hall, C. 2013. *Greenland Barnacle Geese Branta leucopsis in Britain and Ireland: results of the international census, spring 2013*. Slimbridge: Wildfowl & Wetlands Trust Report.
- Náttúrufræðistofnun Íslands. *Vetrarfuglatalningar: niðurstöður* (1952–2015, óbirt gögn, nema 1987–1989 og 2002–2015). <http://www.ni.is/greinar/vetrarfuglatalningar-nidurstodur> [skoðað 15.5.2016].
- Náttúrufræðistofnun Íslands 2000. *Válisti 2: fuglar*. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Náttúruverndarráð 1975–1996. *Náttúruminjaskrá: skrá um friðlýst svæði og aðrar skráðar náttúruminjar*. Alls sjö útgáfur. Reykjavík: Náttúruverndarráð.
- Ólafur Einarsson 1997. *Important Bird Areas in Iceland*. Skýrsla unnin fyrir Royal Society for the Protection of Birds (RSPB) og BirdLife International. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-97024. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands og Fuglaverndarfélag Íslands.
- Ólafur Einarsson 2000. Iceland. Í Heath, M.F. og M.I. Evans, ritstj. *Important Bird Areas in Europe: Priority sites for conservation. Volume I – Northern Europe*, bls. 341–363. Cambridge: BirdLife International.
- Ólafur Einarsson, Hörður Kristinsson, Kristinn Haukur Skarphéðinsson og Jón Gunnar Ottósson 2002. *Verndun tegunda og svæða: tillögur Náttúrufræðistofnunar Íslands vegna Náttúruverndaráætlunar*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-02016. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Ólafur K. Nielsen 1986. *Population ecology of the Gyrfalcon in Iceland with comparative notes on the Merlin and the Raven*. Doktorsritgerð við Cornell University, New York.
- Ólafur K. Nielsen 1995. Um lífshætti smyrils. *Bliki* 16: 1–7.
- Ólafur K. Nielsen 2011. Gyrfalcon population and reproduction in relation to Rock Ptarmigan numbers in Iceland. Bls. 21–48. Í Watson, R.T., T.J. Cade, M. Fuller, G. Hunt og E. Potapov, ritstj. *Gyrfalcons and Ptarmigans in a Changing World*, bls. 21–48. Boise: The Peregrine Fund.
- Ólafur Karl Nielsen 2017. Svartá í Bárðardal. Náttúruferla í uppnámi! *Fuglar* 11: 42–43.
- Pearce-Higgins, J.W., D.J. Brown, D.J.T. Douglas, J.A. Alves, M. Bellio, P. Bocher, G.M. Buchanan, R.P. Clay, J. Conklin, N. Crockford, P. Dann, J. Elts, C. Friis, R.A. Fuller, J.A. Gill, K. Gosbell, J.A. Johnson, R. Marquez-Rerrando, J.A. Masero, D.S. Melville, S. Millington, C. Minton, T. Mundkur, E. Nol, H. Pehlak, T. Piersma, F. Robin, D.I. Rogers, D.R. Ruthrauff, N.R. Senner, J.N. Shah, R.D. Sheldon, S.A. Soloviev, P.S. Tomkovich og Y.I. Verkuil 2017. A global threats overview for Numeniini populations: synthesising expert knowledge for a group of declining migratory birds. *Bird Conservation International* 27: 6–34. doi: <https://doi.org/10.1017/S0959270916000678>.
- Percival, S.M. og T. Percival 1997. Feeding ecology of Barnacle Geese on their spring staging grounds in northern Iceland. *Ecography* 20: 461–465.
- Ramsarsamningurinn (Samþykkt um votlendi sem hafa alþjóðlegt gildi, einkum fyrir fuglalíf; Convention on Wetlands of International Importance especially as Waterfowl Habitat)* 1971. UN Treaty Series No. 14583. As amended by the Paris Protocol, 3 December 1982, and Regina Amendments, 28 May 1987. http://archive.ramsar.org/cda/en/ramsar-documents-texts/main/ramsar/1-31-38_4000_0__ [skoðað 15.5.2017].
- Rees, E.C., J.M. Black, C.J. Spray og Skarphéðinn Þórisson 1991. Comparative study of The breeding success of Whooper Swans *Cygnus cygnus* nesting in upland and lowland regions of Iceland. *Ibis* 133: 365–373.
- Regína Hreinsdóttir, Guðmundur A. Guðmundsson, Kristbjörn Egilsson og Guðmundur Guðjónsson 2006. *Gróður og fuglalíf á rannsóknasvæði fyrirhugaðrar vega- og brúargerðar við Hornafjarðarfljót*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-06015. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Reneerkens, J., A. Benhoussa, H. Boland, M. Collier, K. Grond, K. Günther, G.P. Hallgrímsson, J. Hansen, W. Meissner, B. de Meulenaer, Y. Ntiamoa-Baidu, T. Piersma, M. Poot, M. van Roomen, R.W. Summers, P.S. Tomkovich og L.G. Underhill 2009. Sanderlings using African–Eurasian flyways: a review of current knowledge. *Wader Study Group Bull.* 116: 2–20.
- Róbert A. Stefánsson og Sigrún Bjarnadóttir 2005. Útbreiðsla glókolls á Vesturlandi. *Bliki* 26: 5–10.
- Samningur um líffræðilega fjölbreytni (Convention on Biological Diversity(CBD))* 1992. Rio de Janeiro: Sameinuðu þjóðirnar. <http://www.cbd.int/convention/text/> [skoðað 15.5.2017].
- Scott, I, P.I Mitchell, G.A. Gudmundsson, M. Eaton, R.M. Ward og P.R. Evans 2004. Using radio-transmitters to help monitor the spring migration of Sanderling *Calidris alba*: why do some birds stop in Iceland? *Bird Study* 51: 83–86.

- Sheenan, D.K., R.D. Gregory, M.A. Eaton, P.J. Bubb og A.M. Chenery 2010. *The Wild Bird Index: Guidance for National and Regional Use*. Cambridge: UNEP-WCMC.
- Sigurður H. Magnússon, Guðmundur Guðjónsson, Erling Ólafsson, Guðmundur A. Guðmundsson, Borgþór Magnússon, Hörður Kristinsson, Kristbjörn Egilsson og Kristinn Haukur Skarphéðinsson 2002. *Vistgerðir á fjórum hálandissvæðum*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-02006. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Sigurður H. Magnússon, Borgþór Magnússon, Erling Ólafsson, Guðmundur Guðjónsson, Guðmundur A. Guðmundsson, Hörður Kristinsson, Kristbjörn Egilsson, Kristinn H. Skarphéðinsson, Starri Heiðmarsson og Jón Gunnar Ottósson 2009. *Vistgerðir á miðhálandi Íslands: flokkun, lýsing og verndargildi*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-09008. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Skarphéðinn G. Þórisson 1981. Landnám, útbreiðsla og stofnstærð stara á Íslandi. *Náttúrufræðingurinn* 51: 145–163.
- Stenhouse, I.J., C. Egevang og R.A. Phillips 2012. Trans-equatorial migration, staging sites and wintering area of Sabine's Gulls *Larus sabini* in the Atlantic Ocean. *Ibis* 154: 42–51.
- Stroud, D.A., N.C. Davidson, R. West, D.A. Scott, L. Haanstra, O. Thorup, B. Ganter og S. Delany (tóku saman af hálfu International Wader Study Group) 2004. Status of migratory wader populations in Africa and Western Eurasia in the 1990s. *International Wader Studies* 15: 1–259.
- Stroud, D.A., A.D. Fox, C. Urquhart og I.S. Francis (tóku saman) 2012. *International Single Species Action Plan for the Conservation of the Greenland White-fronted Goose (Anser albifrons flavirostris)*. AEWA Technical Series No. 45. Bonn, Þýskalandi.
- Summers, R.W. og M. Nicoll 2004. Geographical variation in the breeding biology of the Purple Sandpiper *Calidris maritima*. *Ibis* 146: 303–313.
- Summers, R.W., C. Corse, M. Nicoll, R. Smith og D. Whitfield 1988. The biometrics and wintering area of Icelandic Purple Sandpipers. *Ringed Migration* 9: 133–138.
- Summers, R.W., G.P. Hallgrímsson, D. Aiton, B. Etheridge, J. Heaton og B. Swann 2009. Population structure, biometrics and moult of migrant Purple Sandpipers *Calidris maritima* in southwest Iceland in spring. *Bird Study* 56: 357–368.
- Summers, R.W. H. Boland, K. Colhoun, N. Elkins, B. Etheridge, S. Foster, J.W. Fox, K. Mackie, L.R. Quinn, R.L. Swann 2014. Contrasting trans-Atlantic migratory routes of Nearctic Purple Sandpipers *Calidris maritima* associated with low pressure systems in spring and winter. *Ardea* 102: 139–152.
- Sverrir Thorstensen og Ævar Petersen 2013. Enn fjölgar stormmáfum í Eyjafirði. *Náttúrufræðingurinn* 83: 159–166.
- Sverrir Thorstensen, Ævar Petersen, Þórey Ketilsdóttir og Snævarr Örn Georgsson 2011. *Fuglalíf í óshólmum Eyjafjarðarár: könnun 2010 með samanburði við fyrri ár*. Náttúrufræðistofnun Íslands, NÍ-11003. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Sólvi Rúnar Vignisson, Gunnar Þór Hallgrímsson og Yann Kolbeinsson 2015. *Migration of the Icelandic Arctic Skua Stercorarius parasiticus*. Veggspjald kynnt á 2nd World Seabird Conference, 26.–30. október 2015, Höfðaborg, S-Afríku.
- Thiedemann, R. 1990. *Untersuchungen zum Frühjahrsdurchzug der Limikolen (Charadriiformes) in Südost-Island*. Christian-Albrechts Univ. Kiel, Diplomarbeit.
- Thorup, O., ritstj. 2006. *Breeding waders in Europe 2000*. *International Wader Studies* 14. *Thetford: International Wader Study Group*. (Tölur yfir íslenska stofna byggjast á óbirtri samantekt: Guðmundur A. Guðmundsson 2002. – Estimates of breeding populations of Icelandic waders worked out for the „Breeding waders in Europe 2000“ report).
- Tómas, G. Gunnarsson 2003. Varpvistfræði álfta í uppsveitum Árnessýslu sumarið 1996. *Bliki* 24: 13–24.
- Tómas G. Gunnarsson og Guðmundur A. Guðmundsson 2016. Migration and non-breeding distribution of Icelandic Whimbrels *Numenius phaeopus islandicus* as revealed by ringing recoveries. *Wader Study* 123: 44–48.
- Tómas G. Gunnarsson, Graham F. Appleton, Arnþór Garðarsson, Hersir Gíslason og Jennifer A. Gill 2008. Búsvæðaval og vernd grágæsa á láglandi. *Bliki* 29: 1–8.
- Tómas G. Gunnarsson, Graham F. Appleton, Hersir Gíslason, Arnþór Garðarsson, Philip W. Atkinson og Jennifer A. Gill 2007. Búsvæðaval og stofnstærð þúfuttillings á láglandi. *Bliki* 28: 19–24.
- Tómas, G. Gunnarsson, J.A. Gill, P.M. Potts, P.W. Atkinson, R.E. Croger, G. Gélinaud, Arnþór Garðarsson og W.J. Sutherland 2005. Estimating population size in Black-tailed Godwits *Limosa limosa islandica* by colour-marking. *Bird Study* 52: 153–158.
- Umhverfisráðuneytið 1992. *Iceland: national report to UNCED*. Reykjavík: Umhverfisráðuneytið.

- Van der Meij, T. 2013. *BirdStats. Species Trends Analysis Tool (STAT) for European Bird data*. Manual v2.03. Bioland Informatie.
- van Roomen M., S. Nagy, R. Foppen, T. Dodman, G. Citegetse og A. Ndiaye 2015. *Status of coastal waterbird populations in the East Atlantic Flyway. With special attention to flyway populations making use of the Wadden Sea*. Leeuwarden, Hollandi: Programme Rich Wadden Sea; Nijmegen, Hollandi: Sovon; Wageningen, Hollandi: Wetlands International; Cambridge, Englandi: BirdLife International og Wilhelmshaven, Þýskalandi: Common Wadden Sea Secretariat. http://www.waddensea-secretariat.org/sites/default/files/downloads/status_coastal_birds_eaf_2014_1.pdf [skoðað 15.5.2017].
- Wetlands International 2016. *Waterbird Population Estimates*. <http://wpe.wetlands.org/search> [skoðað 26. nóvember 2016].
- Whitfield, D.P. og J. Magnússon 1987. The migration of waders through Melrakkaslétta, north-east Iceland. *Wader Study Group Bulletin* 49: 85–89.
- Whitfield, D.P., A.D. Evans og J. Magnússon 1989. Fjöruspói finnst verpanði hérlandis. *Bliki* 8: 3–6.
- Wildfowl and Wetlands Trust. *Goose & Swan Monitoring Programme* (Niðurstöður álfta- og gæsatalninga á Bretlandseyjum). <http://monitoring.wwt.org.uk/our-work/goose-swan-monitoring-programme> [skoðað 26. október 2016].
- Wilson, J.R. 1982. The wintering of shorebirds in Iceland. *Wader Study Group Bulletin* 36: 16–19.
- Wilson, J. 2013. Rauðbrystingar merktir í N-Noregi skipta um farleið. *Bliki* 32: 34–36.
- Yann Kolbeinsson 2011. Staða íslenska þórshana stofnsins. *Bliki* 31: 36–40.
- Yann Kolbeinsson og Guðmundur Örn Benediktsson 2013. Landnám brandandar á Melrakkaslétu. *Bliki* 32: 31–33.
- Yann Kolbeinsson, Aðalsteinn Örn Snæþórsson og Þorkell Lindberg Þórarinsson 2016. *Fuglavöktun í Þingeyjarsýslum 2015*. Náttúrustofa Norðausturlands, NNA-1603. Húsavík: Náttúrustofa Norðausturlands.
- Yann Kolbeinsson, Rob van Bemmelen, Ævar Petersen, José Alves, David Okill, Aleksi Lehikoinen, Ib Petersen, Sverrir Thorstensen, Raúl Ramos, Jacob González-Solis, Kaisa Välimäki, Oliver Gilg og Malcolm Smith 2015. *Unravelling the migration and wintering grounds of Red-necked Phalaropes Phalaropus lobatus nesting across the Western Palearctic* [ágríp]. Í 2nd World Seabird Conference: Seabirds: Global Ocean Sentinels. October 26–30, 2015 Cape Town, South Africa, bls. 55. http://www.worldseabirdconference.com/wp-content/uploads/2014/02/WSC2-Abstract-Book_rev.pdf [skoðað 15.5.2017].
- Þorkell Lindberg Þórarinsson og Aðalsteinn Örn Snæþórsson 2008. *Farfuglar í fjörum í nágrenni Bakka á Tjörnesi að vori*. Náttúrustofa Norðausturlands, NNA-08004. Húsavík: Náttúrustofa Norðausturlands.
- Þorkell Lindberg Þórarinsson, Aðalsteinn Örn Snæþórsson, Böðvar Þórisson, Guðmundur A. Guðmundsson, Halldór Walter Stefánsson, Kristinn Haukur Skarphéðinsson og Yann Kolbeinsson 2013. Fuglar á Austursandi við Öxarfjörð. *Bliki* 32: 59–66.
- Þorkell Lindberg Þórarinsson, Ævar Petersen, Árni Einarsson, Halldór W. Stefánsson, Yann Kolbeinsson, Róbert A. Stefánsson, Böðvar Þórisson og Þórdís V. Bragadóttir 2011. Dreifing og fjöldi flógoða á Íslandi 2004–2005. *Bliki* 31: 31–35.
- Þorsteinn Þorsteinsson og Sverrir Thorstensen 2014. *Fuglar í Hrísey á Eyjafirði. Talning sumarið 2014 með samanburði við talningar 1994 og 2004*. Unnið fyrir Umhverfisstofnu Akureyrar.
- Þóra Ellen Þórhallsdóttir, Jóhann Þórsson, Svafa Sigurðardóttir, Kristín Svavarsdóttir og Magnús H. Jóhannsson 1998. Röskun votlendis á Suðurlandi. Í Jón S. Ólafsson, ritstj. *Íslensk votlendi: verndun og nýting*, bls. 131–142. Reykjavík: Háskólaútgáfan.
- Ævar Petersen 1981. *Breeding biology and feeding ecology of Black Guillemots*. Doktorsritgerð við University of Oxford.
- Ævar Petersen 1985. Fuglalíf Mánáreyja. *Týli* 15: 7–27.
- Ævar Petersen 1989. Náttúrufar í Breiðafjarðareyjum. Í Árni Björnsson, Eysteinn G. Gíslason og Ævar Petersen. *Breiðafjarðareyjar. Árbók Ferðafélags Íslands 1989*, bls. 17–52. Reykjavík: Ferðafélag Íslands.
- Ævar Petersen 2001. *Black Guillemots in Iceland: A case-history of population changes (Box 70)*. Í Arctic Flora and Fauna: Status and Conservation, bls. 212–213. Helsinki: CAFF/Edita.
- Ævar Petersen 2007. *Fuglalíf á fyrirhuguðum olíuleitarsvæðum á Jan Mayen hryggnum*. Unnið fyrir Orkustofnun. Náttúrufræðistofnun Íslands. NÍ-07010. Reykjavík: Náttúrufræðistofnun Íslands.
- Ævar Petersen 2011. *Lífshættir og vöktun himbrima*. Erindi flutt á fræðslufundi Fuglaverndar, 28. apríl 2011. <http://www.youtube.com/watch?v=b3XgYmJPlxA> [skoðað 30.8.2016].
- Ævar Petersen og Árni Davíðsson 1992. *Fuglalíf Bessastaða og nágrennis*. Skýrsla unnin fyrir Bessastaðanefnd.

- Ævar Petersen og Sverrir Thorstensen 2004. Vöktun stormmáfsstofnsins í Eyjafirði 1980–2000. *Náttúrufræðingurinn* 72 (3–4): 144–154.
- Ævar Petersen og Sverrir Thorstensen 2005. Vöktun hettumáfs í Eyjafirði 1995–2000. *Náttúrufræðingurinn* 73: 39–46.
- Ævar Petersen, Guðmundur Ö. Benediktsson og Ib K. Petersen 2013. *Monitoring and population changes of Red-throated Divers in Iceland*. Erindi flutt á International Loon and Diver Workshop, 21.–22. september 2013, Hanko, Finnlandi.
- Ævar Petersen, Sverrir Thorstensen og Böðvar Þórisson 2014. Útbreiðsla og breytingar á fjölda hvítmáfa á Íslandi. *Náttúrufræðingurinn* 84: 153–163.
- Ævar Petersen, D.B. Irons, H.G. Gilchrist, G.J. Robertson, D. Boertmann, H. Strøm, M. Gavrilov, Y. Artukhin, D.S. Clausen, K.J. Kuletz og M.L. Mallory 2015. The status of Glaucous Gulls *Larus hyperboreus* in the circumpolar Arctic. *Arctic* 68: 107–120.
- Ævar Petersen, Sverrir Thorstensen, Kane Brides og Morten Frederiksen 2016. *Long-term study of black guillemots in Iceland*. The 2016 Seabird Group Conference, Edinburgh 6-9th September 2016 [ágrip]. <http://www.seabirdgroupconference2016.info/uploads/6/9/0/4/69048637/sgconferenceprogramme2016.pdf> [skoðað 7.9.2016; slóð ekki lengur virk].
- Örn Óskarsson 2000. Veiðivötn: Konungsríki himbrimans. *Bliki* 20: 37–59.
- Örn Óskarsson 2013. Húsandarvarp í Veiðivötnum. *Fuglar* 9: 54–59.

VIÐAUKAR – APPENDICES**1. viðauki. Skrá yfir heimildarmenn.** – *Appendix 1. Informants.*

Aðalsteinn Örn Snæþórsson
Árni Einarsson
Árni Snæbjörnsson
Arnbór Garðarsson
Björk Guðjónsdóttir
Björn Arnarson
Böðvar Þórisson
Brynjúlfur Brynjólfsson
Einar Ó. Þorleifsson
Erpur Snær Hansen
Gaukur Hjartarson
Guðmundur A. Guðmundsson
Guðmundur Örn Benediktsson
Gunnar Þór Hallgrímsson
Hálfván Björnsson
Halldór Walter Stefánsson
Ingvar Atli Sigurðsson
Jennifer Gill
Jóhann Óli Hilmarsson
Jón Einar Jónsson
Jón Hallur Jóhannsson
Kristinn Haukur Skarphéðinsson
Ólafur Einarsson
Ólafur K. Nielsen
Örn Óskarsson
Páll Leifsson
Róbert Arnar Stefánsson
Skarphéðinn G. Þórisson
Sverrir Thorstensen
Þórdís Vilhelmína Bragadóttir
Þorkell Lindberg Þórarinnsson
Þorvaldur Þór Björnsson
Tómas G. Gunnarsson
Yann Kolbeinsson
Ævar Petersen

2. viðauki. Töluleg viðmið sem skilgreining mikilvægra fuglasvæða byggist á. – Appendix 2. IBA-criteria used to define important bird areas.

Tegund	Latneskt heiti	Landfræðileg afmörkun svæða sem viðmið taka til	A1	A3	A4i	A4ii	A4iii	B1i	B1ii	B1iii	B2	B3
Species	Scientific name	Geographic boundaries that IBA-criteria refers to**										
Lomur ¹	<i>Gavia stellata</i>	Evrópa (vetrarstofn) NV-Evrópa (vetrarstofn)			300			B = A				
Himbrim ¹	<i>Gavia immer</i>	Evrópa (vetrarstofn)			50			B = A			x	
Flógoði ¹	<i>Podiceps auritus</i>	Evrópa (vetrarstofn) NV-Evrópa (vetrarstofn; sá langnefjaði)	x	Boreal	768			57			x	
Fyll ³	<i>Fulmarus glacialis</i>	Heimurinn – Global				225.000	x		B = A		x	
Skrofa ³	<i>Puffinus puffinus</i>	Heimurinn – Global (nær allur stofn í Evrópu)				3.670*			B = A			
Stormsvala ³	<i>Hydrobates pelagicus</i>	Heimurinn – Global (nær allur stofn í Evrópu)				4.760*	x		B = A			
Sjósvala ³	<i>Hydrobates leucorhous</i>	Heimurinn – Global				200.000			2.500*			
Súla ³	<i>Morus bassanus</i>	Heimurinn – Global				6.830*	x		B = A			
Dilaskarfur ¹	<i>Phalacrocorax carbo</i>	A-Atlantshaf										
Toppskarfur ³	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Evrópa Heimurinn – Global (nær allur stofn í Evrópu)			12.430			1.275				
Álft ¹ 2	<i>Cygnus cygnus</i>	Heimurinn – Global (nær allur stofn í Evrópu) N-Evrópa						673*				
Heiðgæs ²	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Evrópa Ísland/Bretlandseyjar			1.380		x	340				
Blesgæs ²	<i>Anser albifrons flavir- ostris</i>	Heimurinn – Global (allur stofn í Evrópu) Ísland/Grænland/Bretlandseyjar		Arctic/tundra	6.300		x	5.369				
Grágæs ²	<i>Anser anser</i>	Evrópa Grænland/Ísland/Bretlandseyjar (<i>flavirostris</i>) Ísland/Bretlandseyjar		Arctic/tundra	19.600		x	190				
Helsingj ²	<i>Branta leucopsis</i>	Evrópa Ísland/Grænland/Bretlandseyjar		Arctic/tundra	11.190			810				
Margæs ²	<i>Branta bernicla</i>	Evrópa/NA-Kanada NA-Kanada/Grænland/Ísland/Bretlandseyjar		Arctic/tundra	2.700		x	370				
Brandönd ¹	<i>Tadorna tadorna</i>	Evrópa NV-Evrópa			4.000			2.500				

* Pör. – Pairs. ** Landfræðileg skipting stofna samkvæmt Heath and Evans 2000. – Geographical definition of population from Heath and Evans 2000. ¹ Wetlands International 2016.

² Wetlands International 2016, uppfært – updated. ³ Birdlife 2016b.

2. viðauki. Framhald. – Appendix 2. Continued.

Tegund	Latneskt heiti	Landfræðileg afmörkun svæða sem viðmið taka til	A1	A3	A4i	A4iii	B1i	B1ii	B1iii	B2	B3
Species	Scientific name	Geographic boundaries that IBA-criteria refers to**									
Rauðhöfðabönd ¹	<i>Mareca penelope</i>	Evrópa	18.880				14.000				
Gargönd ¹	<i>Mareca strepera</i>	V-Sibería/NV- og NA-Evrópa	2.350								
Urtönd ¹	<i>Anas crecca</i>	Evrópa	15.000				1.100				
		NV-Evrópa					5.000				
Stökkönd ¹	<i>Anas platyrhynchos</i>	Evrópa/Grænland	74.000								
		NV-Evrópa					45.000				
Grafönd ¹	<i>Anas acuta</i>	Evrópa/V-Afríka	6.650								
		NV-Evrópa					650				
Skeiðönd ¹	<i>Spatula clypeata</i>	Evrópa	5.810								
		NV-Evrópa					560				
Skúfönd ¹	<i>Aythya fuligula</i>	Evrópa	13.500								
		NV-Evrópa					9.000				
Duggönd ¹	<i>Aythya marila</i>	Evrópa	3.650	Arctic/tundra						x	
		N- og V-Evrópa					2.150				
Æður ³	<i>Somateria mollissima</i>	Evrópa/Grænland	31.700			x					
		Ísland					8.500			x	
Straumönd ³	<i>Histrionicus histrionicus</i>	Evrópa = Ísland/Grænland	240								
		Ísland					140				
Hávella ³	<i>Clangula hyemalis</i>	Evrópa/Grænland	25.000	Arctic/tundra		x					
		Ísland/Grænland					6.590			x	
Hrafnsönd ¹	<i>Melanitta nigra</i>	Evrópa	9.000								
Húsönd ³	<i>Bucephala islandica</i>	Evrópa = Ísland (utan meginútbreiðslu/marginal)		15			B = A		x		3
Toppönd ¹	<i>Mergus serrator</i>	Evrópa/Grænland	1.140								
		A-Grænland/Ísland/Bretlandseyjar					970			x	
Gulönd ²	<i>Mergus merganser</i>	Evrópa	4.425								
		Ísland					9				
Haforñ	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Evrópa									
Smyrill	<i>Falco columbarius</i>	Evrópa									
Falki	<i>Falco rusticolus</i>	Evrópa									
		Arctic/tundra									

* Þör – Pairs. ** Landfræðileg skipting stofna samkvæmt Heath og Evans 2000. – Geographical definition of population from Heath and Evans 2000. ¹ Wetlands International 2016.

² Wetlands International 2016, uppfært – updated. ³ Birdlife 2016b.

2. viðauki. Framhald. – Appendix 2. Continued.

Tegund	Latneskt heiti	Landfræðileg afmörkun svæða sem viðmið taka til	A1	A3	A4i	A4ii	A4iii	B1i	B1ii	B1iii	B2	B3
Species	Scientific name	Geographic boundaries that IBA-criteria refers to**										
Rjúpa	<i>Lagopus muta</i>	Evropa										
Tjaldur ¹	<i>Haematopus ostralegus</i>	Evropa	8.027					8.000				
Sandloa ¹	<i>Charadrius hiaticula</i>	NV-Evropa/NV-Afrika (vetrarstofn)						B=A				
Heiðloa ¹	<i>Pluvialis apricaria</i>	Kanada/V-Evropa	2.400					B=A				
Raubrystingur	<i>Callidris canutus</i>	NV-Evropa (varp)	9.300		x			B=A				1
Sanderla ¹	<i>Callidris alba</i>	Kanada/Grænland/Ísland/V- og S-Afrika (vetur c. 1990)		8.500						x		1
Sendingur ⁵	<i>Callidris maritima</i>	A-Atlantshafsfræðileg/ V- og S-Afrika (vetur)	2.000					B=A				
Louþræll ¹	<i>Callidris alpina</i>	A-Atlantshafsfræðileg	500					B=A				
		Evropa	22.440									
		Ísland/Grænland (varp)						8.250				
Hrossgaukur ¹	<i>Gallinago gallinago</i>	Evropa	125.200									
		Ísland (varp)						9.180				
Jaðrakan ¹	<i>Limosa limosa</i>	Evropa/V-Afrika	2.600								L.i. Limosa	
		Ísland (varp)						1.110			x	
Spól ¹	<i>Numenius phaeopus</i>	Evropa/V-Afrika	10.365					B=A				
Fjöruspól ¹	<i>Numenius arquata</i>	Evropa (varp)	7.400					B=A			x	
Stelkur ²	<i>Tringa totanus</i>	Evropa	10.426									
		Ísland/Færeyjar (varp)						2.250				
Tilðra ¹	<i>Arenaria interpres</i>	NA-Kanada/Grænland/Ísland/Evropa/Afrika	2.369					B=A				
Óðinshani	<i>Phalaropus lobatus</i>	Evropa										
Þórshani ¹	<i>Phalaropus fulicarius</i>	Evropa	16.300									
Kjól ³	<i>Stercorarius parasiticus</i>	Heimurinn – Global			3.750*							
		Evropa						480*				
Skúmur ³	<i>Catharacta skua</i>	Heimurinn – Global = Evropa			167*			B = A				= A4 ii
Hettumáfur ¹	<i>Larus ridibundus</i>	Evropa (varp)	59.500									
		NV-Evropa (varp)						35.500				
Stormmáfur ¹	<i>Larus canus</i>	Evropa	30.000									
		NV- og Mið-Evropa/Atlantshaf/Miðjarðarhaf						20.000				
Silamáfur ¹	<i>Larus fuscus</i>	Evropa/SA-Asia/Afrika	14.950									
		V-Evropa/Miðjarðarhaf/V-Afrika (graelisii)					x	5.810				

* Þór. – Pairs. ** Landfræðileg skipting stofna samkvæmt Heath and Evans 2000. – Geographical definition of population from Heath and Evans 2000. ¹ Wetlands International 2016.

² Wetlands International 2016, uppfært – updated. ³ Birdlife 2016b. ⁵ Sja tegundaumfjöllun. – Refer to species account.

2. viðauki. Framhald. – Appendix 2. Continued.

Tegund	Latneskt heiti	Landfræðileg afmörkun svæða sem viðmið taka til	A1	A3	A4i	A4ii	A4iii	B1i	B1ii	B1iii	B2	B3
Species	Scientific name	Geographic boundaries that IBA-criteria refers to**										
Silfurmáfur ¹	<i>Larus argentatus</i>	Evrópa (varp)			24.700							
Bjartmáfur ¹	<i>Larus glaucooides</i>	Ísland/V-Evrópa (varp)					10.200					
Hvitmáfur ⁶	<i>Larus hyperboreus</i>	N-Atlantshaf (glaucooides)			1.950		B = A					
Svartbakur ⁴	<i>Larus marinus</i>	N-Atlantshaf		Arctic/tundra	1760*		B = A					
Rita ¹	<i>Rissa tridactyla</i>	N-og V-Evrópa			3.450		B = A					
Kría ⁴	<i>Sterna paradisaea</i>	Evrópa = A-Atlantshaf (varp)			66.000		B = A				x	
Langvía ¹	<i>Uria aalge</i>	Evrópa			11.200		B = A					
Stuttnefja ¹	<i>Uria lomvia</i>	Heimurinn – Global			180.000		x		48.000		x	
		aálge: Ísland/Færeyjar/Skotland/S-Nor./Eystrasalt										
		Heimurinn – Global			220.000		x					
		N-Atlantshaf							86.000			
Alka ¹	<i>Alca torda</i>	Heimurinn – Global			15.770		x				x	
		Ísland/Færeyjar/Bretlandseyjar/Frakkland/Pýskaland							13.080		x	
Teista ¹	<i>Cephus grylle</i>	Heimurinn – Global			12.870							
		Ísland							375			
Lundi ¹	<i>Fratercula arctica</i>	Heimurinn – Global									x	
		Ísland/Noregur/SV-Grænland/N-Ameríka			170.350		x		135.000		x	
Bjargdúfa	<i>Columba livia</i>	Evrópa										
Snæugla	<i>Bubo scandiacus</i>	Evrópa		Arctic								
Brandugla	<i>Asio flammeus</i>	Evrópa									x	
Þúfuttillingur	<i>Anthus pratensis</i>	Evrópa									x	
Mariuerla	<i>Motacilla alba</i>	Evrópa										
Músarrindill	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Evrópa										
Steindepill	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Evrópa										
Svartþróstur	<i>Turdus merula</i>	Evrópa										x
Skógarþróstur	<i>Turdus iliacus</i>	Evrópa									x	
Glökkullur	<i>Regulus regulus</i>	Evrópa										x
Hrafn	<i>Corvus corax</i>	Evrópa										
Stari	<i>Sturnus vulgaris</i>	Evrópa										
Auðnutittlingur	<i>Carduelis flammea</i>	Evrópa										
Snjótittlingur	<i>Plectrophenax nivalis</i>	Evrópa		Arctic								

* Þór. – Pairs. ** Landfræðileg skipting stofna samkvæmt Heath og Evans 2000. – Geographical definition of population from Heath and Evans 2000. ¹ Wetlands International 2016.

⁴ Birdlife 2016b, uppfært – updated. ⁶ Ævar Petersen o.fl. 2015.

3. viðauki. Svæði sem áður voru talin alþjóðlega mikilvæg eða gætu náð viðmiðum. – Appendix 3. Sites that were formerly designated as IBAs or may belong to that category.

Svæði Area	Friðlyst eða á Náttúruminjaskrá <i>Protected or on the Nature con- servation register</i>	Skilgreint sem IBA <i>Designated as IBA</i>	Uppfyllti IBA- viðmið við skráningu <i>Met IBA criteria when designated</i>	Uppfyllir IBA- viðmið <i>Meets IBA criteria</i>	Athugasemdir <i>Comments</i>
Ósar á Reykjanesskaga	x	x			Hluti af <i>Kalmanstjörn–Garðskagi</i>
Stafnes–Garður	x	x	x	(x)	Hluti af <i>Kalmanstjörn–Garðskagi</i>
Hvalfjarðareyri–Laxárvogur	x	x	x	x	Hluti af <i>Hvalfjörður</i>
Borgarfjörður	x	x	x	x	Hluti af <i>Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur</i>
Álftanes–Akkrar á Mýrum	x	x	x	x	Hluti af <i>Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur</i>
Löngufjörur	x	x	x	x	Hluti af <i>Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur</i>
Grundarfjörður–Hraunsfjörður	x	x	x	x	Hluti af <i>Breiðafirði</i>
Hofsstaðavogur–Álftafjörður	x	x	x	x	Hluti af <i>Breiðafirði</i>
Arnarfjörður				(x)	Stór æðarvörp, viðkomustaðir tildru
Dýrafjörður				(x)	Stór æðarvörp, viðkomustaðir tildru
Önundarfjörður	x			(x)	Stór æðarvörp
Drangar á Ströndum				(x)	Stórt æðavarp
Árnes í Trékyllisvík				(x)	Stórt æðavarp
Svínavatn í Húnavatnssýslu				(x)	Stór fellihópur grágæsa (1992 og 2005)
Langidalur í Húnavatnssýslu				(x)	Mikið af helsingja fer um á vorin
Eyjavatn–Friðmundarvötn	x	x	x	x	Hluti af <i>Viðidalstunguheiði–Blanda</i>
Miklavatn–Skógar í Skagafirði	x	x	x	x	Hluti af <i>Láglendi Skagafjarðar</i>
Austara–Eylendið í Skagafirði	x	x	x	x	Hluti af <i>Láglendi Skagafjarðar</i>
Höfðavatn í Skagafirði	x				Fellistaður andfugla, toppönd nálægt IBA-viðmiði
Friðland Svarfdæla	x	x	x	?	IBA-skráning byggð á umferð helsingja
Hörgarósar	x	x	x		Mikið af grágæs felldi fjaðrir fyrir nokkrum áratugum
Höfðahverfi í Eyjafirði	x	x	?		Stórt æðarvarp og mikið grágæsavarp
Flatey á Skjálfanda	x			?	Stórt lundavarp, talsvert æðar- og teistuvarp
Vestmannsvatn	x	x			IBA-skráning byggð flórgoðavarp, stenst ekki viðmið
Syðra-Lón/Sauðanes á Langanesi	x			(x)	Stórt æðarvarp
Eyjabakkar	x	x	x	x	Hluti af <i>Vatnajökulsþjóðgarði</i>
Hamarsfjörður–Álftafjörður	x	x			Hamarsfjörður fellur út, uppfyllir ekki viðmið
Brunasandur		x			IBA-skráning byggðist á ofmati á kjóavarp
Dyrhólaey–Dyrhólaós	x				Mjög stór jaðrakanahópur hefur sést að vori
Markarfljót	x	x	x	x	Hluti af <i>Suðurlandsundirlendi</i>
Skúmsstaðavatn í Landeyjum	x	x	(x)	?	Hluti af <i>Suðurlandsundirlendi</i>
Oddaflóð–Lambhagavatn	x	x	(x)	?	Hluti af <i>Suðurlandsundirlendi</i>
Vetleifsholtsbugar–Þykkvabæjarvatn	x	x	x	x	Hluti af <i>Suðurlandsundirlendi</i>
Pollengi–Hrosshagavík	x	x	(x)	?	Hluti af <i>Suðurlandsundirlendi</i>
Brúará í Biskupstungum	x	x	x	x	Hluti af <i>Laugarvatn–Apavatn–Brúará</i>
Apavatn–Laugarvatn	x	x	x	x	Hluti af <i>Laugarvatn–Apavatn–Brúará</i>
Sog	x	x	x	x	Hluti af <i>Sog–Þingvallavatn</i>
Ósasvæði Ólfusár	x	x	x	x	Ófusforir eru hluti þessa svæðis

4. viðauki. Skýringar á völdum hugtökum og skammstöfunum. –
Appendix 4. Explanations of selected terms and abbreviations used.

Hugtak eða skammstöfun <i>Term or abbreviation</i>	Skýring <i>Explanation</i>
10×10 km reitur	Reitur 10×10 km að stærð í reitakerfi Náttúrufræðistofnunar Íslands sem er m.a. notað til að sýna útbreiðslu tegunda á landinu.
50×50 km reitur	Reitur 50×50 km að stærð í reitakerfi Náttúrufræðistofnunar Íslands sem er m.a. notað til að sýna útbreiðslu tegunda á landinu í stórum skala.
Alþjóðleg (viðmiðunar)mörk	Sjá IBA-viðmið.
Alþjóðlegt (mikil)vægi	Notað yfir fuglategundir eða svæði þar sem fjöldi einstaklinga nær þeim mörkum að það teljist alþjóðlega mikilvægt (sjá IBA-viðmið).
Alþjóðlega mikilvægt fuglasvæði	Sjá IBA-svæði.
Andfugl	Ættbálkur fugla þar sem m.a. eru álfir, endur og gæsir.
B	Skammstöfun fyrir varptíma, notuð í töflum um tegundir og svæði.
BirdLife International	Alþjóðasamtök fuglaverndarfélaganna. Beita sér fyrir fuglavernd á heimsvísu og halda utan um gagnasöfn um fuglastofna og mikilvæg fuglasvæði.
Búsvæðagreining	Flokkun lands eftir búsvæðum.
Búsvæði	Svæði þar sem tegund getur þrífist, með ákjósanlegum lífsskilyrðum.
Dægurriti	Tæki sem skráir staðsetningu fugla eða annarra lífvera eftir sólargangi (e. <i>geolocator</i>).
Deilitegund	Neðsti flokkur í flokkunarkerfi lífvera þar sem tegundum er skipt í eina eða fleiri deilitegundir (undirtegundir).
Distance-aðferðin	Úrvinnsla gagna með DISTANCE-forritinu (Buckland 2001) felst í því að bera saman nokkrar gerðir af reikniföllum sem lýsa hvernig tíðnidreifing fuglaathugana hnigur út frá sniðlínu. Út frá því falli sem best lýsir dreifingunni fæst mat á þéttleika fugla.
E	Í hættu (e. <i>endangered</i>). Einn af válistaflokkum Alþjóðanáttúruverndarsamtakanna (IUCN).
FG	Skammstöfun fyrir fjara (F) og grunnsævi (G), notað til að auðkenna mikilvæg fuglasvæði af þeirri gerð.
(Fjaðra)fellitími	Sá tími ársins er fuglar skipta um fjaðrir. Hér notað um þann tíma þegar tiltekna tegundir fella allar flugfjaðrir samtímis og eru þá ófleygar.
(Fjaðrafelli)stöð/staður	Svæði þar sem tiltekna fuglategundir (aðallega andfuglar) safnast saman og fella flugfjaðrir.
Fuglasnið	Snið sem gengið er eftir og fuglar eru taldir á. Sniðið er óendanlega breitt, en í raun ræðst breiddin af sýnileika fugla. Allir fuglar sem sjást eru skráðir og lagt er mat á hvort þeir verpi á svæðinu eða ekki.
Geldfugl	Bæði notað um ókynproska fugla og einnig fugla á varpaldri sem taka ekki þátt í varpi það árið.
Gróðurþekja	Hlutfall yfirborðs lands sem er gróið.
Grunnsævi	Sjórinn næst landi þar sem dýpi er yfirleitt ekki meira en nokkrir tugir metra. Ramsar-samningurinn tekur til grunnsævis að 6 m dýpi.
Heildarstofn	Allir fuglar í stofni fugla sem verpur á Íslandi eða fer þar um.

4. viðauki. Framhald. – Appendix 4. Continued.

Hugtak eða skammstöfun <i>Term or abbreviation</i>	Skýring <i>Explanation</i>
IBA-svæðaskrá	Skrá yfir mikilvæg fuglasvæði gefin út á vegum BirdLife International eða aðildarfélaga þess, t.d. Fuglaverndarfélags Íslands.
IBA-svæði	Mikilvæg fuglasvæði skilgreind á vegum BirdLife International.
IBA-viðmið	Töluleg viðmið sem notuð eru til að greina alþjóðlega mikilvæga stofna og alþjóðlega mikilvæg fuglasvæði (sjá 1. töflu).
Íslenskur fuglastofn	Sá hluti stofns einstakra tegunda sem verpur hér á landi, fer hér um eða dvelur hér reglulega (sumar- og vetrargestir).
Láglendi	Er hér notað yfir land neðan 300 m y.s.
Landgerð	Mismunandi yfirborðsgerðir lands, gróið eða gróðurlaust, svo sem graslendi, mólendi, tún, þéttbýli, skógur, vatn, jöklar o.s.frv.
Lykilbúsvæði	Mikilvægustu búsvæði tiltekinnar tegundar.
Miðhálandi	Svæði á miðhluta landsins sem afmarkast í aðalatriðum af mörkum milli heimalanda og afrétta.
Mikilvægir (fugla)staðir	Sjá IBA-svæði.
Mófugl	Notað hér sem samheiti yfir vaðfugla og spörfugla (nema hrafn).
N	Skammstöfun fyrir fjaðrafellitíma, notuð í töflum um tegundir og svæði.
NT	Í yfirvofandi hættu (e. <i>near threatened</i>). Er einn af válistaflokkum Alþjóðá-náttúruverndarsamtakanna (IUCN). Var fram til 2001 skammstafaður LR (e. <i>low risk</i>) og kallaður „Í nokkurri hættu“ í fuglaválista Náttúrufræðistofnunar Íslands (2000).
Óðal	Sjá varpóðal.
P	Skammstöfun fyrir fartíma, notuð í töflum um tegundir og svæði.
Ránfugl	Tegund af ættbálki ránfugla. Stundum einnig notað yfir aðrar tegundir með keimlíka lífshætti.
Reglulegur gestur	Fuglategund (eða stofn) sem verpur ekki hér á landi að jafnaði, en kemur hér árlega á reglubundnum ferðum; fargestir, sumargestir og vetrargestir.
Reikniregla Wetlands International	Ef heildarstofn fugla er ekki þekktur er notuð sú vinnuregla að margfalda þekktan varpstofn með þremur. Á sama hátt er deilt í þekktan heildarstofn með þremur til að áætla varppör, sé fjöldi þeirra ekki þekktur. Þetta gefur villandi niðurstöður ef stór hluti stofns er geldfuglar, eins og t.d. virðist eiga við um álfir hér á landi.
SF	Skammstöfun fyrir sjófuglabýggð, notuð til að auðkenna mikilvæg fuglasvæði af þeirri gerð.
Sjófugl	Samheiti yfir fugla af ýmsum ættbálkum sem eiga það sameiginlegt að dvelja að mestu leyti við sjávarsíðuna eða á sjó mestan hluta ársins. Meðal algengra sjófugla eru fyll, æðarfugl, kria og lundi.
Spörfugl	Samheiti yfir margar og fjölbreyttar ættir fugla; á hvorum fæti þeirra eru þeir með þrjár tær sem snúa fram og eina sem snýr aftur og er afturtáin aðlöguð að gripi. Meðal algengra spörfugla eru maríuerla og skógarþröstur en einnig hrafn.
Sýnileiki	Sýnileiki fugla er háður stærð þeirra og atferli. Sumir eru felugjarnir og þaulsætnir á hreiðrum en aðrir eru ársargjarnir og koma langt að til að bægja yfirvofandi hættu frá. Sýnileiki getur líka verið háður landslagi, gróðurfari, veðri og tíma dags.

4. viðauki. Framhald. – Appendix 4. Continued.

Hugtak eða skammstöfun <i>Term or abbreviation</i>	Skýring <i>Explanation</i>
Vaðfugl	Samheiti yfir nokkrar skyldar ættir fugla sem aðlagaðar eru lífi við strendur og vötn. Meðal þeirra eru heiðlóa og spói.
Válistaflokkur	Flokkar sem Alþjóðanáttúruverndarsamtökin (IUCN) skipar tegundum í eftir því hversu mikil hættu er talin steðja að viðkomandi tegund. Sjá E, NT, VU.
Válisti	Skrá yfir lífverur eða önnur náttúrufræðisvæði sem eru í hættu.
Varpóðal	Svæði umhverfis hreiður sem varpfuglar helga sér og verja með einhverjum hætti.
Varpstofn	Sá hluti stofns sem verpur eða er á varpaldri.
Varpþéttleiki	Fjöldi varpfugla (með egg eða unga í hreiðri eða næsta nágrenni þess) á flatareiningu og er talningareiningin þar eða varpóðal og gildir þá einu hvort annar eða báðir fuglarnir sjást.
Vatnafugl	Samheiti yfir nokkrar ættir fugla sem halda sig að mestu á vötnum og í öðru votlendi. Er hér notað yfir lóm, himbrima, flórgoða, álf, gæsir og endur. Víða erlendis þetta hugtak einnig notað yfir heggra, vaðfugla og máfa.
Verndargildi	Mat á mikilvægi tiltekinna náttúruverndarsvæða (tegunda, vistgerða, svæða) samkvæmt skilgreindum viðmiðum.
Verndarjaðar	Mörk sem dregin eru utan um meginsvæði þess sem ætlað er að vernda (e. <i>buffer zone</i>).
Verndarsvæði	Svæði sem hafa verið friðuð með einhverjum hætti með vernd tiltekinna tegunda eða náttúrufræðisvæða í huga.
Verndarviðmið	Gögn sem lögð eru til grundvallar við mat á verndargildi, t.d. upplýsingar um fágæti og tegundaauðgi.
Vetrarfuglatalningar Náttúrufræðistofnunar	Fuglatalningar áhugamanna, skipulagðar af Náttúrufræðistofnun kringum áramót allt frá 1952.
Vetrarstöðvar	Svæði þar sem tilteknar fuglategundir halda sig reglulega að vetrarlagi.
Viðkomustaður	Svæði þar sem tilteknar fuglategundir dveljast reglulega á ferðum sínum milli vetrar- og varpstöðva, yfirleitt á vorin og haustin en stundum á öðrum árstímum.
Viðmiðunartölur	Er hér notað yfir tölur sem tengjast IBA-viðmiðum.
Viðvistarstuðull	Hlutfall varpfugla sem eru við hreiður hverju sinni.
Vistgerð	Staðir eða svæði með ákveðna eiginleika hvað varðar gróður- og dýralíf, jarðveg og loftslag. Innan sömu vistgerðar eru aðstæður þannig að þar þrífast svipuð samfélög plantna og dýra, þótt á ólíkum svæðum séu.
Vistgerðakort	Kort þar sem land er merkt og aðgreint eftir vistgerðum og landgerðum.
Vistkerfi	Lífverur og umhverfisþættir sem finnast á ákveðnu afmörkuðu svæði og samspil þeirra á milli.
Vistlendi	Samheiti yfir vistgerðir þar sem þær eru flokkaðar saman eftir skyldleika. Vistlendi á Íslandi eru melar- og sandlendi, skriður og klettur, eyrar, moslendi, strandlendi, mýrlendi, graslendi, mólendi, skóglendi, hverasvæði, jöklar og aðrar landgerðir.
Vöktun	Reglubundnar athuganir eða mælingar á tilteknum þáttum náttúrunnar, t.d. talningar á fuglum á sama svæði ár eftir ár.

4. viðauki. Framhald. – Appendix 4. Continued.

Hugtak eða skammstöfun <i>Term or abbreviation</i>	Skýring <i>Explanation</i>
VOT	Skammstöfun fyrir votlendi (VOT) og önnur svæði inn til landsins, notað til að auðkenna mikilvæg fuglasvæði af þeirri gerð.
VU	Í nokkurri hættu (e. <i>vulnerable</i>). Er einn af válistaflokkum Alþjóðanáttúruverndarsamtakanna (IUCN). Kallaður „Í yfirvofandi hættu,“ í fuglaválista Náttúrufræðistofnunar (2000).
W	Skammstöfun fyrir vetur (e. <i>winter</i>), notuð í töflum um tegundir og svæði.
Wetlands International	Alþjóðleg samtök (áður International Waterfowl & Wetlands Research Bureau, IWRB) sem m.a. halda utan um upplýsingar stofna vatnafugla og flestra sjófugla og hafa þróað viðmið til að meta alþjóðlegt mikilvægi þeirra (Wetlands International 2016).
Þéttleikamæling	Notað yfir mælingar á þéttleika varpfugla (oftast mófugla), þ.e. fjölda para/fugla á flatareiningu.

5. viðauki. Fuglategundir og hlutfall stofna þeirra á mikilvægum svæðum. –
Appendix 5. Bird species and estimated percentage of their population in important bird areas in Iceland.*

Tegund	Species	„Íslenskur“ stofn innan mikilvægra fuglasvæða “Icelandic” population within important areas*	Mikilvæg svæði skilgreind fyrir viðkomandi tegund Number of important areas defined specifically for a given species	Hlutfall „Íslensks“ stofns innan mikilvægra svæða fyrir viðkomandi tegund (%) Percent of “Icelandic” population within important areas defined specifically for a given species (%)	Hlutfall „Íslensks“ stofns innan annarra mikilvægra fuglasvæða (%) Percent of “Icelandic” population within other important bird areas (%)	Hlutfall „Íslensks“ stofns innan allra mikilvægra fuglasvæða (%) Percent of “Icelandic” population within all important bird areas (%)
Lómur	<i>Gavia stellata</i>	B	5	59	5,3+	64,3+
Himbrimi	<i>Gavia immer</i>	B	10	52	3	55,8
Himbrimi	<i>Gavia immer</i>	P	1	10,7	–	–
Flórigoði	<i>Podiceps auritus</i>	B	5	86,1	3,4	89,5+
Flórigoði	<i>Podiceps auritus</i>	W	2	6,1	–	–
Fyll	<i>Fulmarus glacialis</i>	B	38	76	5,5	81,5
Skrofa	<i>Puffinus puffinus</i>	B	1	100	0	100
Stormsvala	<i>Hydrobates pelagicus</i>	B	1	100	0	100
Sjósvala	<i>Hydrobates leucorhous</i>	B	1	100	0	100
Súla	<i>Morus bassanus</i>	B	2	80	20	100
Dilaskarfur	<i>Phalacrocorax carbo</i>	B	2	100	0	100
Toppskarfur	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	B	3	97,9	1,3	99,2
Álft	<i>Cygnus cygnus</i>	B	8	(21,8)	3,1+	(24,9)
Álft	<i>Cygnus cygnus</i>	P	5	–	–	–
Álft	<i>Cygnus cygnus</i>	N	11	51,4	1	52,4
Heiðagæs	<i>Anser brachyrhynchus</i>	B	4	(31)	–	–
Heiðagæs	<i>Anser brachyrhynchus</i>	P	2	(17)	–	17+
Blesgæs	<i>Anser albifrons flavirostris</i>	P	4	60,3	–	–
Grágæs	<i>Anser anser</i>	B	2	(12,4)	–	–
Grágæs	<i>Anser anser</i>	P	2	47,7	–	–
Grágæs	<i>Anser anser</i>	N	9	–	–	–
Helsingi	<i>Branta leucopsis</i>	B	1	52,1	20,4+	72,5
Helsingi	<i>Branta leucopsis</i>	P	4	–	–	–
Margæs	<i>Branta bernicla</i>	P	7	–	–	~100
Brandönd	<i>Tadorna tadorna</i>		0	0	–	–
Rauðhöfðaönd	<i>Mareca penelope</i>		0	0	–	–
Gargönd	<i>Mareca strepera</i>	B	1	80,4	5,1+	85,5+
Urtönd	<i>Anas crecca</i>		0	0	–	–
Stökkönd	<i>Anas platyrhynchos</i>		0	0	–	–
Grafönd	<i>Anas acuta</i>		0	0	–	–
Skeiðönd	<i>Anas clypeata</i>		0	0	–	–
Skúfönd	<i>Aythya fuligula</i>	B	1	70,6	12,5+	83+
Duggönd	<i>Aythya marila</i>	B	1	29,6+	3,6	(33,2)
Æður	<i>Somateria mollissima</i>	B	9	34,3	9,3	43,6
Æður	<i>Somateria mollissima</i>	N	6	(31,1)	–	–
Straumönd	<i>Histrionicus histrionicus</i>	B	1	6,5	–	–
Straumönd	<i>Histrionicus histrionicus</i>	W	8	26,6	–	–
Hávella	<i>Clangula hyemalis</i>		0	0	–	–
Hrafnsönd	<i>Melanitta nigra</i>	B	0	0	~100	~100
Hrafnsönd	<i>Melanitta nigra</i>	P	0	0	~70	~70
Húsönd	<i>Bucephala islandica</i>	B	3	97,5+	–	~100
Húsönd	<i>Bucephala islandica</i>	W	5	81,8+	–	~100
Húsönd	<i>Bucephala islandica</i>	N	1	54,2+	–	~100
Toppönd	<i>Mergus serrator</i>	B	2	(32,2)	-14,3	(46,5)
Gulönd	<i>Mergus merganser</i>	W	6	20,3	–	–
Haförn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	B	2	77	4,1	81,1

*B = varp – breeding; W = vetur – winter; P = far – migration; N = fjaðrafellir – moult.

5. viðauki. Framhald. – Appendix 5. Continued.*

Tegund	Species	„Íslenskur“ stofn innan mikilvægra fuglasvæða “Icelandic” population within important areas*	Mikilvæg svæði skilgreind fyrir viðkomandi tegund Number of important areas defined specifically for a given species	Hlutfall „íslensks“ stofns innan mikilvægra svæða fyrir viðkomandi tegund (%) Percent of “Icelandic” population within important areas defined specifically for a given species (%)	Hlutfall „íslensks“ stofns innan annarra mikilvægra fuglasvæða (%) Percent of “Icelandic” population within other important bird areas (%)	Hlutfall „íslensks“ stofns innan allra mikilvægra fuglasvæða (%) Percent of “Icelandic” population within all important bird areas (%)
Smyrill	<i>Falco columbarius</i>		0	0	–	–
Fálki	<i>Falco rusticolus</i>	B	0	0	15,8	15,8
Rjúpa	<i>Lagopus muta</i>	B	0	0	(26,5)	–
Tjaldur	<i>Haematopus ostralegus</i>	B	0	0	(36,6)	–
Sandlóa	<i>Charadrius hiaticula</i>	B	0	0	(16,2)	–
Heiðlóa	<i>Pluvialis apricaria</i>	B	0	0	(23,2)	–
Rauðbrystingur	<i>Calidris canutus</i>	P	8	68,4	2+	70,4+
Sanderla	<i>Calidris alba</i>	P	3	(8,8)	–	–
Sendlingur	<i>Calidris maritima</i>	B	0	0	(14,2)	–
Sendlingur	<i>Calidris maritima</i>	W	8	–	–	–
Sendlingur	<i>Calidris maritima</i>	P	4	–	–	–
Louþræll	<i>Calidris alpina</i>	B	0	0	(27,7)	–
Hrossagaukur	<i>Gallinago gallinago</i>	B	0	0	(29)	–
Jaðrakan	<i>Limosa limosa</i>	B	0	0	(38,9)	–
Jaðrakan	<i>Limosa limosa</i>	P	4	–	–	–
Spói	<i>Numenius phaeopus</i>	B	0	0	(27,8)	–
Fjöruspói	<i>Numenius arquata</i>	W	0	–	–	–
Stelkur	<i>Tringa totanus</i>	B	0	0	(31,2)	–
Tildra	<i>Arenaria interpres</i>	P	3	–	–	–
Óðinshani	<i>Phalaropus lobatus</i>	B	0	0	(28,2)	–
Þórshani	<i>Phalaropus fulicarius</i>		0	0	–	–
Kjói	<i>Stercorarius parasiticus</i>	B	1	17,3	–	–
Skúmur	<i>Stercorarius skua</i>	B	4	87,8	–	–
Hettumáfur	<i>Larus ridibundus</i>		0	0	–	–
Stormmáfur	<i>Larus canus</i>		0	0	–	–
Silamáfur	<i>Larus fuscus</i>	B	1	89,3	4	93,3
Silfurmáfur	<i>Larus argentatus</i>		0	0	–	–
Bjartmáfur	<i>Larus glaucooides</i>		0	0	–	–
Hvítmáfur	<i>Larus hyperboreus</i>	B	0	0	76,5	76,5
Svartbakur	<i>Larus marinus</i>	B	1	(49,6)	(13,2+)	(62,8)
Rita	<i>Rissa tridactyla</i>	B	10	92,3	1,4	93,7
Kría	<i>Sterna paradisæa</i>	B	4	(28,2)	(7,5+)	(33,7)
Langvía	<i>Uria aalge</i>	B	10	97,7	2,3	100
Stuttnefja	<i>Uria lomvia</i>	B	3	98	1	99
Álka	<i>Alca torda</i>	B	10	99	1	100
Teista	<i>Cepphus grylle</i>	B	6	(27)	–	–
Lundi	<i>Fratercula arctica</i>	B	15	(91,9)	(6,1)	(98)
Bjargdúfa	<i>Columba livia</i> “domestica”	B	0	0	–	–
Snæugla	<i>Bubo scandiacus</i>	B	0	0	–	–
Brandugla	<i>Asio flammeus</i>	B	0	0	–	–
Þúfutittlingur	<i>Anthus pratensis</i>	B	0	0	(27,7)	–
Mariuerla	<i>Motacilla alba</i>	B	0	0	(29,2)	–
Músarrindill	<i>Troglodytes troglodytes</i>	B	0	0	(18,1)	–
Steindepill	<i>Oenanthe oenanthe</i>	B	0	0	(26,9)	–
Svartþróstur	<i>Turdus merula</i>	B	0	0	–	–
Skógarþróstur	<i>Turdus iliacus</i>	B	0	0	(24,4)	–

*B = varp – breeding; W = vetur – winter; P = far – migration; N = fjaðrafellir – moult.

5. viðauki. Framhald. – Appendix 5. Continued.*

Tegund	Species	„Íslenskur“ stofn innan mikilvægra fuglasvæða “Icelandic” population within important areas*	Mikilvæg svæði skilgreind fyrir viðkomandi tegund Number of important areas defined specifically for a given species	Hlutfall „Íslensks“ stofns innan mikilvægra svæða fyrir viðkomandi tegund (%) Percent of “Icelandic” population within important areas defined specifically for a given species (%)	Hlutfall „Íslensks“ stofns innan annarra mikilvægra fuglasvæða (%) Percent of “Icelandic” population within other important bird areas (%)	Hlutfall „Íslensks“ stofns innan allra mikilvægra fuglasvæða (%) Percent of “Icelandic” population within all important bird areas (%)
Glókollur	<i>Regulus regulus</i>	B	0	0	–	–
Hrafn	<i>Corvus corax</i>	B	0	0	–	–
Stari	<i>Sturnus vulgaris</i>	B	0	0	–	–
Auðnutittlingur	<i>Carduelis flammea</i>	B	0	0	(21,5)	–
Snjótittlingur	<i>Plectrophenax nivalis</i>	B	0	0	(17,7)	–

*B = varp – breeding; W = vetur – winter; P = far – migration; N = fjaðrafellir – moult.

6. viðauki. Mikilvæg fuglasvæði flokkuð eftir sveitarfélögum, frá sunnanverðum Reykjanesskaga og sólarsinnis hringum landið. – Appendix 6. Important bird areas by municipalities, clockwise from Reykjanes peninsula, SW-Iceland.

Sveitarfélag – Municipality	Mikilvæg fuglasvæði – Important bird areas
Hafnafjarðarkaupstaður	Krýsuvíkurborg
Reykjanessbær	Eldey, Kalmanstjörn–Garður, Rosmhvalanes
Sandgerðisbær	Kalmanstjörn–Garðskagi, Rosmhvalanes
Sveitarfélagið Garður	Kalmanstjörn–Garðskagi, Rosmhvalanes
Sveitarfélagið Vogar	Ekkert
Grindavíkurbær	Ekkert
Garðabær	Álftanes–Skerjafjörður
Kópavogsbær	Álftanes–Skerjafjörður
Reykjavíkurborg	Akurey, Andriðsey, Álftanes–Skerjafjörður, Elliðavogur–Grafarvogur, Blikastaðakró–Leiruvogur, Kjalarnes
Seltjarnarnesbær	Álftanes–Skerjafjörður
Mosfellsbær	Blikastaðakró–Leiruvogur
Kjósarhreppur	Hvalfjörður
Hvalfjarðarsveit	Hvalfjörður, Blautós, Grunnafjörður, Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur
Akraneskaupstaður	Blautós
Borgarbyggð	Andakíll, Ferjubakkafloi–Hólmavað, Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur, Arnarvatnsheiði
Skorradalshreppur	Andakíll
Eyja- og Miklaholtshreppur	Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur
Snæfellsbær	Snæfellsnes
Grundarfjarðarbær	Breiðafjörður, Mýrarhyrna, Kirkjufell
Helgafellssveit	Breiðafjörður
Stykkishólmsbær	Breiðafjörður
Dalabyggð	Breiðafjörður, Laxárdalsheiði
Reykholahreppur	Breiðafjörður
Vesturbyggð	Breiðafjörður, Siglunes–Skor–Melanes, Sandsfjöll, Látrabjarg, Bjarnanúpur, Blakkur, Tálkni, Selárdalshlíðar suður, Selárdalshlíðar norður
Tálknafjarðarhreppur	Ekkert
Ísafjarðarbær	Skeggi, Tóarfjall, Barði, Hrafnaskálarnúpur, Sauðanes, Góltur og Öskubakur, Borgarey, Æðey, Vébarnarnúpur, Grænahlið, Ritur, Kógur, Kjalárnúpur, Hælavíkurbjarg, Hornbjarg, Smiðjuvíkurbjarg, Geirhólmur, Jökulfirðir, Hornstrandafriðland
Bolungarvíkurkaupstaður	Góltur–Öskubakur, Stígahlíð–Deild
Súðavíkurhreppur	Vígur, Borgarey
Strandabyggð	Ekkert
Árneshreppur	Geirhólmur
Kaldrananeshreppur	Grimsey á Steingrímsfirði
Húnaþing vestra	Laxárdalsheiði, Arnarvatnsheiði, Víðidalstunguheiði–Blanda, Hóp–Vatnsdalur
Húnavatnshreppur	Víðidalstunguheiði–Blanda, Hóp–Vatnsdalur, Guðlaugstungur–Álfgeirstungur
Blönduósibær	Ekkert
Sveitarfélagið Skagaströnd	Skagi
Skagabyggð	Skagi
Sveitarfélagið Skagafjörður	Tindastóll, Drangey, Lundey, Málmey, Skagi, Fljót–Siglufjörður, Láglandi Skagafjarðar, Miklavatn i Skagafirði, Miklavatn í Fljótum, Fljót–Siglufjörður
Akrahreppur	Láglandi Skagafjarðar
Fjallabyggð	Hvannadalbjarg, Ólafsfjarðarmúli, Fljót–Siglufjörður
Dalvíkurbyggð	Ólafsfjarðarmúli
Hörgársveit	Ekkert
Akureyrarkaupstaður	Hrísey, Grimsey, Óshólmur Eyjafjarðarár
Eyjafjarðarsveit	Óshólmur Eyjafjarðarár
Svalbarðsstrandarhreppur	Ekkert
Grýtubakkahreppur	Ekkert

6. viðauki. Framhald. – Appendix 6. Continued.

Sveitarfélag – Municipality	Mikilvæg fuglasvæði – Important bird areas
Pingeyjarsveit	Sandur–Sílalækur–Skjálfandafliót, Vestmannsvatn, Svartá–Suðurá, Mývatn og Laxá, Skjálfandafliót ofan Aldeyjarfoss, Vatnajökulsþjóðgarður
Skútustaðahreppur	Svartá–Suðurá, Mývatn og Laxá, Skjálfandafliót ofan Aldeyjarfoss, Mývatn–Laxá, Vatnajökulsþjóðgarður
Norðurþing	Bangastaðahófn, Tjörnes, Mývatn og Laxá, Öxarfjörður, Melrakkaslétta, Vatnajökulsþjóðgarður
Tjörneshreppur	Lundey á Skjálfanda, Mánáreyjar, Tjörnes
Svalbarðshreppur	Melrakkaslétta
Langanesbyggð	Skoruvíkurbjarg, Langanesbjörg, Viðvíkurbjörg
Vopnafjarðarhreppur	Bjarnarey, Jökuldalsheiði
Fljótsdalshérað	Vatnajökulsþjóðgarður, Möðrudalur–Arnardalur, Jökuldalsheiði, Úthérað
Fljótsdalshreppur	Vatnajökulsþjóðgarður
Borgarfjarðarhreppur	Ekkert
Seyðisfjarðarkaupstaður	Skálanesbjörg
Fjarðabyggð	Skálanesbjörg, Norðfjarðarnípa, Gerpír, Seley, Hólmar í Reyðarfirði, Skrúður, Andey
Breiðdalshreppur	Eyjar, Breiðdalsvík
Djúpavogshreppur	Papey, Berufjarðarströnd, Berufjörður, Álftafjörður, Þvottáskriður–Hvalnesskriður
Sveitarfélagið Hornafjörður	Hvalnesfjall í Lóni, Vestrahorn–Fjarðarfjall, Ingólfshöfði, Þvottáskriður–Hvalnesskriður, Lónsfjörður, Skarðsfjörður, Vatnajökulsþjóðgarður, Hornafjörður–Kolgríma, Breiðamerkursandur–Fagurhólsmýri, Skeiðarársandur, Landbrot–Meðalland
Skafthreppur	Vatnajökulsþjóðgarður, Skeiðarársandur, Landbrot–Meðalland
Mýrdalshreppur	Fagridalur–Vík
Vestmannaeyjabær	Vestmannaeyjar
Rangárþing eystra	Eyjafjöll: Steinafjall, Eyjafjöll: Írá–Seljaland, Suðurlandsundirlendi
Rangárþing ytra	Veiðivötn, Suðurlandsundirlendi
Ásahreppur	Vatnajökulsþjóðgarður, Suðurlandsundirlendi
Skeiða- og Gnúpverjahreppur	Þjórsárver, Suðurlandsundirlendi
Hrunamannahreppur	Suðurlandsundirlendi
Bláskógabyggð	Laugarvatn–Apavatn–Brúará, Sogið–Þingvallavatn, Suðurlandsundirlendi
Grímsnes- og Grafningshreppur	Laugarvatn–Apavatn–Brúará, Sogið–Þingvallavatn, Suðurlandsundirlendi
Flóahreppur	Stokkseyri–Eyrarbakki, Suðurlandsundirlendi,
Sveitarfélagið Árborg	Stokkseyri–Eyrarbakki, Suðurlandsundirlendi
Hveragerðisbær	Ölfusforir, Suðurlandsundirlendi
Sveitarfélagið Ölfus	Selvogur, Sogið–Þingvallavatn, Ölfusforir, Suðurlandsundirlendi

TEGUNDASKRÁ – A LIST OF SPECIES

Tegundir í stafrófsröð og blaðsíðutal þar sem meginumfjöllun er að finna. – *Icelandic names of species in alphabetic order and page numbers where main coverage is found.*

Auðnutittlingur, 117	Óðinshani, 108
Álft, 53	Rauðbrystingur, 93
Álka, 32	Rauðhöfðaönd, 67
Bjartmáfur, 49	Rita, 28
Blesgæs, 59	Rjúpa, 88
Brandugla, 87	Sanderla, 95
Brandönd, 67	Sandlóa, 91
Dílaskarfur, 38	Sendlingur, 96
Duggönd, 71	Silfurmáfur, 49
Fálki, 86	Sílamáfur, 48
Fjöruspói, 103	Sjósvala, 37
Flórgoði, 83	Skeiðönd, 69
Fýll, 26	Skógarþróstur, 115
Gargönd, 68	Skrofa, 36
Glókollur, 116	Skúfönd, 70
Grafönd, 69	Skúmur, 46
Grágæs, 61	Smyrill, 85
Gulönd, 79	Snjótittlingur, 118
Haförn, 85	Snæugla, 86
Hávella, 74	Spói, 104
Heiðagæs, 57	Stari, 116
Heiðlóa, 92	Steindepill, 113
Helsingi, 64	Stelkur, 105
Hettumáfur, 47	Stökkönd, 69
Himbrimi, 81	Stormmáfur, 47
Hrafn, 87	Stormsvala, 37
Hrafnsönd, 75	Straumönd, 72
Hrossagaukur, 100	Stuttnefja, 31
Húsdúfa/bjargdúfa, 120	Súla, 33
Húsönd, 76	Svartbakur, 51
Hvítmáfur, 50	Svartþróstur, 114
Jaðrakan, 101	Teista, 43
Kjóí, 44	Tildra, 106
Kría, 52	Tjaldur, 89
Langvía, 30	Toppskarfur, 39
Lómur, 80	Toppönd, 78
Louþræll, 98	Urtönd, 68
Lundi, 34	Þórshani, 108
Margæs, 65	Þúfutittlingur, 110
Mariuerla, 111	Æðarfugl, 40
Músarrindill, 112	

Vísindaheiti tegunda á latínu í stafrófsröð og blaðsíðutal þar sem meginumfjöllun er að finna.
– *Scientific names of species in alphabetic order and page numbers where main coverage is found.*

<i>Alca torda</i> , 32	<i>Larus argentatus</i> , 49
<i>Anas crecca</i> , 68	<i>Larus canus</i> , 47
<i>Anas acuta</i> , 69	<i>Larus fuscus</i> , 48
<i>Anas platyrhynchos</i> , 69	<i>Larus glaucoides</i> , 49
<i>Anser albifrons flavirostris</i> , 59	<i>Larus hyperboreus</i> , 50
<i>Anser anser</i> , 61	<i>Larus marinus</i> , 51
<i>Anser brachyrhynchus</i> , 57	<i>Larus ridibundus</i> , 47
<i>Anthus pratensis</i> , 110	<i>Limosa limosa</i> , 101
<i>Arenaria interpres</i> , 106	<i>Mareca penelope</i> , 67
<i>Asio flammeus</i> , 87	<i>Mareca strepera</i> , 68
<i>Aythya fuligula</i> , 70	<i>Melanitta nigra</i> , 75
<i>Aythya marila</i> , 71	<i>Mergus merganser</i> , 79
<i>Branta bernicla</i> , 65	<i>Mergus serrator</i> , 78
<i>Branta leucopsis</i> , 64	<i>Morus bassanus</i> , 33
<i>Bubo scandiacus</i> , 86	<i>Motacilla alba</i> , 111
<i>Bucephala islandica</i> , 76	<i>Numenius arquata</i> , 103
<i>Calidris alba</i> , 95	<i>Numenius phaeopus</i> , 104
<i>Calidris alpina</i> , 98	<i>Oenanthe oenanthe</i> , 113
<i>Calidris canutus</i> , 93	<i>Phalacrocorax aristotelis</i> , 39
<i>Calidris maritima</i> , 96	<i>Phalacrocorax carbo</i> , 38
<i>Carduelis flammea</i> , 117	<i>Phalaropus fulicarius</i> , 108
<i>Catharacta skua</i> , 46	<i>Phalaropus lobatus</i> , 108
<i>Cephus grylle</i> , 43	<i>Plectrophenax nivalis</i> , 118
<i>Charadrius hiaticula</i> , 91	<i>Pluvialis apricaria</i> , 92
<i>Clangula hyemalis</i> , 74	<i>Podiceps auritus</i> , 83
<i>Columba liva/domestica</i> , 120	<i>Puffinus puffinus</i> , 36
<i>Corvus corax</i> , 87	<i>Regulus regulus</i> , 116
<i>Cygnus cygnus</i> , 53	<i>Rissa tridactyla</i> , 28
<i>Falco columbarius</i> , 85	<i>Somateria mollissima</i> , 40
<i>Falco rusticolus</i> , 86	<i>Spatula clypeata</i> , 69
<i>Fratercula arctica</i> , 34	<i>Stercorarius parasiticus</i> , 44
<i>Fulmarus glacialis</i> , 26	<i>Sterna paradisaea</i> , 52
<i>Gallinago gallinago</i> , 100	<i>Sturnus vulgaris</i> , 116
<i>Gavia immer</i> , 81	<i>Tadorna tadorna</i> , 67
<i>Gavia stellata</i> , 80	<i>Tringa totanus</i> , 105
<i>Haematopus ostralegus</i> , 89	<i>Troglodytes troglodytes</i> , 112
<i>Haliaeetus albicilla</i> , 85	<i>Turdus iliacus</i> , 115
<i>Histrionicus histrionicus</i> , 72	<i>Turdus merula</i> , 114
<i>Hydrobates leucorhous</i> , 37	<i>Uria aalge</i> , 30
<i>Hydrobates pelagicus</i> , 37	<i>Uria lomvia</i> , 31
<i>Lagopus muta</i> , 88	

SVÆÐASKRÁ – LIST OF IMPORTANT BIRD AREAS

Svæði í stafrófsröð og blaðsíðutal þar sem meginumfjöllun er að finna. – *Important bird areas in alphabetic order and page numbers where main coverage is found.*

Akurey, 130	Hrafnaskálarnúpur, 149
Andakill, 212	Hrisey, 172
Andey, 188	Hvalfjörður, 205
Andriðsey, 131	Hvalnesfjall í Lóni, 191
Arnarvatnsheiði, 231	Hvannadalabjörg, 170
Álftafjörður, 221	Hælavíkurbjarg, 161
Álftanes–Skerjafjörður, 201	Ingólfshöfði, 193
Bangastaðahöfn, 176	Jökuldalsheiði, 249
Barði, 148	Jökulfirðir (Sandeyri–Ritur), 213
Berufjarðarströnd, 219	Kalmanstjörn–Garðskagi, 200
Berufjörður, 220	Kirkjufell, 137
Bjarnarey á Héraðsflóa, 181	Kjalarárnúpur, 160
Bjarnarnúpur, 141	Kjalarnes, 204
Blakkur, 142	Krýsuvíkurbjarg, 127
Blautós, 206	Kögur, 159
Blikastaðakró–Leiruvogur, 203	Landbrot–Meðalland, 254
Borgarey, 154	Langesbjörg (Vatnsleysa–Fontur–Skálabjarg), 179
Borgarfjörður–Mýrar–Löngufjörur, 132, 208, 229	Laugarvatn–Apavatn–Brúará, 259
Breiðafjörður, 134, 210	Laxárdalsheiði, 230
Breiðamerkursandur–Fagurhólsmýri, 252	Láglendi Skagafjarðar, 236
Drangey, 167	Látrabjarg, 140
Eldey, 128	Lónsfjörður, 223
Elliðavogur–Grafarvogur, 202	Lundey á Skjálfanda, 174
Eyjafjöll: Írá–Seljaland, 198	Lundey í Skagafirði, 168
Eyjafjöll: Steinafjall, 197	Málmey, 169
Eyjar, Breiðdalsvík, 189	Mánáreyjar, 175
Fagridalur–Vík (Víkurhamrar), 196	Melrakkaslétta, 177, 218, 243
Ferjubakkafloi–Hólmavað, 228	Miklavatn í Fljótum, 237
Fljót–Siglufjörður, 215	Mýrarhyrna, 136
Geirhólmur (Geirólfsgrnúpur), 164	Mývatn og Laxá, 240
Gerpir, 184	Möðrudalur–Arnardalur, 248
Grímsey í Steingrímsfirði, 165	Norðfjarðarnipa, 183
Grímsey út af Eyjafirði, 173	Ólafsfjarðarmúli, 171
Grunnafjörður, 207	Óshólmar Eyjafjarðarár, 216
Grænahlið, 157	Papey, 190
Guðlaugstungur–Álfgeirstungur, 234	Ritur, 158
Göltur og Öskubakur, 151	Rosmhvalanes, 129
Hornafjörður–Kolgríma, 251	Sandsfjöll, 139
Hornbjarg, 162	Sandur–Sílalækur–Skjálfandafliót, 238
Hornstrandafriðland, 214	Sauðanes, 150
Hólmar í Reyðarfirði, 186	Selárdalshlíðar N, 145
Hóp–Vatnsdalur, 233	Selárdalshlíðar S, 144

Seley við Reyðarfjörð, 185	Tindastóll, 166
Selvogur, 226	Tjörnes (Húsavíkurhöfði–Voladalstorfa), 217
Siglunes–Skor–Melanes, 138	Tóarfjall, 147
Skagi, 235	Úthérað, 250
Skarðsfjörður, 224	Vatnajökulsþjóðgarður, 247
Skálanesbjörg, 182	Veiðivötn, 255
Skeggi, 146	Vestmannaeyjar, 194
Skeiðarársandur, 253	Vestmannsvatn og nágrenni, 239
Skjálfafljót ofan Aldeyjarfoss, 246	Vestrahorn–Fjarðarfjall, 192
Skoruvíkurbjarg, 178	Vébjarnarnúpur, 156
Skrúður, 187	Viðvíkurbjörg, 180
Smiðjuvíkurbjarg, 163	Vigur, 153
Snæfellsnes, 133	Víðidalstunguheiði–Blanda, 232
Sogið–Þingvallavatn, 260	Þjórsárver, 258
Stigahlíð–Deild, 152	Þvottárskriður–Hvalnesskriður, 222
Stokkseyri–Eyrarbakki, 225	Æðey, 155
Suðurlandsundirlendi, 256	Ölfusforir, 261
Svartá–Suðurá, 242	Öxarfjörður, 244
Tálkni, 143	

FJÖLRIT NÁTTÚRUFRAEÐISTOFNUNAR

1. Bergþór Jóhannsson 1985. Tillögur um nöfn á íslenskar mosaættkvíslir. 35 s.
2. Jóhann G. Guðnason 1985. Dagbók um Heklugosið 1947–1948. 31 s.
3. Oddur Erlendsson 1986. Dagskrá um Heklugosið 1845–6 og afleiðingar þess. 49 s.
4. Haukur Jóhannesson 1987. Heimildir um Grímsvatnagösin 1902–1910. 40 s.
5. Erling Ólafsson 1988. Könnun á smádyrum í Hvannalindum, Fagradal og Grágæsadal. 86 s.
6. Ævar Petersen 1988. Leiðbeiningar við fuglamerkingar. 16 s.
7. Haukur Jóhannesson og Sigmundur Einarsson 1988. Aldur Illahrauns við Svartsengi. 11 s.
8. Sigmundur Einarsson og Haukur Jóhannesson 1989. Aldur Arnarseturshrauns á Reykjanes-skaga. 15 s.
9. Haukur Jóhannesson 1989. Aldur Hallmundarhrauns í Borgarfirði. 12 s.
10. Bergþór Jóhannsson 1989. Íslenskir undaflíflar. 262 s.
11. Ævar Petersen og Gaukur Hjartarson 1989. Vetrarfuglatalningar: Skipulag og árangur 1987. 42 s.
12. Bergþór Jóhannsson 1989. Íslenskir mosar. Barnamosaætt. 94 s.
13. Bergþór Jóhannsson 1990. Íslenskir mosar. Sótmosaætt og haddmosaætt. 71 s.
14. Erling Ólafsson 1990. Ritverk um íslensk skordýr og aðra hópa landliöðýra. 34 s.
15. Bergþór Jóhannsson 1990. Íslenskir mosar. Slæðumosaætt, bólmosaætt, taðmosaætt og hettumosaætt. 80 s.
16. Bergþór Jóhannsson 1990. Íslenskir mosar. Krónumosaætt, næfurmosaætt, tæfilmosaætt, brámosaætt, skottmosaætt og hnotmosaætt. 44 s.
17. Erling Ólafsson 1991. Íslenskt skordýratal. 69 s.
18. Ævar Petersen og Gaukur Hjartarson 1991. Vetrarfuglatalningar: Árangur 1988. 38 s.
19. Bergþór Jóhannsson 1991. Íslenskir mosar. Brúskmosaætt. 119 s.
20. Bergþór Jóhannsson 1992. Íslenskir mosar. Vendilmosaætt, sverðmosaætt, fjöðurmosaætt og bikarmosaætt. 78 s.
21. Bergþór Jóhannsson 1992. Íslenskir mosar. Grýtumosaætt. 122 s.
22. Bergþór Jóhannsson 1992. Íslenskir mosar. Klukkumosaætt, dægurmosaætt og fleira. 47 s.
23. Ævar Petersen og Gaukur Hjartarson 1993. Vetrarfuglatalningar: Árangur 1989. 43 s.
24. Bergþór Jóhannsson 1993. Íslenskir mosar. Skeggmosaætt. 116 s.
25. Kristinn Haukur Skarphéðinsson, Gunnlaugur Pétursson og Jóhann Óli Hilmarsson 1994. Útbreiðsla varpfugla á Suðvesturlandi. Könnun 1987–1992. 126 s.
26. Bergþór Jóhannsson 1995. Íslenskir mosar. Skænumosaætt, kollmosaætt, snoppumosaætt, perlumosaætt, hnappmosaætt og toppmosaætt. 129 s.
27. Bergþór Jóhannsson 1995. Íslenskir mosar. Hnokkmosaætt. 162 s.
28. Jón Hallur Jóhannsson og Björk Guðjónsdóttir 1995. Varpfuglar í Steingrímsfirði og nágrenni. Könnun 1987–1994. 76 s.
29. Bergþór Jóhannsson 1996. Íslenskir mosar. Röðulmosaætt, tildurmosaætt, glitmosaætt, faxmosaætt, breytingar og tegundaskrá. 127 s.
30. Bergþór Jóhannsson 1996. Íslenskir mosar. Fossmosaætt, ármosaætt, flosmosaætt, leskjumosaætt, voðmosaætt og rjúpumosaætt. 55 s.
31. Ingi Agnarsson 1996. Íslenskar köngulær. 175 s.
32. Erling Ólafsson og Hálfán Björnsson 1997. Fiðrildi á Íslandi 1995. 136 s.
33. Bergþór Jóhannsson 1997. Íslenskir mosar. Lokkmosaætt. 83 s.
34. Bergþór Jóhannsson 1998. Íslenskir mosar. Rytjumosaætt. 126 s.
35. Ingi Agnarsson 1998. Íslenskar langfætlur og drekar. 34 s.
36. Bergþór Jóhannsson 1998. Íslenskir mosar. Breytingar og skrár. 101 s.
37. Gunnlaugur Pétursson og Gunnlaugur Þráinsson 1999. Sjaldgæfir fuglar á Íslandi fyrir 1981. 246 s.
38. Bergþór Jóhannsson 1999. Íslenskir mosar. Hornmosar og 14 ættir soppmosa. 108 s.

39. Ólafur K. Nielsen 1999. Vöktun rjúpnastofnsins. 55 s.
40. Erling Ólafsson 2000. Landliðdyr í Þjórsárverum. Rannsóknir 1972–1973. 159 s.
41. Bergþór Jóhannsson 2000. Íslenskir mosar. Lápmosaætt, kólfmosaætt og væskilmosaætt. 151 s.
42. Bergþór Jóhannsson 2001. Íslenskir mosar. Bleðlumosaætt og leppmosaætt. 100 s.
43. Bergþór Jóhannsson 2002. Íslenskir mosar. Refilmosaabálkur og stjörnumosaabálkur. 70 s.
44. Bergþór Jóhannsson 2003. Íslenskir mosar. Skrár og viðbætur. 135 s.
45. Helgi Hallgrímsson og Guðríður Gyða Eyjólfsdóttir 2004. Íslenskt sveppatal I. Smásveppir. 189 s.
46. Bergþór Jóhannsson 2004. Undaffflar á ný. 88 s.
47. Ólafur K. Nielsen, Jenný Brynjarsdóttir og Kjartan Magnússon 2004. Vöktun rjúpnastofnsins 1999–2003. 110 s.
48. Helgi Hallgrímsson 2007. Þörungatal. Skrá yfir vatna- og landþörungum á Íslandi samkvæmt heimildum. 94 s.
49. Sigurður H. Magnússon og Kristín Svavarsdóttir. Áhrif beitarfriðunar á framvindu gróðurs og jarðvegs á lítt grónu landi. 67 s.
50. Hörður Kristinsson, Eva G. Þorvaldsdóttir og Björgvin Steindórsson 2007. Vöktun válistaplantna 2002–2006. 86 s.
51. Hörður Kristinsson 2007. Íslenskt plöntatal, blómplöntur og byrkningar. 58 s.
52. Sveinn P. Jakobsson, Erik S. Leonardsen, Tonci Balic-Zunic and Sigurður S. Jónsson 2008. Encrustations from three recent volcanic eruptions in Iceland: The 1963–1967 Surtsey, the 1973 Eldfell and the 1991 Hekla eruptions. 65 s.
53. Sveinn P. Jakobsson 2010. Gömlu íslensku steinasöfnin í Geologisk Museum í Kaupmannahöfn. 69 s.
54. Jón Gunnar Ottósson, Anna Sveinsdóttir og María Harðardóttir, ritstj. 2016. Vistgerðir á Íslandi. 299 s.